PAUL AUSTER

KÖŞEYE KISTIRMAK

ROMAN

Çeviri: SEÇKİN SELVİ

PAUL AUSTER

KÖŞEYE KISTIRMAK

ROMAN

Çeviri: SEÇKİN SELVİ

1. basım: 2000 6. basım: Temmuz 2013, İstanbul E-kitap 1. sürüm Ocak 2014, İstanbul Temmuz 2013 tarihli 6. basım esas alınarak hazırlanmıştır.

Kapak tasarımı: Ayşe Çelem Design Kapak resmi: © iStockphoto.com / Jorge Delgado
ISBN 9789750721106

CAN SANAT YAYINLARI YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ. Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33 www.canyayinlari.com yayinevi@canyayinlari.com Sertifika No: 10758

PAUL AUSTER

KÖŞEYE KISTIRMAK

ROMAN

İngilizce aslından çeviren
Seçkin Selvi

Paul Auster'ın Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

- *Ay Sarayı*, 1991
- *Yalnızlığın Keşfi*, 1991
- *Son Şeyler Ülkesinde*, 1992
- *Kırmızı Defter*, 1993
- *Şans Müziği*, 1993
- *Leviathan*, 1994
- *Yükseklik Korkusu*, 1995
- *Duman / Surat Mosmor*, 1998
- *Timbuktu*, 1999
- *Cebi Delik*, 1999
- *Yanılsamalar Kitabı*, 2002
- *Kehanet Gecesi*, 2004
- *New York Üçlemesi*, 2004
- *Yazı Odasında Yolculuklar*, 2007
- *Brooklyn Çılgınlıkları*, 2007
- *Duvar Yazısı*, 2008
- *Karanlıktaki Adam*, 2008
- *Lulu Köprüde*, 2009
- *Görünmeyen*, 2010
- *Sunset Park*, 2011
- *Kış Günlüğü*, 2012
- *Şimdi ve Burada (J.M. Coetze ile birlikte)*, 2013

PAUL AUSTER, 1947 yılında ABD'nin New Jersey eyaletinde, Newark' ta doğdu. Daha 12 yaşındayken, önemli bir çevirmen olan amcasının kitaplarını okuyarak edebiyata büyük bir ilgi duymaya başladı. Columbia Üniversitesi'nde Fransız, İngiliz ve İtalyan edebiyatı okuduktan sonra dört yıl kadar Fransa'da yaşadı, Fransız yazarlardan çeviriler yaptı. XX. yüzyıl Fransız şiiri üstüne önemli bir antoloji hazırladı. İlk kez 1987'de *New York Üçlemesi* adlı yapıtıyla büyük ilgi gördü. Daha sonra *Ay Sarayı, Kehanet Gecesi, Köşeye Kıstırmak, Son Şeyler Ülkesinde, Leviathan, Şans Müziği, Timbuktu, Yanılsamalar Kitabı, Yükseklik Korkusu, Brooklyn Çılgınlıkları, Yazı Odasında Yolculuklar*, *Karanlıktaki Adam* ve *Sunset Park* adlı romanları, *Yalnızlığın Keşfi* adlı anı-romanı, *Kırmızı Defter* adlı öykü kitabı birbirini izledi. Auster, eşi yazar Siri Hustvedt ve iki çocuğuyla birlikte New York, Brooklyn'de oturuyor.

SEÇKİN SELVİ, Üsküdar Amerikan Koleji'ni bitirdi. Öğrenimini Dil-Tarih ve Coğrafya Fakültesi'nde sürdürdü. *Tiyatro 70* ve *Edebiyat 81* dergilerini çıkardı. *Günaydın* ve *Sabah* gazetelerinde köşe yazarlığı yaptı. *Milliyet Sanat* dergisinde tiyatro eleştirileri yazıyor. MGS Merkezi ve Yeditepe Üniversitesi'nde eleştiri dersi verdi. Asaf Çiyiltepe Ödülü, Aydın Üstüntaş ve Çevirmenler Derneği Onur Ödülü alan Selvi, 1957' den başlayarak tiyatro, felsefe, edebiyat dallarında 150'nin üstünde yapıt çevirdi.

Açıklama

Paul Auster, otobiyografik romanı *Cebi Delik*’te, yazarlığa ilk başladığı yıllardaki sıkıntılı günlerinde takma adla bir polisiye roman yazdığından söz eder. *Köşeye Kıstırmak* (*Squeeze Play*) adlı bu roman Paul Benjamin imzasıyla yazılmış ve *Cebi Delik* kitabına ek olarak bu adla yayımlanmıştır. Okurlarımızı şaşırtmamak için kitabı Paul Auster’ın adıyla yayımlarken, yine okurlarımızı yanıltmamak için de bu açıklamayı yapıyoruz.

1

George Chapman beni aradığında mayısın ikinci salısıydı. Adımı avukatı Brian Contini'den öğrenmiş. Bir soruşturmayı üstlenip üstlenemeyeceğimi sordu. Arayan bir başkası olsa duraksamadan hayır derdim. Zengin bir taşralı ailenin on dokuz yaşındaki kızını bulacağım diye üç haftadır canım çıkmıştı ve o anda isteyeceğim en son şey yeni bir müşteriydi. Aramadığım yer kalmamış; sonunda kızı Boston sokaklarında fahişelik yaparken bulmuştum. Kızın bana söylediği tek şey, "Siktir git polis bozuntusu. Benim anam babam yok, çakıyor musun? Sen geçen hafta köpeğin tekini düzmekle meşgulken ben daha yeni doğuyordum," demek oldu.

Yorgundum, biraz dinlenmeye ihtiyacım vardı. Aile, kızlarının yaşadığını öğrenince, bana fazladan bir para vermişti; o parayı Paris'te yemeye niyetleniyordum. Ama Chapman telefon edince, geziyi ertelemeye karar verdim. Benimle görüşmek istediği konunun, Louvre'daki tabloları seyretmekten daha önemli olduğunu sezdim. Adamın sesinde bir çaresizlik vardı; konuyu telefonda açmak istemeyişi merakımı gıdıkladı. Chapman'ın başı beladaydı ve bu belanın ne olduğunu öğrenmek istiyordum. Ertesi sabah dokuzda büroma gelmesini söyledim.

Beş yıl önce, Chapman bir beyzbol oyuncusunun bir mevsim içinde yapabileceği her şeyi yapmış; vuruşlarında 0,348'lik ortalamaya ulaşmış, kırk dört tam tur, yüz otuz yedi ara devre atışını başarmış ve üçüncü kalede Altın Eldiven Ödülü'nü kazanmıştı. Bölge maçlarında, lig karşılaşmalarında ve Dünya Kupası'nda hep başarılı olmuştu. Mevsim sona erdiğinde, Chapman'a "Ligin En Değerli Oyuncusu" unvanı verilmişti.

Olacak iş değildi. Hangi gazeteyi açsanız Chapman, ya tam tur atışıyla ya savunmadaki insanüstü performansıyla manşetlerdeydi. Çöp grevleri, siyasal skandallar ve kötü hava koşullarıyla çalkalanan o yıl boyunca Chapman dillerden düşmedi. Resmi o kadar sık yayınlanıyordu ki, uykuda bile yüzü gözünüzün önünden gitmiyordu. Aşağı Doğu Yakası'ndaki keşler

bile onun adını biliyorlardı; hatta yerel bir radyo istasyonunun yaptığı ankette Chapman'ın adını bilenlerin sayısı, dışişleri bakanının adını bilenlerden daha çok çıkmıştı.

Chapman, neredeyse gerçek olamayacak kadar kusursuz bir kahramandı. Boylu boslu, yakışıklıydı; gazetecilerle açık yüreklilikle konuşur; imzasını isteyen hiçbir çocuğu kırmazdı. Dahası, Dartmouth Üniversitesi'nde tarih öğrenimi yapmıştı. Güzel, görgülü, zarif bir karısı vardı. Chapman beyzbol oynamaktan başka işler de yapıyordu. O deodorant reklamında oynatacağınız tipte biri değildi. Televizyona çıktığında ya Metropolitan Sanat Müzesi'nin tanıtımını yapar ya da göçmen çocuklar için bağış çağrısında bulunurdu. Chapman'ın yıldızının parladığı beyzbol mevsiminin ertesi kış, karısıyla birlikte bütün dergilere kapak oldular. Amerikalılar, Chapmanların hangi kitapları okuduklarını, hangi operaları izlediklerini, Mrs. Chapman'ın *poulet chasseur*'ü[1] nasıl pişirdiğini, ne zaman çocuk sahibi olmayı planladıklarını ezbere öğrendiler. O sırada Chapman yirmi sekiz, karısı yirmi beş yaşlarındaydı. Herkesin en sevdiği çift olmuşlar, herkesin gönlüne taht kurmuşlardı.

Chapman'ın parladığı mevsim benim için hiç unutulur gibi değildi. O yıl her yönden kötü geçmişti. Evliliğim çıkmaza girmiş; Bölge Savcılığı'ndaki işim tatsızlaşmış; borç gırtlağa dayanmıştı. Ne yana dönsem belaya çatıyordum. İlkbahar geldiğinde, çocukluğumun kabuğuna çekilmeye başladığımı fark ettim. Dünyama biraz olsun düzen vermek için, yaşamın daha hâlâ umut taşıdığı bir döneme sığınıyordum. Yeniden ilgi duymaya başladığım şeylerden biri de beyzboldu. Beyzbolun gerçeklikten kopuk oluşu beni avutuyordu. İçine battığım sıkıntılarla yüz yüze gelmemek için beyzbola sarılıyordum. Beş paralık soygunlar yüzünden yakalanmış Zenci delikanlılar için iddianame hazırlamaktan, boncuk boncuk terleyen şişko polislerle mahkemelerde sürtmekten, herkesi birer kurbana dönüştüren cinayet davalarından usanmıştım. Karımla didişmekten, evliliğimizi hâlâ yürütebilirmişiz gibi numara yapmaktan da sıkılmıştım. Bir köşeye gizlenmiş, gemiyi terk etmeye hazırlanıyordum.

Mevsim ilerledikçe, ben de Americans takımının maçlarından başka şey düşünmez oldum; her sabah gazetelerde takımların skor listesine bakıyor, radyoda ya da televizyonda yakaladığım maçların hiçbirini kaçırmıyordum. Chapman öteki oyuncuların hepsinden çok ilgimi

çekiyordu; çünkü üniversitedeyken rakip takımlarda birbirimize karşı oynamıştık. Chapman, Dartmouth takımının üçüncü kale sayısını yaparken, ben de Columbia'nın üçüncü kale sayısını yapmıştım. Geleceği parlak bir oyuncu sayılmazdım. Üniversiteden burs alabilmek için 0,245' lik bir derece yaptım ve üç yıl aynı durumda idare ettim. Chapman üniversite sayı rekorlarını altüst edip büyük lig takımlarından biriyle sıkı bir sözleşme imzalamaya hazırlanırken, ben keyif için oynuyor ve sonunda Hukuk Fakültesi'ne geçmeye niyetleniyordum. Chapman'ı tırmanışa geçtiği o mevsim boyunca izlerken, onu kendimin ikinci kişiliği gibi görüyor; başarısızlıklara şerbetli bir parçam olarak bakıyordum. Aynı yaşta, aynı yapıdaydık, benzer bir eğitimden geçmiştik. Aramızdaki tek fark anatomikti. Dünya onun ayaklarının altındaydı, oysa benim gırtlağımı sıkıyordu. Chapman stadyumda şeref kürsüsüne çıkıp kupa alırken öylesine coşkuyla bağırıp alkışlıyordum ki, kendi taşkınlığımdan utanıyordum. Sanki onun başarısı beni kurtarabilirmiş gibi geliyordu ve kendi geleceğim konusunda bir başkasına umut bağlamaktan da ürküyordum. Ama o yıl iyice dağıtmıştım. Chapman da öylesine başarılıydı ve başarılarını günden güne öylesine katlıyordu ki, bir anlamda dibe vurmamı önledi diyebilirim. Belki aynı zamanda onun cesaretinden, ataklığından nefret de ediyordum.

Oysa o mevsim, Chapman'ın büyük liglerdeki son yılıymış. Ona karşı içten içe bir kıskançlığım vardıysa da, ilkbahar antrenmanlarından hemen önceki bir şubat gecesi, o duygu birdenbire yok oluverdi. Chapman, beyzbolculara verilen bir ziyafetten dönerken Porsche'si bir treylerle kafa kafaya çarpıştı. İlk başta Chapman yaşayacak gibi görünmüyordu. Sonuçta ölümü atlattı, ama sol bacağı yoktu artık.

Kazadan sonraki bir-iki yıl George Chapman'la ilgili pek bir şey duyulmadı. Arada sırada "Chapman'a protez bacak takıldı" ya da "Chapman özürlüleri ziyaret etti" gibi kısa haberler yayınlanıyordu, hepsi o kadar. Ama tam akıllardan iyice silineceğini sandığınız sırada, Chapman başından geçenleri anlatan, büyük ilgi uyandıran, toplumun dikkatini yeniden üzerine çeken "Kendi Ayaklarımın Üzerinde Durmak" adında bir kitap yazdı. Amerikalılar ünlülere taparlar; ama yeniden nam salan eski şöhretlere daha da çok taparlar. Yetenekli ve güzel olanlar her zaman hayranlık uyandırır; ama onlar bizden biraz uzakta, gerçek dünyaya hiçbir zaman değmeyen başka bir âlemde yaşarlar. Trajedi, bir yıldızı insanlarla daha eşit bir düzeye getirir; onun da bizler gibi incinebilir, bizler gibi

kırılgan olduğunu kanıtlar ve o yıldız kendini toplayıp yeniden sahnedeki yerini aldığı zaman beynimizde, gönlümüzde özel bir yer kazanır. Chapman bunu gerçekten başarmıştı, hakkını yememek gerek. Kesik bir bacağı, yeni kariyer başarısına dönüştürebilmek her yiğidin harcı değildir. Ama Chapman yeniden üne kavuştuğu andan sonra spot ışıklarından bir daha hiç inmedi. Özürlülerin haklarını savunma hareketinde başı çekiyor; tekerlekli sandalye olimpiyatlarına sponsorluk yapıyor; bu konuyla ilgili parlamento oturumlarına katılıyor, özel televizyon programları yapıyordu. Senatoda bir yer boşaldığı için, önde gelen demokratların bir kısmı onun New York'tan senatör adayı olması için çalışıyorlardı. Denildiğine göre, Chapman da ay sonundan önce adaylığını açıklayacaktı.

Chapman randevu saatinden birkaç dakika önce, elinde gümüş saplı bastonuyla dimdik yürüyerek geldi. Elimi bir diplomat resmiyetiyle sıktı. Bir koltuğa buyur ettim; yine dimdik oturdu; bastonunu bacaklarının arasına sıkıştırdı, yüzünde en ufak bir gülümseme belirtisi yoktu. Suratı yayvan ve adaleliydi. Gözleri neredeyse Apaçilerinki kadar çekikti. Kumral saçlarının özenle taranışı, Chapman'ın karşısındakini etkileyecek bir görüntüye önem verdiği, kendi imajını ciddiye aldığı izlenimini uyandırıyordu. Kondisyonu hâlâ yerinde görünüyordu. Şakaklarındaki bir-iki tel kır dışında, gençliğini ve bir sporcuya yaraşır fiziksel yetkinliğini yitirmemişti. Yine de, bütün bunların ardında, yüzünde beni tedirgin eden bir şeyler vardı. Kahverengi gözlerinde duygu belirtisi yoktu. Bakışları, içinden geçenleri açığa vurmak istemezmişçesine fazlasıyla kararlı, keskin ve sabitti. Chapman açık vermemeye kararlı bir adama benziyordu ve oyunu onun kurallarına göre oynamak istemezsen, zaten oyunda yerin yoktu. Bu, gözü yükseklerde bir politikacıdan beklenmeyecek bir tavırdı. Bence Chapman daha çok kurşun askere benziyordu.

Büromda bulunmaktan pek hoşnut olmadığını açıkça belli ediyordu. Koltuğa oturup çevreye göz gezdirirken, gecenin bir yarısı kendini hiç bilmediği mahallede buluvermiş gibi davranıyordu. Buna aldırış etmedim. Büroma gelenlerin çoğu biraz tedirginlik duyar; Chapman'ın tedirginlik duymaya hepsinden haklı nedenleri olması doğaldı. Sözü dolandırıp zaman yitirmeden geliş nedenini anlattı. Görünüşe bakılırsa birisi onu öldürmeyi planlıyordu.

“Brian Contini, zeki olduğunu ve hızlı çalıştığını söyledi,” dedi.

“Chip Contini benim zekâmı her zaman abartır,” dedim. “Bunun nedeni de, hukukta okurken onun yarısı kadar çalışmama karşın, ondan yüksek not almam oldu.” Chapman okul anılarıyla vakit geçirecek havada değildi. Bastonunun sapıyla oynayarak sabırsız bakışlarını üzerime dikti. “Beni aradığınız için onur duydum,” diye sözümü sürdürdüm; “peki ama neden polise başvurmadınız? Bu gibi konularda onlar daha donanımlıdır; üstelik sizin için ellerinden geleni yaparlardı. Önemli bir kişisiniz Mr. Chapman; eminim ki size özel işlem yaparlardı.”

“Bunun açığa çıkmasını istemiyorum. Bir sürü saçma sapan yazı çıkar, dikkatleri çok daha önemli işlerden bu konuya kaydırır.”

“Söz konusu olan sizin canınız,” dedim. “Bundan daha önemli bir şey olamaz.”

“Mr. Klein, bu sorunu çözmenin bir doğru yolu vardır, bir de yanlış yolu. Ben doğru yoldan çözmek istiyorum. Ne yaptığımı da biliyorum.”

Arkama yaslandım; hissedilir bir sessizlik olmasını, havanın hafiften gerginleşmesini bekledim. Chapman’ın tavrı keyfimi kaçırıyordu; ne tür bir belaya girdiğini iyice anlamasını istiyordum. “Birinin sizi öldürmeye çalıştığını söylerken neyi kastediyorsunuz? Biri sizi pencereden atmaya mı çalıştı? Yoksa ateş eden mi oldu? Ya da birinin martininize arsenik kattığını mı gördünüz?”

Chapman buz gibi bir tavırla, “Şu mektubu kastediyorum,” dedi. “Önceki gün, pazartesi günü geldi.”

Açık kahverengi kaşmir ceketinin iç cebine davrandı. Chapman’ın giysileri, ancak tuzu kuru olanların yakıştıracağı tarzda gündelik, ama şıktı. Beyzbolcuların çoğu, Hawaii’deki bekâr barlarından çıkmış gibi giyinirler; oysa Chapman, kurşuni pantolonu, yüz dolarlık ayakkabılarıyla tepeden tırnağa Madison Bulvarı’ndan gelmeydi. Onun bir yılda iç çamaşırlarına ve çoraplarına verdiği paranın, benim bütün gardırobuma harcadığımdan fazla olduğunu tahmin ediyordum.

Chapman, cebinden diplomat zarfı büyüklüğünde beyaz bir zarf çıkarıp bana uzattı. Mektup, Chapman’ın Doğu Yakası’ndaki adresine gönderilmiş ve merkez postanesinden atılmıştı. Adres, büyük olasılıkla IBM Selectric marka bir elektrikli daktilo makinesiyle yazılmıştı. Zarfı açıp mektubu okudum. Mektup da aynı makineyle yazılmıştı ve bir sayfa uzunluğundaydı.

Sevgili George,

Beş yıl önceki 22 Şubat'ı anımsıyor musun?

Son zamanlardaki davranışlarına bakılırsa, pek anımsıyor gibi görünmüyorsun. O parçalanmış arabadan sağ çıktığın gece şansın yaver gitti. Belki gelecek sefere o kadar şanslı olmayabilirsin.

Sen akıllı çocuksundur George, onun için ne demek istediğimi söylememe gerek kalmadan anlarsın. Seninle bir anlaşma yaptık, ona bağlı kalman gerekir. Yoksa kötü olur.

Aday olacakmışsın diyorlar. Sen bu gidişle olsa olsa morgdaki buzluğa aday olabilirsin.

Bir dost

Mektubu okurken donuk bakışlarını üzerimden ayırmayan Chapman'a baktım.

"Bunun şantaj koktuğunu anlamak için dâhi olmaya gerek yok," dedim. "Sorun nedir Chapman? Biri sizi yemeye mi çalışıyor?"

"İşte sorun da bu zaten," dedi. "Mektubun neden söz ettiğini anlayamıyorum. Bir anlaşmaya uymamışım gibi görünüyor. Uyup uymamak şöyle dursun, ben kimseyle anlaşma yapmadım ki."

"Mektupta geçirdiğiniz kazanın aslında kaza olmadığı ima ediliyor."

Chapman, kafasının içini boşaltıp beş yıl önceki o gecenin anılarını yeniden kuytuya itmek istercesine başını bir öne bir arkaya salladı. Bir an için daha yaşlı, neredeyse çökmüş bir ifade belirdi yüzünde. Geçmişi anımsamak için gösterdiği çaba onu zorluyordu; yüzünde o âna kadar gizlemeyi başardığı acıyı gördüm.

Ağır ağır konuşarak, "İnan ki," dedi, "o bir kazaydı. Yola düşmüş bir dal parçasından kaçayım derken buzda kaydım ve karşı şeritten gelen kamyona çarptım. Bu, önceden planlanamayacak kadar görünmez bir kaza. Üstelik ne diye böyle bir şey yapmak istesinler?"

Belirli bir düşünce sistematiği kurmak için, "Peki ya kamyonun şoförü?" diye sordum. "Onun adını anımsıyor musunuz?"

"Papano... Prozello..." Durdu. "Tam olarak aklımda değil. P ile başlayan bir İtalyan adıydı. Ama bunda bit yeniği aramak, işi fazla abartmak olur. Adamcağız, arabadakinin ben olduğumu anlayınca perişan

oldu. Hastanede ziyaretime geldi, kazada kendisi suçlu olmadığı halde, bağışlamam için yalvardı."

"Kaza nerede oldu?"

"Dutchess ilçesinde, 44 numaralı şosede, Millbrook yakınlarında bir yerde."

"Peki ama, ziyafet Albany'deydi, öyle değil mi? Neden Thruway'den ya da hiç değilse Taconic yolundan gelmediniz?"

Chapman bir an ne yanıt vereceğini şaşırdı. "Neden soruyorsun?"

"Albany ile New York'un arası epey uzaktır. Nasıl olup da kasaba yoluna saptığınızı anlayamadım."

Chapman birden kendini toparladı. "Doğrusunu istersen, çok yorgundum," dedi. "Otoyoldan çıkıp tenha bir yola saparsam daha rahat giderim diye düşündüm." Sözünü melodramatik bir ifadeyle noktaladı: "Anlaşılan yanılmışım."

Konuşmayı daha başında ana konudan kopartmak istemediğim için, daha sonra üzerinde düşünmek niyetiyle bu ayrıntıyı şimdilik bir yana bıraktım. "Mektupta bana ters gelen bir şey var," dedim. "Gözdağı veriyor gibi, ama neden söz ettiği belli değil. Dediğiniz gibi, sözü edilen anlaşmadan hiç haberiniz yoksa, o zaman mektuptan anlam çıkmıyor. Birinin sizi işletmiş olabileceğini hiç düşündünüz mü; belki kafadan kontak birisi yazdı, belki de bir arkadaşınız şaka olsun diye yazdı."

Chapman, "Mektubun beni işletmek için yazılmış olduğunu düşünseydim," dedi, "dün seni aramazdım, bugün de sabahın dokuzunda buralara kadar gelmezdim. Tabii ki bütün olasılıkları tarttım. Ama sonuçta hiçbir şey fark etmiyor. Ortada somut olan tek şey bu mektup ve bu işi çözmenin tek yolu da mektubun gerçek olduğunu varsaymaktan geçiyor. Bu bir şaka deyip geçmek, sonra da tahminimde yanıldığım için bir sokak köşesinde öldürülmek istemem."

"Bir de başka açıdan bakalım. Bildiğim kadarıyla siz hep başarılı, çok sevilen bir kişi oldunuz. Sizden nefret eden, siz ortadan kalkarsanız dünyanın daha iyi olacağına inanacak kadar nefret eden biri var mı?"

"Son iki günümü bu soruya yanıt arayarak geçirdim. Ama aklıma hiç kimse gelmiyor."

"Öyleyse, bir başka yolu deneyelim. Evliliğiniz nasıl gidiyor? Cinsel yaşamınız nasıl? Parasal durumunuz ne âlemde? İşleriniz nasıl gidiyor?"

Chapman sözü ağzıma tıkadı: “Seni ilgilendirmeyen şeylere burnunu sokma,” dedi. “Buraya hayat hikâyemi anlatmaya gelmedim. Beni öldürmek isteyen her kimse, onun izini bulasın diye seni tutmaya geldim.”

Bu sefer ben terslendim: “Bak Chapman, senin için çalışıp çalışmamaya bile henüz karar vermiş değilim. Ama çalışmaya karar verirsem, bana yardımcı olmanı isterim. Kimse kimseyi iş olsun diye durduk yerde ölümle tehdit etmez. Bunu yapmak için nedenler, somut, elle tutulur nedenler vardır, bu nedenler de genellikle cinsellik, para ya da insanların söz konusu etmekten kaçındıkları başka şeylerle bağlantılıdır. Bu mektubu yazanı bulmamı istiyorsan, yaşamını didik didik etmeme razı olacaksın; çünkü büyük olasılıkla, aradığımız yanıt senin yaşamında gizli. Bu pek hoşuna gitmeyebilir, ama hiç değilse sağ kalmanı sağlar. Sanırım asıl amaç da bu.”

İlke olarak müşterilerimle böyle konuşmayı sevmem. Ama bazen gerekir; hele iş daha başından ters başlıyorsa, o zaman böyle davranmak kaçınılmaz olur. Soruşturma işi pis iştir; cinayet de pis iştir ve birinden yardım göreceklerse insanların kendi canlarının da biraz acıyacağını peşinen bilmeleri gerekir. Bu, hiç kimsenin kazanmadığı, herkesin kaybettiği bir oyundur. Tek fark, bazılarının başkalarından daha fazla kaybetmesidir.

Chapman takındığı tavırdan pişman oldu ve kendisinden beklediğim gibi incelikle özür diledi. Sinirlerine çok hâkim gibi görünmeye çalışsa da, pek öyle değildi –bu yüzden de sürekli olarak kendini savunma ihtiyacındaydı– ama yine de ondan hoşlanıyordum. Kurnazlıkla aptallığın tuhaf bir karışımıydı; binlerce kör noktası olmasına karşın bazı şeyleri şaşılacak kadar açık seçik görebiliyordu, kişiliğindeki bu çelişkiler ilgimi çekiyordu. Özgüvenli görünümünün arkasında neredeyse acıklı diyebileceğim bir şeyler vardı; sanki kendisiyle henüz barışık değilmiş gibiydi. Onunla dostluk kurmaya hevesli değildim, ama ona yardım etmeye çalışıyordum. Bu davayı almak istediğimi fark ettim.

“Özür dilerim,” dedi. “Çok haklısın. Şu son iki günde öylesine bir gerginlik yaşadım ki, ben ben olmaktan çıktım. Genelde mutluyum. İnanması zor ama, bacağımı kaybetmem yararlı oldu; sanırım daha iyi bir insan olmama yaradı. Artık gerçek bir amacım var, önem verdiğim şeyler için çalışıyorum. Karım, kazadan sonraki zor günlerde bana destek olan olağanüstü bir kadındır, onu çok seviyorum. Başka kadınlarla düşüp

kalkmıyorum, param var, işimi severek yapıyorum – işte sorularının yanıtı. Bilmek istediğim tek şey, neden biri beni öldürmek istesin?”

Saf ve şaşkın bir ifadeyle, ne yapacağını bilemeyen bir halde bakıyordu yüzüme. Chapman ya çok usta bir aktördü ya da gerçekten en ufak bir pisliğe bulaşmadan yaşıyordu. Alttan alan tavrıyla konuşurken, beni inandırmaya neredeyse kuşku uyandıracak kadar hevesli, gerçek olamayacak kadar açık yürekli görünüyordu. Ona inanmak istiyordum, ama içimden bir ses inanma diyordu. Chapman’ın yaşamıyla ilgili anlattıklarını doğru olarak kabullenirsem, davaya başlamak için elimde hiçbir ipucu olmayacaktı. Ama ortalıkta da onu öldürmek isteyen biri vardı.

“Peki, bir de siyasal açıdan bakarsak ne olur?” dedim. “Belki de senatör olmanı istemeyen biri vardır.”

“Ama daha adaylığımı bile ilan etmedim. Henüz aday bile değilken, kimin için tehlikeli olabilirim?”

“Seçime girmeyi düşünüyor musun?”

“Kesin kararımı gelecek hafta sonuna kadar vermeyi planlıyordum. Ancak bu sorun çıkınca işler karıştı. Ne yapacağımı bilemiyorum.”

“Bir de beyzbol kariyerin var,” diye ortaya yeni bir olasılık attım. “Bir beyzbolcu bir sürü ipe sapa gelmez adam tanır – kumarbazı, sahtekârı, kısacası defolu unsurlar dediğimiz türde insanlar. Belki de hiç farkında olmadan bir şeye ya da birine bulaştın.”

“O günler çok geride kaldı. İnsanlar artık beni beyzbolcu olarak hatırlamıyorlar.”

“Sen öyle san. Sopayı senin gibi tutan biri öyle kolay kolay unutulmaz.”

Chapman büroma girdiğinden beri ilk kez gülümsedi. “Bu iltifat için teşekkür ederim. Ama bundan bir şey çıkmaz, beyzboldan bir ipucu yakalayamayız. O tür insanlarla hiç tanışmadım.”

Konuşmamız bir süre daha böyle gitti. Ben Chapman’a bir soru soruyordum; o bundan bir sonuç çıkmayacağını, konunun mektupla ilgisi olmadığını söylüyordu. Tepem atıp çıkıştığımdan beri, Chapman daha kibar, daha uzlaşmacı olmuştu; ama bunun yalnızca değişik bir taktik olmaktan öteye gitmediğini seziyordum. Sonuçlar değişmiyor, bir yere varamıyorduk. Chapman’ın benimle oynadığı oyunun ne olduğunu kestiremiyordum. Mektup onu gerçekten sarsmıştı; öyle olmasına karşın tek isteği bu konuda bir şeyler yapmamı engellemekmiş gibi davranıyordu. Bir yandan davayı

almamı öneriyor, öte yandan davayı benden kaçırmaya çalışıyordu. Kendimi pahalı bir saat armağan edilen, ama saatin akrebiyle yelkovanının olmadığını fark eden birine benzetiyordum.

Konuşma sona erdi; Chapman'dan aldığım birtakım adları, adresleri, telefon numaralarını defterime kaydettim. Bu adların bir işe yarayıp yaramayacağından kuşkuluydum; yine de hiçbir şeyi es geçmek istemiyordum. İşin rengi yavaş yavaş belirdikçe, epey taban tepmek zorunda kalacağım anlaşılıyordu.

"Günde yüz elli dolar, artı masrafları isterim," dedim. "Üç günlük de avans alırım. İş bitince, harcamaların dökümünü liste halinde veririm."

Chapman çek defterini çıkardı, masanın üzerine koydu, Mont Blanc dolmakalemiyle yazmaya başladı. "Max Klein'ın adına yazıyorum," dedi. "Göbek adın var mı?"

"Hayır, yalnızca Max Klein."

"Bin beş yüz dolarlık çek yazıyorum; böylece ilk on günün hesabını kapatmış olurum. En azından o kadar yaşayacağımı umuyorum." Sırıtarak yüzüme baktı. "Sorunu on günden önce çözersen, üstü sende kalsın."

Çoğu kişi gibi, Chapman da para harcarken tuhaf bir biçimde seviniyordu. Bana yüklü avans vermekle, belki de olumlu bir adım attığını düşünüyor; yazdığı çeki bir tür hayat sigortası poliçesi gibi görüyordu. Para, konuşur derler. Ama daha bugüne kadar mermi durdurabilen dolarlık banknot görmedim.

"Aklıma bazı şeyler geliyor," dedim. "Bunları kafamda bir düzene koyup yarın sabah seni ararım. Birtakım soruların yanıtını bulmak için belki yeniden görüşelim, derim."

Chapman çeki defterden kopartıp bana verdi. Sonra ayağa kalktı; ağırlığını ustalıkla bastonuna bindirdi. Bunun artık otomatikleşmiş bir hareket olduğunu tahmin ettim. Chapman'ı kapıya kadar geçirdim, tokalaştık; o koridordan asansöre doğru topallayarak yürürken arkasından baktım. Konuşmamız kırk beş dakikadan kısa sürmüştü.

Üniversitedeyken birbirimize karşı beyzbol oynadığımızdan Chapman'a söz etmedim. Bu noktada o konuyu açmanın anlamı yoktu. Avukatının babası Victor Contini'nin Doğu Yakası'ndaki çetelerden birinin başı olduğundan da söz etmedim. Chip Contini'nin Dutchess ilçesinde, Millbrook'da doğup büyüdüğünü de söylemedim. Mektupta yazıldığı gibi, George akıllı çocuktu. Belki de bunları zaten biliyordu.

1. (Fr.) Mantarlı tavuk yemeği. (Y.N.)

2

Bürom, Chambers Sokağı'ndaki metro istasyonunun iki blok güneyinde, eski bir Batı Broadway binasının üçüncü katındaydı. Yaklaşık beş metreye altı metrelik bir odaydı – dans salonu olamayacak kadar ufak, ama zincirleme sigara içmediğimde rahatça soluk alacağım kadar genişti. Ortalarında sarmal desenler olan, baklava biçiminde kartonpiyerle süslü tavan yüksekti; ömrünü tüketmiş su borularını kapatan alçı yer yer kabarmış, ne zaman başımı kaldırıp baksam bana Alka Sletzer haplarını çağrıştıran lekeler oluşmuştu.

Güneş, doğuya bakan iki pencerenin telli camlarını aşıp içeri sızamıyordu; çünkü sabun icat edildiğinden bu yana camlara el değmemişti, bu yüzden tavandaki lamba gün boyu yanıyordu. Odada Stonehenge taşları kadar hantal bir meşe masa, birkaç sandalye, dikişlerin patlaklarından sarı köpükler görünen suni deriden bir kanepe, iki dosya dolabı, eski bir buzdolabı ve kahve pişirmek için tek gözlü yeni bir elektrik ocağı vardı.

Üst kattaki komşum Dennis Redman adında bir ressamdı. Birkaç yıl önce duvarlara asmam için bana ilk çalışmalarından üç tablosunu vermişti. Tablolar altı ay boyunca büronun görünümünü bayağı değiştirdi. Ama sonra kocasını kıskanan bir müşterim tablolardan birinde dört kurşun deliği açtı; ertesi gün de kocası gelip bir başka tabloyu avcı bıçağıyla bir baştan bir başa yardı. Anlaşılan insanlar modern sanatı içlerindeki hıncı boşaltabilecekleri bir alan olarak görüyorlar. Bunun üzerine tabloları Dennis'e geri verdim, yerine de bizim mahalledeki kitapçının iki ya da daha çok kitap alana armağan ettiği Brueghel'in *Babil Kulesi* röprodüksiyonunu astım. Birkaç ay içinde aynı resimden dokuz tane birikti ve hepsini de duvarlara astım. Bu dekorasyon sorunum için harika bir çözüm gibi geldi bana. Resmi seyretmekten sonsuz zevk alıyordum; ister oturuyor, ister ayakta, ister kanepeye uzanmış olayım, artık büronun her yerinden resmi görebiliyordum. İşin hafif olduğu günler resmi uzun uzun inceliyordum. Resimde gökyüzüne yükselen kulenin neredeyse tamamlanmak üzere olan

inşaatı ve insan beyninin düşleyebildiği bu en büyük anıtsal yapının inşaatına emek veren bir yığın minicik işçi ile hayvanlar görünür. Bu resim bana hep New York'u anımsatır ve döktüğümüz terin de, kurduğumuz düşlerle beslediğimiz hırsların da sonunda bir hiç olacağını hatırlamama yardımcı olurdu. Bu da benim her şeyi yerli yerine oturtma yöntemimdi.

Chapman'ın çekiyle mektubunu masamın arkasındaki duvara gömülü kasaya kaldırdıktan sonra oturdum, Columbia Üniversitesi'nin sosyoloji bölümünü aradım. William Briles'la görüşmek istediğimi söyledim.

Telefonu açan kadın, "Özür dilerim," dedi, "Profesör Briles henüz gelmedi. Not bırakmak ister misiniz? Sizi daha sonra ararız. On birle on iki arasında bürosunda olacak."

"Ben Max Klein," dedim. "Profesör beni tanımaz, ama onunla bugün görüşmemi gerektiren önemli bir konu var. On bir buçuk sularında bir randevu verebilir misiniz?"

Kadın, "Özür dilerim," dedi. Anlaşılan konuşmaya başlamak için bundan başka söz bilmiyordu. "Fakülte adına ben randevu veremem. Sömestrin sonuna yaklaşıyoruz, bu yüzden Profesör Briles'ın daha önceden programlanmış birkaç dersi olabilir."

"Ben de özür dilerim," dedim. "Sizi üzdüğüm için özellikle özür dilerim. Ama bir ölüm kalım meselesini görüşmek için on bir buçukta Profesör Briles'ı görmeye geleceğimi, beni kabul etmek istemiyorsa kapısına birkaç yeni kilit taktırması gerektiğini kendisine söylerseniz sevinirim."

Telefondaki ses birkaç saniye sustu. Yeniden konuştuğunda ağlamaklıydı: "Söylediklerinize dikkat edin bayım. Burası bir üniversite, bilardo salonu değil."

"Siz yalnızca bu notu kendisine iletin, o güzel kafanızı da böyle şeylerle yormayın."

"Notunuzu ileteceğimden emin olabilirsiniz. Bana da güzel demeyi kesin. Bana güzel demek hakkını size veren olmadı."

"Çok özür dilerim. Bir daha size güzel demem."

Kadın telefonu çat diye kapatarak konuşmamıza son verdi. Yerimde duramıyor, bir an önce soruşturmaya başlamak için sabırsızlanıyordum. William Briles, Chapman'ın arkadaşıydı; birlikte "Spor ve Toplum" adında bir kitap yazmışlardı; onun, müşterim hakkında ilginç bir şeyler anlatabileceğini umuyordum. Nasıl olsa mikrofilm arşivini incelemek için

Columbia'ya gidecektim; hazır gitmişken adamla da görüşeyim, sonra bir kez daha gitmeme gerek olmasın istiyordum.

Bizim binada, yukarı çıkıp aşağı inmek için iki yol vardı. Ya bir Wagner operası kadar ağır çalışan asansöre binecektiniz ya da mağara devrindeki tırmanmalara modern şehrin getirdiği çözüm olan merdivenleri kullanacaktınız. Ben genellikle yukarı çıkarken asansöre biner, aşağıya da merdivenlerden inerdim. İkinci katta Sylvia Coffin adında kırk yaşlarındaki bir *beatnik* eskisinin işlettiği yoga salonu vardı. Merdiven sahanlığından geçerken kadının dokuzda derse gelen gruba, Dünya gezegeninde yaşadıklarını unutmalarını, evrenle bütünleşmek için kendi küçük sorunlarını bir yana bırakmalarını söylediğini duydum. Bütün sorun, doğru nefes alıp vermesini öğrenmekteydi. Bunu aklımda tutayım diye düşündüm.

Zemin kata inince kapıda bir an duraladım, gözlerim gün ışığına alışıncaya kadar sokağı seyrettim. Güzel bir mayıs sabahıydı. Göz kamaştıran bir güneş, yüzü hafifçe yalayan bir serinlik, sanki belirli bir amaçla bir yerden bir yere taşıyormuşçasına yerlerdeki kâğıt parçalarını havalandırıp uçuran bir esinti vardı.

İki sokak ötedeki metro istasyonuna geldim, köşeden bir *Times* aldım ve yeniden karanlığa daldım. Jeton gişesindeki adam, parmaklıklı bölmenin arkasında at yarışı tahminlerine gömülmüş asık suratlı bir Zenci'ydi. Suratındaki ifadeye bakılırsa altı-yedi yıldır hiçbir yarışı tutturamamış gibiydi. Tren gelince bir köşeye oturup gazeteye şöyle bir göz attım. Artık benim için Chapman dışındaki hiçbir haberin önemi yoktu. Soruşturma sonuçlanıncaya kadar başka bir şey düşünemeyecektim.

116. Sokak'ta, Columbia-Barnard Durağı'nda indim. Morningside Heights'a yeniden dönmek hiç hoşuma gitmiyordu. Ömrümün yedi yılını orada geçirmiştim. Aradan yedi yıl geçtikten sonra en tatlı ilişkiler bile ekşir. Üniversitelerin en iyisi bile kasvetlidir; üstelik Columbia en iyilerden birisi de değildi. Ufak kampüs alanına yayılan o hantal, sözümona klasik mimari, tenis kortunda kokteyl parti veren filler ordusuna benzerdi; son on beş-yirmi yıl içinde yapılan yeni binaların da ondan geri kalır yanı yoktu. Örneğin Hukuk Fakültesi, tost makinesini andırırdı. Öğrenciler kapıdan içeri taze kesilmiş ekmek dilimleri gibi girerler, üç yıl sonra ise paketlenmiş ekmek kırıntıları olarak çıkarlardı.

The New York Times arşivi Barnard Kitaplığı'nda dururdu. Buruşuk bir *The News* gazetesine kapanmış uyuklayan üniformalı kapıcıya Columbia

mezunları kartımı gösterip giriş salonundan ikinci kata çıktım. Odanın ortasındaki uzun okuma masalarında birkaç kız öğrenci kitap okuyordu; ama sabahın bu saatinde salon hemen hemen boştu.

Beş yıl önceki şubat ayının gazetelerini içeren mikrofilm kutusunu çıkardım, izleme makinesinin başına geçtim, filmi makaraya taktım. Makinenin kolunu hızlı hızlı çevirerek ilk üç haftanın olaylarını okumadan geçtim ve ayın yirmi ikisinde durdum. Chapman'ın geçirdiği kaza, birinci sayfanın altında, son baskıya zar zor yetiştirilmiş kısa bir haber olarak yer alıyordu.

Mikrofilme bakmak insana tuhaf bir duygu verir. Her şey tersinedir. Sözcükler beyaz üzerine siyah yerine, siyah üzerine beyazdır ve bu bir röntgen filmini anımsatır, zamanın içini seyrediyormuşsunuz gibi gelir; sanki geçmiş, aynalar ve makinelerle çekip çıkarmazsanız dünyanın hiç gün ışığına çıkmayacak gizli bir boyutuymuş gibi görünür. Bu, biraz fosil incelemeye benzer. Eğreltiotu milyonlarca yıl önce yok olmuştur, yine de görüntüsü avucunuzun içindedir. Aynı anda hem var hem yok, hem kaybolmuş hem bulunmuş gibidir.

BEYZBOL YILDIZI ARABA KAZASINDA YARALANDI

NEW YORK TIMES ÖZEL

New York Americans takımının yıldız oyuncusu George Chapman, bu sabaha karşı arabasıyla 44 numaralı şosede ilerlerken Millbrook yakınlarında bir nakliye kamyonuyla çarpışarak yaralandı. Yetkililer ünlü beyzbolcunun sağlık durumu hakkında açıklama yapmadılar; ancak ağır yaralı olduğu tahmin ediliyor.

Chapman, dün akşam Albany'deki YMC'nin kendi onuruna düzenlediği bir ziyafetten dönüyordu. Kazadan sonra Chapman, Connecticut'daki Sharon Hastanesi'ne kaldırıldı.

Kamyonun şoförü, Irvingville, New Jerseyli Bruno Pignato kazadan hafif yaralı olarak kurtuldu.

Aradığımı bulmuştum; ama olayın gelişimiyle ilgili haberleri görmek için gazetenin ay sonuna kadar olan bütün sayılarına baktım. Chapman'ın bir daha beyzbol oynayamayacağı kesinlik kazandıktan sonra, bütün spor yazarları günlerce bu konuda yazı yazmışlardı. Yazılar Chapman'ın kısa süren spor yaşamının önemli olaylarından söz ediyor; Chapman'ın kişiliğine değiniyor; beyzbol sahalarına getirdiği zarafet ve stili övüyordu. Yazarlar, onun bir daha beyzbol oynayamayacak oluşundan ötürü kendilerini aldatılmış gibi hissediyorlardı. Beni en çok ilgilendiren rakamlar oldu. Chapman 5 yıl süren oyunculuk yaşamında 0,312 averaj tutturmuş, 157 tam tur, 536 ara devre atışı gerçekleştirmiş ve her mevsim bir öncekinden daha iyi skorlar elde etmişti. Altı ya da sekiz yıl daha oynayabilseydi, sonuçlar müthiş olurdu.

Filmi geri sardım, lobideki jetonlu telefondan Bölge Savcılığı'ndaki Dave McBell'i aramak için aşağı indim. McBell'le ben savcılıkta çalışmaya aynı günlerde başlamıştık. Çok fazla bir şey istemezsem, arada bir ricamı kırmaz, yardımcı olurdu. Savcılıkta çalışanlar arasında, bana insan muamelesi yapan tek kişi oydu.

"Dave. Ben Max Klein."

Dave, o ünlü W.C. Fields benzeri tonlamasıyla, "Ta kendisi," dedi.

"Bir bilgi almak istiyorum. Bulması pek zor olmasa gerek."

Dave bu kez normal sesiyle konuştu: "Her zamanki gibi kestirmeden gidiyorsun. İnsan hiç olmazsa ne var ne yok diye bir hatır sorar."

"Pekâlâ, ne var ne yok?"

Dave, iyice etkili olabilsin diye bir "Hımm!" çekip durduktan sonra, "Hiç sorma," dedi ve yaptığı espriye bir kahkaha patlattı.

"Hiç de fena değildi. Jamaica'daki Kiwanis Kulüp'e bir dahaki gidişimde bu numarayı yapacağım."

"Senin için ne yapabilirim Max?"

"Beş yıl önceki kazayı hatırlıyor musun – hani George Chapman'ın bacağını kaybettiği kazayı?"

"Felaketleri hiç unutmam. O çocuk üçüncü kalede gerçek bir rekortmen olabilirdi."

"Chapman'ın çarpıştığı kamyonun şoförüyle ilgili bilgi istiyorum. Adamın adı Bruno Pignato, beş yıl önce Irvingville, New Jersey'de oturuyormuş."

"Ne öğrenmek istiyorsun?"

“Poliste herhangi bir kaydı olup olmadığını öğrenmek istiyorum. Bir de Victor Contini ile bir bağlantısı bulunup bulunmadığını.”

“Bunu halledebilirim sanıyorum. Birkaç saat sonra ara beni.”

“Sağol Dave, çok teşekkür ederim.”

“Bir şey değil, bir şey değil. Bir gün benim de sana işim düşse, sen de yardım edersin, biliyorum.” Bir an durdu. “Önemli bir dava mı var elinde?”

“Şimdilik bilmiyorum. Henüz araştırma aşamasındayım.”

“Peki, altın damarına rastlarsan McBell’i de unutmazsın artık.”

“Hiç merak etme, zaten sen unutturmazsın.”

“Hey Max!”

“Ne var?”

“Hadım edilmiş polis fıkrasını biliyor musun?”

“Birkaç ay önce anlatmıştın ya.”

“Bok canına!”

Telefonu kapattık.

3

Kız, hayatımda gördüğüm en sıska kadınlardan biriydi. Masasında oturmuş, bir yandan kendini beğenmiş bir tavırla *Prevention* dergisini okuyor, bir yandan da kurutma kâğıdının üzerine yığdığı ince ince dilinmiş havuçları atıştırıyordu. Yaşı yirmi beş civarındaydı. Görünüşüne bakılırsa, sonunda dolaptaki iskelet rolünü oynamaktan başka kaderi yoktu. Bir deri bir kemikti, mavili kırmızılı bol elbisesi, boş elbise askısına geçirilmiş çarşaf gibi dökülüyordu üzerinden. Derginin kapağındaki başlıklardan birinde "Sigara içenler canidir" diye yazıyordu. Gaulois paketimi çıkarıp günün beşinci sigarasını yaktım.

"Merhaba," dedim, "Ben Max Klein. Profesör Briles'ı görmeye geldim."

Okumasını yarıda kestiğim için hışımla başını kaldırdı, buz gibi bir ifadeyle suratıma baktı.

Kendi kendine konuşurcasına, "Ha, şu sert erkek," dedi. "Biraz bekleyeceksiniz; işi var mı bir bakayım."

Kızın masası, üç duvarında profesörlerin odalarına açılan kapıların bulunduğu ufak bir bekleme odasındaydı. Kapıların arasındaki boşluklara dosya dolapları ile üniversite duyurularının asıldığı ilan panoları dizilmişti. Kız, sanki kocaman bir çikolatalı pasta yemeye zorlamışım gibi dudaklarını büzüp zorla yerinden kalktı. Kaykılıp otururken boyu bosu belli değildi; ama ayağa kalkınca rahat bir seksenlik olduğu ortaya çıktı. Gözlerimiz aynı hizadaydı. Kız kapılardan birine gitti, kapıyı tıklatıp başını içeri uzattı. Bir şeyler konuştuktan sonra geldi, yerine oturdu. Bana bir şey söylemek yerine, dergiyi alıp yeniden okumaya koyuldu.

Sonunda, "Evet?" dedim.

Gözlerini dergiden ayırmadan, "Ne eveti?" diye karşılık verdi.

"İçeri girip kendisiyle görüşebilir miyim?"

"Şimdi olmaz. İçeride bir öğrencisi var. Birkaç dakika daha sürer."

"İyi ki söylediniz. Yoksa yanlışlıkla içeri dalabilirdim."

Kız keyfinin kaçtığını iyice belli ederek dergiyi bıraktı, içini çekti. Hüzünlü, kahverengi gözleriyle dik dik baktı.

“Sizin gibi sert erkeklerin en büyük sorunu sabırsız oluşunuz,” dedi. “Bunun da nedeni B vitamini eksikliği. Beslenme rejiminizde tahıllara biraz daha ağırlık verirseniz, çok daha sakin olabilirsiniz. Bu kadar sabırsız olmazsınız. İşleri kendi haline bırakabilirsiniz. Kendinizi de genel akışa kapıp koyabilirsiniz.”

“Genel akış mı?”

“Doğanın akışı.”

“Bu evrenle bütünleşmek gibi bir şey mi?”

Kız birden ciddileşti: “Pek öyle değil. O kadar kozmik bir şey değil. Bu daha çok kendi bedeninizle, organlarınızın işlevleriyle iletişim kurmak gibi bir şey.”

“Ben başkalarının bedenleriyle iletişim kurmayı yeğlerim,” dedim.

Beni dikkatle süzdükten sonra öfkeyle başını salladı.

“İşte, görüyorsunuz ya,” dedi. “Önemli bir şeyden söz etmeye başlıyorsunuz, sonra mahcup olup bunu örtmek için esprilere sığınıyorsunuz.” Tekrar başını salladı. “Kötü. Çok kötü.”

Beni kendi yoluna çekmekten umudu kestiği için olsa gerek, benimle ilgilenmekten vazgeçti. Yeniden okumaya başladı; sağ eliyle de bir dilim havuç alıp ağzına attı. Havucu çiğnerken çıkardığı sesler odayı doldurdu.

Briles’ın odasının kapısı açıldı; blucinli, ekose gömlekli bir genç çıktı. Koltuğunun altında kitaplar, defterler vardı. Yüzündeki ifadeyi gören, ancak altı aylık ömrü kaldığını o an öğrenmiş olduğunu sanırdı.

Yanımdan geçerken, “Aldırma,” dedim, “alt tarafı tek bir ders.”

Başını kaldırdı, beni görünce şaşırdı, gülümsemeye çalıştı. “Bunu sakın Profesör Briles’ın yanında söylemeyin,” dedi.

Başı önünde, herhalde yaz tatilini okulda geçirmenin nasıl bir şey olacağını düşünerek odadan çıktı.

Briles, odasının kapısında göründü. Kırk yaşlarında, yaklaşık bir seksen beş boyundaydı. Yeniden moda olan ince, bağa çerçeveli gözlük takmıştı. Briles, parlak ve üretken bir yazar olarak tanınırdı. Fahişeler, hırsızlar, eşcinseller, kumarbazlar gibi toplumun marjinal kişilerini işlediği kitaplarıyla ün yapmıştı. Çağdaş bir Mayhew sayılırdı. Kitaplarından birkaçını okumuş, epey etkilenmiştim. Saygılı, ürkek öğrencileri karşısına alıp biraz da şov yapar gibi ders veren profesörlerden biri olduğunu,

ağzından çıkan her söze değer verdiğini, bu yüzden de, az önce çıkan çocuğun halinden anlaşıldığı gibi biraz acımasız olduğunu tahmin ettim. Süperstar rolünü benimsemiş bir akademisyen. Her üniversitede böyle birkaç kişi çıkar.

“Mr. Klein?” diyerek eliyle beni içeri davet etti. İkimiz de odaya girdikten sonra kapıyı kapattı; sırtı çubuklu, hantal bir tahta sandalyede yer gösterdi. Oda kitap ve kâğıt yığınlarıyla doluydu. Duvarlar, bir santim boş bırakmamacasına kitap raflarıyla kaplıydı. Pencerelerden giren güneş ışığı Briles’ın gözlüklerine vurduğu için gözlerini göremiyordum. Bu, onu biraz insanlıktan uzaklaştırıyor, gözleri olmayan bir yaratık izlenimi uyandırıyordu. Beş kat aşağıda, öğrenciler yemeklerini bahçede yemek üzere kampusün ortasında toplanmaya başlıyorlardı, aralık pencereden frizbi oynayan birinin sesini, bir köpeğin havlamasını, giderek hareketlenen günün uğultusunu duyuyordum.

Briles koltuğuna kurulup azametli bir tavırla, “Kim olduğunuzu bilmiyorum,” dedi; “pek de umurumda değil. Ama bu sabah telefonda Miss Gross’la konuşurken takındığınız tavrın açıklamasını bekliyorum. Biz burada uygar insanlarla karşılaşmaya alışığız ve açıkçası sizin gelişinizi münasebetsiz bir baskın olarak görüyorum.”

“Açıklaması basit,” dedim. “Kız bana doğru dürüst yanıt vermeyince, ben de ona bağırdım. Benim yerimde olsaydınız, eminim siz de aynı şeyi yapardınız.”

Briles, bir hilkat garibesiymişim gibi baktı bana. Yüzünü tiksintiyle buruşturarak, “Peki, ne istiyorsunuz?” diye sordu.

“George Chapman hakkında görüşmek istiyorum,” dedim. Özel dedektiflik belgemi çıkarıp gösterdim. “Kendisinin tehlikede olduğuna inanmamı gerektiren bazı nedenler var.”

“George Chapman mı?” Briles çok şaşırdı. “George Chapman’la ilgili ne anlatabilirim ki?”

“Yedi-sekiz yıl önce onunla birlikte kitap yazdınız; o yüzden ben de onun hakkındaki düşüncelerinizi söyleyebileceğinizi düşündüm.”

“Mr. Klein, her şeyden önce son on iki yıl içinde on bir kitap yayınladım, “Spor ve Toplum” bunların içinde en önemsizi. Kayda değer bir kitap değil. Hatta ilginç bile değil. Ben Darthmouth Üniversitesi’nde hocalık yaparken, George Chapman öğrencimdi. Ligde oynamaya başladıktan bir yıl sonra, profesyonelliğin sporcular üzerindeki etkilerini

irdeleyen bir kitap yazmamızı önerdi. O alandaki ilişkileri nedeniyle, George sporculara kolayca ulaşıp röportaj yapabildi. Ben de o röportajların yorumunu ve kendi görüşlerimi yazdım. George röportajları yapmak için çok çalıştı, ben de onun topladığı malzemeyi derleyip toparlamak için elimden geleni yaptım. Ama kitap biraz aceleye geldi. Yayıncı, George'un ününden yararlanabilmek için kitabın, ertesi beyzbol mevsimine yetişmesini şart koştu. Kitap çok iyi sattı. Ama iyi bir kitap sayılmazdı. O zamandan beri de George'la yakın ilişkim olmadı. Yılda bir-iki kez karşılaşırız, hepsi o kadar."

Manidar bir tonlamayla, "Hepsi o kadar mı?" diye sordum.

"Neyin peşinde olduğunuzu merak etmeye başlıyorum Mr. Klein. Bana öyle geliyor ki, George Chapman'a pislik atacak bir şeyler bulmak için buraya geldiniz. Ben bu pisliğe bulaşmayı reddediyorum. Niyetiniz nedir; senato adaylığını engellemek için adına kara çalmaya mı çalışıyorsunuz? Yoksa sırf pislik olsun diye mi böyle yapıyorsunuz? Adamcağız zaten yeterince acı çekmedi mi?"

Konuşmanın dizginleri elimden kaçıyordu. Briles'la açık konuşmak niyetindeydim, ama o buna yanaşmıyordu. Yine de pes etmeyecektim. Şu anda ondan bir şeyler koparamazsam, kendime açmaya çabaladığım yol kapanır ve soruşturmanın sonuna kadar Briles'dan hiçbir yardım göremezdim. Stratejimi değiştirmeye karar verdim.

"Evet," dedim; "George Chapman'ın yeterince acı çektiği konusunda size katılıyorum. Ama şimdi birtakım sorunları var, ben de ona yardım etmeye çalışıyorum."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Sizden yardım istiyorum. George Chapman hakkında, herkesin gazetelerde okuduğundan fazla bir şey bilmiyorum. Oysa onu bu beladan kurtarabilmek için daha fazla bilgi edinmem, beni sorunun temeline ulaştıracak bir şeyler öğrenmem gerek."

Briles, "Ve pek tabii ki, bu belanın ne olduğunu bana açıklayacak durumda değilsiniz," dedi. "Mr. Klein, inanın ki George'u severim ve ona yardım etmek için elimden geleni esirgemem. Ama olup bitenleri öğrenmedikçe size yardımcı olamam."

"Bu konuda konuşmam meslek ahlakına sığmaz, bunu takdir edersiniz profesör. Ben yalnızca boş yere vakit kaybetmemek için çıkış noktası yapabileceğim birtakım bilgiler edinmek istiyorum. Ama bu bilgilerden

hareketle nereye varacağım konusunda size açıklama yapamam, yalnızca sözüme güvenmenizi isteyebilirim."

"Bakın, şöyle açıklayayım Klein. George Chapman bu şehirde ve bu ülkede yaşayanların gözünde çok önemli biridir. Önemli kişiler, özel yaşamlarında da, toplum içindeki yaşamlarında da istedikleri kadar dürüst, kusursuz olsunlar, yine de kolayca yıpratılabilirler. Şu âna kadar sizin ya da hesabına çalıştığınız kişinin, şu ya da bu şekilde George'u yıpratmak niyetinde olmadığınıza beni inandıracak bir şey söylemediniz. Sözünüze güvenmemi istiyorsunuz. Peki ama buraya geldiğinizden beri anlattıklarınızın yalan olup olmadığını nereden bileyim?"

"Hakkımda bilgi almak istiyorsanız, neden Bölge Savcılığı'ndaki Dave McBell'i aramıyorsunuz? Onunla birlikte çalıştık. Son beş yıldır ne tür işleri kovaladığımı bilir. Dürüstlüğüme kefil olur."

Briles dersini bilemeyen bir öğrenciyi azarlayan hoca tavrıyla, "Mr. Klein," dedi; "geçmişte dürüstçe çalışmış olduğunuzdan hiç kuşkum yok. Ama geçmişteki çalışmalarınızın, şu andaki konumuzla ne ilgisi olduğunu anlayamıyorum. Sizin mesleğinizdekiler, çeşitli baskılarla ya da vaatlerle karşılaşabilirler; siz de para, güç ya da değer verdiğiniz her neyse o konudaki vaatlere pekâlâ kanmış olabilirsiniz." Briles arkasına yaslanıp parmak uçlarını birleştirerek sözünü tamamladı: "Kusura bakmayın Mr. Klein, ama bu konuşmayı burada bitirmek zorundayım."

Doğrusunu söylemek gerekirse, Briles haklıydı. Chapman'ın iyiliği için çalıştığımı gösterecek herhangi bir somut kanıt vermemiştim. Chapman'ın siyasal girişimleri nedeniyle özellikle şu günlerde kolayca yıpratılmaya açık olduğu da doğruydu. Ama öte yandan da, Briles'a çok özel bir soru da sormamıştım, onu zor durumda bırakacak bir şey de istememiştim. Genellikle insanlara tanıdıkları birinin başının belada olduğunu söylediğinizde, hemen yardım etmek isterler. Oysa Briles baştan beri terslenmiş, konuşmayı saptırıp Chapman'dan söz etmek yerine, benim niyetlerimi sorgulamıştı. Konuşmaktan kaçınmakla kalmamış, üstelik yalan söylemişti. Hem de yalanı yüzüne gözüne bulaştırmıştı.

Ayrıntılar, rastgele yapılmış bir hareket, ağızdan kaçırılan bir sözcük çok şeyi açığa vurur. Birtakım şeylerin aslında göründükleri gibi olmadığını anlamak için sürekli tetikte olmanız, en ufak bir tutarsızlığı, en ufak ipucunu yakalamanız gerekir. Ufacık bir şey bulabilmek için bir yöne doğru gidersiniz; ama orada sizi bambaşka bir yere yönelten bambaşka bir şey

bulursunuz. Çok dikkatli davranmazsanız, başka insanların yaşam labirentinde kaybolur, çıkış yolunu bir daha bulamazsınız. Ama bunlar göze alınması gereken risklerdir. İnsanlara ilişkin bir iş yapıyorsanız, hiçbir zaman düz yolda ilerleyemezsiniz.

“Etkileyici bir insansınız Profesör Briles,” dedim. “Alanınızda otoritesiniz, tam on bir kitap yazmışsınız, üniversitenin önde gelen kişilerinden birisiniz. Ama unutmayın ki, ben de Weber’in *Protestan Ahlakı* kitabı konusundaki görüşlerinizi soran ürkek bir öğrenci değilim. On beş dakikadır benimle kedinin fareyle oynadığı gibi oynamaya kalktınız; en basit sorularıma bile karşılık vermek istemediniz. Buna hiç gerek yoktu. Ben buraya sizin yardımınızı rica etmeye geldim. Ama şimdi aklıma başka şeyler geliyor; sanki iz üstüne düştüm sanıyorum. Bin dokuz yüz altmışlarda dedikleri gibi, ya çözümün bir parçası konumundasınızdır ya da sorunun. Siz bana bir çözüm önermeye pek hevesli görünmediniz. Doğrusunu isterseniz, sizin kadar beceriksiz bir yalancıya hiç rastlamadım profesör. George Chapman’la yakın arkadaş olduğunuzu, sayfiyedeki evine gidip hafta sonlarını onunla ve karısıyla birlikte geçirdiğinizi, onlarla operaya gittiğinizi, birkaç ay önce konuşma yapması için Chapman’ı Columbia Üniversitesi’ne davet ettiğinizi bilmeyen yok. Chapman’la ancak şöyle bir tanışıyormuşsunuz gibi yaptınız; oysa bu konuda konuşmak istemediğinizi söyleyebilirdiniz. Bunu anlayışla karşılardım. Ama bir şeyleri saklamaya çalışmıyorsanız, baştan yalan söylemenin, ardından da konuşmaktan kaçınmanın bir anlamı olamaz.”

Briles, kılını kıpırdatmadan, en ufak bir duygu belirtisi göstermeden öylece oturuyordu. Sonunda, “Bitti mi?”dedi. Sesi bir makineninki kadar mekanikti.

“Bitti. Ama sonra kapınızı yeniden çalabilirim.” Ayağa kalktım. “Beni geçirmek için zahmet etmeyin.”

Onu, güneş ışığı içindeki odasında, masasının başında bıraktım.

4

Broadway'de bir taksi çevirip, şoföre beni Batı 71. Sokak'a götürmesini söyledim. Şoförün adı J. Daniels'di; külüstür düldülünü bir önceki yaşamında başarısız bir at terbiyecisiymiş havasında sürüyordu. Elli yaşlarındaydı. Dişleri çarpık çurpuktu. Gür kaşları, alnında bitmiş iki küçük orman gibi kabarıyordu. Her yanından ayrı ses gelen araba sarsıla sarsıla ilerlerken, sabahleyin bir şeyler atıştırmış olduğuma şükrettim.

110. Sokak'ın köşesinde kırmızı ışıkta durduğumuz zaman, "Sormayacak mısın?" dedi.

"Neyi sormayacakmışım?"

"Bu arabaya binen her on kişiden dokuzunun sorduğunu."

"Konuştuğunu duyuyorum. Ama parazit yapan radyo dinler gibi hiçbir şey anlamıyorum."

Bunda anlaşılmayacak ne var dercesine konuştu: "J. Daniels'deki J.nin ne olduğunu sormayacak mısın? Herkes bunu merak eder. Gerçekten sormak istemiyor musun?"

"Pek merak etmedim."

"Hadi canım, bir tahminde bulun bakalım. Vaktin nasıl geçtiğini anlamazsın, canın da sıkılmaz." Yeşil yandı, hareket ettik.

"Peki," dedim. "Ne olduğunu bulamayacağım, pes ediyorum."

"Hayır olmaz. Hadi at bir şey. Tahmin etmeye çalışmazsan işin keyfi çıkmaz."

Baktım, adam dediğini yaptırtana kadar vazgeçmeyecek, bari gönlünü hoş edeyim dedim. Bir yandan da, keşke Briles'a soru sorarken bu adam kadar ısrarcı olsaydım diye düşünüyordum.

"Herkesin ilk aklına gelecek tek bir ad var," dedim. "O zaman adın o olamaz. Ve eğer Jack değilse, çok değişik, tuhaf bir ad olmalı." Bir an durdum. "Jeremiah'a ne dersin? Çünkü her şeyden yakınan birine benziyorsun."

Adam bir kahkaha patlatarak, “Bilemedin!” dedi. “Kaybettin. J ile başlayan bir adım yok. Adım yalnızca J nokta. Anam babam olacak zırtapozlar bana takacak ad bulamamışlar.” Feylesof bir tavırla sözünü sürdürdü: “Ziyanı yok. Umurumda bile değil. İstersen bana Jack diyebilirsin. Bir sürü insan öyle diyor.”

Yolun geri kalan bölümünü sessizlik içinde geçirdik, ben de ona herhangi bir adla hitap etmedim. New York’taki taksi şoförleri bir deryadır diye dilden dile dolaşan efsane, benim için hiçbir zaman fazla anlam taşımadı. Taksi şoförleri de insandır ve konuştukları zaman bütün öteki insanlar gibi aptalca sözler söylerler. J. Daniels konuşmaya ötekilerden farklı, orijinal bir sözle başlamıştı; ama işin şaka tarafı bittikten sonra, repertuvarının gerisini dinlemeye hevesli değildim. 71. Sokak’ta arabadan inerken, J. Daniels açık pencereden kafasını uzatıp son esprisini patlattı.

“Biliyor musun beyim, tam yirmi üç yıldır direksiyon sallarım, J.nin ne anlama geldiğini bir bilen çıkmadı.” Bir kahkaha daha atıp benden sonraki kurbanını aramak üzere New York’un trafik cangılına dalarak doğu yönünde uzaklaştı.

Batı Yakası’nda, klasik mimarisi olan ve her cinsten New Yorkluyu barındırdığı için Nuh’un Gemisi’ne benzeyen apartmanlardan birinde oturuyordum. Apartmanda beyazlar, siyahlar, sarılar ve ara tonlarda bir alay insan vardı. Aileler, birlikte yaşayan kadın ve erkekler, birlikte yaşayan erkekler, birlikte yaşayan kadınlar ve yalnız başına yaşayanlar. Serbest meslek sahipleri, ücretliler ve çalışmayanlar. İçlerinden biri şair, biri gazeteci, biri yüz elli kiloluk bir soprano, ikisi Juilliard’da okuyan obua öğrencisi, biri eşcinsel bir Zenci, biri galerici, biri kuru temizleyici, biri postanede memur, biri sosyal hizmet görevlisi, biri de özel dedektifti. Apartmanın yönetimi, Porto Rikolu şişko kapıcı Arthur’daydı. Arthur’un dört çocuğu ve tuhaf bir espri anlayışı vardı. İşini de fazlasıyla ciddiye alırdı. Hep ortalıklarda dolaşır, elinde bir beyzbol sopasıyla lobide ya da kapının önünde dikilip içeri girmek isteyen her yabancıyı tepeden tırnağa süzerdi. Noel’de bahşişe boğulurdu.

Lobideki posta kutumdan faturaları ve doğru çöpe gidecek birkaç ilanla broşürü alıp kahverengi-beyaz benekli asansöre bindim, gıcırdaya gıcırdaya dokuzuncu kata çıktık. Dairem, avluya bakan iki loş oda ile ancak nefesimi tutarsam girip çıkabileceğim büyüklükteki mutfaktan ibaretti. Buraya her ne kadar mutfak yavrusu diyorlarsa da, mutfak aralığı demek daha doğruydu.

Son birkaç yıldır, gelecek hafta daha iyi bir daire arayacağım deyip duruyordum; ama henüz aramaya bile kalkışmamıştım. Belki de buraya iyiden iyiye bağlanmıştım da o yüzden çıkmayı istemiyordum.

Mozart'ın Haydn'a adadığı kuartetlerinden birinin plağını pikaba koydum; çavdar ekmeğine gravyerli, Boston marullu ve Poupon hardallı bir sandviç yaptım. Buzdolabından bir şişe Beck's birası çıkardım ve hepsini oturma odasındaki yuvarlak masaya taşıdım.

On dakika sonra Dave McBell'i aradım.

Dave, "Hiç nefes aldırmıyorsun," dedi. "Tam yemeğe çıkıyordum."

"Yemek senin neyine?" diye karşılık verdim. "Yemek dediğin şey insanlar içindir. Savcılık bürosunda yalnızca makinelerin çalıştığını bilmiyor musun sen?"

"Bu makinenin de biraz yağlanmaya ihtiyacı var, belki pası temizlemek için de birkaç şişe bira gerekir."

"Bir haber çıktı mı?" diye sordum.

"Ayıp ettin. Senin Pignato'nun birkaç sabıkası var. Ama büyük çapta değil. Ufak tefek üçkâğıtçılıklar. Biraz da kafadan çatlak galiba. Herhangi bir şiddet olayına karışmamış. Son dört-beş yıl içinde birkaç kez tımarhaneye girip çıkmış. Karısı ve üç çocuğu var."

"Peki, Contini'yle ilgili bir şeyler var mı?"

"Sabırlı ol. Sabırlı ol. Ona da sıra gelecek. Pignato, Chapman kazasından sonra hiçbir şeye bulaşmamış. Şoförlük yapıyor. Son kez farı çalışmayan bir kamyon kullandığı için tutuklanmış."

"Bu pek ciddi bir suç sayılmaz."

"Öyle. Ama kamyonu açtıklarında, Kuzey Carolina'dan gelen yirmi bin dolarlık kaçak sigara bulmuşlar. Tabii ortaya yeterli kanıt çıkmamış, ama anlaşılan herif Contini hesabına çalışıyormuş. On beş yıldır ondan ücret alıyormuş."

"Peki ondan önce?"

"Sıradan işler. Birkaç araba hırsızlığı. Birkaç soygunda da şoför olarak kullanılmış. Çocukluğunda ıslahevine girip çıkmış. Üç kez hapse düşmüş, ama hiçbirinde birkaç aydan fazla yatmamış."

"Adresi var mı?"

"Eski kasabasında, Irvingville'de oturuyor. 17. Sokak, 115 Numara'da. Karısının adı Marie."

"Sağ ol Dave. Sanırım bu kadarı yeterli olur."

“Güzel. Midem gövdemden çıkıp gırtlağıma sarılmadan buradan çıkabilirim herhalde.”

“Yediklerine dikkat et!”

“Sen de kendine dikkat et Max! Contini belki yaşlandı, ama hâlâ yabana atılacak gibi değil.”

“Beni merak etme,” dedim. “Ben dokuz canlı Yahudilerin sonuncusuyum.”

Yerimden kımıldamadım. Birkaç dakika öyle oturup pencerenin dış pervazında gezinen bir çift güvercini seyrettim. Erkek olanca azametiyle kabarmış, ötekinin üzerine abanmaya çalışıyor; ama her atağında dişi usta bir çalımla onu savuşturuyordu. Güvercinler arasındaki arzu, duygusuz ve robot gibidir. Ne yaptıklarının bilincine hiç varmadan ömürleri boyunca aynı şeyi defalarca yapmaya mahkûm gibidirler. Serçelerdeki gerçek aşk, güvercinlerde görülmez. Güvercinler tipik birer New Yorkludur ve şehrin en belirgin özelliklerini taşırlar: duygusuz cinsellik, oburluk, hayasızlık ve hastalık. Fransa’da güvercinleri özenle besler ve leziz bir yiyecek olarak yerler. Eh, ne de olsa Fransızların yaşamdan tat almayı bizden iyi bildikleri söylenir.

Şimdilik işler yolunda gidiyordu. İlk kozumu oynamıştım, durum fena görünmüyordu. Önemli olan, öğrendiklerimden sonuç çıkartmakta aceleden kaçınmaktı. Başlangıçta Chapman’ın geçirdiği kazanın suikast girişimi olduğu aklımı kurcalamıştı; oysa şimdi buna ancak bir olasılık gözüyle bakıyordum. Sezgi hiçbir zaman kanıt değildir ve benim elimde de elle tutulabilir bir kanıt yoktu. İşte tam bu noktada Chapman’ın verdiği parayı hak etmeye başladım.

Chapman’ın verdiği listedeki adları taradıktan sonra, onun senatör adayı olmasını destekleyen Demokrat Parti liderlerinden Abe Callahan’ı aradım. Callahan, tıpkı eski kuşaktan olanlar gibi giyinen, onlar gibi davranan, onlar gibi kokan, sözümona yeni kuşaktan biriydi. Sekreteri, Callahan’ın Washington’da olduğunu ve pazartesiye kadar dönmeyeceğini söyledi. Adımı verdim, tekrar arayacağımı söyledim.

Sonra Americans takımının başkanı Charles Light’a telefon ettim ve sekreteri aracılığıyla ertesi sabah için randevu aldım. Randevuyu bu kadar kolayca aldığıma şaşırdım; ama bunu telefondaki ses tonumun dayanılmaz çekiciliğine verdim. Şanslı günümdeydim.

Büromun numarasını çevirip telesekreterde mesaj olup olmadığına baktım. Tek bir mesaj vardı. Mrs. Chapman aramış, hemen görüşmemiz gerektiğini belirtmişti. Saat iki buçukta büromda beni bekleyecekti. Büromu hiç kilitlemezdim; sekreterim de olmadığı için, telemesaj servisindeki kadını randevularımı ayarlamakla görevlendirmiştim. Saate baktım. İki olmak üzereydi. Hemen yola çıkarsam, ancak varırdım.

Yemek tabağımı mutfağa götürüp dönüşte hepsini yıkarım diye musluktaki öteki kirli tabakların yanına bıraktım. Hamamböcekleri buna çok sevineceklerdi, ben de kiracılarımla aramın bozulmasını istemezdim doğrusu.

Banyoya girdim, yüzüme soğuk su çarptım, kravatımı düzelttim, yeşil kadife ceketimin üzerindeki ekmek kırıntılarını silkeledim, saçımı taradım. Aynadaki yüzüm heyecanlı, hevesli bir yüzdü; sevgilisiyle buluşmaya hazırlanan bir delikanlının suratına benziyordu. Judith Chapman'la karşılaşacağım için heyecanlı olduğumu düşündüm. Ama iş o kadarla bitmiyordu. Soruşturma asıl şimdi başlıyordu ve duyduğum gerginlik midemin ortasında koca bir yumruk gibi büyüyordu. Adrenalinim yükselmişti.

Tam çıkmak üzereyken kapı çalındı. Bu, tuz istemeye gelen bir komşunun çaldığı türden nazik bir vuruş değil; tam tersine ne yaparsam yapayım iki buçuktaki randevuya yetişemeyeceğimi gösteren gümbür gümbür bir yumruklamaydı. Kapıdakiler benim evde olduğumu biliyor ve bekletilmek istemiyorlardı. Kapıyı açmadan önce aklımdan son geçen, gelenlerin, Arthur'a yakalanmadan nasıl yukarı çıkabildikleri düşüncesi oldu.

İki kişiydiler; hep öyle olur zaten. Biri çok irikıyımdı; öteki yalnızca irikıyım. Çok İrikıyım kırmızılı lacivertli ekose bir Madras ceket, sarı ucuz gömlek, açık yeşil pantolon giymiş, mor kravat takmıştı. Kıyafet kâbus gibi bir bileşimdi; bunamış bir sirk çığırtkanının elinden çıkmışa benziyordu. Aynalı gözlüğü vardı. Anlamsız, etli suratına yayılan sırıtış, yaptığı işten çok hoşnut olduğunu gösteriyordu. İrikıyım olanı ise kendine biraz daha çekidüzen vermişti. Kahverengi sentetik kostümü, Sears'ın reyonlarında hiç değilse birkaç saniye düşünmüş olduğunu; gök mavisi "Amerika'nın İki Yüzüncü Yıldönümü" kravatı da en azından yurtseverliğini gösteriyordu. Ama gözleri hoşuma gitmedi. Gözleri kravatıyla aynı renkteydi ve her şeyi gördükten sonra dahasını isteyen aç gözlerdeki o katılık vardı. Böyle bir

şeyin bu kadar çabuk olacağını beklemiyordum; bayağı ürktüm. Bu tip adamlar şöyle bir geçerken uğramazlar. Belli bir amaçları vardır ve istediklerini almadan da kolay kolay gitmezler. Durum tehlikeliydi, gafil avlanmıştım. Sakin olmaya çalıştım.

Sessizliği bozan İrikıyım oldu. “Max Klein sen misin?” diye sordu. Bu, Pulasky yoluyla doğruca Newark’tan gelmiş ve Onuncu Cadde’nin trafiğinde kaybolmuş bir sesti.

“Kusura bakmayın. Ben yalnızca temizlikçi kadınım,” dedim. “Mr. Klein Avrupa’da tatilde.”

Çok İrikıyım, “Matrak bir herif,” dedi. Bu durum hoşuna gitmişti, sanki gelişinden daha çok keyif alacak gibiydi.

“İzninizi istiyorum beyler,” dedim. “Randevuma gecikiyorum. Üç yıl sonra gelseniz nasıl olur? O zaman oturur konuşuruz.”

Kapıdan çıkmak için hamle yaptım; ama Paskalya Adası’ndaki heykeller gibi kıpırdamadan kapıda dikiliyorlardı.

İrikıyım, “Yalnızca birkaç dakikanı alacağız Mr. Klein,” dedi. İşini yapmaya kararlıydı ve bana hiçbir seçme hakkı tanımıyordu.

Sonunda, “Pekâlâ,” dedim. “İçeri gelin. Sakın sigaralarınızı yere atıp söndürmeyin.”

Çok İrikıyım saf saf, “Biz sigara içmeyiz,” dedi.

Onları içeri aldım. İrikıyım kanepeye oturdu; ben de masanın başına geçtim. Çok İrikıyım odada geziniyor; kitaplara, plaklara bakıyordu. Onu ters yola sapıp kendini yanlışlıkla müzenin önünde bulan bir kamyon şoförüne benzettim.

İrikıyım, “Senin kim olduğunu biliyoruz,” diye söze başladı. “Onun için bizimle oyun oynamaya kalkma. Birkaç yıl önceki Banks davasında savcılıkta nasıl olay çıkardığını biliyoruz. İstifa ettiğin zaman işin içyüzünü gazetecilere nasıl öttüğünü biliyoruz. Bu şehirde pek dostun kalmadığını da biliyoruz.” Sözlerini küçük kartlara yazıp oradan ezberlemiş gibi konuşuyordu.

“Bunları bildiğinize sevindim,” dedim. “Sizden gizli kapaklı bir şeyim olsun istemem. Ama bütün bunların Bronx’daki pizza fiyatlarıyla ne ilgisi olduğunu çıkaramadım.”

“Bu, bizim senden daha çok dostumuz var demek oluyor, Klein. Yani bizimle işbirliğine yanaşmazsan aptallık edersin demek oluyor.”

“Öyleyse ötün bakalım. Meraktan ölüyorum.”

İrikıyım kanepede arkasına iyice yaslandı ve bir kaplanı olduğu yere çiviler dedikleri türden bakışlarını bana dikti. Doğrusu bunu iyi beceriyordu. Neyse ki ben kaplan değildim.

Kuru, tekdüze bir sesle, “George Chapman’dan uzak dur,” dedi.

Alaycı bir tavırla, “Ha, şimdi anladım,” dedim. “Demek kapıma dayanıyor, kiminle görüşüp kiminle görüşmeyeceğimi söylüyorsunuz; benden de hay hay deyip doğru yolu gösterdiğiniz için teşekkür etmemi bekliyorsunuz.”

“Onun gibi bir şey.”

Çok İrikıyım, köşedeki stereonun başında durmuş, az önce çaldığım Mozart plağına bakıyordu. Plağın kapağını eline alıp Mozart’ın resmini göstererek, “Kim bu herif?” diye sordu. “İbne bozuntusu biri.”

“Senin deyiminle o herif, neredeyse iki yüzyıl önce öldü,” dedim. “Daha üç buçuk yaşındayken onun dizkapağındaki akıl, senin goril beynindekinden daha fazlaydı.”

Çok İrikıyım, “Bok canına. Ağzın bayağı bozukmuş,” dedikten sonra plağı kabından çıkardı, iki yüzüne de dikkatle baktı ve plağı iki parçaya böldü. Parçaları da yere fırlattı.

“Böyle yaptığın için cehennemin dokuzuncu dairesinde tam bin yıl döneceksin,” dedim.

Şaşırmış gibi yaparak avuçlarına baktı. “Kusura bakma, elimden kaymış olmalı,” dedi.

İrikıyım’a döndüm, “Pekâlâ,” dedim. “Arkadaşını alıp git buradan. Ben mesajı aldım. Daha fazla konuşacak bir şey yok.”

Adam, “Tabii ki var,” diye yanıt verdi. “Ben sana mesajı ilettim, ama sen yanıtını vermedin.”

Çok İrikıyım kitaplığa gitti; birkaç kitabı çıkarıp yere attıktan sonra, aradaki boşluktan kolunu soktu ve tek bir hareketle raftaki kitapların hepsini yere indirdi. Kitaplar pikabın plastik kapağına toslayarak yere saçıldı. İrikıyım bu numaralara aldırış etmiyordu. Hoşlanmış ya da öfkelenmiş gibi görünmüyordu. Onun işi başkaydı, ortağının işi başka.

Çok İrikıyım, “Hey Tanrım,” dedi. “Bugün bir tuhaflık var üzerimde. Gitgide sakarlaşıyorum.”

Anlaşılan Çok İrikıyım’ın içdekoratör olmak gibi bir özlemi vardı. Boş akşamlarında yeni fikirler edinmek için *House Beautiful* dergilerini karıştırıyor olmalıydı. Birkaç dakikada oturma odamı yeni baştan dekore

etmişti ve işi bittiğinde oda tam istediği gibi olacaktı herhalde. Buna, dağınık yaklaşım akımı deniyordu. Odaya ancak çok lüks evlerde görülebilecek samimi bir hava veriyordu.

Hiç oralı olmadım. Hiçbir şeye sinirlenmemeye kararlıydım. Bu benim şanslı günümdü, kaderle oyun olmazdı. Boş yere Yahudi olarak doğmamıştım. Biz daha ufak yaştan iyiyle kötüyü bir arada yaşamasını öğreniriz. Sayı saymasını da biliriz. Hangi açıdan bakarsam bakayım, bire karşı iki, yeterince ikna edici bir tartışma olarak görünüyordu.

Çok İrikıyım, çalışmasını ikinci rafta sürdürürken, İrikıyım'a, "Konuyu bir de şöyle ele alalım," dedim. "Dediklerinizi neden yapacakmışım? Daha bu sabah çalışmaya başladığım bir müşterimi bırakmamı istiyorsunuz, ama sizin kim olduğunuzu bilmiyorum. Ekmek paramı kazanmak zorunda olduğumu, bir davayı üstlenip ardından işi bırakamayacağımı unutuyorsunuz. Ekmeğimi elimden alacaksanız, onun yerine pasta ikram etmeniz gerekir."

İrikıyım sırıttı. İşte şimdi onun anlayacağı dilden konuşmaya başlamıştım. İkimiz de profesyoneldik; belki birbirine karşıt taraflarda çalışıyorduk ama ahlaksızlıkta, son söz hakkını her zaman paraya tanıyan felsefede birleşiyorduk.

Adam, "Senin akıllı avukat tipinde biri olduğunu tahmin etmiştim," dedi. "Çok iyi para alacak olman hiç hoşuma gitmiyor. Ama ben yalnızca elçiyim." Başıma konan talih kuşuna gıpta ediyormuş gibi yutkundu. "Chapman'dan uzak durursan beş bin dolar var. Soru da sormayacaksın."

"Peki bu para nereden geliyor?"

"Dediğim gibi, soru sormak yok. Beş bin kâğıt bütün soruları yanıtlamaya yeter."

"Pekâlâ, soru sormak yok. Parayı nasıl alacağım?"

"Nakit olarak. Her şey ayarlandı."

"Ya kabul etmemeye karar verirsem?"

"Sen karar filan vermeyeceksin. Yalnızca denileni yapacaksın. Bilmem anlatabiliyor muyum?"

"Pek anlatamıyorsun. Git patronuna benden selam söyle, o beş bin doları kıçına soksun, dersem ne olacak?"

"Bacaklarının kırılmasını istemiyorsan böyle bir şey söylemezsin."

"Hem de üzerine basa basa söylüyorum."

İrikıyım afalladı. Böyle bir önerinin reddedilebileceğini aklı almıyordu. Az önceki bir anlık görüş birliğimiz sona ermişti ve şimdi adam beni nereye koyacağını kestiremiyordu. Onun gözünde yeniden yabancı biri olmuştum.

“Hayır mı diyorsun? Hayır diye kestirip atıyor musun?” Sesi tam bir oktav yükselmişti.

“Evet, hayır diyorum. Mesajımı vermeyi de unutma. Kıçına soksun. Beş bin doların tamamını soksun kıçına.”

Büyük bir riske giriyordum, bunu bana ödeteceklerini de biliyordum. Ama bu işin içinde kimin olduğunu öğrenmemin tek yolu parayı reddetmekti. Biri, beni Chapman’dan uzak tutmaya kararlıydı; bu da sandığımdan da az vaktim olduğunu gösteriyordu. Elimi çabuk tutmazsam, Chapman’ın yaşamı, iptal edilmiş bir pulun üzerindeki damga mürekkebi kadar bile değer taşımayacaktı.

İrikıyım, “Kendini ölmüş bil,” dedi. “Avlanma alanına biletini kendin kestin.”

Çok İrikıyım, kırıp dökme operasyonuna ara vermiş, saldır emrini bekleyen bir köpek ifadesiyle İrikıyım’a bakıyordu. Bir işaret bekliyordu.

İrikıyım, “Hadi Angel, gidelim,” dedi. “Bu piç kurusu New York’un en geri zekâlı herifi olmalı.”

Angel, “Evet, farkındayım,” diye karşılık verdi. “Matrak bir herif. Geldiğimizde de söyledim sana Teddy.” Angel sırıtarak bana doğru yürümeye başladı. “Bana o kocaman, kırmızı burunlu palyaçoları hatırlatıyor. Ne demek istediğimi anlıyor musun Teddy? Tam bir Bozo.” Bir anda beni yakalayıp havaya kaldırdı ve bir plaj topu gibi yerdeki kitapların üstüne savurdu. “Maymun gibi komiklik yapıyor. Tıpkı televizyondaki *stand-up*’çılar gibi. Ama ayakta bile duramıyor.” Soluk almama fırsat bırakmadan tekrar üstüme çullandı, çekip ayağa kaldırdı. İki büklüm olup kendimi korumaya çalıştım; ama o benden önce davrandı, ben omzumu öne çıkarmayı akıl edene kadar, o sağ yumruğunu var gücüyle karnıma gömdü. Bağırsaklarımın içinden raydan çıkmış bir metro treni geçiyormuş gibi oldum. Yere yıkıldım; ne soluk alabiliyor ne de hareket edebiliyordum. Gözüm kararmaya başladı, görebildiğim tek ışık da yağmurda yanmaya çabalayan bir mum alevi gibi titrekti.

Teddy, “Bu kadar yeter Angel,” dedi. “Gitme vakti geldi.”

Angel, yumrukları hâlâ sıkılı olarak tepemde dikiliyordu. “Bu ibne başına geleceklerin şöyle bir tadını tatsın istedim. Bir daha numara

yapmaya kalkışacağı zaman bu tadı hatırlasın istedim.”

Adamların gidişini fark edemedim. Okyanusun dibinde, çelik ciğer arıyordum. Yeniden soluk alabildiğimde, adamlar herhalde çoktan arabalarına atlamışlar, gecikmiş öğle yemeklerini yemişler ve Brooklyn yolunu tutmuşlardı. Ya da her nereden geldilerse oranın yolunu.

5

Büroma vardığımda saat üç buçuğu geçmişti. Judith Chapman'ın hâlâ beklediğini görünce biraz şaşırdım. Evden çıkmadan büroyu aramıştım, telefonu kimse açmadığı için telemesaj servisine bağlanmış, kimsenin mesaj bırakmadığını öğrenmiştim. Kadının beklemekten usanıp gittiğini sanıyordum.

Judith Chapman oturduğu yerde dönüp bana bakarak, "Ben de geciktim," dedi. Kocasının sabahleyin oturduğu koltukta oturuyordu. "O yüzden, geciktiğiniz için size sitem edemem." İkimizin de kabahatli, o yüzden ikimizin de suçsuz olduğunu vurgulamak istercesine hafiften alaylı gülümsedi.

Masamın başına oturdum, ben de ona gülümsedim. İkimizi eşit konuma getirme çabası hoşuma gitmişti.

"Sizin için ne yapabilirim Mrs. Chapman? Telemesajda önemli bir konuda hemen görüşmek istediğiniz belirtiliyordu."

Judith Chapman'ın yüzünü beğendim. Klasik anlamda güzel, hatta belki hoş bile denilemezdi; ama bakmaktan kendinizi alamayacağınız bir çekiciliği vardı. Burnu biraz büyük, çenesi biraz geniş, dudakları biraz fazla dolgundu; ama hepsi de uyumlu bir bütün oluşturuyordu, iri kahverengi gözlerinden fışkıran zekâ ve mizah duygusu insanı şaşırtıyordu. Kendileriyle ve dünyayla barışık olan, bir gece baleye gidip ertesi gece erkek arkadaşlarıyla poker oynayan ve her ikisinden de aynı tadı alan nadir kadınlardan biri gibi görünüyordu. Zarifti, ama çıtkırıldım değildi. Koyu renk dalgalı saçları, zengin kadınlarda pek rastlanmayan bir cinsellik veriyordu ona. Yakası renkli işlemeli, beyaz bir triko elbise giymişti. Bileklerinde ve parmaklarında yalnızca bir-iki parça mücevher, göz kenarlarında da hafifçe makyaj vardı. Kahverengi deriden büyük çantasına uzandı, bir Merit çıkardı ve ben daha kibritime davranamadan som altın çakmağıyla yaktı. Bunları günde bir-iki paket içen birinin otomatik hareketleriyle yapıyordu.

“Kocam George’la ilgili olarak görüşmeye geldim,” dedi. “Bu sabah sizi görmek için buraya geldiğini biliyorum ve ciddi bir şey mi oldu diye korkuyorum.”

“Ciddi bir şey olmadı. Hiç değilse şimdilik. Kocanızla, ciddi bir şey olmasını nasıl engelleyebileceğimizi konuştuk.”

“Öyleyse gerçekten endişelenecek bir şey var.” Kafasını kurcalayan her neyse, bunu düşünmeye bu sabahtan çok önce başlamış gibi bir hali vardı.

“Kocanız bu konuyu sizinle konuşmadı mı?”

“Kocamla pek fazla konuşmayız Mr. Klein.” Sesinde herhangi bir kırgınlık, bir acı yoktu. Yalnızca bir durumu, bir gerçeği ifade ediyordu.

“Kocanızla konuşmadıysanız, buraya geldiğini nereden biliyorsunuz?”

Karar veremiyormuş gibi bir an duraksadı. Büroma geldiğine birden pişman olduğunu sezdim.

“Bill Briles haber verdi.”

Arkama yaslandım, gözlerimi tavana diktim. Sesimin en saf tonuyla, “Yoksa Profesör William Briles mı? Hani Columbia Üniversitesi Sosyoloji Fakültesi’nde hocalık yapan, on bir kitap yazmış olan Briles mı?” Sandalyemi öne çekip sırıttım.

Kadın ilk kez terslendi. “Alay etmeyin Mr. Klein. Kim olduğunu pekâlâ biliyorsunuz. Daha birkaç saat önce kendisiyle görüştünüz.”

“Briles size tam olarak ne anlattı?”

“Öğle saatlerinde panik içinde telefon etti. George’la ilgili bir soruşturma yaptığınızı, kendisini tehdit ettiğinizi ve peşini bırakmayacağınızı söyledi.”

“Bana yardımcı olmaya yeltenmedi. Bir şeyler gizlediği duygusuna kapıldım. Ben meraklı biriyimdir. İnsanların davranışlarının nedenini merak ederim.”

“Belki korkmuştur.” Kadının sesi kaygılı, savunmacı bir tona büründü.

“Ona yalnızca bir dostunu korumama yardımcı olacak bazı sorular sormak istedim.”

“İşte asıl o yüzden korkmuştur. George’la ilgili herhangi bir işe karışmak Bill için çok zordur.”

“Peki, neden?”

Yeniden duraksadı; yanlış bir şey söylemekten çekiniyor gibiydi.

“Bu uzun hikâye,” dedi.

“Olsun. Hiç acelem yok. Rahatça anlatabilirsiniz.”

Cesaretini toplamak için derin bir soluk aldı. Uzandı, sigarasını masamın üzerindeki tablaya bastırıp söndürdü. Konuşması boyunca da gözünü tabladan ayırmadı; sanki benimle değil de kül tablasıyla konuşuyordu. Sönmüş sigara eleştiri getirmeyecek, sessiz bir dinleyiciydi.

“Anlatacaklarımın artık bir sakıncası olacağını sanmıyorum,” dedi. “Anlatırsam belki size de yardımcı olabilir.” Yine derin bir soluk aldı, gövdesinin gevşemesi için bir an durdu. Dışardan akşamüstü trafiğinin uğultusu, üst kattan Dennis Redman’ın atölyesinde akan suyun sesi, pencere pervazındaki güvercinlerin guruldaması, kentin sessizliğinde yaşayan bütün ufak gürültüler duyuluyordu. Judith Chapman, “Bakın,” diye sözünü sürdürdü, “Bill Briles uzun bir süre sevgilim oldu. Bugün sizinle görüşürken bu yüzden tedirgindi. Neyin peşinde olduğunuzu bilmiyordu. Beraberliğimizin açığa çıkmaması için çok çaba gösterdik. Ama yine de kimsenin bilmediğinden emin olamazsınız.”

“Siz ve kocanız, gıpta edilecek kadar birbirinize bağlı bir çift olarak tanınırsınız,” dedim. “Hep örnek çift diye gösterilirsiniz.”

“Yaşamınızın yalan üzerine kurulması, ikiyüzlülük ettiğinizi bile bile bu yalanı sürdürmek zorunda olmak ne kötü, değil mi? George’la evliliğimiz, evlendikten üç yıl sonra çıkmaza girdi. Ama sürdürdük; insanların karşısına birlikte çıktık; hiçbir şey olmamış gibi yaptık; oysa ikimiz de kendi hayatımızı yaşıyorduk.”

“Peki, Briles’la ilişkiniz ne zaman başladı?”

“George’un kaza geçirmesinden iki yıl kadar önce.”

“Kazadan sonra da aynı şekilde devam etti mi?”

“Hemen hemen. Bir süre Bill’le görüşmedik, ama ilişkimiz kesin olarak bitmemişti. Yalnızca bir süre için ara vermiştik.”

“Ama artık tümüyle bitti.”

“Evet, altı ay önce ayrıldık. George’la her şeye yeni baştan başlamaya karar verdim. Kendisine dönmemi çok istediğini söyledi; ben de inandım. Bir süre her şey yolunda gitti, ama sonra yeniden patlak verdi. George Chapman geçinilmesi çok zor bir adamdır Mr. Klein.”

“Bu sabah bana sizi çok sevdiğini, yaşamının dayanağı olduğunuzu söyledi.”

“Ondan da başka türlüsü beklenmez. George’un en büyük sorunlarından birisi, duygularını açığa vurmak yerine, hep başkalarının kendisinden beklediği, geleneksel, klasik şeyleri söyler. Her zaman

böyleydi, ama kazadan sonra büsbütün öyle oldu. Bunları anlatmaktan rahatsız oluyorum. Ama George'la evlendiğimde daha çocuk sayılırdım. Yirmi bir yaşındaydım, üniversiteyi yeni bitirmiştim ve onun dünyanın en olağanüstü erkeği olduğuna inanıyordum. Beyzbol hakkında bir şey bildiğim yoktu, bir beyzbol oyuncusunun karısı olmanın nasıl bir şey olduğunu da bilmiyordum. Maç sezonu başlayınca, onu neredeyse hiç göremiyordum. Sürekli oradan oraya dolaşan sporcuları bilirsiniz. George'un her şehirde bir sevgilisi vardı. Ancak birkaç yıl sonra gerçeği kavradım; George bir eş istemiyordu, onun tek istediği oraya buraya giderken koluna takacağı bir süs bebeğiydi. Onun yanında olmam da kamuoyundaki imajını yükseltiyordu. Geçen kış tekrar ona dönmem için yalvarıp yakarması da bu yüzdendi. Politikaya atılmayı tasarlıyordu ve hoş bir eşin bir politikacı için ne kadar değer taşıdığını, ne kadar önemli olduğunu biliyordu. Üstelik, tekrar ona dönmem, Bill'le ilişkimizin öğrenilmesi durumunda patlayabilecek skandali de önleyecekti. George her zaman ikili oynar. Riske atılmayı sevmez."

"Özel yaşamınıza burnumu sokmak istemem," dedim, "ama boşanmayı hiç düşünmediniz mi?"

"Hiç düşünmez olur muyum. Bill'le birlikte kaç kez ona bu konuyu açtık, ama her seferinde boşanmaya kalkışırsam ikimizi de öldüreceğini söyledi. Ona inandım. George şiddet kullanmaya yatkındır. Her şeyi öylesine içine atar, öylesine bastırır ki, zaman zaman korkunç öfke patlamaları yaşar. Bill'le birbirimizi sevdiğimiz gerçeğine kendini alıştırmıştı. Kimsenin haberi olmadığı sürece, Bill'le buluşmama ses çıkarmamaya kararlıydı. Bu çok aykırı bir tutum, ama George böyledir. Onun kötü bir insan olduğunu söylemek istemiyorum. Çok karmaşık ve zor biridir. Kendi sevgi anlayışı içinde ve bir insanı sevebilme yeteneği ölçüsünde beni hâlâ sevdiğini sanıyorum. Ve bütün her şeye karşın, ben de hâlâ ona karşı birtakım duygular besliyorum. Acımak mı... şefkat mi... nasıl tanımlayacağımı ben de bilmiyorum. Birlikte çok şey yaşadık, çok badire atlattık, sanırım bu kopmaz bir bağ oluşturuyor. Ama yine de bundan daha fazlasına ihtiyacım vardı... Bugün de bundan daha fazlasına ihtiyacım var..."

Yerimden kalktım, odanın öbür tarafına yürüdüm, pencere pervazına iliştim. Sırlarını neden bana açtığına şaşırmıştım. Briles'la ilişkisini bunca zaman bir sır olarak sakladıktan sonra, bu kadar açık sözlülükle anlatmasına

anlam veremiyordum. Ama bir yandan da bana açıldığına sevindim. Chapman hakkında bilgi toplamak için çırpınıyordum ve kendi olanaklarımla ancak haftalarca didinerek öğrenebileceğim bilgiyi Judith birkaç dakika içinde vermişti. Bunu şansımın yüzüme gülmesi olarak görüyordum.

Judith Chapman, “İyi bir dinleyicisiniz Mr. Klein,” dedi. “Birine açılmayı, içimi dökmeyi kaç zamandır istiyordum.” Mahcup bir tavırla gülümsedi. “Piyango size vurdu.”

“Bana Max deyin, herkes öyle der,” dedim.

Yeniden ve bu kez gözlerini parlatan, içten bir sıcaklıkla gülümsedi. “Öyleyse , benim adım da Judy,” dedi.

Birbirimizi dikkatle süzdük ve ilk kez insan olarak tarttık. Büronun havası bir anda ve tarif edilemez biçimde değişti. Artık iki yabancı değildik. Aramızda samimi bir şey geçmişti.

Gözlerinin içine bakmaya devam ettim.

“Söyleyin,” dedim, “George’un kazadan beri hiç aşk macerası oldu mu?”

Hayır gibilerden başını sallayarak, “Sanmıyorum,” dedi. “En azından benim haberim olmadı.”

“Kazadan sonra fiziksel eksiklikler oldu mu... bacağının sakatlanması dışında demek istiyorum.”

“Tahmin ettiğim şeyi sormak istiyorsanız, yanıtım hayır. George seks yapabilecek durumda.”

“Öyleyse neden yapmıyor? Birine âşık olmaktan söz etmiyorum. Yalnızca cinsel gereksinimini gidermekten söz ediyorum.”

“George’un gereksinimleri başka erkeklerinkine benzemez,” diye mırıldandı. “Kazadan önce bile sevişmek onun için bir zevk olmaktan çok, bir ödev gibiydi. Sevişmekten korktuğunu, sevişmenin yarattığı duygu selinden ürktüğünü sanıyorum.”

Chapman’la ilgili olarak kafamda oluşmaya başlayan resmin içine bunları yerleştirebilmek için bir süre düşündüm. Anlatılanlar anlamsız gelebilirdi, ama gerçekti, apaçık ortadaydı ve ben de bunları kabullenip benimsemek durumundaydım.

“Kocanız kendisini ölümle tehdit eden bir mektup aldığı için bu sabah buraya geldi,” dedim.

Judith Chapman, sanki Çince konuşmuşum gibi afallayarak yüzüme baktı. “Anlamıyorum,” dedi. “Siz neden söz ediyorsunuz?”

“Birisi George’a mektup göndermiş. Mektupta birtakım şeyleri yapmadığı takdirde, George’un faniler dünyasından sepetleneceği yazıyor. İşin kötüsü, George yapması gereken bu birtakım şeylerin ne olduğunu bilmiyor. O yüzden yapmaya niyeti olsa bile yapacak durumda değil. Bu da onu açmaza sokuyor.”

“Aman Tanrım,” dedi. Sesi zor duyulur bir mırıltı tonundaydı. “Aman Tanrım.”

“Elimde henüz belirli bir ipucu yok, ama sonuç vereceğini sandığım bir iz üzerindeyim.” Kendini toplamasına fırsat vermek için biraz durdum. “Victor Contini adı size bir şeyler çağrıştırıyor mu?”

“George’un avukatı Brian Contini’nin babası.”

“Kendisiyle hiç karşılaştınız mı?”

“Hayır, hiç karşılaşmadım.”

“Peki ya George?”

“Bildiğim kadarıyla adamdan hiç söz etmedi.” Şaşkın bir ifadeyle bana baktı. “Victor Contini bir tür mafya değil mi?”

Başımı salladım. “En azılılarından biri.”

Gözlerini bir an benden ayırmadı; sanki birden gülüp bütün bunların şaka olduğunu söylememi bekliyormuş gibiydi. Ama yüzümün ifadesi değişmeyince, “Bütün bu olanlara inanamıyorum. Bunlar gerçek olamaz,” dedi.

Ona içini rahatlatacak bir şey söylemedim. Sonunda her şeyin yoluna gireceğini söylemek yalan olacaktı, oysa ben yalan yere söz vermek istemiyordum. Gerçeklerden söz ediyorduk ve gerçek olduğu için de her şey olabilirdi.

“Bana biraz George’un parasal durumundan söz edin,” dedim. “Kazandığından fazlasını mı harcar?”

“Hayır, tam tersi. Nereye sarf edeceğini bilemeyecek kadar çok parası var. Kitap çok iyi sattı, oradan hâlâ para geliyor. Sonra verdiği konferanslardan, yaptığı yatırımlardan para geliyor. Tabii bir de Americans takımından hâlâ ücret almaya devam ediyor. Biliyorsunuz, kazadan önce onlarla uzun süreli bir sözleşme imzalamıştı.”

“Evet biliyorum. Sekiz yıllık bir sözleşmeydi.”

“Yalnız o para bile fazlasıyla yeter. Çoğu insanın ömür boyunca kazanamayacağı kadar çok para.”

“Yılda iki yüz elli bin, değil mi?”

“Tam değil. Ama çok yaklaştınız.”

“Peki ya Charles Light? Benim bildiğim, o adam karşılığında hiçbir şey almadan her yıl bu kadar para vermeye yanaşmaz.”

“Yanaşmayacağı kesin. Ama sözleşme elini kolunu bağlıyor, yapabileceği bir şey yok. İlk birkaç yıl, uzlaşalım da parayı almaktan vazgeçelim diye çok uğraştı. Ama George diretince, sonunda o da uğraşmaktan vazgeçti.”

“Light’tan başka George’a kin besleyebilecek kimse var mı?”

“George’u sevmeyen bir alay insan olduğundan kuşkum yok. George’un güçlü bir kişiliği vardır, bu da bazılarının hoşuna gitmez. Ama bu, onu öldürmeye kalkışacaklar demek değil.”

“Peki ya William Briles?”

Judith irkildi, gözlerini bana dikti. “İmkânsız,” dedi. “Bill Briles öyle biri değildir. Her şeyden önce şiddete karşıdır. Ayrıca böyle bir şeyi aklından geçiremeyecek kadar korkar George’dan.” Bu düşünceyi kafamdan silmek istercesine kesin bir tavırla konuşuyordu. Briles’ı yaşamından kesinlikle çıkarmaya çalışıyormuş gibiydi. Bunu kendi adına mı yapıyordu, yoksa yeni bir ilişkiye açık olduğunu bana mı ima ediyordu, merak ettim. Ama şimdi bu merakımı gidermenin zamanı değildi.

“Son bir sorum daha var,” dedim. “George kazanın olduğu gece neden anayoldan değil de, bir kasaba yolundan geldiğini size hiç söyledi mi?”

Bu soruya afalladı. Neden söz ettiğimi anlamamıştı. “Hangi yoldan geldiğinin ne önemi var?” diye sordu.

“Bana biraz tuhaf, biraz karışık görünüyor. Ve olağan çerçeve içine girmeyen her şeyi bulup dikkatle incelemem gerekiyor.”

“Peki ama, beş yıl önceki kazanın şimdi olanlarla ne gibi bir bağlantısı olabilir?”

“Bilmiyorum,” dedim. “Ben de bunu öğrenmeye çalışıyorum.”

Judy Chapman daldı, başını öne arkaya hafifçe sallayarak düşünüyordu. Durumun ciddiyetini yeni yeni kavramaya başlamıştı. Kendi kendine mırıldanır gibi, “Zavallı George,” dedi. “Vah zavallı George.”

“Sizi evden arasam bulabilir miyim?” diye sordum. “Bir ipucu yakalarsam sizi aramam gerekebilir.”

“Evet, evdeyim. Dışarı çıkmışsam da telesekretere mesaj bırakabilirsiniz.”

Gitmek üzere yerinden kalktı. Zarif bedenini taşıyış tarzı hoşuma gitti. Giysileri, birtakım güzel kadınlarda olduğu gibi gövdesini saran bir zırha benzemiyordu. Tam tersine onun varlığını daha bir vurguluyor, giysilerin içinde dipdiri olduğunu ve çekici olmak için gösterişe gerek duymadığını sezdiriyordu. Her şeyi özel bir çaba göstermeden, kendiliğindenmiş gibi yapıyordu. Ömrümde onun gibi bir başka kadın daha görüp görmediğimi sorgulamaya başladım.

Asansöre gitmek üzere kapıdan çıkmak üzereyken durdu, duvarlardaki dokuz *Babil Kulesi* resmine baktı.

“Dekorasyonunuzla ilgili bir şey söyleyeceğim,” dedi. “Çok ısrarcısınız.”

“Çok fazla şeyi beğenen biri değilim. O yüzden hoşuma giden bir şey bulunca, ona takılmayı severim.”

Birbirimizle tuhaf, neredeyse Victorian bir çekingenlik içinde, şifreyle konuşur gibiydik. Ağzımızdan çıkan sözlerin hiçbiri görünürdeki anlamını taşımıyor, en önemsiz sözcük bile çift anlama geliyor, gizli bir amaç içeriyordu. Söylediklerimin hoşuna gittiğini gösteren bir tavırla gülümsedi. Az önce ona bir kompliman yapmıştım, o da sözlerimin gerçek anlamını anlamıştı. Aynı frekansta olduğumuza sevindim.

Hiç konuşmadan asansörü bekledik. Asansör gelince Judith koluma dokundu, “Kendinizi iyi kollayın Max,” dedi.

Ben de kollayacağımı söyledim.

6

Luis Ramirez, benim evin karşısındaki Büyük Elma Otoparkı'nın gündüz görevlisiydi. 1971 modeli Saab'ımı beş yıldır oraya park ettiğim için Luis'i iyi tanırdım. Otuz iki-otuz üç yaşlarında, ufak tefek, cılız biriydi. Her zaman kapüşonlu mavi tişört giyer ve boş kaldığı anlarda, ancak bir telefon kulübesi büyüklüğündeki derme çatma tahta barakada oturup beyzbol konusunda ne kadar yayın varsa –*The Sporting News*'dan *Sport*'a, *The Baseball Digest*'e, *The Baseball Monthly*'ye, *The Baseball Quarterly*'ye, Street ve Smith'in çıkardığı *Baseball Yıllığı*'na kadar– bütün gazete ve dergileri okurdu. Parktaki arabalardan birini yerinden kaldırması gerektiğinde, motoru kükretinceye kadar çalıştırır, lastikleri bağırtarak ve yerdeki çakılları havaya sıçratarak arabayı geriye alır, sessiz filmlerdeki o kesik, hızlı çekim hareketlerle manevrayı tamamlayıp arabayı müşterinin önüne getirirdi. Onu tanıdığım beş yıl içinde üç oğlu olmuştu; her birine de Latin kökenli bir beyzbolcunun adını vermişti: Luis Aparicio Ramirez, Minnie Minoso Ramirez ve Roberto Clemente Ramirez. Ne zaman karşılaşsak beyzboldan konuşurduk. Beyzbol konusunda bilmediği yoktu. Resim alanında Berenson, müzik alanında Tovey ne ise, Luis Ramirez de beyzbol konusunda oydu.

The Sporting News'un arka sayfasındaki Pasifik Sahili Lig averajları listesinden başını kaldırıp, "Merhaba koca herif, tekerleklerini mi istiyorsun?" diye sordu.

"Evet," dedim; "dördünü birden istiyorum. Ama arabanın sandviç gibi sıkışıp kaldığına bakılırsa, onu oradan çıkarman en azından yirmi dakika sürer."

"Dalga mı geçiyorsun?" Damarına basmam hoşuna gitmişti.

"Üç dakikada çıkarırım. Bak da gör. Üç dakika bile sürmez."

Duvarda anahtarların asılı olduğu tahtadan, arabanın anahtarını aldı; Keystone polisi edasıyla bir Ford Mustang'ı, bir VW Beetle'ı ve yeni bir

Chrysler'i geriye alışını izledim. Ortalığı bürüyen toz duman dağıldığında, dört buçuk dakika çoktan geçmişti.

Saab'ın kapısını açtı, gülerek, "Demedim mi? Tam dört dakika," dedi. "Ben şu kadar zamanda dersem, o kadar zamanda işi bitiririm. Tam dört buçuk dakika!"

Arabaya bindim, camı açtım, "Bu akşamki maçı kim kazanır Luis?" diye sordum.

Yüzü ciddileşti. "Duruma bağlı. Middleton'ı oynatırlarsa, Americans'ın bir umudu olabilir. Bu hava tam onun havası. Ama sakatlığı tam iyileşmedi daha. Eğer Lopez'i oynatacak olurlarsa, çekiver kuyruğundan. O aptal topu Detroitlilere kaptırır. Bence Detroit kazanır, ama az farkla. Altı-dört, yedi-beş gibi bir şey olur."

Luis Ramirez bahis oynayan biri olsaydı, ömrünün geri kalan bölümünü California'nın güneyindeki golf kulüplerinden birinde, elektrikli arabalarla çimlerin üzerinde keyif çatarak geçirebilirdi. Ama aklı öyle şeylere basmayan dürüst biriydi ve beyzboldan para kazanmak fikri hiç mi hiç kabullenemeyeceği bir şeydi. Bir sanat ürününü ticaret aracı gibi göremezdiniz. Bu, işin zevkini berbat ederdi.

Otoparktan çıktım, Lincoln Tüneli'ne doğru ilerlemeye başladım. Saat dört buçuktu; New York trafiğine dalmak için uygunsuz, şehir dışına çıkmak içinse daha da uygunsuz bir zamandı. Ama ertesi güne kadar beklemek istemiyordum. Pignato'yu hemen yakalamam gerekiyordu.

Normal koşullarda Irvingville'e gitmek otuz beş-kırk dakika çeker. New Jersey'de büyüdüğüm için oraları iyi bilirim. Tünelden çıkınca, New Jersey'e neden Batı dünyasının koltuk altı dendiğini kanıtlayan yollardan birine saparsınız. Secaucus'da artık eskisi gibi domuzlar kalmamışsa da, yol boyu sıralanmış fabrikaların pisliği ve kokusu yüzünden, on dokuzuncu yüzyıl İngilteresi'ne gitmiş gibi olursunuz. Devasa fabrika bacalarından çıkan yoğun, beyaz duman tabakası, bataklıkların ve tuğladan yapılmış metruk depoların serpildiği çevreyi kirletir. Çöp yığınlarının üzerinde daireler çizen yüzlerce martı ve binlerce arabanın paslı hurdasını görürsünüz. Moraliniz bozuksa, Maine ormanlarında yaban meyveleri ve ağaç kökleri yiyerek bir keşiş gibi yaşamayı düşünmeniz için bunlar yeter de artar bile. Ama bu görünümü uygarlığın sonunu gösteren bir fragman diye tanımlamak doğru değildir. Bu görüntüler uygarlığın özü, şu anda

olduğumuz yerde olmanın ve istediklerimizi istemenin karşılığında ödediğimiz faturanın ta kendisidir.

Garden State yoluna çıktığımda trafik yoğundu, ama yavaş da olsa akıyordu. Radyatörlerin su kaynatmasına, kabak lastiklerin patlamasına yol açan sıcaklar henüz bastırmamıştı ve bu güzel hava sürücülerin hızını kamçılıyor gibiydi. İnsanlar belki de bir an önce evlerine gidip arka bahçelerine domates fidesi dikerek ya da bira içerek bu güzel bahar havasının tadını çıkarmak için hız yapıyorlar; her gün yaşadıkları tekdüze görüntüden kaçmak ve gerçekten yaşıyormuş gibi bir şeyler yapabilmek için koşuşturuyorlardı. Otoyoldan Irvingville'e sapan yokuşa geldiğimde altıya yirmi vardı.

Newark çevresindeki kasabaların ve ufak şehirlerin çoğu gibi, Irvingville de yoksul işçi sınıfının yaşadığı bir yerdi. Kasabanın güzel günleri çoktan geride kalmıştı; hoş o güzel günlerin de pek ahım şahım olduğu söylenemezdi. Ancak, son yirmi yıl içinde nüfus ağırlığının siyahlara geçtiği komşu kasabaların tersine, Irvingville'de yaşayanların hemen hemen tamamı beyazdı. Kasaba, değişmekte olan dünyaya karşı fanatik bir reaksiyonun yuvası durumundaydı. Bin dokuz yüz otuzlarda Irvingville' de bir Nazi derneği kurulmuştu. Kasabanın polisleri yörenin en gaddar polisleri olarak nam salmıştı. Kasaba halkı Polonyalılarla İtalyanlardan oluşuyordu ve bu insanların çoğu ağır fabrika işçiliğinden, umutsuz, tükenmiş yaşantılardan başka bir şey görmemişlerdi. Bulundukları noktanın yarım adım ötesi düşkünler yurdu, bir adım ötesi ise Zencilerin yaşadığı yoksulluktu. Her an o duruma düşmek tehlikesi ve korkusu yüzünden, çoğu fanatik bir ırkçılıktan medet umuyordu. Irvingville hoyrat, sinir bozucu bir yerdi. Bir zorunluluk olmadıkça, kimse orada bulunmayı istemezdi.

17. Sokak'ta birbirine bitişik ikiz evler sıralanıyordu. Can çekişirken bile gülümsemeye çalışan bu evlerin çoğu kahverengi ya da yeşil boyalıydı. Pencerelerinde parlak kırmızı sardunyaların açtığı çiçeklikler vardı. Yaşlılar verandalara oturmuşlar, kaldırımlarda bağrışa çağrışa oynayan çocukları seyrediyorlardı.

Pignatoların evi, sokaktaki öbür evlerden ne daha iyi ne de daha kötüydü. Merdivenleri çıktım, sol taraftaki kapının yanında duran siyah teneke posta kutusunda Pignato'nun adını gördüm ve kapıyı tıklattım. Otuz saniye hiçbir hareket olmadı. Bu sefer kapıyı daha hızlı çaldım. Evden,

“Geliyorum, geliyorum,” diyen bezgin bir kadın sesi duyuldu. Ses tonuna bakılırsa, kadın kapıyı kurabiye istemeye gelen bir komşu çocuğunun çaldığını sanmış olmalıydı.

Terliklerini sürüye sürüye gelen birinin ayak sesini duydum; sonra kapı birden açıldı. Marie Pignato, kırk yaşlarında, kara-sarı benizli bir kadındı. Boyu bir altmış civarındaydı. Kocaman karnı ve etli kalçaları siyah streç pantolonun içinde ıkış tıkış duruyordu. Ayaklarında tüylü, pembe terlikler, sırtında sarı bol gömlek vardı. Boynundaki zincire minik bir gümüş haç takılmıştı. Yüzünde, kendini kurtaracak geminin gelmesini beklemekten çoktan vazgeçmiş birinin duygusuz ifadesi vardı. Gözünün altındaki mor torbalar, yıllardır bir gece olsun doğru dürüst uyumadığı izlenimini veriyordu.

“Mrs. Pignato?”

“Evet?” Sesi kendine güvensiz, çekingen bir tondaydı. Kapıda tanımadığı birini gördüğüne şaşırmış gibiydi.

“Ben Max Klein. Graymoor Sigorta Şirketi’nin avukatıyım.” Avukatlık zamanımdan kalma kartlarımdan birini çıkarıp verdim. “Acaba Mr. Pignato’yu görebilir miyim?”

“Sigorta yaptırmak istemiyoruz,” dedi.

“Ben sigortacı değilim Mrs. Pignato. Sigorta Şirketi’nin vekiliyim. Kocanızın başına talih kuşu konmuş, onu haber vermeye geldim.”

Yüzüme baktı; sonra elindeki karta ve tekrar yüzüme baktı. “Necisin sen? Dava vekili filan mı?”

Gülümsedim. “Evet, dava vekiliyim. Kocanızla birkaç dakika görüşebilirsem, sonuçtan pişman olmazsınız.”

“İyi ama Bruno evde değil.” Hâlâ kuşkuluydu, ama yumuşamaya başlıyordu.

“Ne zaman geleceğini biliyor musunuz?”

Omuzlarını silkti. “Ben nereden bileyim? Bruno aklına estiği zaman gelir, aklına estiği zaman gider, hiç belli olmaz. Malulen emekli olduğu için çalışmak zorunda değil.” Bunu söylerken, sanki bir erkeği akşamları eve gelmekten alıkoyan tek şey işmiş gibi bir tavrı vardı.

“Bugün hiç eve uğradı mı?”

“Evet. Bir ara geldi. Sonra tekrar çıktı.” Durdu, baş edemediği haylaz bir çocuktan söz edercesine başını salladı, göğüs geçirdi, “Bazen günlerce eve gelmediği olur,” dedi.

“Kocanızın sağlığı pek yerinde değilmiş diye duydum.”

“Hayır değil. Dört-beş yıldır, kazadan beri böyle. Arada bir götürüp hastaneye yatırıyorlar.”

“Ne kazasıydı o?”

“Kamyonuyla kaza yaptı. Yara bere almadı. Ama o zamandan beri kafası eskisi gibi değil.”

“Onu nerede bulabileceğimi biliyor musunuz Mrs. Pignato? Önemli bir şey için geldim, kendisini görmeden gitmek istemiyorum.”

“Grand Caddesi’yle 15. Sokak’ın köşesindeki Angie’ nin barına bir bakın. Bazen bira içmek için oraya gider.”

“Olur, bakarım,” dedim. “Yardımınız için teşekkür ederim.”

Arkamı dönüp gitmek üzereyken, “Hey bayım,” dedi, “kartınızı unuttunuz.” Kartı ne yapacağını bilemeyen bir tavırla bana uzattı. Kartvizit, yabancısı olduğu bir şeydi, neredeyse ondan ürküyordu.

“Fark etmez, sizde kalabilir.”

Tekrar karta baktı. Fazla umutlanmamaya çalışarak, çekine çekine, “Bu işin ucunda bize bir para var mı?” diye sordu.

“Para var,” dedim. “Çok büyük bir para olacağını sanmıyorum, ama yine de az çok bir şeyler var.”

Tekrar gülümsedim, kadın da tekrar karta baktı. Sanki kart benden daha gerçekmiş gibi, sihirli bir gücü varmış gibi davranıyordu.

Grand Caddesi’yle 15. Sokak’ın köşesi yakındı, yine de arabayla gitmeye karar verdim. 17. Sokak’ta oynayan çocuklar New York plakasını görünce bir şey yapmaya kalkışır diye orada bırakmak istemiyordum. Arabanın camını kapatmadan ikiz evlerin, sokak köpeklerinin cirit attığı ve yabani otların sardığı boş bir arsanın ve çocukların top oynadığı bir okul bahçesinin önünden geçtim. Ben geçerken oyunculardan biri topu atmaya hazırlanıyordu. Topa vuracak olan da sopayı tutan kolunu iyice germiş bekliyordu. Ama nasıl vurduğunu göremeden geçtim, okulun tuğla duvarı görüş alanımı kapattı. Bu, zaman içinde donmuş bir andı, beyaz topun havadaki görüntüsü, sonsuz bir bekleyişin simgesi gibi beynime çakıldı.

Grand Caddesi’nde dükkânlar, barlar, işyerleri çoğunluktaydı. Angie’nin Yeri, bir içki dükkânıyla köşedeki benzincinin arasına sıkışmıştı. Arabayı birkaç dükkân ilerideki güzellik salonunun önüne park ettim. Vitrine asılı kâğıtta kırmızı-siyah mürekkeple, elyazısıyla “Dolores yeniden

dükkânımızda” yazıyordu. Dolores’in bu kararından ötürü pişman olmamasını diledim.

Angie’nin Yeri, iddialı adına karşın, bu sokağın binlerce benzeri üzerindeki birbirine benzer binlerce bardan biriydi. Vitrinde neonlu bira tabelaları, yer yer dökülmüş yeşil dükkân sıvası, milyonlarca susamış elin ittiği köhne bir kırmızı kapı. Kapının üzerindeki tabelada birbirine doğru eğilmiş, üzerlerinden hava kabarcıkları çıkan iki martini kadehi vardı. “Salon” yazısının harfleri düştüğü için yalnızca S L O görünüyordu.

İçerisi, bir balığın beyninin içi kadar karanlıktı; gözlerimin karanlığa alışması birkaç saniye sürdü. Barda hareket eden tek şey, müzik kutusunun yanıp sönen mor ışıklarıydı. Işıklar makineden yükselen umutsuzluk ve isyan şarkılarıyla hiç bağdaşmayan bir neşeyle dans ediyordu. Barda yalnızca beş-altı müşteri vardı. Bunlardan telefon onarım teknisyenlerinin gri üniformalarını giymiş olan ikisi, bara tünemişler, biralarını içerek BMW’ lerle Audilerin özelliklerini karşılaştırıyorlardı. Birkaç kişi de tahta masaların başına oturmuş, *Newark Star Ledger* gazetelerini okuyorlardı. Kısa kollu beyaz gömleği ve beyaz önlüğü olan barmen, müşterileriyle bira içmekten şişmanlamış eski bir defans futbolcusuna benziyordu.

Bara yaklaşıp bir Budweiser söyledim. Barmen birayla bardağı getirince, önüne bir dolar koydum ve, “Bruno Pignato’yu arıyorum,” dedim. “Karısı burada bulabileceğimi söyledi.”

“Aynasız değilsin, değil mi?” Bu öylesine sorulmuş bir soruydu, adam sorun çıkartmak niyetinde değildi. Ama müşterilerini de koruması gerekiyordu ve ben hiç tanımadığı biriydim.

“Hayır, avukatım. Yalnızca onunla görüşmek istiyorum.”

Barmen beni tepeden tırnağa süzerek şöyle bir tarttıktan sonra barın arka köşesini işaret etti. Masadaki adamın önünde dolu bir bira bardağı duruyordu; adam gözlerini boşluğa dikmiş oturuyordu.

“Sağ ol,” diyerek bardağımı alıp adamın masasına yürüdüm.

Bruno adından ötürü iriyarı, güçlü kuvvetli biriyle karşılaşmayı bekliyordum. Oysa Pignato ufak tefek ve cılızdı; neredeyse bir jokey kadar çelimsizdi. Koyu renk, kıvırcık saçları, alnından gerilere doğru epey yol almıştı. Sıska suratı, patlak gözleriyle bir yeraltı yaratığına benziyordu. Çenesinin yok denilecek kadar küçük olması, uzun burnunu daha da sivri gösteriyordu. Adamın her yanından mutsuzluk fışkırıyor gibiydi. George Chapman nasıl çevresine başarı kokusu saçıyorsa, Bruno Pignato da buram

buram başarısızlık ve yıkkınlık kokuyordu. Sırtında alacalı bulacalı bir Hawaii gömleği vardı. Bembeyaz, sıska kolları, yatalak hastaların kullanılmaya kullanılmaya kurumuş kolları kadar içler acısı bir görünümdeydi. Bu görüşme için kafamda önceden hazırladığım taktikleri bir yana bırakmam gerekeceğini fark ettim. Masaya oturdum.

“Merhaba Bruno. Ben Max Klein. Karın burada olabileceğini söyledi.”

Döndü, kayıtsız bakışlarını bana çevirdi. “Merhaba Max. Bir şeyler iç.”

“Fazla zamanını almak istemiyorum Bruno. Ama sana sormak istediğim birkaç soru var.”

“Hay hay Max. Sana nasıl yardımcı olabilirim?”

“Seninle beş yıl öncesini ve kaza gecesi olanları konuşmak istiyorum.”

Onun tavrını otomatik olarak değiştiren bir düğmeye basmışım gibi donuk suratı birden allak bullak oldu. Normal duygu ve düşünceleri olan herkes, o noktadan sonra adama daha fazla baskı yapmaktan vazgeçerdi. Ne var ki, ben bir dava üzerinde çalışıyordum ve bir insanın da hayatı tehlikedeydi. Konuşmamızın Pignato’yu nasıl perişan edeceğini kestiriyor, buna neden olacağım için de kendimden nefret ediyordum. Bunu bile bile yine de üzerine gittim.

“Kötüydü,” dedi. “Çok kötüydü. O gece adamın biri haşat oldu.”

“Biliyorum Bruno. Haşat oldu.”

“O adamın kim olduğunu biliyor musun?” Sesi kontrolden çıkmaya başlıyordu. “George Chapman. Hani şu beyzbolcu.” Gözlerini masaya dikti, içini çekti. “Ne müthiş oynardı.”

“Kazanın nasıl olduğunu bana anlatabilir misin Bruno?”

Bruno, anımsamamaya çalışarak başını salladı. “Bu konuyu konuşmak istediğimi sanmıyorum. Artık bu konuyu konuşmak istemiyorum.”

“Zor olduğunu biliyorum Bruno. Ama çok önemli, onun için konuşmayı denesen iyi olur. Victor Contini, George Chapman’a yine kötülük etmek istiyor, sen bana yardımcı olmazsan, Contini istediğini yapacak.”

Pignato’nun gözlerinde bir bilinç kıvılcımı parladı. Bana ilk kez dikkatle baktıktan sonra, kavgaya hazır bir sesle konuştu: “Seni tanıdığımı sanmıyorum, öyle değil mi? Sen nasıl olur da Mr. Contini hakkında atıp tutabilirsin? Mr. Contini büyük adamdır. Onun aleyhinde tek söz edemezsin.”

“Onun aleyhinde konuşmuyorum Bruno. Yalnızca yardımına ihtiyacım olduğunu söylüyorum. George Chapman’ın başına yine kötü bir şey gelmesini istemezsin, değil mi?”

Bruno, eski kayıtsız ve donuk kabuğunun içine çekilerek, “Hayır,” dedi. “Ama yemin ederim, ona zarar vermek istememiştim. Yani, o çocuk müthiş bir oyuncuydu, öyle değil mi, ha?”

“O gece neler oldu Bruno? Sana ne yapmanı söylediler? İnan ki, bu çok önemli.”

“Aslında bana bir şey yap demediler. Yalnızca, yolda durmamı söylediler. Kamyona yük koyacaklardı. Bilmiyorum, çok iyi hatırlayamıyorum. Ama Mr. Contini bana hep iyi davranmıştır.”

“Yükü getirdiler mi?”

“Hangi yükü?”

“Kamyona koyacaklarını söyledikleri yükü getirdiler mi?”

“Sanmıyorum.” Pignato, sorunun yanıtı sanki ellerinde gizliymiş gibi ellerine baktı. “Ama artık hiçbir şeyi doğru dürüst hatırlayamıyorum.”

Uzun bir sessizlik oldu. Cüzdanımdan bir elli dolarlık çıkarıp Bruno’nun önüne koydum.

“Al Bruno, senin olsun.”

Parayı aldı, tıpkı karısının kartvizitimi incelediği gibi, o da parayı evire çevire inceledi. Sonra masanın üzerine bıraktı.

“Bunu bana ne diye veriyorsun?”

“Çünkü bana çok yardımcı oldun.”

Duraksadı, sonra parayı alıp yeniden inceledi. Düşünüyor, karar vermeye çabalıyordu. Sonra parayı masanın üzerine attı, kolunun erişebildiği yere kadar itti.

“Senin paranı almak istediğimi sanmıyorum.”

“Sen istemiyorsan, neden karına vermiyorsun? Eminim ki, o isteyecektir.”

“Marie mi? Bu işin onunla ne ilgisi var?” Huysuzlaşmaya başlıyordu. “İkimiz konuşuyoruz sanıyordum. Hani erkek erkeğe.”

“Zaten öyle Bruno. Erkek erkeğe.”

“Öyleyse neden parayı Marie’ye vermemi istiyorsun? Ona para vermek istemiyorum!” diye bağırdı. Elli dolarlığı aldı ve hırsla yırtarak paramparça etti. “Beni Marie’ye para vermeye zorlayamazsın.”

İstemeden açık yaraya tuz basmıştım. Bruno kendine ve hastalığına olan öfkesinin hıncını, kendisine canla başla bakan karısından çıkarıyordu. Bu onun için utanılacak, karısı için de katlanılmaz bir durumdu. Günlük yaşamlarının nasıl bir karabasan olduğunu düşünmek bile istemiyordum.

“Öyleyse, verme karına,” dedim. “İstemediğin bir şeyi yapmak zorunda değilsin.”

“Evet, hiçbir şey yapmak zorunda değilim.” Sanki yaşamının genel savunmasını yapar gibi bir hali vardı.

Elli doların onu konuşmaya heveslendireceğini sanmıştım, yanılmışım. Şizofreniklerin çoğunda görülen o anlaşılmaz sezgiyle, gerçek niyetimi anlamış, tetikte durmaya başlamıştı. Sonra bir kez daha denemem gerekecekti. Ama hiç değilse bir başlangıç yapmıştık.

“Ben şimdi gidiyorum Bruno,” dedim. “Bugün bu konuları daha fazla konuşmayalım.”

Şaşkınlık ve nefretle beni süzdü. Hırsından dudakları titriyordu. “Senden hoşlanmadım,” dedi. “Sen iyi biri değilsin.”

Yerimden kalktım, yürümeye başladım.

Arkamdan, “Sen kötü birisin!” diye bağırdı. “Senden nefret ediyorum! Sen kötü bir insansın!”

Bardaki herkes, hayvanat bahçesindeki tuhaf bir hayvana bakar gibi soğuk ve meraklı gözlerle bana bakıyordu. Hiç arkamı dönmeden yürüdüm. Sokağa çıkıp arabamın yanına giderken, Pignato’nun da arkamdan geldiğini sesinden anladım.

“Sen kötü bir insansın!” diye bağırıp duruyordu. “Kötüsün!”

Arabanın yanına geldim; kapıyı açtım. Son kez arkama baktım, Pignato’nun Angie’nin barı önünde dikildiğini gördüm. Artık bana bağırmıyordu; o gülünç kılık içindeki cılız, beyaz gövdesini kanatsız bir kuş gibi çırparak bütün dünyaya haykırıyordu.

7

Evliliğimizin sona ermesinden bu yana geçen beş yıl içinde, Cathy'yle ben birbirimizle yeniden arkadaş olmayı öğrendik. Kırgınlığımız ilk ateşini kaybetmeye başladıktan sonra, hâlâ birbirimiz için bir şeyler ifade ettiğimizi fark ettik. Ama bu epey zaman aldı. Benim yüzümden, inanmadığım için yapmak istemediğim bir iş yüzünden ayrılmıştık ve Cathy beni bırakıp gitti diye onu suçlayacak halim yoktu. Bir bakıma evliliğimizi gizliden gizliye sabote etmek ister gibi, yaşantımı değiştirmeye başlamadan önce her şeyin gerçekten yıkılmış olduğunu kanıtlamam gerekiyormuş gibi, Cathy'nin beni bırakmasına ben çanak tuttum. Kendime acımak istiyordum, sonunda tam acınacak duruma düşmeyi becerdim. Cathy özel bir kız okulunda müzik öğretmenliği yapmaya başladı ve benden herhangi bir destek almayı da kabul etmedi. Artık resmen evli de değildik. Ama yine de Cathy' nin bu tavrı bir kez daha reddedilmişim gibi incitti beni. Demek paramın bile yüzünü görmek istemiyordu. Boşandığımız gün, herhalde yaşamımın dibe vurduğu gün oldu.

Boşanmamızdan hukukçuluğun bana göre bir meslek olmadığına kendimi inandırıp özel dedektiflikte karar kılıncaya kadar geçen birkaç ay içinde işler hiç yoluna girmedi. Banks davası, Bölge savcı yardımcılığı kisvesinden kurtulmam için iyi bir bahane oldu.

Jo Jo Banks, Ralph Winter adında, otuz yedi yaşında beyaz bir polisin vurup öldürdüğü, on iki yaşında, Harlemli bir Zenci çocuktu. Winter, çocuğun kendisine silah çektiğini iddia ediyordu. Bu gibi davaların çoğunda olduğu gibi, Winter'ın ifadesi üzerine olay orada kapanıp giderdi. Ne var ki, Jo Jo Banks'in babası, oğlunun ölümünü yoksul ve Zenci olmanın doğal sonucu olarak kabullenip bağrına taş basacak bir ilkokul kapıcısı değildi. James Banks, *Amsterdam News*'da çalışan bir gazeteciydi ve oğlunun bir cumartesi akşamüstü, izin yapan, sarhoş bir polis tarafından göz göre göre öldürüldüğünü kamuoyuna unutturmamaya kararlıydı. Polisler zor duruma düşmeye başlayınca, Banks birdenbire uyuşturucu kaçakçılığıyla

suçlanıverdi. Evinde otuz bin dolar değerinde eroin bulundu. Dava açıldığında, savcı olarak beni görevlendirdiler. Reddettim. Ve aynı gün istifamı verdim. Winter suçluydu, Banks komploya kurban edilmişti ve ben polisi aklama gösterisinde rol almak istemiyordum. O hafta gazeteciler benimle bir yığın röportaj yaptılar; içimi dökmek iyi geldi. Şehirdeki bütün polislerin benden nefret etmesi, savcının da bana solcu bir sapık gözüyle bakması umurumda bile değildi. Kendi kurallarıma göre hareket etmiş, kendime saygımı yeniden kazanmıştım. Altı ay sonra Winter başka bir nedenle polislikten atıldı, inşaat işine girdi. Ondan on sekiz ay sonra da Üçüncü Cadde'deki bir iş merkezi inşaatının yirmi birinci katındaki çelik iskeleden düşüp öldü. İşe sarhoş gelmişti.

İstifa haberimin gazetelerde çıkmasından bir gün sonra, Cathy beni kutlamak için telefon etti. Bir yılı aşkın süredir ilk kez kavga etmeden güzel güzel konuştuk. Bir tür duygusal barış konumuna gelmiştik; anladığım kadarıyla boşanmamızdan sonraki kırgınlıkları artık aşmıştık. Artık geçmişi unutmanın, birbirimizin yaşamından çıkmanın zamanı gelmişti. Küçük oğlumuz Richie olmasa, belki de birbirimizi bir daha hiç görmezdik. Ama oğlumuz vardı, her hafta onu görmeye gidiyordum. Cathy benim sorumlu, sevecen bir baba olabileceğime pek inanmazdı. İlk başlarda Richie'yi ne zaman almaya gitsem, Cathy hep dışarıda olurdu. Ben Richie'yi alıncaya kadar ve eve getirdikten sonra çocukla ilgilensin diye annesini evde bırakırdı. Oğlumu onun kadar sevdiğimi, onun kadar ilgilendiğimi anlaması epey zaman aldı. Bunu anladığı andan itibaren de yeniden birbirimize güvenmeye başladık.

Son sekiz-on aydır, her çarşamba akşamı üçümüz yemek yiyorduk. Cathy, ikimizi bir arada görmenin Richie için iyi olacağına karar vermişti. Aramızdaki ilişki daha sıcaklaşmış, daha yumuşamıştı. Cathy bu ilişkiyi gerginleştirmeden sürdürebileceğimizi düşünüyordu Gerçekten de öyle oldu. Birlikte nice sıkıntılara göğüs germiş, nice savaşlar vermiştik; bunların sonucunda doğan dostluk ikimiz için de büyük anlam taşıyordu. Başkalarından bekleyemeyeceğimiz şeyleri birbirimizden isteyebiliyorduk. Ama yine de fazla yakınlaşmayı, aşırı beklentilere girmeyi istemiyorduk. Hem kendimizi incitmekten, hem de yeniden oluşturduğumuz ilişkiyi zedelemekten korkuyorduk. Kiminle gezip tozduğumuzu, kiminle yatıp kalktığımızı birbirimize hiç sormuyorduk. Richie'nin iyiliği adına ve

birlikte olmaktan hoşlandığımız için görüşüyorduk. Ama birbirimizin yaşantısına karışmıyor, birbirimiz üzerinde hak iddia etmiyorduk.

Richie dokuzuna basmıştı. Bir süre önce dinozorlara, sonra böceklere, daha sonra da Yunan mitolojisine merak sarmıştı. Geçen yaz bir gün benim arabayla gezmeye çıktık, otoparka döndüğümüzde Richie, Luis Ramirez'le beyzbol sohbetine daldı. Luis, Richie'yi kulübesine götürüp bütün beyzbol kitaplarını ve dergilerini gösterdi. Bu, gizli sayılardan, gerçek kimliği belirsiz kişilerden, kutsal yorumlara benzeyen stratejilerden oluşan gizemli bir evrene kabul edilmek gibi bir şeydi ve Richie kendini iyice kaptırdı. Luis, onun Vergilius'u, bu tanrılar, yarı tanrılar, ölümlüler dünyasındaki rehberi oldu; artık her sokağa çıkışımızda otoparkta Luis'le konuşmadan edemiyordu. Doğum gününde armağan ettiğim "Beyzbol Ansiklopedisi" nin üçte ikisini ezberlemiş; nereye gitse beyzbolcuların resimli kartlarını yanından eksik etmez olmuştu.

Doğu 83. Sokak'taki evin kapısını çaldığımda dokuza çeyrek vardı. Richie pijamalarıyla kapıyı açtı.

"Annem, yemek berbat oldu, dedi."

"Umarım bu saate kadar beklememişsindir."

"Annem bırakmadı. Altı buçukta hamburgerle ıspanak yedirdi."

Cathy oturma odasının kapısında göründü. Sırtında blucin ve kolları dirseklerine kadar sıvanmış ince bir gri süveter vardı. Açık bıraktığı sarı saçları omuzlarına iniyordu; onun böylesine genç görünmesi beni biraz şaşırttı. Angel'in yumruğundan sonra midem ağrımaya başlamıştı; kendimi yaşlı ve bitkin hissediyordum. Bir an sanki kızımla torunumu görmeye gelmişim duygusuna kapıldım. Ama Cathy yanıma gelip yanağımdan öperken, onun da gözlerinin çevresinde yorgunluk belirtileri olduğunu görmek içimi rahatlattı. Demek bugün o da zor bir gün geçirmiş; yaşamın içinden ikimiz de aynı hızla geçmiştik. Otuz yıl sonra ne hale geleceğimizi merak ettim.

Cathy, "Senden umudu kesmiştik," dedi.

Akla yakın bir yalan uydurmaya çalışarak, "Kusura bakma," dedim. "Gecikmeyeceğimi sanıyordum, ama Garden State Otoyolu'nda büyük bir kaza olmuştu."

Richie, "Ölen var mı?" diye sordu. Korkunç bir ölümü ilginç ve televizyondaki bir patlama kadar gerçekten uzak bulabilecek bir yaştaydı

henüz. Günün birinde ben artık bir daha çıkıp gelmeyecek olsam, onu da böyle ilginç bulacak mı diye merak ettim.

“Ölen olmadı. Ama bir sürü araba birbirine girdi.”

Richie, kazayı gözünün önüne getirmeye çalışarak, “Vay be!” dedi. “Keşke ben de orada olsaydım.”

Getirdiğim Beaujolais şişesini sehpanın üzerine koydum, ceketimi çıkardım.

Cathy, “Yiyecek pek fazla bir şey yok,” dedi. “Her şeyi saat altı buçuğa göre ayarlamıştım. Ama şimdi hepsi kayış gibi oldu.”

“Peki, kayış gibi olmadan önceki adı neydi?”

“Dana *saltimbocca*[2].”

“Yani sen şimdi bana ceza olsun diye, o yemeği bir daha yapmayacağını mı söylemek istiyorsun?”

Cathy, gülümseyerek, ama bir yandan da emeğinin boşa gitmesine hayıflanarak, “Evet öyle,” dedi. “Bundan sonra ancak televizyon karşısında tıkınılacak bir şeyler yersin.”

Evde ne varsa onunla idare ettik. Mercimek çorbası, ciğer ezmesi, salata ve peynir. Cathy’nin dediği gibi, arada ana yemek olmadan yalnızca başlangıç ve üstlük. Richie’nin normal yatma saatinden daha fazla oturmasına izin verildi; o da bizimle sofraya oturup süt içti, kraker yedi. Richie, bu akşam ben ne istersem o olacak dediği için, Cathy’yle fazla bir şey konuşamadık. Richie, hep birlikte Beyzbol Bilmecesi oynamamıza karar vermişti. Soruları da o soruyordu. Tek sorun, soruların yanıtlanamaz oluşuydu. Amerikan Ligi’nde şampiyon olan Cleveland Indians takımında topa en son vuran oyuncu kimdi? Bobby Avila, 1954. Millî Lig’de Maury Wills mi yoksa Lou Brock mu daha fazla sayı yaptı? Brock, sekiz sayı, Will altı sayı yapmıştı. Sorular böyle sürüp gidiyordu, hiç bitmeyecekmiş gibi görünüyordu.

Sonunda Cathy, “Bu odadakiler içinde beyzbolu senden iyi bilen olmadığını kanıtladın artık,” dedi.

Richie alçakgönüllülükle yanıt verdi: “Bunun ne önemi var. Asıl Luis’den daha çok şey bildiğim gün övüneceğim.”

“Onu çoktan geride bıraktığına kuşkum yok,” dedim. “Ne de olsa onun bir işi ve bakmak zorunda olduğu bir ailesi var. Bunlara senin kadar zaman ayıramaz.”

Richie, "İyi ama, benim de okulum var," dedi. "O da neredeyse bütün günümü alıyor."

Richie, daha söz ağzından çıkar çıkmaz yaptığı yanlışı fark etti, ama iş işten geçmişti. Cathy onun geç yatmasına göz yummuştu; ama okul konusu açıldıktan sonra Richie için yatağa girmekten başka yol yoktu. Richie, Einstein'ın da geceleri dört saat uyuduğu gibi birtakım itirazlarda bulunduysa da, daha fazla diretmedi. Saat onu çeyrek geçiyordu.

Dişlerini fırçalarken, yüzünü yıkarken yanında durdum. Bütün çocukların gönüllü olmadıkları bir işi baştan savma yapmaları gibi, Richie de yalapşap temizleniyordu. Onu yatağına yatırıp *Define Adası*'nı okumamı isteyip istemediğini sorduğumda, benim kitabı bitirmemi beklemekten usandığını, onun için de sonunu kendisinin okuduğunu söyledi. Kitap okumak yerine sohbet etmek istiyordu. Cumartesi günkü maça bilet almıştım, Richie'nin aklı fikri ondaydı. İlk kez büyük bir lig takımının maçını izleyecekti.

"Maça gidince, biz de televizyonda görünecek miyiz?" diye sordu.

"Televizyonda maçı gösterecekler; ama bizi göstereceklerini sanmam."

"Arkadaşım Jimmy'ye televizyona çıkacağımı söyledim. Şimdi bana yalancı gözüyle bakacak."

"Ona bilet koçanını gösterirsin, olur biter. Koçan senin maça gittiğini kanıtlar. Kamera seni çekmezse, bunda senin suçun yok."

Söylediklerim içini rahatlattı. "İki maç birden mi seyredeceğiz?" diye sordu.

"Hayır, tek maç seyredeceğiz. O kadar yeter. İki maç olsaydı, herhalde mide fesadından hastaneye düşerdin. O sosisli sandviçler insanı perişan eder."

Richie suratını astı, "Annem bana sosisli sandviç yedirtmiyor. Oysa ben bayılıyorum."

"Annen akıllı kadındır Richie. Onun sözünü dinlemelisin."

Uykulu gözlerle bana bakarak, "Annemi seviyor musun baba?" diye sordu.

"Hem de çok," dedim.

"Öyleyse neden gelip bizimle yaşamıyorsun?"

"Bunu daha önce de konuştuk Richie. Öyle bir şey olamaz."

"Biliyorum, yalnızca sormak istemiştim." Artık gözleri kapanmıştı, ama zar zor açarak, "Büyükleri hiç anlayamıyorum," dedi. "Hem de hiç

anlayamıyorum.”

“Ben de anlayamıyorum Richie.”

Birkaç dakika daha oturup iyice dalmasını bekledim. Oturma odasına döndüğümde, Cathy bulaşıkları yıkamış, piyanonun yanındaki koltuğa oturmuş, arada bir yaptığı gibi yemek üstü sigarasını içiyordu. Bir Beaujolais daha açıp kanepeye oturdum. O odada oturmayı severdim. Cathy odayı öyle bir yerleştirmişti ki, hiçbir şey üstünüze gelmez; tam tersine sanki duvarlar, eşyalar, resimler sizi rahat ettirmeye çalışıyorlarmış duygusunu verirdi. Cathy’ nin her zaman yüklüce bir şarap stoku bulundurması da yabana atılır gibi değildi.

Bir süre geçen hafta olan bitenden konuştuk. Cathy okulda yorulduğunu ve altı hafta sonra başlayacak yaz tatilini iple çektiğini söyledi. Ben de Paris’e gitmek istediğimden, ama üzerinde çalıştığım yeni bir dava yüzünden planımı ertelediğimden söz ettim. Beaujolais’yi yarıya indirdiğimiz sırada, Cathy kalktı, kanepeye geldi, başını kucağıma koyup kıvrıldı. Bu, beş yılı aşkın bir süredir gösterdiği ilk fiziksel yakınlaşmaydı.

“Seninle konuşmam gerek Max,” dedi. “Bir konuda akıl vermeni istiyorum.”

Yumuşacık sarı saçlarını okşadım. Bedeni gergindi; çocukların yabancı bir yerdeyken yaptıkları gibi, ana karnındaki bebeğin yatışını andıran bir şekilde büzülmüştü.

“Konuşmaya ne gerek var?” dedim. “Böyle çakırkeyif bir halde ve başın kucağımda oturmak hoşuma gidiyor.”

“Bir karar vermem gerek; ne yapacağımı bilmiyorum.”

“Son beş yıl içinde bana danışmadan bir sürü karar verdin. Çoğu da yerinde kararlardı.”

“Bu başka. Ve büyük bir yanlış yapabilirim diye korkuyorum.”

“En son, dördüncü sınıftayken okul temsilinde ezberini unutmaktan korkmuştun.”

“Hayır Max, bu sefer gerçekten korkuyorum.” Duraksadı. “Benimle evlenmek isteyen biri var. Ve ne yapacağımı kestiremiyorum.”

Aralık ayının ortasında donmaya yüz tutmuş bir nehire fırlatılıp atılmışım gibi oldum. Soluk almak için ne zaman suyun yüzeyine çıkacak olsam, kafamı buz parçalarına çarpıp duruyordum. İçimden bir ses, bu konunun beni ilgilendirmediğini, Cathy’nin canı ne isterse yapabileceğini

söylüyordu; ama bir başka ses de ayağa fırla, odada ne varsa hepsini kırıp dök, diyordu.

“Böyle bir konuda akıl danışmak için yanlış insanı seçtin Cathy,” dedim. O anda söyleyecek başka laf bulamıyordum.

“Biliyorum Max. Sana haksızlık ediyorum. Ama güvenebileceğim başka kimsem yok.”

“Kim bu talihli?” diye sordum. “Onu seviyor musun? Zengin mi bari? Sana rahat bir yaşam sürdürebilecek mi?”

“Hayır, zengin değil. Hoca; New Hampshire Üniversitesi’nde İngilizce profesörü. Beni de çok seviyor.”

“Peki, sen onu seviyor musun?”

“Herhalde. Ama pek emin değilim.”

“Madem emin değilsin, o zaman biraz daha beklemen iyi olur.”

“Ama bekleyecek olursam her şey bitebilir. Richie için iyi olacağını düşünüyorum. Evde sürekli bir erkek olması onun için iyi olur. New York’un bu çılgın yaşantısından uzakta, sessiz sakin yaşaması da iyi olur.”

“Peki Richie ne diyor buna?”

“Anne, bu seni mutlu edecekse ben de mutlu olurum, diyor. Bu cümleyi nereden kaptı bilmem. Belki televizyondaki eski filmlerden birinde duymuştur. Ama gerçekten neler hissettiğini bilmiyorum.”

“Bu durumda her şey senin kararına bağlı gibi görünüyor.”

“Biliyorum. Ve evlenmem gerek gibi geliyor. Ama yine de düşünüyorum...” Sözünü bitirmedi. Yarım dakika kadar hiçbir şey söylemedik.

Sonra ben, “Ne düşünüyorsun?” diye sordum.

“Bilmem... Söylemesi zor.” Tekrar duraksadı. Yeniden konuşmaya başladığında sesi millerce uzaktan geliyor gibiydi. “Hani belki seninle ben yeniden bir araya gelebiliriz diyordum.”

“Gerçekten ister miydin Cathy?”

“Son zamanlarda bunu çok düşündüm. Yüreğimin ta derinlerinde, galiba gerçekten bunu istiyorum.”

“Peki, beş yıl önce olanları unutabilecek misin?”

“Hiçbir zaman unutmayacağım. Ama artık değiştik. Sonunda büyüyüp olgunlaştık.”

Bu, yaşamımızın en zor konuşmalarından biriydi; göz göze gelirsek büyü bozulur da düşüncelerimizi dile getiremezmişiz gibi birbirimize

bakmaktan korkuyorduk. Şu anda dürüst konuşmak çok önemliydi, her şey buna bağlıydı. Cathy kucağıma gömdüğü başını kaldırmıyor; ben de gözlerimi mutfağa açılan kapının yanındaki elektrik düğmesinden ayıramıyordum. Sanki söylemem gereken sözleri elektrik düğmesi bulup çıkaracaktı.

“Şu anda yaptığım işi hiç düşünmüyorsun Cathy,” dedim. “Her gece beni beklemek zorunda olmanın, gecenin üçünde beni teşhis etmek için morga gitmek olasılığının nasıl bir şey olduğunu bilmiyorsun. Bu, sana ve Richie’ye göre bir yaşam tarzı değil.”

“Başka kadınlar bunu becerebiliyor,” dedi. “Polislerin karılarını düşün. Onlar da aynı şeyleri yaşıyor. Hepimiz günün birinde öleceğiz Max. Yaşam tehlikelerle dolu; ama bu bizi yaşamaktan alıkoymamalı.”

“Polisle evli olmaya benzemez bu. Polislerin belli işleri, belli çalışma saatleri vardır; işlerini bitirince evlerine gider ve işi kafalarından atarlar. Ama ben bir davayı üstlendiğim zaman, yirmi dört saatimi ona vermek zorundayım. Davayı bütün çirkinliğiyle, bütün amansızlığıyla eve de taşırım. Buna dayanamazsın. Bir süre sonra da bu işi bırakıp başka bir iş yapmam için ısrar etmeye başlarsın.”

“Yapmam Max. Ne aradığını şimdi anlıyorum; işine hiç burnumu sokmam.”

“Şimdi böyle söylüyorsun. Ama bir-iki yıl sonra bunu kaldıramazsın. Sen güzel şeyler ararsın Cathy; bugünden yarınını bilmeyi, müzik dinlemeyi, kitap okumayı, güzel yemekler yemeyi ve ihtiyacın olduğunda yanında olacak erkeği istersin. Ben bunların hiçbirini veremem sana. Çok mutsuz olursun.”

“Sen artık beni istemiyorsun, öyle değil mi Max?”

“Seni ne kadar çok istediğimi tahmin edemezsin. Ama seni bir kez kaybettim, ikinci bir kez daha kaybetmeyi göze alamam. Hangi işi yapmaktan hoşlanacağımı keşfedebilmek için yıllarımı boşa harcadım. Bu iş benim için gerçekten bir anlam taşıyor ve vazgeçmeyi de istemiyorum. Ama yeniden bir araya gelirsek vazgeçmek zorunda kalırım. Ve eğer işim olmazsa, boşanmamızdan önceki günlere yeniden döner, yeniden aynı olayları yaşarız. Hiç değilse şimdiki durumumuzda seni bir kez daha kaybetmem söz konusu değil. Hep şimdi olduğumuz kadar yakın olacağız.”

Cathy usul usul ağlamaya başladı; öylesine sessiz ağlıyordu ki, başta farkına bile varamadım. Ben konuştukça, Cathy’nin bedeni elimin altında

titriyor ve her titreme dalgası dünyanın merkezinden gelen bir depremin sarsıntısı gibi kemiklerime yayılıyordu. Sözlerimi bitirince Cathy kalktı oturdu; gözlerinden sicim gibi yaş akıyordu.

“Max, neden böyle olmak zorunda? Neden birbirimizi yeniden sevemezmişiz?”

Bana sıkı sıkıya sarıldı; hıçkırıklarını artık kontrol edemiyordu. Ben de ona sıkıca sarıldım; bir yandan da ömrümün en büyük yanlışını mı yaptım acaba, diye düşünüyordum. Bunu sırf onun iyiliği için mi, yoksa yeniden sorumluluk üstlenmekten korktuğum için mi yaptığımı kestiremiyordum. İnsanın aklını her zaman kurcalayacak bir seçimdir bu.

Cathy’yi dudaklarından öptüm; sanki bu yakınlaşma az önce ikimiz adına verdiğim korkunç kararı ortadan kaldıracakmış gibi, o da istekle verdi kendini. Sevişmemiz, herhangi bir şeyin başlangıcı, yeni bir deneme umudu değil; bir tür vedalaşma, geçmişte birlikte göğüslediğimiz her şeyden kopmaydı. Cathy’nin ağlaması dinmiyordu; sevişmemiz sona erdiğinde ikimiz de mutsuzluğumuzdan kurtulamamıştık. Tensel ilişki çözüm getirmez. Olsa olsa sonsuz bir hüzne kucak açar.

Evin kapısını açtığımda sabahın ikisini geçiyordu. Öğleden sonraki ziyaretçilerimin altüst ettiği odayı toplamam bir saatten fazla zamanımı aldı. Beynim bomboştu ve belirli bir çekidüzen arıyordum. Yatağa uzandığımda gözüme uyku girmedi. En sonunda uyuyakaldığım zaman, düşümde Cathy ile Richie’nin odamda durmuş, öfkeli bir ifadeyle bana baktıklarını gördüm. Bana bağırıyorlardı: “Sen kötü birisin, Max Klein! Sen kötü bir insansın!”

2. (İt.) “Ağza atlayan”. Şarap, zeytinyağ veya tuzlu suda marine edilerek hazırlanan adaçayına sarılı İtalyan jambonu. (Y.N.)

8

Uyandığımda, geceyi bir buhar kazanında geçirmiş gibiydim. Saat yedi buçuktu. Apartmandaki kurşuni renk, bulutlu bir gün geçireceğimizi gösteriyordu. Romatizmalı bir tap dansçısı kadar isteksizce yataktan kalktım, banyoya gittim, duşu açıp buharın altına girdim. Sıcak su yorgun bedenime iyi geldi. Kurulanıp tıraşa başladığım sırada, insana benzemeye de başladım. Bir insan rolü için başvursam ve şansım yaver gitse, belki bir figüranlık kapabilirdim.

Bornozumu giydim, mutfağa gittim, kahve pişirmeye koyuldum. Kahve yapma yöntemim, geniş ağızlı bir termosun üzerine altı numara Mellita filtre koymaktı. Genellikle Mellita filtresi evden eksik olmazdı; ama bu kez bitmiş olduğu için filtre yerine birkaç kâğıt havluyu üst üste koyarak durumu idare ettim. Suyu kaynamaya koydum; buzdolabından Bustelo kutusunu çıkarıp dört çorba kaşığı kahve aldım. Su fokurdamaya başlayınca, kahvenin üzerine biraz boşaltıp bekledim. Bütün iş beklemektedir. Otuz saniye, belki kırk saniye. Suyun tamamını birden boşaltmazsanız, nemlenen kahve gevşer ve bütün aromasını salıverir. Ancak o zaman suyun geri kalanını boşaltmak gerekir. Her şey hazır olunca tepsiye fincanı, kaşığı, sütü, şekerliği ve termosu koydum, oturma odasına götürdüm. Ancak üçüncü fincanın sonunda, kalkıp giyinmeyi gözüm kesti.

Saat dokuzda Chapmanların evini aradım. Telefonu Judy Chapman açtı.

“Merhaba, ben Max Klein.”

“Tanıdım.” Sesinden memnun olduğu anlaşılıyordu. “Bir duyduğum sesi bir daha unutmam.”

“Sizi uyandırmadım ya?”

“Şaka mı ediyorsunuz? Central Park’ta beş mil koştum, bir tepsi kruvasan pişirdim, *Suç ve Ceza*’nın son iki yüz sayfasını okuyup bitirdim.”

Demek daha yeni kalkıyordu yataktan.

“Erken olduğunu biliyorum, ama bugün çok işim var,” dedim.

“Nasıl gidiyor?”
“İlerliyor, ama hangi yönde ilerlediği belli değil.”
“Epey çalışmışa benziyorsunuz.”
“Elimden geleni yapmaya çalışıyorum. Böyle giderse birkaç gün içinde bir sonuca varabilirim.”
“Hani Jack diye başlayan bir tekerleme vardır, bilir misiniz?”
“Bilirim, ama benim adım Jack değil, Max.”
“Ve de ahmak değilsiniz.”
“Orası kiminle konuştuğunuza bağlı. Muhasebecim Mr. Birnbaum’a soracak olursanız, ömründe gördüğü en ahmak adam benim.”
“Muhasebeciler ne bilir?”
“Aritmetik.”
Güldü. “Güne böyle başlamak hoş oluyor. Belki de her sabah telefon etseniz iyi olacak. Hatta sizi uyandırma servisi olarak işe alabilirim.”
“Gelecek sefer kahvaltıyı da yatağınıza getiririm. Hem de ek ücret istemeden. Ama ikinci fincan kahvenin parasını ödersiniz.”
“Bunu sabırsızlıkla bekliyorum. Ama bütün mesele, ben kahvaltı etmem.”
“Öylesi daha da iyi.”
Tekrar güldü. “Ne şeytansınız, öyle değil mi?”
“Yalnızca perşembe sabahları. Haftanın öteki günlerini dua ederek geçiririm.”
Judy birden ciddileşti, “George için de dua edin,” dedi.
“Neden öyle diyorsunuz? Bir şey olmadı, değil mi?”
“Hayır, ama çok kaygılanıyorum. Keşke bu işi bir an önce çözebilseniz Max.”
“Bunu ben de isterim. Sürüncemede kalmasını hiç istemiyorum. İş uzadıkça tehlike artar.”
“George’la konuşmak mı istiyorsunuz?”
“Evet, onun için aradım.”
“Bir dakika bekleyin. Gidip aradığınızı haber vereyim.”
Telefonu bırakıp George’u çağırmaya gitti. Bir dakika sonra başka bir ahizenin yerinden kaldırıldığını ve Chapman’ın sesini duydum. Ama birinci telefon kapatılmadı.
Chapman, “Merhaba Klein,” dedi. “Ne var ne yok?”
“Hem her şey, hem hiçbir şey.”

“Öyleyse hiçbir şey yok demektir.”

“Pek sayılmaz. O gözle bakacak olursak, her şey demek daha doğru olur.”

Chapman meraklanmıştı. “Neler buldun?”

“Bunu telefonda anlatmamayı yeğlerim. On bir on bir buçuk arası evinize gelmem uygun olur mu?”

“Evet, çok iyi olur. Evde olacağım.”

“Şunu bilmeni isterim ki, bana gerçekleri anlattığından, doğruyu söylediğinden emin değilim,” dedim.

Bir an sessizlik oldu. Chapman hırçınlaştı. “Hiç de öyle değil. Bu söylediklerini kabul etmiyorum. Benim durumumdaki bir insanın olabileceği kadar açık yürekli ve dürüst konuştum seninle.”

“Bunu daha sonra konuşuruz Mr. Chapman,” deyip telefonu kapadım.

Madison Bulvarı’ndaki Light Enterprises Şirketi’nin bürosunda, danışma görevlisinin karşısındaki özel tasarım bej koltuğa oturduğumda ona on vardı. Bu görüşmenin uğruna, hukukçuluk dönemimden kalma çizgili lacivertlerimi giymiş, ayakkabılarımı bile gıcır gıcır boyatmıştım. Ne de olsa, birkaç yüz milyonluk bir serveti ziyaret edecektim; o yüzden de en azından kılık kıyafetimle saygılı davranmam gerekir, diye düşünmüştüm.

Light Enterprises Şirketi’nin bürosu, bir işyerinden çok, ruhlarımız bedenlerimizi terk ettikten sonraki yıllarda yaşamın nasıl olacağını yansıtan bir görünüm içindeydi. Kendinizi yirmi üçüncü yüzyılda bir otel lobisinde oturuyormuş gibi hissediyordunuz. Sanki az sonra bir Marslı gelip duyuötesi satranç oynayalım mı, diye soracaktı. Burada hiçbir şey gerçek değildi. Kalın bej halılar bütün sesleri boğuyordu. Sağırlaşıp sağırlaşmadığımı anlamak için saatimi kulağıma dayamak ihtiyacını duydum. İnsanlar hayalet gibi süzülerek oradan oraya gidip geliyorlardı. İki yüz dolarlık paraşütçü forması taklidi giyinmiş, uzun bacaklı, zarif danışma görevlisi adımı sorduğu zaman, kızın konuşma bilmesine şaşırdım. Oysa onu da mobilyaların bir parçası sanmıştım. Yine de kızı büronun iç tasarımını yapan dekoratörün işe aldığına kalıbımı basabilirdim. Modüler masasına kurulup neredeyse otuz santimlik sigarasını tüttürerek modernlik taslamanın dışında başka bir işi yok gibi görünüyordu. Masasındaki isim levhasında “Constance Grimm, Resepsiyonist” yazıyordu ve galiba bu

sözler kızın bütün özelliklerini kapsıyordu. Yanağına bir çimdik atsam, acaba gözünden gerçek yaş gelir mi, diye düşündüm.

Charles Light, otuz beş yıl önce ailesinin gemi yapım işinin başına geçmişti. Bu süre içinde şirketin iş alanlarını genişletmiş; uçak parçaları, bilgisayar donanımı, dergi yayımcılığı, fast food ve kömür madenciliğine de el atmıştı. Light Enterprises'in çalışmaları elli eyaletin kırk birine yayılmış; Chicago, Los Angeles ve Hong-Kong'da bölge ofisleri açılmıştı. Light, on iki yıl önce dördüncülükte kalabilmek için çabalayan New York Americans takımını satın almış ve birkaç mevsim içinde takımı bölge şampiyonu konumuna getirmişti. O zamandan beri de takım hep en tepelerdeydi. Kulübün durumu yerli yerine oturduktan sonra, Light bir-iki yıldır kendine başka bir hobi buldu; politikaya, özellikle de muhafazakâr kanada merak sardı. Başarılması daha uzun zaman istese de, Light tıpkı beyzbolda yaptığı gibi, bu sefer de sağcıların davasını desteklemek, bu alanda şampiyon yaratmak için para harcamaya hazırdı. Light, kafasına koyduğu hemen her şeyi yapan biriydi ve görüşleri ne denli aykırı görünürse görünsün, yine de ciddiye alınması gereken bir adamdı. Altmış iki yaşındaydı, hâlâ sırım gibi ve zindeydi; beş çocuğu, on bir torunu vardı. Gördüğü bir yüzü bir daha hiç unutmamak yeteneğiyle ün yapmış, hatırlama sanatı üzerine *Reader's Digest*'e bir de yazı yazmıştı. Pul koleksiyonunun Amerika'daki en zengin koleksiyonlardan biri olduğunu söylenirdi.

Bir seksen civarındaki boyu, yapılı gövdesi, New York soylularına özgü açık mavi gözleriyle yakışıklı bir adamdı. Kırlaşmaya yüz tutan saçları, Texas'taki muhafazakârların yemeğinde de, New York'taki şık bir baloda da yadırganmayacak uzunlukta kesilmişti. Yuvarlak yüzünde insanı yanıltan bir anlatım vardı. Baştan sandığınız gibi donuk değildi; ama sanki yüz hatları yokmuş gibi ifadesizdi. Bu ona bir tür bukalemun özelliği veriyor; başarısı, ilişki kurmak zorunda olduğu farklı insanlara ayak uydurabilme ve çevreye kolayca uyum sağlama yeteneğine dayanıyormuş izlenimini uyandırıyordu. Güç sahibi olanların çoğu gibi, o da kendi yaşam oyununda bir aktördü, anlaşıldığı kadarıyla, yeni birisiyle tanışmayı, özenle geliştirdiği oyunculuk yeteneğini göstermek için bir fırsat olarak görüyordu. Bu adamın ağzından, söylememeye kararlı olduğu bir lafı almanın zor olacağını sezdim.

Light'ın özel ofisi, neredeyse Rhode Island eyaleti büyüklüğündeydi; masasına doğru yarı yoldayken, bir mil ileride Howard Johnson's Lokantası

olduğunu gösteren bir tabelayla karşılaşsanız hiç şaşırmazdınız. Ama ofisin bence çok önemli bir özelliği vardı; o da geleceğe değil, bugüne ait bir yer havasında oluşuydu. Dekorda geleneksel, erkeksi değerler ağır basıyordu. Duvarları koyu renk meşe kaplamaydı, yerde Acem halıları seriliydi, eşyalar da oldukça modası geçmiş, hantal mobilyalardan oluşuyordu. Duvarlarda Light'ın atalarının tersanelerinden çıkmış tekneleri gösteren on dokuzuncu yüzyıl tabloları, Light Enterprises'in bugünkü modern ürünlerinin resimleri ve Americans takımının eski oyuncularından bir düzinesinin fotoğrafı asılıydı. Onların arasında George Chapman'ın resmini göremedim.

Masasına yaklaştığımda Charles Light ayağa kalktı; elimi sıkıca kavrayarak tokalaştı, kırmızı kadife kaplı geniş bir kanepede yer gösterdi.

Masasının arkasındaki koltuğuna otururken, "Ben randevusuz kimseyi kabul etmem Mr. Klein," dedi. "Ama sekreterim sizin özel dedektif olduğunuzu söyleyince, neden geldiğinizi öğrenmek için saat ondaki randevumu iptal ettim. Doğrusunu isterseniz epey meraklandım." Dişlerini göstererek gülümsedi.

"Sizi hayal kırıklığına uğratmayacağımı umarım," dedim. "Aslında önemsiz bir konu, üzerinde çalıştığım oldukça karmaşık bir davanın çok ufak bir ayrıntısı. Konu son altı ay içindeki bir dizi bombalama eylemiyle ilgili; bunu yapan kişi ile beş yıl önce Dünya Kupası maçları sırasında George Chapman'a telefonda ölüm tehdidinde bulunan kişi arasında bir bağlantı olduğunu düşündürecek birtakım kanıtlar ortaya çıktı. Yanılmıyorsam, telefona siz çıkmıştınız; acaba onunla ilgili bir şey anımsıyor musunuz – telefondaki kişinin sesi, neler söylediği gibi şeyler. Bunu anımsayabilirseniz, o eksik olan halkayı tamamlamama yardımcı olursunuz."

Çok komik bir fıkra anlatmışım gibi, Charles Light başını arkaya atıp kahkahalarla güldü. Sonra gülmekten yaşaran gözlerini silerek, "Harika Mr. Klein. Gerçekten harika," dedi. "Buraya girdiğiniz zaman nasıl bir hikâye uyduracağınızı çok merak ediyordum doğrusu. Ama böylesine bir masal düzebileceğiniz aklımın köşesinden geçmiyordu. Bunu uydurabilmek için epeyce çalışmış olmalısınız."

"Bu kadar eğlenceli bulmanıza sevindim. Beni hayal gücü kısır biri sanmanızı istemezdim."

Light'ın suratındaki keyifli ifadenin bütün izleri bir anda siliniverdi. Sanki bir karatahtanın üzerindeki yazılar gibi her şey silinip gitmişti. Yüzü ifadesizleşti, sesi sertleşti, alaycı ve sinirli bir tona büründü. “Hadi bakalım Mr. Klein. Benimle oyun oynamanıza gerek yok. Bugün neden buraya geldiğinizi de, sizin hakkınızda bilmek istediğim her şeyi de biliyorum. Nerede doğduğunuzu, hangi okullarda okuduğunuzu, kaç para kazandığınızı biliyorum. Kısa süren savcı yardımcılığı görevinizi biliyorum. Nerede oturduğunuzu, yiyeceklerinizi hangi marketten aldığınızı, karınızdan ayrıldığınızı, dokuz yaşında bir oğlunuz olduğunu da biliyorum.” Bir an durdu. “Çok sıkıcı bir yaşantınız var Mr. Klein.”

“Yaşantımla ilgili hiçbir şey bilmediğiniz için size sıkıcı geliyor. Ya kimsenin bilmediği sırlarıma ne diyeceksiniz? Örneğin günde yüz dolar alışkanlığım. Ya da on iki yaşındaki kızlara olan düşkünlüğüm. Şantaj için kullanmak üzere bütün müşterilerimin resmini çekişim. Bence kendinize yeni bir araştırmacı tutsanız iyi olur. Anlaşılan şimdiki araştırmacınız uyuyor.”

“Sen istediğin kadar dalga geç Klein. Ama bil ki, senden üç adım öndeyim. Karşıma çıkacak insanları tanımayı kendime iş edinirim ben. Benimle oyun oynamaya kalkışma, çünkü kaybedersin.”

“Pekâlâ,” dedim. “Siz, Büyük Reis Çetin Ceviz'siniz, ben de korkudan bacakları titreyen acemi çaylak. Ama yine de aklımı kurcalayan bir nokta var. Her şeyi bu kadar iyi biliyorsanız, bugün benimle görüşmeyi neden kabul ettiniz?”

“Çok basit. Sana bir ders vermek istedim.”

“İlginç. Not almamı da ister misiniz?”

“Gerek yok. Söyleyeceklerim öylesine basit ki, hatırlamakta hiç zorluk çekmeyeceksin.”

“Dersinizin bir başlığı var mı?”

Light'ın gözleri kısıldı. “İstersen şöyle diyelim: ‘George Chapman'la ilgili bir inceleme için, yer yer Kleina adında bir özel dedektife de gönderme yapılan kaynak malzeme.'” Lights öne doğru geldi, kendisini can kulağıyla dinleyeceğime emin oluncaya kadar durdu. “Seninle George Chapman hakkında konuşacağım; çünkü onun bu dava için seni tuttuğunu biliyorum ve hikâyeyi bir de benim ağzımdan duymanı istiyorum. Ben çok parası olan, servetini çok çeşitli amaçlar için kullanan bir adamım Mr. Klein. Bu paranın büyük bölümünü daha çok para getirsin diye işletirim;

ama bir bölümünü, çok ufak bir bölümünü kendi keyfim için harcarım. En çok keyif aldığım şeylerden birisi, birinci ligdeki bir beyzbol takımının başkanı olmak. Spordaki rekabeti, çekişmeyi seviyorum; takımın bana getirdiği ün hoşuma gidiyor, yanımda çalışan sporcuları tanımaktan hoşlanıyorum. Hepsi birer koca çocuk; onların gerçek dünya konusundaki saflıkları içime dokunuyor. Spor yetenekleri olmasa, yüzde doksanı ya bir benzin istasyonunda depo doldurur, ya da tarlada tabanda ırgatlık eder. Oysa profesyonel sporculuğun kendine özgü ekonomik yapısı, bunları birer zengin adam yapıyor ve topluma yaptıkları katkıyla, topluma kazandırdıklarıyla hiç orantılı olmayan bir saygınlık ve şan şöhret sağlıyor. Ama yaşamın gerçeği bu; bir itirazım da yok. Bu durumun yaratılmasında başkaları kadar benim de payım oldu. Americans oyuncularına ödediğim ücretlerin beyzbol dünyasındaki en yüksek ücretler arasında yer aldığını biliyorsundur herhalde. Oyuncularımın mutlu olmalarını isterim, onlarla ilişkilerim hep iyi olmuştur. Ama kırk yılda bir, benim iyi niyetimden yararlanmak, benim güvenimi kötüye kullanmak isteyen bir oyuncu çıkar. Bu gibi durumların çoğunda söz konusu delikanlı kendini Cleveland ya da Milwaukee gibi bir başka şehirde, bir başka takımda buluverir. George Chapman da o tür sporculardandı. Ne var ki, takımın maçlarına katkısı ve bu şehir halkının ona beslediği sevgi yüzünden Chapman’ı takas etmeyi ya da satmayı beceremedim. Bir şekilde ondan kurtulabilseydim, halkın nefretini üzerime çekerdim; bu da işime zarar verirdi. O yüzden alttan alıp Chapman’la anlaşmaya varmak için elimden geleni yaptım. Çoğu beyzbolcunun tersine, Chapman aptal değildi. Bunu herkes bilir, bu gerçeği yadsıyacak en son kişi de ben olurum. Onu ilk tanıdığımda yirmi birindeydi; ama daha o yaştayken bile yaşamdan neler istediğini çok iyi biliyordu. Sporun sınırlı ve sınırlayıcı bir uğraş olduğunu biliyordu; ancak aynı zamanda olağanüstü bir yeteneği olduğunu da biliyordu. Bence, George Chapman beyzbol oynamaya bayılmıyordu, ama beyzbolu daha büyük ve daha iyi şeylere ulaşmak için atlama taşı olarak kullanabileceğinin farkındaydı. Kulüpte beşinci yılını doldurduktan kısa bir süre sonra, uzun vadeli bir sözleşme yapmak üzere görüşmelere başladık. Akıl almaz istekleri vardı; ama sonunda uzlaşma noktasına vardık. Bu uzlaşma noktası bile, Chapman’ı beyzbol tarihinin en büyük para kazanan oyuncularından biri yapmaya yeterliydi.

Mantığım aptallık ettiğimi söylüyordu, ne var ki arada bir büyük jestler yapmaktan hoşlanırım – istersen buna trajik bir yanılgı da denebilir. Aradan daha iki hafta geçmeden, sözleşmeyi imzalamamızdan tam on iki gün sonra, Chapman beyzbolculuk yaşamını bitiren o kazayı geçirdi. İnan, ben de herkes kadar üzüldüm. Chapman'a karşı kişisel duygularım ne olursa olsun, gencecik birinin kariyerini böyle feci bir biçimde kaybetmesini görmek korkunç bir şeydi. Ne var ki, kazanın ilk şaşkınlığı ve üzüntüsü geçince, kendimin çok zor bir duruma düştüğümü fark ettim. Sekiz yıl süreyle Chapman'a çok büyük bir para ödemek için imzamı atmıştım; oysa o artık oyun bile oynayacak durumda değildi. Üstelik sözleşmede sakatlık maddesi de yer aldığından elim kolum bağlıydı. Hiç hesapta olmayan bu kaza olunca, sözleşmenin pek de adil olmadığı ortaya çıktı; ben de Chapman'a bir orta yol bulup anlaşmamızı önerdim. Reddetti. Takımın menajerliğini önerdim. Reddetti. Kulübün genel müdürlüğünü önerdim. Reddetti. Kulüp başkanı olarak görev yapmasını önerdim. Reddetti. Bence, George Chapman beyzboldan kurtulduğuna içten içe seviniyordu. Benimle açık açık konuşma dürüstlüğünü bile göstermedi. George Chapman'dan nefret ediyorum. Bu adam bir şarlatan, bir düzenbaz; bu heriften başka tepetaklak olmasını istediğim bir kişi daha yoktur dünyada. Şimdi sıra bende Mr. Klein, şimdi ben Chapman'ı parçalayacağım. Mademki politikaya atılıyor, işte onu orada paramparça edeceğim."

Light, zekâsı ve güzel konuşma yeteneğiyle kıvanç duyan bir gülümseyişle arkasına yaslandı. Dünyayı Light' ın ağzından dinlemiştim ve herhalde ağzımdan köpükler saçarak sırtüstü düşüp ölmem bekleniyordu. Ömrümde bu kadar büyük bir numaracı görmemiştim.

"Çok ilginç," dedim. "Ama bütün bunların benimle bir ilgisi yok. Yalnızca Chapman'la sizin aranızdaki bir sorun. Ve ben hâlâ dersin 'Klein adında bir özel dedektife gönderme yapılan bölümü'nü bekliyorum."

"Şimdi ona geleceğim. Ama önce kimin hesabına çalıştığınızı iyice bilin istedim."

"Bunu anlamak size zor gelebilir, ama müşterilerimi seçen ben değilim; onların ahlakını yargılayabilecek konumda da değilim. Müşteriler belirli sorunları için bana gelirler, ben de o sorunları çözmek için elimden geleni yaparım. Onlardan ahlaklarına kefil olacakların listesini istemem."

Light, mesleğimin inceliklerine hiç ilgi duymuyordu. Sanki beni duymamış gibiydi. Ellerini kavuşturdu ve ölçülü bir sesle konuşmaya

başladı:

“Bunu yalnızca bir kez söyleyeceğim, onun için iyi dinle Mr. Klein. George Chapman’a savaş açıyorum ve savaşı kazanana kadar da durmayacağım. Çok çekişmeli, çok çok çatışmalı bir savaş olacak. Çok kişinin canı yanacak. Senin hiçbir suçun olmadığını biliyorum; ama Chapman’ın hesabına çalıştığın için seni de düşman olarak görmek zorundayım. İki ateş arasında kim vurduya gitmek istemiyorsan, bir an önce Chapman’la ilişkini kesmeni öğütlerim. Seninle pek çok konuda aynı düşüncede olmasak da, sana kişisel bir düşmanlığım yok. Hoş bir insansın; seni hiç ilgilendirmeyen bir sorun yüzünden başına bela gelsin istemem.”

“Bana para önermeyecek misiniz?” diye sordum. “Bu bölümde hep sıra paraya gelir diye biliyordum.”

“Sana beş bin dolar vermeye hazırım.”

“Bu rakamı daha önce de duydum gibi geliyor.”

“Beş bin dolar. İlk ve son teklifim bu.”

“Teşekkür ederim,” dedim. “Teşekkür ederim, istemez.”

Light omzunu silkti, “Keyfin bilir.”

İşte o kadar. Görüşmemiz orada bitti. Light bağa çerçeveli gözlüğünü takıp masasının üzerindeki kâğıtları dikkatle incelemeye koyuldu. Oyunun son perdesi kapanmış, aktörler evlerine gitmişlerdi ve ben sahne arkasını temizleyen aksesuar yamağından başka bir şey değildim. Yerimden kalktım, kapıya doğru yürümeye başladım.

Sonra dönüp, “Tehditlere pabuç bırakan biri olmadığımı sakın aklınızdan çıkarmayın,” dedim.

Light başını okuduğu kâğıtlardan kaldırdı, gözlüğünü burnunun ucuna indirdi, çerçevelerin üzerinden bana baktı. Benim hâlâ odada olduğuma şaşırmış gibiydi.

“Bunun farkındayım,” dedi. “Zaten o yüzden seni tehdit etme yoluna gitmedim. Yalnızca sana gerçekleri sıraladım. Bu gerçekleri istediğin gibi değerlendir. Vereceğin karar beni hiç ilgilendirmiyor.”

9

Lobideki sigara makinesinden bir paket sigara alıp taksi bulmak için sokağa çıktım. Saat on biri on geçiyordu ve bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu. İnsanlar kapının ağzına sığınmış, yağmurun geçmesini bekliyorlardı. Sokakta göz gözü görmüyordu; şehri Tanrı'nın bir intikamı gibi vuran o ünlü bahar fırtınalarından biri patlamıştı. Yağmur kaldırımdan yukarıya öylesine güçle sıçrıyordu ki, sanki yerden yukarı yağıyormuş gibi görünüyordu. Hız motoru gibi suları yara yara gelen bir otobüs, binanın önündeki kaldırıma yanaştı.

Islak yün, parfüm ve tütün kokularını içime çekerek, ben de diğerleri gibi kapının ağzında bekliyordum. Boyalı sarı saçlı, pembe yağmurluklu, elli yaşlarında, kısa boylu bir kadın, yağmur damlalarını tabanca kurşununa benzetti. "Hindistan'da muson mevsimi gelince yağmur öyle bir yağar ki, sokağa çıkacak olursanız ölebilirsiniz," dedi. Siyah yağmurluk, plastik şapka giyen esmer arkadaşı, başıyla onu onayladı. "Tahmin edebiliyorum," dedi. "Hindistan felaket bir yerdir."

Bir Gauloise yaktım, iki nefes çektim, sonra üçüncüyü çekmek için sigarayı dudaklarıma iliştirdim. Tam o anda bir el yüzüme doğru hamle etti, sigarayı ağzımdan çekip aldı. Kafamı kaldırdım; karşımda dünkü arkadaşım Angel'la yamağı Teddy duruyordu.

Angel, "Sigara içmemelisin komik çocuk," diye sırıttı. "Sağlığına zararlı."

"Sağ ol," dedim. "Sağlığımı düşünen biri olduğunu bilmek içimi rahatlattı."

Teddy, "Bizi unutmanı istemedik. O yüzden geçerken bir merhaba demek için uğradık," diye söze karıştı.

"Anlaşılan siz insanlar üzerinde bıraktığınız silinmez izlenimi küçümsüyorsunuz. Sizin gibiler kolay kolay unutulmaz," dedim.

Başka bir sigara çıkarıp yaktım.

Angel, "İşkemben nasıl bugün?" diye sordu.

“Harika,” dedim. “Dün gece Roosevelt Hastanesi’nde mide transplantasyonu yaptılar, şimdi bomba gibiyim.”

Yağmurun şiddeti geçmiş, çisentiye dönmüştü. Kapı ağzında bekleşenlerin bir kısmı sokağa çıkmaya karar verdi.

Teddy, “Bizi sık sık göreceksin,” dedi.

“Çok iyi olur. Belki gelecek sefer tenis oynarız. Eminim ki, ikinize de şort çok yakışır.”

Angel camlı kapıdan sokağa baktı. “Amma yağdı, değil mi komik çocuk?”

“Çiçeklere iyi gelir,” dedim.

“Doğru. Cenaze çelenginde kullanılan çiçeklere iyi gelir. Öyle değil mi, Teddy?”

Teddy, “Talihine şükret Klein,” dedi. “Yaşadığın her gün Tanrı’nın sana bir lütfu.”

“Ben de şükran duasını ihmal etmem.”

“Sakın ihmal etme. Bol bol dua et. Çünkü epey yardıma ihtiyacın olacak.”

Angel, “Hadi, hoşça kal pis hafiye,” dedi. “Yakında görüşmek üzere.”

Bana eliyle öpücük yolladıktan sonra döner kapıdan çıktılar, bir çift hipopotam yavrusu gibi yürümeye başladılar. Çok hayıflandıklarını kestirebiliyordum. Angel da Teddy de işlerine bağlı, işlerini bir an önce bitirmeyi seven insanlardı; o yüzden de önlerinin kesilmesinden hoşlanmamışlardı. Ama onlara emir veren her kimse, üzerime gelmeden önce biraz daha beklemeye karar vermişti. Herhalde benim niyetimi henüz kavrayamamıştı; bu da bana zaman kazandırıyordu. Bu zamanı akıllıca kullanabilmek için dua ettim.

Adamların gittiği yönün tersine yürüyüp iki sokak geçtikten sonra müşterilerini indiren bir taksi bulabildim. Arabaya bindim, şoföre Chapmanların Lexington Bulvarı ile 70. Sokak’ın yakınındaki adresini verdim.

George ve Judy Chapman, Doğu Yakası’nda son iki yıl içinde mantar gibi bitiveren o çok katlı, lüks apartmanlardan birinde oturuyorlardı. Komşuları balelere sponsor olan, bütün alışverişlerini krediyle Bloomingdales’den yapan ve araba tamirciliğinin bu yörenin en çok para getiren mesleklerinden olmasını sağlayacak lüks otomobilleri olan kişilerdi.

Böyle bir binanın önünden geçmek, New York'un hâlâ dünyanın en önemli şehri olduğu hayaline kapılmak için yeterliydi.

Kapıda, son Şehitleri Anma Günü'ndeki geçit töreninden bu yana kahve molası vermemiş gibi görünen, bakışları gamlı, bir İrlandalı kapıcı vardı. Polonya Süvari Alayı üniformasına benzeyen, kırmızı şeritli, kalın, lacivert paltosunun içinde ter döküyordu. Kafasında da yine askerlerinkine benzeyen ve üzerinde binanın adresi işlenmiş bir kasket vardı. Elleri cebinde trafiği seyrederken, sanki üniformayla birlikte getirmeyi unuttukları atı düşlüyor gibi bir hali vardı. Adımı söyleyince adamın yüzü aydınlandı.

Cebinden bir zarf çıkartarak, "Mr. Klein, eve girebilesiniz diye Mr. Chapman dairenin anahtarlarını bıraktı," dedi. "Öğleye doğru banyo yapacakmış; o banyodayken gelirseniz zilin sesini duymam diye anahtarı verdi. Daire 11-F."

Bunda bir tuhaflık vardı; kafam bulandı. Ortada bir şeyler dönüyordu, ama ne olduğu hakkında hiç fikrim yoktu.

"Peki Mrs. Chapman evde yok mu?" diye sordum.

"Bir saat önce çıktı."

"Mr. Chapman aşağı inip anahtarları kendisi mi verdi?"

"Hayır, dahili telefondan arayıp talimat verdi. Bütün dairelerin yedek anahtarı bodrumda durur."

"Mr. Chapman ne zaman aradı?"

"Mrs. Chapman çıktıktan az sonra."

Adama teşekkür edip aynalarla kaplı lobiyi geçtim, asansörle yukarı çıktım. Saat tam on ikiye yirmi vardı. On birinci katın koridorlarına Miro ve Calder'in sergi afişleri asılmıştı. Halı döşeli bu uzun koridorlarda, labirentte yolunu kaybetmiş bir fare gibi dolaşıp durdum. Daireyi bulunca, Chapman'ın ayakta olup olmadığını anlamak için kapıyı birkaç kez çaldım. Kapı açılmayınca anahtarla açıp girdim.

Evde hiç ses yoktu. Kapıyı kapatıp salona geçtim. Çok etkileyici bir biçimde döşenmişti. *New York* dergisinde gördüğümüz o krom ve cam ağırlıklı soğuk dekorasyonlar gibi değil; çok daha yumuşak, çok daha hoştu ve akıllı birinin elinden çıktığını gösteren bir havadaydı. Ama aynı zamanda sanki içinde hiç yaşanılmıyormuş duygusunu uyandıran bir şey vardı. Bir ressamın üzerinde birkaç ay çalıştıktan sonra, biter bitmez dolaba kaldırdığı güzel bir tabloyu çağrıştırdı bana. Ne sehpanın üzerinde bir kitap, bir dergi; ne kül tablalarında bir sigara izmariti; ne de kanepedeki yastıkların üzerinde

bir kırışık vardı. Chapmanların çoğunlukla dairenin iki ayrı ucunda yaşadığını ve salonda bir araya gelmekten kaçındığını düşündüm. Burası kimsenin ayak basmadığı ıssız bir yer konumundaydı.

Banyodan gelecek su sesini duyabilmek için kulak kesilerek odaları dolaştım. Chapman'ın nasıl banyo yaptığını gözümün önüne getirmeye çalıştım; acaba çok mu zorluk çekiyor, yoksa bunca yıldan sonra iyice alıştı mı, diye düşündüm. Chapman'ın çalışma odası olduğu anlaşılan odadaki kitaplara göz attım; çoğu tarih ve politikayla ilgiliydi. William Briles'ın da birkaç kitabı vardı; birini de "Sevgili dostum George Chapman'a- W.B." diye imzalamıştı. Odanın bir köşesinde duran birkaç boy halter, Champan'ın formunu nasıl koruduğunu açıklıyordu. Çalışma masasının üstündeki kâğıtlara baktım; Senato için adaylığını açıklayacağı konuşmanın taslağını buldum. Kâğıtta tarih olmadığı için ne kadar zaman önce yazdığını kestiremedim. En çok tuhafıma giden de, odada beyzbolla ilgili hiçbir şey olmamasıydı. Kupalar, fotoğraflar, Chapman'ın beyzbol oynadığını gösteren hiçbir şey yoktu. Charles Light, Chapman profesyonel bir sporcu olmaktan mutlu değildi derken belki de doğru söylemişti. Ya da beyzbol onun için çok büyük bir anlam taşıyordu ve o günleri anımsamak ağrına gittiği için bunları ortadan kaldırmıştı.

Sinirlenmeye başladım. Chapman'ın geleceğimi bile bile banyoya girmesine anlam veremiyordum. Gerçi beni parayı bastırıp çalıştırdığı biri olarak gördüğünü biliyordum; ama insan yanında çalışanlara kabalık ederken bile daha ölçülü olabilirdi. Banyonun kapısını buldum, kulağımı kapıya dayadım. İçeriden hiç ses gelmiyordu. Kapıyı hafifçe tıklattım, bir yanıt alamadım. Kapı tokmağını yokladım, tık diye açıldı, içeriye bir göz atmaya karar verdim. Banyo boştu. George Chapman, dünyanın en titiz, en düzenli insanı değilse, bugün bu banyoda kimse yıkanmamıştı. Beyaz GC markaları işlenmiş mavi banyo havluları askıda tertemiz duruyordu; küvetin içinde de, yerde de bir damla su yoktu.

Evin bütün odalarını yeniden dolaştım. Ancak mutfağa bakmak aklıma gelince, onu bulabildim. Masanın altında yüzükoyun, kıpırdamadan yatıyordu. Kusmuk ve pislik içindeydi. Daha ilk bakışta ölmüş olduğunu anladım. Cesetlerin hareketsizliği çok farklıdır. Bu neredeyse doğaüstü kıpırtısızlık, artık orada kimse olmadığını; gördüğünüz şeyin yalnızca et ve kemik, yalnızca ruhsuz bir beden olduğunu gösterir. Çömeldim, Chapman'ı sırtüstü çevirdim, nabzını dinledim. Her şey sessiz, her şey ölüydü.

Chapman çok acı çekerek ölmüştü. Yüzü acıyla kasılmıştı; gözleri sanki hiçliğin derinlerinde dile getirilemez, gizli bir gerçeği keşfetmişçesine uzak bir noktaya takılıp kalmıştı. Üstü başı kanlı kusmuğa bulanmıştı. Kelimenin gerçek anlamıyla, bağırsakları ağzından gelmişti. Bu görüntüye daha fazla bakmayı içim kaldırmadı. Chapman'ın zehirlenmiş olduğu gün gibi ortadaydı.

Masaya iki kişilik sofra kurulmuştu. Sofrada hemen hemen ağzına kadar dolu bir kahvelik, kızartılıp el sürülmeden soğumuş ekmeklerin durduğu bir tabak, kapağı açılmış bir kavanoz portakal marmeladı ve yumuşamaya yüz tutmuş bir kalıp tereyağı duruyordu. Masanın bir yanında boş, öte yanında ise dolu birer kahve fincanı vardı. Chapman'ın iki saat kadar önce birisiyle –herhalde karısıyla– kahvaltı ettiği anlaşılıyordu. O sahneyi gözümün önüne getirmeye, neler olduğunu anlamaya çalıştım. Aklıma gelen birkaç olasılıktan hiçbiri inandırıcı görünmedi. Kazara zehirlenmesi söz konusu olamazdı. Chapman'ın öldürücü dozda bir şeyi fark etmeden yutması olanaksızdı. İntihar olasılığını da bir yana attım. Chapman'ın yaşamak istemesi için pek çok nedeni vardı – büromdaki bin beş yüz dolarlık çek de, sağ kalmak istediğinin somut kanıtıydı. Üstelik intihar için böylesine acı çektirecek bir yol seçilmezdi. Bir saatten fazla can çekişmiş olmalıydı, bunu da isteyerek yapmayacağından kuşkum yoktu. Geriye bir tek cinayet olasılığı kalıyordu. Judy Chapman evden çıkarken kocası sağdı; kapıcı onunla telefonla konuşmuştu. Ondan kısa bir süre sonra eve bir başkası girmiş olabilirdi. Oysa kapıcı başka birinin geldiğinden söz etmemişti. Chapman, kendisini öldürmeyi planlayan biriyle oturup kahve içer miydi? Ortada bir boğuşma belirtisi, bir başkasının varlığını gösterecek hiçbir şey yoktu. Bu olasılıkların hiçbiri akla yakın gelmiyordu ve kendimi karanlık bir evde sendeleyerek yol bulmaya çalışan bir köre benzetiyordum.

Salona geçip polisi aradım. Gelmeleri uzun sürmezdi. Ölen öldükten sonra polis hiç gecikmeden gelmeyi becerirdi. Bir sigara yaktım, kibriti sehpanın üzerindeki el sürülmemiş tablalardan birine attım. Kafam karışıktı. Adamın biri öldürülmesini engellemem için benden yardım istemişti, ben de kabul etmiştim. Ama aradan yirmi dört saat geçtikten sonra, adam ölüydü şimdi. İşimi yapmamıştım. Chapman bana canını emanet etmiş, bense onun güvenini boşa çıkarmıştım. Bunun yol açtığı zarar ölümcüldü; umarsızdı. Elimdeki kibrit kutusunun kapağına baktım. Üzerinde mektupla televizyon tamirciliği öğreten bir kursun ilanı vardı. Acaba onlardan bir

broşür istesem mi, diye düşündüm. Belki de kendime yanlış bir meslek seçmiştim.

Polis ekibinin başında cinayet masasından Komiser Grimes vardı. Daha önce bir davada onunla karşılaşmıştım ve yıldızlarımız pek barışmamıştı. Bekçi köpeği postacıya nasıl bakarsa, adam da bana o gözle bakıyordu. Benim de işimi yapmak zorunda olduğumu biliyor, yine de havlamaktan kendini alıkoyamıyordu. Bu yetiştirilme tarzından kaynaklanan, kanına işlemiş bir özellikti. Grimes elli yaşlarında, tıknaz, kalın kaşlı biriydi. Sürekli uykusuzluk çekiyormuş gibi bitkin ve bezgin görünürdü. Kişiliklerimiz çok farklı olsa da, onun iyi bir polis olduğu kanısındaydım. Yanında daha önce hiç görmediğim iki genç polis vardı. İkisinin de soyadı Smith'ti; ama sakalları yoktu ve kardeşe de benzemiyorlardı. Onların peşinden fotoğrafçılarla parmak izi uzmanları ve laborantlar geldi.

Grimes selam vermek yerine, “Arayanın sen olduğunu söyledikleri zaman, işi Metropolis'e vermeyi düşündüm,” dedi. “Ama baldırındaki kurşunu çıkarttırmak için hastaneye gidecekmiş.” Bezginlikle burun köprüsünü sıvazladı. “Zor bir hafta geçirdim Klein, onun için fazla üzerime gelme.”

“Merak etme,” dedim. “Arabamın bagajında açılır kapanır üç metrelik bir çubuk var, konuşmamız gerektiğinde eline veririm, beni yaklaştırmazsın.”

“Tek istediğim, ensemde nefesini duymamak. Bu şehirde zaten yeterince hava kirliliği var.”

“Bunu bir başkası söylese gam yemem. Yediğin pastırmalı sandviçin kokusu daha kapıdan girerken burnumun direğini kırdı.”

“Salamlı sandviç. Ben pastırma yemem, dokunur.”

Chapman'ın cesedini incelemek için mutfağa geçtik. Grimes bir süre hiçbir şey söylemeden durduktan sonra başını salladı. “Bu çocuğun Americans takımında oynadığı günleri hatırlıyorum,” dedi. “Son yirmi yılın gelmiş geçmiş oyuncuları içinde topa onun gibi vuran bir başkası çıkmadı. Tanrı vergisi bir yeteneği vardı. Hiç zorlanmadan, hiç oralı değilmiş gibi vururdu sopayı. Bir de şu haline bak, cansız bir et parçası oluvermiş.” Tekrar başını salladı. “İşin tuhafı, aday olsaydı oyumu ona verecektim.”

“Ona oy verecek çok insan vardı. Bu sabaha kadar yükselme yolunda ilerliyordu.”

Grimes derince iç geçirdi. “Bu olay onu sevenleri bombok edecek.”

Grimes benimle konuşmak istiyordu; teknisyenler mutfakta işlerini yaparken, biz konuşmak için salona geçtik. Chapman’ın bir gün önce büroma geldiğini anlattım, tehdit mektubundan söz ettim. Eve yasal olmayan bir biçimde girmediğimi anlasın diye, anahtarları kapıcının verdiğini de söyledim. Ama başka hiçbir şey söylemedim. Ne Contini’yle Pignato’dan söz ettim, ne Briles ve Judy Chapman’dan, ne Angel ve Teddy’den ne de Charles Light’dan. Hiç ağzımı açmadım. Onlar benim ipuçlarımdı, bu da benim davamdı. Bu davayı sonuçlandırmak hem Chapman’a, hem kendi onuruma karşı boynumun borcuydu. On günlük avans almıştım ve bunu hak etmek istiyordum. Çevreyi kolaçan edip ortalıkta kimseyi görmeyince sıvışan herifler gibi olmak istemiyordum. Ayrıca ne iş yaptığımı anlatırken, oğlumun gözlerinin içine bakabilecek yüzüm olmalıydı. Grimes davayı kendisi çözecekti; bu bilgileri öğrenmek istiyorsa da kendisi bulacaktı. Benden akıl alacak değildi.

Grimes, “O mektubu senden almam gerek,” dedi.

“Büromdaki kasada duruyor. İstersen gidip alalım.”

Grimes, “Belki de hiçbir önemi, hiçbir anlamı yoktur,” diye fikir yürüttü.

“Şu anda elimizdeki tek ipucu o,” dedim.

“Chapman’ın karısıyla görüşünceye kadar öyle. Çünkü olay zehirlenmeyse –ki öyle görünüyor– o zaman bir numaralı zanlı kadın olur. Tabii kahvaltı sofrasındaki kişi bir başkası değilse. Ama o da uzak bir ihtimal.”

“Kadın gittiği zaman Chapman’ın sağ olduğunu unutuyorsun. Anahtar için kapıcıya telefon etmiş.”

“Zehrin etkisini göstermesi zaman alır. Chapman, karısı çıktıktan hemen sonra, daha fenalaşmaya başlamadan telefon etmiş olabilir.”

“Yine de akla yakın görünmüyor,” dedim. “O zaman kadın kendi tabağını, fincanını ne diye sofrada bıraksın? Chapman’ı o zehirlemiş olsa, sofraya hiç oturmadığı izlenimini yaratmak için kendi tabağını çanağını toplardı.”

“Belki de panikledi. Zengin kadınlar çıtkırıldım olur, Klein. Akıllarından bin türlü şeytanlık geçer; ama bir kötülük yaptıkları zaman da elleri ayaklarına dolaşır.” Grimes sokak kapısına doğru yürümeye başladı.

“Hadi gidip şu mektuba bir bakalım. Binadaki soruşturmayı, Smithler bensiz de yürütebilirler.”

Suratını ergenlik basmış genç bir polisin sürdüğü polis arabasıyla yola koyulduk. Oğlan, Grimes’dan çok korkuyordu, ödünün koptuğu arabayı kullanışından belli oluyordu. Yeşil ışıkları kaçırıyor, freni sonuna kadar topukluyor, sapılmayacak yerlere sapıyordu. Grimes, kendi kendine bir şeyler mırıldanarak dışarıyı seyrediyordu.

Şoförü arabada bırakıp asansörle büroma çıktık. İçeri girince, Grimes bir kiracı adayı gibi çevreyi incelemeye koyuldu.

“Amma boktan bir yer burası,” dedi.

“Biliyorum, pek ahım şahım bir yer değil. Ama kuzguna yavrusu şahin görünür.”

Grimes parmağını dosya dolabının üzerindeki tozlara sürdü. “Mağara devrinde yaşayanlara bile böyle bir yeri reva görmezdim. İyi para kazandığını sanıyordum. Ama bu izbenin görünüşüne bakılırsa, düşkünler yurduna düşmen yakındır.”

“Sorumlulukları olan biri olduğumu unutuyorsun komiser,” dedim. “Eski karıma, oğluma bakmak zorundayım. Ayrıca anama babama, evde kalmış saralı teyzeme ve üniversiteye gönderdiğim altı yeğenime de ben bakıyorum. Üstelik, kazancımın yarısını hayır işlerine bağışlarım. Bunları yapmasam içim rahat etmez, kendi başıma yaşayamam.”

“Birlikte yaşayacağın birini bulduğuna sevindim. Senin yerinde olup da her Allahın günü aynada şu suratı görsem, yüzüm gözüm sargılar içinde dolaşırdım.”

Duvardaki kasaya gittim, şifreli kilidi açtım. Elimi uzattım, mektup kasada değildi. Chapman’ın çekini ve genellikle kasada tuttuğum birkaç şeyi –bir şişe Chivas Regal, pasaportum, iki diplomam ve bir yıldır taşımak zorunda kalmadığım 38’lik Smith&Wesson’u– çıkardım. Hepsini teker teker masanın üstüne koyduktan sonra, elimi tekrar sokup kasanın dibini yokladım. Boştu.

“Mektup gitmiş,” dedim.

Grimes, Tanrı’dan yardım dilercesine tavana baktı. “Tahmin etmeliydim,” diye içini çekti. “Hayatta hiçbir şey kolay olmaz. Bu kadar yakışıklı olduğum için Tanrı acı çekmemi istiyor.”

Uzun bir süredir böylesine öfkelenmemiştim. “Mektup dün buradaydı,” diye bağırdım. “Sabahki görüşmemizden sonra Chapman mektubu bana

bıraktı. Ben de hemen kasaya kilitledim, bir daha da elimi sürmedim. Kasayı kırmadan mektubu almaları olanaksız. Kasa zorlanmamış, şifresi de hiçbir yerde yazılı değil."

Grimes, "Tabii tabii," dedi. "Böyle bir mektubun olduğuna inanmamı istedin, o yüzden bana neredeyse Mississipi'nin yarı yolu kadar yol teptirdin. Ama mektup yok, hiçbir zaman da olmadı."

"Mektup şimdi yok. Ama şerefim üzerine yemin ederim ki, dün vardı."

"Senin yemininin pek değeri olmaz Klein."

"Boşuna tartışacak değilim. Mektubun olduğunu ben de biliyorum, sen de bal gibi biliyorsun. Önemli olan mektubu geri alabilmek. Mektup ortadan yok olduğuna göre, bu davanın can damarı olduğu anlaşılıyor."

"Gidip mektubun peşine düşmeni engelleyen mi var? Hiç olmazsa böylelikle ayağımın altında dolaşmazsın."

"Dua et de o mektubu bulayım. Çünkü bulamazsam, elindeki davadan bir sonuç alamazsın. Yağmurlu günde plaja gitmiş gibi bir duruma düşersin."

Grimes, "Ben hiç plaja gitmem," dedi. "Dağa çıkmayı severim. Dağ havası insana daha iyi gelir."

10

Grimes gider gitmez Chip Contini'ye telefon ettim. Chapman'ı bana gönderen oydu; ben de babasına ulaşmak için onu basamak yapmak niyetindeydim. Victor Contini gibiler tanımadıkları birine telefonla randevu vermezler; adamla dostluk kurmaya da benim vaktim yoktu. Onunla uzun uzadıya, sakin kafayla konuşmam gerekiyordu; bunu da hemen yapmalıydım.

Chip'le görüşmeyeli birkaç yıl olmuştu; konuşmamızın başında bu süre içinde neler yaptığımızı birbirimize anlattık; daha çok da o anlattı. İşleri tıkırındaydı, bunu da övünerek söylemekten hiç sıkılmıyordu. Kendine güveni olmayanların çoğu gibi, Chip de sürekli olarak yaşamını allayıp pullayarak anlatmaya, çok ilginç, çok özenilesi bir yaşam sürdüğüne çevresindekileri inandırmaya çalışırdı. Otuz küsur yaşına gelinceye kadar hep babasının boyunduruğundan kurtulmaya çabalamıştı; şimdi işinde başarılı olmasına karşın, yine de her an kafasına koca bir bina yıkılıverecekmiş tedirginliği içinde olduğunu sanıyordum.

"Beni aramanı bekliyordum," dedi.

"Chapman'ı bana neden yolladığını merak ediyorum."

"Bu işten bir yarar sağlarsın diye düşündüm. George, pazartesi günü aldığı mektuptan söz edince, birinin bunu soruşturması iyi olur, dedim. Bana pek ciddi bir şey gibi görünmedi; ama George öylesine korkmuştu ki, içi rahat etsin diye bir şeyler yapmak gereğini duydum."

"Korkmakta da haklıymış," dedim.

"Neden? Mektubu kimin yazdığını buldun mu?"

"Hayır, bulamadım. Ama Chapman öldü. Bu sabah evinde öldürüldü."

"Dalga geçme Max."

"Dalga geçmiyorum. Chapman öldü. Herhalde radyo haberi vermiştir."

"Aman Tanrım!"

"Sana da epey iş düşeceğe benzer. Görünüşe bakılırsa, bir numaralı zanlı Judy Chapman."

“Saçma. Hiç bu kadar saçma bir şey duymamıştım.”

“Haklı olabilirsin. Ama gel de bunu cinayet masasından Komiser Grimes’a anlat. Sen derdini anlatana kadar Judy’nin bir avukata ihtiyacı olacak.”

Chip, “Ne berbat bir şey,” diye homurdandı. “Ne boktan bir durum.”

“Kendine acımaya başlamadan önce, belki bana bir yardımın dokunur.”

Chip kendini toparladı. “Elimden geleni yaparım Max.”

“Önce beni babanla görüştürmeni istiyorum. Hem de hemen. Bugün ya da yarın.”

“Peki niçin? Babamın George’la bir ilgisi yok ki.”

“Hiç de öyle değil. Beş yıl önceki kazayla ilgili kesin bir bağlantı buldum, o yüzden babanla görüşmem gerek.”

Chip öfkeyle, “Lanet olsun,” dedi. “Babamın geçmişi yüzünden herkes her şeyden onu sorumlu tutuyor. Babam artık yaşlandı; o işlerden elini eteğini çekeli çok oldu.”

“Belki sen vicdanını rahatlatmak için kendini öyle avutuyorsundur Chip. Orası senin bileceğin iş, beni ilgilendirmez. Ama bunun doğru olmadığını ikimiz de biliyoruz. Baban yaşlanmaya yaşlandı, ama kendini emekliye ayırmadı. Olsa olsa işleri biraz yavaşlatmış olabilir. Emin olmasam bu konuyu sana açmazdım. Şu anda biri öldürüldü; iş daha fazla çığrından çıkmadan bir şeyler yapmak zorundayım.”

“Peki. Babamı arar, sana bir randevu ayarlamaya çalışırım.”

“Ayarlamaya çalışmayacaksın, ayarlayacaksın. Kaybedecek zaman yok.”

Numaramı verdim, beni arayıncaya kadar telefonun başında bekleyeceğimi söyledim. İki sigara içimi ve on beş dakika sonra telefon çaldı.

Chip, “Yarın sabah on buçukta benim büromda,” dedi.

“Konuyu açtın mı?”

“Şöyle bir sözünü ettim. Babam hafta sonu bizde kalıp çocuklarla biraz vakit geçirecek.”

“Aferin ona Chip.”

“Max, hâlâ bu konuda yanlış düşündüğüne inanıyorum. Babamın Chapman’la hiçbir ilgisi yok.”

“Olmasaydı benimle görüşmeyi kabul etmezdi. Şimdi haklı olduğuma daha çok inanıyorum; sen nasıl düşünmek istersen düşün, benim fikrimi

değiştiremezsin.”

Smith&Wesson dışında, kasadan çıkardıklarımı yeniden yerlerine kaldırdım. Tabancayı doldurdum, omuzdan askılı kılıfına sokup sırtıma taktım. Uzun zamandır takmadığım için, tabanca koltuğumun altında şişkinlik yapıyor, beni rahatsız ediyordu. Ama büyükbaşlarla uğraşacağım için kendimi güvenceye almak istedim. Kafamdan başka yardımcım olmadığı için, onu da koparttırmak niyetinde değildim.

Otoparkta, Luis hâlâ bir gece önceki maçın heyecanını yaşıyordu. Detroit maçı altıya beş kazanmıştı, Luis, Americans’ın topa vurmasını bilmeyen adamları oynatmasına veryansın ediyordu.

“İki sefer boş kaleyi yakaladılar. İkisinde de bir şey yapamadılar.” Luis öfkesinden tükürür gibi konuşuyordu.

“Sıkma canını Luis. Daha mayıstayız. Ağustosa kadar işin rengi belli olmaz.”

“O zaman da iş işten geçmiş olur.”

Yürekten inanmış bir taraftar için, takımının kazandığı ya da kaybettiği bir maç bütün gün sevinmesine ya da üzülmesine neden olur. Takımınız kazanmışsa, kaldırım taşlarının arasından görünen her yeşillik gözünüze güzelim bir kır çiçeği gibi, doğanın bir lütfu gibi görünür. Ama bir de takımınız kaybetmeyegörsün; o zaman çevrenizde yalnızca ayrıkotlarını, çatlamış asfaltı ve çirkinlikleri görürsünüz. Luis gerçekten üzülüyordu. Bunun yalnızca bir maç olduğunu söyleyip onu avutmaya kalkmadım.

Irvingville’e gidiş bu sefer daha kolay oldu. Gündüz trafiği daha hızlı akıyordu. Hava da açacakmış gibi görünüyordu. Yağmur duralı bir saat olmuştu; hava hâlâ bulutlu olmakla birlikte, bulutların arasından sıyrılmaya savaşan güneş yüzünü gösteriyordu. Ne de olsa aylardan mayıstı; güneş de şanına gölge düşürtmek istemiyordu tabii.

Arabanın radyosunu sürekli haber yayınlayan istasyonlardan birine çevirdim. Buçuklarda verilen haber özetinde, Chapman’ın ölümü ilk haberdi. Henüz ellerinde ayrıntılı bilgi yoktu. Chapman’ın cesedini özel bir dedektif bulmuştu, polis cinayetten kuşkulanıyordu. Haber, Chapman’ın beyzbol yaşamından ve yakında senatör adayı olacağından söz ederek sürdü. Radyoyu WQXR’a çevirip *Kış Yolculuğu*’nu Richter’in yorumuyla

dinlemeye başladım. Kendimi Schubert'e kaptırıp bir daha da haberleri dinlemedim.

Bu Grimes için zorlu bir dava olacaktı. Ünlü biriyle ilgili davalar hep öyle olur. Basın zapt edilemez; meyveye üşüşen sinekler gibi bir yığın olur olmaz hikâye uydurulur ve polis soruşturmayı Büyük Gar'da herkesin gözleri önünde yürütüyormuş gibi bir duruma düşer. Baskı artar. Vali kamuoyunun baskısından, Bölge savcısı, valinin baskısından, cinayet masası komiseri savcının baskısından, görevli polis memuru komiserin baskısından bunalır. Grimes'ın ne zaman yıkılacağını merak ettim. Deneyimli bir polisti, ama kritik bir durumda sinirlerine bu ölçüde hâkim olabildiğini hiç görmemiştim. Böyle durumlarda insanlar genellikle amansız olurlar. Judy Chapman'ın hatırı için, Grimes'ın dıştan göründüğü kadar dayanıklı çıkmasına dua ediyordum.

Saat iki buçuğu geçmişti, acıktığımı fark ettim. Yol üzerinde Araba Feneri adında bir lokanta bulup, arabayı parka çektim. Burası, parıltılı metallerin ve mermer taklidi formikaların zevksizce doldurulduğu o sözümona modern lokantalardan biriydi. Sanki Canterbury-Londra arasında yolcu taşıyan atlı arabadan inip on sekizinci yüzyıl İngilteresi'ne özgü bir hana girdiğiniz izlenimini uyandırmak için uydurma pirinç fenerler asmışlardı. Yemeklerin durduğu camlı bölmede yirmiye yakın çörek sıralanmıştı. Bunlar öylesine kabarmıştı ki, bir silikon operasyonundan geçirilmişe benziyorlardı. Yan yana dizilmiş basketbol topları ne kadar iştah uyandırırsa, bu çörekler de ancak o kadar iştah uyandırıyordu.

Yemek saati olmadığı için lokanta neredeyse boştu. Tezgâhın başına oturdum; Milwaukee telefon rehberindeki numaralardan daha kalabalık olan mönüye göz attım. Kolalı kırmızı üniforma giymiş bodur garson kız, koşturarak sipariş almaya geldi. Kızıla boyalı saçı, üniformasından birkaç ton daha koyu renkteydi ve kadının kafasından bir karış havada duruşu Newton fiziğindeki bütün kuralları altüst ediyordu. Takma kirpikleri, altın küpeleri, şangırtılı bileziğiyle, kadın bana spor arabaları anımsatıyordu. Adı Andrea idi, bana da tatlım diyordu.

Hindili sıcak sandviç söyledim, üç dakika sonra geldi. Tabağa öyle çok sos doldurmuşlardı ki, bir an önüme yiyecek diye koca bir akvaryum koydular, diye düşündüm. Ama çok acıktığım için hiç aldırış etmedim. Sandviçin bayağı lezzetli olduğunu da ancak son lokmalara gelince fark edebildim. Garson kız, benim ömründe gördüğü en hızlı yemek yiyen

müşteri olduğumu söyledi. Ben de ona bir dolar bahşiş verdim. Herkese mutluluk dağıtarak yaşayan biriydim. Göbek adım Noel Baba'ydı. Mentollü kürdanı çiğneyerek lokantadan çıktım.

Üçü on geçe, Pignatoların 17. Sokak'taki evinden birkaç sokak aşağıda bir park yeri buldum. Çocukların okuldan dönmesi için daha erkendi; yaşlılar da yağmur yüzünden evlerinden çıkmamışlardı. Bir afet nedeniyle şehir boşaltılmış gibi ortalıkta kimseler görünmüyordu. O afet acaba ben miyim, yoksa gerçek afet çoktan patlak verdi mi diye merak ettim. Ağaçların dallarından ağır ağır damlalar düşüyordu. Ağaçların altı loştu ve güneş sanki bir başka gezegenden geliyormuş gibi dalların arasından tuhaf bir parıltıyla süzülüyordu. Her şeyde bir tuhaflık vardı. Yanlış sinemaya girince duyulan iç ezikliğini duyuyordum. Ben Buster Keaton'ı seyretmek için para verip bilet almıştım; oysa şimdi bana John Wayne seyrettiriyorlardı.

Kapıyı çaldım, kimse açmadı. Yeniden çaldım; iki, üç, dört dakika bekledim; yine gelen giden olmadı. Kapıyı yokladım. Kilitli değildi. Yavaşça açıp içeri süzüldüm, kapıyı kapattım. Sabahtan beri kapıların hepsi bana açılıyor, ama içerde kendimden başkasını bulamıyordum. Geç kaldığımı, yetişemediğimi biliyordum. Daha ayağımı eşikten atar atmaz, neyle karşılaşacağımı anladım. Birkaç saat önce yaşadıklarımı yeniden yaşıyordum ve kendimi bir karabasanın içine hapsolmuş, sürekli ölüm görüntüleriyle karşılaşmaya mahkûm edilmiş gibi hissediyordum.

Ev derme çatmaydı; buram buram yoksulluk kokuyordu. Yerlere çocukların oyuncakları saçılmıştı; birkaç öğünlük bulaşık musluğun içine tepeleme yığılmıştı. Odaların çoğunda dinsel tasvirler asılıydı. Oturma odasında, renkli televizyonun arkasındaki duvara John F.Kennedy'nin Times Meydanı'ndaki hediyelik eşya dükkânlarından alınmışa benzeyen, kırmızı, beyaz, mavi yollu halı üzerine işlenmiş portresi asılmıştı. Sanki evdeki mutsuzluk dışarıya sızıp konu komşuya da bulaşmasın diye, bütün perdeler sıkı sıkıya kapalıydı. Pignato'nun çocuklarını düşündüm; babalarını özleyecekler mi, yoksa onun ölümü kendilerini bu kasvetten, karanlıktan kurtaracak mı diye merak ettim.

Pignato yatak odasındaydı; yüzünün yarısı uçurulmuş olarak düzeltilmemiş yatağın üzerinde yatıyordu. Yastık kan gölüne dönmüştü; arkasındaki duvara da kan sıçramıştı. Karyoladan birkaç metre uzakta duran konsolun üstündeki televizyonda pembe dizi oynuyordu, televizyonun sesi

iyice kısılmıştı. Ekranda fısıldaşan görüntüler, bir burjuva evinin salonunda oturmuş, zarif fincanlarla çay içiyor; bir yandan da sinir bozukluğundan, aşk maceralarından, yaz tatilinde nereye gideceklerinden söz ediyorlardı. Bu konuşmalar sanki ölen adamın düşüncelerini dile getiriyordu. Sanki adam çoktan cennete gitmiş de, bundan sonra tıpkı dizidekiler gibi keyif çatacakmış duygusunu uyandırıyordu.

Yapılacak bir şey yoktu. Mutfağa gidip polisi aradım. Polisi aramakta iyice ustalaşıyordum. Artık yakında karakoldan bana kırmızı telefon çekerler, ben de numaraları çevirmek zahmetine girmezdim herhalde.

Pignato'nun öldürülüşü profesyonel bir işe benziyordu. Tek kurşunla iş bitirilmişti. Saniyenin bilmem kaçta kaçı süre içinde korkunç bir acı ve sonra hiçbir şey, yalnızca hiçlik. Katil zamanlamayı iyi ayarlamış; geldiğinde Pignato'nun ailesinin evde olmayacağını garantilemişti. Pignato acaba onun geleceğini biliyor, onu beklerken yatağa uzanıp televizyon mu seyrediyordu, diye düşündüm. Ben gelip gittikten sonra Pignato'nun Contini' yi aramış olması, Contini'nin de George Chapman kazasının içyüzünü açığa vuran adamı susturmak için birini göndermiş olması akla yakındı. Akla yakındı, ama akıl her zaman her şeyi çözümleyemiyordu.

Polisler paldır küldür geldiler, istilacı Gotlar azametiyle eve daldılar. Telefon eder etmez çıkıp gitmediğime pişman oldum. Son iki gündür yanlış kararlar vermekten başka bir iş yaptığım yoktu.

Ekip şefi Komiser Gorinski'ydi. Kırk yaşlarında, iriyarı, palaskasının üzerine yayılan göbeği sayılmazsa hâlâ sırım gibi bir adamdı. Gözlerinde içki düşkünlerine özgü bir kaykılma vardı. Buruşuk giysilerine bakılırsa, birtakım kişisel sorunları olmalıydı. O sorunlardan biri de ben olmak istemezdim.

Gorinski, Pignato'nun cesedini görünce hiç oralı olmadı. Odaya girince tek söylediği, "Bu çarşafların üstünde artık kimse düzüşmeyecek," demek oldu. Bu, sert erkek tavrı, dünyaya bir sürüngen gibi bakmanın doğal tepkisiydi. Grimes bunun yanında bir sınıf annesi kadar yumuşak ve sevecen sayılırdı.

Gorinski bana kim olduğumu, orada ne aradığımı sordu. Birinci soruya dedektiflik lisansımı göstererek karşılık verdim. Sanki pornografik bir resim uzatmışım gibi, lisansa öfkeyle baktı.

"Büyükşehirli bir Yahudi hafiye," dedi.

“Evet,” dedim; “Hahambaşılar soyundan geliyorum. Sokaklarda gördüğün o komik takkeli, uzun sakallı adamların hepsi benim kuzenim olur. Benim de geceleri boynuzlarım ve kuyruğum uzar. Her yıl Büyük Perhiz’den önce de bir Hıristiyan çocuğunu öldürüp kanını gizli ayinde kullanırım. Bir Wall Street milyoneri ve aynı zamanda bir komünistim. İsa’yı çarmıha gerdiklerinde de ben oradaydım.”

Gorinski, “Kapat çeneni Klein,” diye sözümü kesti; “yoksa boynunu kırarım.”

Ben de, “Benimle nasıl konuşacağına dikkat et Komiser,” diye onu tersledim. “Adam gibi davranmazsan sana hiçbir şekilde yardım etmem.”

“Siz New Yorklu piçler hep aynı bokun soyusunuz. Sizden sert, sizden akıllı kimse yok sanırsınız; ama biri blöfünüzü görmeye görsün, fellik fellik avukat aramaya başlarsınız. Burası New York değil haham efendi, burası Irvingville. Burası benim memleketim; keyfim nasıl isterse öyle davranırım.”

“Keyfin bilir,” dedim. “Cinayeti çözmek için bir şeyler yaparsın diye boşuna umutlanmışım. Yan odada bir ceset yatıyor ve sen kasabanın güzelliğinden dem vururken katil de elini kolunu sallayarak gidiyor.”

Gorinski sadist bir gülümseyişle, “İşte burada yanılıyorsun yavrum,” dedi. “Katilin bir yere gittiği yok. Şu anda tam onun yanında duruyorum.”

“Çok zekice bir teori,” dedim. “Bir bakalım hele. Buraya geliyorum, Pignato’yu suratının ortasından vuruyorum. Sonra da dışarı çıkıp tabanları yağlamak varken, mutfağa gidip polis çağırıyorum ve polise yardımcı olmaya çalışıyorum. Evet, ne demek istediğini anlıyorum. Doğrusu çok mantıklı. Sen bir dâhi olmalısın komiser.”

Gorinski, konuşmamızı dinleyen polislerden birine, “Mike,” diye seslendi. “Gel de bu soytarının tabancasını al.”

Mike yirmi beş-yirmi altı yaşlarında gençten biriydi ve hayatından pek memnun görünüyordu. Gorinski’ye Sherlock Holmes’un Irvingville şubesi gözüyle bakıyor, kendi payına düşen işi de canla başla yapmaya hazırlanıyordu. Yanıma gelip elini uzattı.

“Pekâlâ Klein, ver bakalım tabancanı.”

“Bu tabanca aylardır ateşlenmedi,” dedim. “Onu bugün kullanmadığımı anlamak için bir koklaman yeter.”

Ceketimin önünü açtım, tabancanın kabzasını tuttum; tam kılıfından çekeceğim sırada Gorinski atılıp yandan kafama şiddetli bir yumruk indirdi.

Açılır kapanır sandalye gibi yere yığılıverdim, yumruğun şiddetinden kulağım uğulduyordu. Bir an sersemledikten sonra doğrulup oturdum. Gorinski tepeme dikilmiş bağırıyordu.

“Polise tabanca çekmenin yasalara aykırı olduğunu bilmiyor musun budala! Yaptığın bu numara için seni hapiste sürüm sürüm süründürebilirim.” Sonra sadık yardımcısına döndü; “Mike, kelepçele şu herifi. Karakolda biraz sohbet edelim.”

Mike denileni yaptı; iki yanıma geçip beni dışarıdaki polis arabasına bindirdiler. Karakola varmamız on dakika sürmedi. Gorinski’ye New York’ta Komiser Grimes’ı aramasını söyledim, o da bana siktir çekti. Adamın işte bu yanını çok beğeniyordum. Her duruma göre daha önce hiç duyulmamış orijinal bir laf buluveriyordu.

Beni sorgu odasına iteleyip dakikalarca tekmelediler. Üçüncü derece işkence deyimini daha önce duymuştum; ama bu heriflerin elinde işkence bir sanat haline geliyor, onuncu dereceye çıkıyor ya da topsuz futbol nasıl oynanır dersine dönüşüyordu.

Bu işten keyif aldıkları belliydi. Çünkü Gorinski ne zaman yumruğunu indirip beni yere düşürse, Mike kahkahadan kırılıyordu. Tabii ben de ona vurmaya kalkışmıyordum. Ne de olsa polistiler, kanun adamıydılar. Üstelik ellerim kelepçeliydi. Aklımı bedenimden uzaklaştırmaya, bana olanları bir başkasına oluyormuş gibi seyretmeye çalışıyordum. Bu, dişçi koltuğunda çok iyi sonuç veren bir acıya direnme yöntemidir. Ne yazık ki, polis karakolunda aynı sonucu vermez.

Sonunda görevlerini yapmaya başladılar. Pignato’yu öldürmem için beni kimin kiraladığını, kaç para aldığımı, son zamanlarda buna benzer hangi işleri yaptığımı sordular. Bana köpek, uşak, kızıl komünist diyorlardı. Chapman cinayeti üzerinde çalıştığımı, New York cinayet masasından Louis Grimes’ı aramalarını söyledim. Grimes’ın bana arka çıkıp çıkmayacağını kestiremiyordum, ama iki bin yılından önce Irvingville’den çıkabilmek için tek şansım oydu.

Ne söylesem fark etmiyordu. Pignato’yu öldürmediğimi biliyorlardı, ama sorgulama işi hoşlarını gittiği için bunu sürdürüyorlardı. Böylece kendilerini önemli adam sanıyorlardı. İyi, soylu birer Amerikalıydılar ve benim gibi kolay lokma da her gün ellerine geçmezdi. Üstelik, bu davayı zaten hiçbir zaman çözemeyeceklerinin de farkındaydılar. Pignato’nun Contini çetesiyle bağlantısı vardı ve öldürülmesi bir iç hesaplaşmaydı.

Irvingville gibi bir yerde, çete infazları cinayetten sayılmazdı. Bu tür adam öldürmeler, tıpkı “Dört Temmuz” havai fişekleri ya da polis balosu gibi yöre yaşamının olağan bir parçasıydı. Bu cinayetler çözümlenmez, hasır altı edilirdi. Gorinski, Victor Contini’yi sinirlendirecek bir şey yapacak değildi. Seni besleyen eli ısırmazsın derler ya, öyle işte.

Sonunda beni kurtaran Gorinski’nin midesi oldu. Akşam yemeği saati yaklaşıyordu; bir saat boyunca aynı komediyi üst üste oynadıktan sonra Gorinski’nin eski hevesi kalmadı. Yemek yeme fikri, beni paçavraya çevirmek fikrinden ağır basmaya başladı. Odadan çıktı. Mike işe onsuz devam etti. Gorinski on beş dakika sonra döndü.

“Şanslı herifsin Klein,” dedi. “Şimdi New York’tan Grimes’la konuştum. Hemen toz ol. Seni bir daha buralarda görmeyeyim.”

“Sana nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum,” dedim. “Kasabanızda bana öyle güzel vakit geçirttiniz ki, buradan ayrılmak hiç içimden gelmiyor. İlk fırsatta yine gelirim. Belki karımla çocukları da getiririm.”

Gorinski, “Bir daha suratını buralarda görecek olursam darmadağın ederim,” dedi. “Dünyayı öylesine burnundan getiririm ki, doğduğum hastane keşke o gün yanmış olsaydı dersin.”

Mike anahtarı çıkarıp kelepçeyi açtı. Kan dolaşımım harekete geçsin diye bekledim, ama hiçbir şey hissetmiyordum. Dirseklerimden parmak uçlarıma kadar canım çekilmişti.

“Yürekli adamsın Gorinski,” dedim. “Ülkenin bütün polislerine örnek olacak adamsın. Senin gibiler olmasa, bizim gibi sıradan vatandaşlar sokakta bile dolaşamaz. Ne kadar şükran duyduğumu bilmeni isterim. Teşekkür ederim. Yürekten teşekkür ederim.”

Gorinski kendi kendine bir şeyler homurdandı, topuklarının üzerinde geri dönüp odadan çıktı. Mike beni kapıya götürdü.

“Sana bir şey diyeceğim,” dedi. “Yumruğu nasıl karşılayacağını iyi biliyorsun.”

Adam dövmeyi spor olarak görüyor, bana da eşdeğer bir rakip boksör gözüyle bakıyordu. Maçın hileli oluşu, bana hiç şans tanımayışları onun için önemli değildi. Elini uzattı, sıkmadım.

“Kendine örnek alacak iyi bir kahraman bulmuşsun,” dedim. “Büyüyünce sen de onun gibi mi olmak istiyorsun?”

“Yakından tanıdığın zaman hiç de o kadar kötü biri değildir.”

“Tabii,” dedim. “Hitler de çocukları çok severdi. Hep aynı hikâye. Her zalimin içinde, dışarı çıkmak için çırpınan bir insan yanı vardır.”

Mike’ın bakışları yeniden sertleşti. “Bu kadar kolay kurtulduğuna şükret Klein.”

“Bunu hiç aklımdan çıkarmam. Ne zaman bir kilisenin önünden geçsem, içeri girip Gorinski için mum yakacağım. Belki senin için de bir tane yakarım.”

Saat altıydı. Telefon kabininden arayıp bir taksi çağırdım, arabamı almak için 17. Sokak’a gittim. Önümüzdeki birkaç gün bedenimin her yanı ağrıyacaktı, ama hiç değilse sağ kalabilmiştim. George Chapman ya da Bruno Pignato bu kadarını bile söyleyebilecek durumda değildiler.

11

17. Sokak'ta arabamın yanında üç adam duruyordu. Beni bekliyorlardı, 1971 model Saablar üzerine sohbet etmek için beklemedikleri de belliydi. Taksinin şoförüne adamların yanından geçip gitmesini, beni otobüs durağına götürmesini söyleyebilirdim. Ama meraklanmıştım. Benden bir şeyler öğrenmek istiyorlarsa, belki ben de onlardan bir şeyler öğrenebilirdim. Bunun eşit bir alışveriş olmasını beklemeyecek kadar gerçekçiydim. Yalnızca, her şey sona erdiği zaman fazla geride kalmış olmak istemiyordum.

Adamlar tuhaf bir grup oluşturuyordu. Blucin, deri ceket ve motosiklet çizmeleri giymiş olanı, bir gençlik çetesindeki öğrenimini yeni tamamlamışa benziyordu. Kollarını kavuşturmuş, arabaya dayanmış, bir teneke kutudaki kurşun deliği kadar anlamsız bakışlarla çiklet çiğniyordu. İkincisi otuz yaşlarında, açık mavi spor kostümü ve gıcır gıcır beyaz ayakkabılarından anlaşıldığı kadarıyla bulunduğu noktaya yeni yükselmiş biriydi. Düşüncelere dalmış, sigara içerek bir aşağı bir yukarı yürüyordu. Grubun beyni olduğu ilk bakışta anlaşılıyordu. Üçüncü adam en yaşlılarıydı. Kırk beş yaşlarındaki bu adam, daha tutucu bir biçimde giyinmişti; koyu kahverengi takım elbisesi, kahverengi gömleği ve beyaz kravatı vardı. Puro içiyor, ikide bir de saatine bakıyordu. Hepsi de aşağı yukarı benim yapımdaydılar. Giyimlerindeki farklılık bir yana, birbirlerinin çeşitli yaşlardaki kopyası gibi görünüyorlardı. Üç kuşaktan serserinin grup fotoğrafı gibiydiler.

Şoförün parasını verdim; taksiden indim, karşıya geçtim. Adamlar gözleriyle beni izlediler.

Beyaz Kravat'a, "Güzel araba, değil mi?" dedim. "Ucuza veririm, kar lastikleri de cabası olur."

Spor Kostüm, "Hadi gidelim Klein," dedi. "Kaderle randevun var."

"Kızıl saçlı bir afet olmalı," diye karşılık verdim. "Güzel mi bari?"

Deri Ceket harekete geçerek, “Bir boka yaramaz,” dedi. “Ama ne bulursan ona razı olacaksın.”

Planlarını çoktan yapmışlardı. Deri Ceket silahımı aldı, az ileride duran yeşil Buick’i getirmeye gitti. Öteki ikisi, Saab’ın direksiyonuna geçmemi söylediler; arkamdan da kendileri bindiler. Spor Kostüm arkaya, Beyaz Kravat öne oturdu.

Beyaz Kravat, “Ben araba almadan önce denerim,” dedi. “Kazıklanmak istemem.”

“Nereye gitmek istediğinizi söyleyin, götüreyim,” dedim.

Spor Kostüm öne doğru uzandı. “Kuzey Dağı’ndaki piknik alanını biliyor musun?”

“Biliyorum.”

“İşte oraya gidiyoruz. Sakın bir numara yapmaya kalkma Klein. Otuz sekizlik ensene dayalı. Numara yapacak olursan, beynin ön cama yapışır.”

Arabayı çalıştırdım, yola çıktık. Buick hemen arkamdan geliyordu. Hiç değilse şimdilik güvendeydim. Spor Kostüm ne kadar tehdit ederse etsin, arabayı kullandığım sırada ateş edemezdi. Arabada olduğumuz sürece başıma bir şey gelmeyecekti.

Durum bence açık seçikti. Bunlar Contini’nin adamlarıydı ve beni bu sabah Pignato’yu öldürerek başladıkları işlerini bitirmek üzere götürüyorlardı. Chapman’ın kazasıyla ilgili gerçeği bilen bir ben vardım, beni de temizlerlerse Contini’nin yolunu kesecek engel kalmayacaktı. Ne var ki, en önemli sorunun yanıtını henüz bulamamıştım. Contini, Chapman’ın ölmesini niçin istemişti? Ertesi gün kendisiyle buluştuğumda bu sorunun yanıtını bulmayı umuyordum. Ama artık yarın buralarda olup olmayacağımdan pek emin değildim. Hatta yarını izleyecek yarınlardan da kuşkum vardı.

Beyaz Kravat’a, “Bu akşam benimle olmaya neden bu kadar önem verdiğiniz konusunda bir şey söylemeyeceksiniz herhalde,” dedim.

Onun yerine Spor Kostüm yanıt verdi: “Bela çıkarıyorsun da ondan. Başkalarının işine burnunu sokmaman gerektiğini bilmiyorsun. Senin gibiler günün birinde mutlak belaya çatar. İşte şimdi senin için o gün geldi. İşte o gün bugün.”

“Bakıyorum da yanıt vermekten yana sıkıntın yok. Öyleyse bir sorum daha var. Kimin hesabına çalışıyorsunuz?”

Spor Kostüm, “Avucumun içinde tam altı yanıt yatıyor,” diye sırıttı. “Bu yanıtlardan biri, konuşmanı burada bitirebilir.”

“Amma da hazırcevapsın. Yeni doğmuş bebeğin dakika başı altını kirletmesi gibi, sen de dakika başı bayat bir klişe buluveriyorsun.” Dikiz aynasından suratına baktım. “Artık çizgi roman okumaktan vazgeçsen iyi olur.”

“Sen arabayı sürmene bak ukala bozuntusu. Sana akıl danışmak istersem, mektup yazar sorarım.”

Arabayı sürdüm. Irvingville’in ana caddesi Spring Bulvarı boyunca birkaç mil yol alarak daha aydınlık, daha zengin kasabalara doğru ilerledik. Manzara değişti. Fabrikaları ve depoları geride bırakıp otomobil hurdalıklarının ve Dairy Queen dükkânlarının sıralandığı bir bölgeyi geçtik. Ardından gösterişsiz evlerin bulunduğu bir yerleşim alanı; daha sonra da bakımlı çimleri, üç arabalık garajları, böbrek biçimindeki yüzme havuzlarıyla lüks mahalleler göründü. Dağlara doğru çıkıyor; kasabaların pisliğinden uzaklaşıp doktorların, üst düzey yöneticilerin ve gecekondu ağalarının yok yok içinde yaşadığı yerlere yaklaşıyorduk. Burası insanların kulüplerde golf oynadığı, birbirlerinin karısıyla oynaştığı, ağızlarına üç bin dolarlık diş teli takılmış çocuklarını pahalı yaz kamplarına gönderdiği bir âlemdi. Enseme tabanca dayanmış olarak bu villaların arasından geçmek tuhaf bir duygu uyandırıyordu. Bir başka boyuta geçmiş, masal mantığının geçerli olduğu düzmece bir dünyaya gelmiş gibiydim. Burada korkunun anlamı, kırmızı ışıkta hızla geçen siyah bir Lincoln demekti. Kambur bahçıvanın açelyaları sürekli budaması şiddeti simgeliyordu. Ölüm ise, terastaki bir kokteyl partide anlatılan fıkranın can alıcı cümlesiydi. Her şey olduğundan başka bir anlama geliyor; hiçbir şey taşıması gereken anlamı taşımıyordu.

Kuzey Dağı Piknik Alanı, dağın tepesindeki birkaç yüz dönüm ormandan, piknik yerlerinden ve yürüyüş alanlarından oluşuyordu. Saat yediye çeyrek kala, burası neredeyse bomboştu. Beyaz Kravat, akağaçlarla meşeler arasındaki toprak yola sapmamı söyledi. Yeşil Buick hemen arkamızdan geliyordu. Yarım mil kadar gittikten sonra, sağımızda büyük bir çayır göründü. Spor Kostüm yoldan çıkıp çayıra girmemi söyledi. Dediğini yaptım. Kaçıp kurtulmam olanaksız görünüyordu. Bunu deneyecek olsam koca çayırın ortasında kolay bir hedef olacaktım. Tek şansım yolun karşı

tarafındaki ormandı; ama ağaçlar iki yüz metreden uzaktaydı. 17. Sokak'ta ne diye taksiden inmeye karar verdiğime yanıyordum.

Arabayı durdurmamı söylediklerinde durdum; üçümüz de indik. Deri Ceket de geldi, Buick'i durdurdu, bize katıldı. Bir an akşam alacasında, yüksek otların arasında hiçbir şey konuşmadan öylece durduk. Bir De Chirico tablosundaki görkemli manzaranın içine hapsedilmiş hareketsiz figürlere, insan tasvirlerine benzettim halimizi.

Sonunda Beyaz Kravat konuştu: "Arabayı beğenmedim Klein. Hız yapmıyor. Motoru da tekliyor."

"Zararı yok," dedim. "Zaten ben de satmaktan vazgeçtim."

Deri Ceket, Buick'in bagajını açtı, bir balyoz çıkardı. Kötü kötü sırıtarak Saab'ın yanına gitti, her yanına baktı. "Bu yabancı arabaların en büyük kusuru," dedi, "fazla dayanıklı olmamaları." Balyozu kaldırıp olanca gücüyle ön cama indirdi. Cam paramparça oldu. "Ne dediğimi anladın mı şimdi? Şöyle bir dokundun mu her yanı dökülüyor."

"Çok iyiydin," dedim. "Ayağına pranga takıp taş kırdırdıkları bir işe başvursan iyi edersin."

"Hadi canım, deminki bir şey mi! Sen asıl bunu seyret."

Balyozu tekrar kaldırdı ve arabanın bütün camlarını sırayla dağıttı. Beyaz Kravat'la Spor Kostüm sırıtıyorlardı. Delikanlıya keyfince oyun oynama fırsatı verdiklerine memnun görünüyorlardı.

Deri Ceket, "Görüyorsun ya Klein," diye sözünü sürdürdü; "bir de bu arabayı benim arkadaşıma satmaya kalkıyordun, meğer onu kazıklayacakmışın. Nasıl bir süprüntüyü kakalamak istediğini ona gösteriyorum."

Deri Ceket'in ağzından çıkanlar bir anda gerçekleşiveren kehanetlere benziyordu. Saab'ın canı çıktı. Araba on beş dakikada hurdaya döndü. Deri Ceket kapıları göçürdü, kaputun üzerinde birkaç delik açtı, direksiyonu parçaladı, döşemeleri ve lastikleri sustalıyla doğradı. Arabanın arabaya benzer yanı kalmadı. Egzotik bir yontuya dönüştü.

Deri Ceket kan ter içinde kalmıştı; işini bitirince soluk soluğa durdu, zafer kazanmış bir edayla sırıttı. Spor Kostüm yapmacık bir nezaketle alkışladı.

"Birinci perde bitti. Fena performans değil, ne dersin Klein?"

"*Uğultulu Tepeler*'de Olivier daha iyiydi," dedim. "Arkadaşın oyunculuğuna duygu katmayı beceremiyor. İnandırıcı bir tip çizemiyor."

Beyaz Kravat, “Bak nasıl inandırıcı olur,” dedi. “Andy, şuna inandırıcı bir gösteri yap bakalım.”

Deri Ceket daha yeni yeni işe ısınıyordu. Gözlerine o manyak kamikaze bakışı yerleşmiş ve bütün dikkati benim üzerimde yoğunlaşmıştı. Belki de ilaçlıdır, diye düşündüm; öyleyse onunla baş edebilirdim. Bana ta Pittsburgh’dan kopup gelen bir sağ kroşeyle saldırdı. Yumruğu solumla savuşturup sağımı karnına gömdüm. Herif acıyla inleyip iki büklüm oldu. O yumruğu attım ya, dünyalar benim oldu. İki gündür itilip kakıldıktan sonra, sonunda ben de yumruklara karşılık verebiliyordum; bedenim o kadarını benim bile kestiremediğim bir öfkeyle karşı koyuyordu. Deri Ceket bir anlık sersemlemeden sonra gülümseyerek doğruldu.

“Sen sıranı savdın,” dedi. “Tek yumruk hakkın vardı. Şimdi sıra bana geldi.”

O aşırı kendine güvenli tavrıyla yeniden üzerime atıldı. Kendisinin yenilmeyeceğine, ne yaparsa yapsın dokunulmazlığı olduğuna inanıyor olmalıydı. Bu sefer başımı eğip sağını savuşturdum ve sert bir solla çenesine indim. Öylesine sert vurmuştum ki, yumruğumdan omzuma doğru şiddetli bir acı yayıldı. Deri Ceket sendeleyerek beş-altı adım geriledikten sonra düştü. Kendinden geçmedi, ama yere yığıldı. Tekrar toparlanıp arkadan saldırmasına fırsat vermemek için olduğum yerde döndüm. Spor Kostüm, tabancasını mideme doğrultmuş karşımda duruyordu. Beyaz Kravat hiç istifini bozmadan ince purolardan bir tane daha yaktı.

Kayıtsız bir tonla, “Boşa zaman harcıyorsun oğlum,” dedi. “Elini acıttığınla kalacaksın.”

Soluk soluğa yanıt verdim. “Acısa da boşa gitmez. Arkadaşlarını kıçüstü oturtmak hoşuma gidiyor.”

O sırada güneş birden batıverdi. Daha bir saniye önce Spor Kostüm’ün omzunun hemen arkasında koca bir ateş topu gibi dururken, bir anda yok oluverdi. Yumruk tam ense köküme geldi ve bez bebek gibi yere yığıldım. Uzun bir süre, toprağın altında kazı yapan kömür işçisi oldum. Kaskımın üzerindeki projektörün ışığı, yirmi mil uzunluğunda bir tünele düşüyordu. Yürümeliydim. Tünelin ucuna vardığımda, bugüne kadar görülmemiş en büyük kömür damarını bulacaktım ve gazetede resmim basılacaktı. Lise diploması için çektirdiğim resim uygun düşer mi, diye düşündüm; sonra birden kömür işçisi olmaktan çıkıverdim. Cesede dönüştüm. Mezarcılar beni mezarlığa götürüyorlardı ve cenazeme hiç kimse gelmemişti. Beni

kimsesizler mezarlığında bir çukura indirecekler, sonra da keyif için taşa tutacaklardı. Birinin, “İşi garantiye almanın bir zararı olmaz. Ya ayılmaya kalkarsa?” dediğini duydum.

Gözlerimi açtım, sırtüstü yatıyordum, dünya altımda sarsılıyordu. Aynı anda hem kıpırdamadan yatıp hem de nasıl hareket edebildiğimi anlayabilmek için bir süre kafa yordum. Sonra bir otomobilin arka tarafında, yerdeki döşemede yattığımı fark ettim. Bu buluş beni çok etkiledi; bir an önemli bir bilimsel buluş yapmışım gibi heyecanlandım. Sonra ellerimin iple bağlanmış olduğunu fark ettim. Dışarısı karanlıktı. Ben yokken gece olmuştu.

Arkada oturan Spor Kostüm, “Rip Van Winkle uyanıp uygarlık âlemine dönmeye hazırlanıyor,” dedi. Beyaz Kravat ön koltuktan dönüp bana baktı. Demek ki arabayı Deri Ceket kullanıyordu.

Beyaz Kravat, “Çok yazık,” dedi; “yolculuğun büyük bölümünü kaçırdın. Neredeyse geldik.”

Başımı hafifçe oynattım ve inledim. Kendimi yaprakları yolunmuş bir enginar gibi hissediyordum. Beynim hava alıyordu ve donmamış pelteye benziyordu.

“Güzellik uykumu kaçırmak istemedim.”

Spor Kostüm, “Horultuna bakılırsa, çirkinlik uykusu uyuyordun,” dedi.

“Rüyamda seni gördüğüm için öyle oldu,” diye yanıt verdim. “Bir de uyanıp bakıyorum ki, hepsi gerçekmiş. Tıpkı peri masalı gibi. Hangi masalı kastettiğimi anlamışsındır: Güzel ve Çirkin.”

Spor Kostüm, “Seni uykuya yatırırken başka bir masal anlatacağım,” dedi. “O masal belki çok iyi gelir de, bir daha uyanmazsın.”

Beş dakika sonra araba yavaşlayarak bir yere saptı, çakıl döşeli bir yolda ilerlemeye başladık. Çeyrek mil kadar daha gittikten sonra araba durdu.

Spor Kostüm, “Buraya kadar,” dedi. “Bedavacılar burada iner.”

Kapıyı açtı, aşağı indi; sonra Deri Ceket’le birlikte beni tuttukları gibi çakılların üzerine fırlattılar. Çakıltaşları, sırtımı bıçak gibi kesti. Ayağa kalkmamı söylediler. Kendimi zorladım, ama beceremedim. Spor Kostüm, beyaz ayakkabısıyla böbreklerime bir tekme indirdi; bu da ayağa kalkma sürecini biraz daha uzattı. Birkaç deneme ve birkaç tekmeden sonra, sonunda doğrulabildim. Kafam bovling topu kadar ağırlaşmıştı; gövdemdeki ağırlığın bu yeni dengesiyle uyum sağlamam biraz zaman aldı.

Durum hiç de iyi görünmüyordu, yine de kendime güvenimi kazanmaya başlamıştım. Neredeyse iki saattir onlarla birlikteydim ve hâlâ sağdım. Beni öldürme emri almış olsalar, çoktan ölmüştüm. Anlaşılan Contini yaşamamı istiyordu. Bütün istediği bana zorluk çıkartmak, Chapman davası sonuçlanıncaya kadar beni devre dışı bırakmaktı. Adam yaşlanınca belki de yumuşamaya başladı, diye düşündüm. Belki de Chip'le konuşmamın etkisi olmuştu. Ben ölürsem, Chip bunu babasının yaptırdığını anlardı. Contini yasalardan korkmazdı, benim yaşamımı da umursamadığından emindim. Ama bir katil olduğunu oğlunun öğrenmesini istemiyordu. Ahlakın böylesine uygunsuz yerlere sızması ne tuhaf. Bir erkek, oğlunun saygısını kazanmak için her şeyi yapmaya hazırdır. Benim de bu konuda çok kafa yormuşluğum vardır.

Dördümüz on dakika kadar yürüdük. Taşların üzerinde yürüyebilelim diye Beyaz Kravat el feneriyle önümüzü aydınlatıyordu. Spor Kostüm de tabancasını sırtıma dayamış öyle tutuyordu. Kern Ocağı'nda olduğumuzu tahmin ettim. Burası yedi yıl önce kapanmış eski bir taşocağıydı. Piknik Alanı'ndan olsa olsa on iki mil uzaklıktaydı ve birini belirli bir süre gözden uzakta tutmak için bulunmaz bir yerdi. Taşlık yamacı tırmanıp ocağın ağzına dolandığımız zaman, yanılmadığımı anladım. Bu önemsiz bir zaferdi; ama olsun, hiç değilse nerede olduğumu biliyordum.

Boş bir ustabaşı kulübesine geldik. Beyaz Kravat kapıyı açtı, "Burası yeni evin Klein," dedi. "Önümüzdeki bir-iki hafta içinde burayı avucunun içi gibi tanıyacaksın."

"Çok güzel," dedim. "Piyanomu ne zaman gönderebilirsin? Parmaklarım pas tutmasın."

Spor Kostüm, "Senin yerinde olsam dalga geçmeyi bırakırdım," dedi. "Ne kadar şanslı olduğunun farkında değilsin. Bu kadar şanslı olman midemi bulandırıyor. Böyle bir durumda hakkın gebermek olur. Ama nedendir bilinmez, moruk sağ kalmanı istiyor."

"Artık Nobel Barış Ödülü'ne aday olur herhalde."

Spor Kostüm, ben hiçbir şey söylememişim gibi, sözünü sürdürdü: "Sağ kalmanı istiyor, ama bu pek keyifli yaşayacaksın demek olmuyor. İnsanı ölümden bin beter biçimde sağ bırakmanın da yolları vardır. Haddini aşacak olursan, kafana bir kurşun sıkılsın diye dua edecek hale gelirsin. Beynine kurşunu yemek, bizim sana yapacaklarımızın yanında Bermuda gezisi gibi kalır."

Burası üç metreye beş metre büyüklüğünde, boş, toz içinde bir odaydı. Çürümeye yüz tutmuş tahtaların nemli kokusu sinmişti her yana. El feneri odada gezinirken bir masa, birkaç sandalye, birkaç eski muhasebe defteri gördüm. Tam farelere davetiye çıkaracak tarzda bir yerdi. Odadaki konumumdan da hoşnut değildim. Sürekli üzerime doğrultulmuş bir silah varken, kımıldayabileceğim bir yer yoktu. Burada uzun süre kalma düşüncesine kendimi alıştırmaya başlıyordum. Tam o sırada işler değişti. Spor Kostüm'le Beyaz Kravat gittiler. Deri Ceket'e yiyecek bir şeyler almaya gittiklerini ve bir saate kadar döneceklerini söylediler. Deri Ceket de büyük sosisli sandviçle altı kutu bira ısmarladı ve adamlar bizi bırakıp çıktılar. Oğlanla yalnız kaldım. Şansım epey artmıştı, ama henüz pek umut yoktu. Beynimi dağıttırmadan hır çıkarmanın yolunu bulmalıydım.

Deri Ceket, kapının yanındaki sandalyelerden birine oturdu. Bir elinde yüzüme doğru tuttuğu el feneri, öteki elinde yine suratıma doğrulttuğu tabanca vardı. Ben köşeye, yere oturdum; gözlerimi ışıktan kaçırmak için başımı öbür yana çevirdim. Dışarıda cırcırböcekleri ay ışığına bakarak ötüyorlardı. Arada bir de tek telli tuhaf bir Çin çalgısının sesine benzer bir kurbağa sesi geliyordu. Beş-altı dakika hiç konuşmadık. Oğlanın çiklet çiğnerken çıkardığı şapırtıyı dinliyordum.

"Hey Andy," dedim. "Kafamı kurcalayan bir şey var. Merakımı gidermeme yardımcı olur musun?"

"Neymiş o Klein?"

"Nasıl bir şey olduğunu söylemeni istiyorum."

"Neyin nasıl bir şey olduğunu?"

"İbneliğin nasıl bir şey olduğunu."

"Ne demek istediğini anlamadım."

"Bal gibi anladın Andy. Sert erkek gibi görünmeye çalışıyorsun ama, ibne olduğun her yanından akıyor."

"Senin saçmalıklarını dinleyecek vaktim yok, sersem."

"İstersen susturmayı bir dene. İstediğim zaman, istediğim gibi konuşurum. Senin gibi ibnede beni susturacak taşak ne gezer! Güzel yüzün bozulur diye ödün patlıyor."

"Tek kelime daha edersen pişman olursun."

"Andy ibnesinin tepesi atıyor demek," diye üstüne gittim.

Yanıt yerine, arkamdaki duvara bir kurşun yolladı.

“Vay canına,” diye sürdürdüm. “Bay Yumuşak benden hoşlanmıyor galiba.”

“Bir daha saçmalarsan, daha aşağıya nişan alırım.”

“Beni vurmak yürek ister. Senin görevin sağ kalmamı sağlamak. Emirlere karşı çıkacak olursan, hayatının beş paralık değeri olmaz. Onu da bozdurup bankaya yatırırsın.”

“Sen öyle san geveze. Bana ne yapacağımı kimse emredemez. Bu silahı üzerine boşaltacak olsam, belki de bana madalya verirler.”

“Öyleyse neden denemiyorsun ödlek? Elleri bağlı birine silah çektiğin için kendini çok sert erkek gibi görüyorsundur herhalde. Bu tam senin gibi ibnelere yakışacak bir iş. Her şey senden yana.”

“Klein, günün birinde seni bir yerlerde kıstırıp kanlı et parçasına çevireceğim.”

“Neden şimdi yapmıyorsun sivilce surat? Yoksa yine canını burnundan getiririm diye mi korkuyorsun? İndirdiğin balyoza karşılık veremeyecek bir arabayı haşat etmek kolay. Ama yumruğu yedin mi, gününü görürsün. Kusmuğunun içinden çıkacak yolu bulamazsın.”

Umudumu yitirmeye başlamıştım. Oğlan sinirleneceğe benzemiyordu; bu gidişle Spor Kostüm’le Beyaz Kravat gelinceye kadar burada oturup hakaret yağdırmaya devam edecek gibi görünüyordum. Ama sonunda oyunum tuttu. Tepesini attırmayı başardım. El fenerini, ışığı beni aydınlatacak biçimde masaya koydu, ayağa kalktı, tabancayı kemerine soktu. Sonra yanıma geldi.

Sabrı tükenmiş bir halde, “Kalk ayağa orospu çocuğu!” diye haykırdı. “Sana hiç unutamayacağın bir ders vereceğim.”

Ayağa kalktım, karşısına dikildim. Işık arkasından geldiği için, yalnızca siluetini görebiliyordum. Gözlerini göremiyordum. Ama ne olacağını kestirmem için gözlerini görmem gerekmiyordu. Sağ elini arkaya gerdi, sonra var gücüyle çeneme indirdi. Sıkı yumruktu, bir an suratımdaki kemikleri kırdığını sandım. Arkaya doğru sendeleyip duvara tosladım. Ama dengemi kaybetmemeyi becerdim. Benim istediğim de buydu. Dünyada en çok istediğim şey, ayaklarımın üzerinde kalabilmekti. En sert yumruğunu yere düşmeden kaldırabilirsem, onun hakkından geleceğimi biliyordum. Bunu o da biliyordu.

Duyduğum acının arasında, “Atabildiğin en sert yumruk buysa, Charles Atlas’ın vücut geliştirme kurslarına yazılmanı öğütlerim Andy

yavrum," dedim. "O yumruk büyükanneme bile vız gelir. Üstelik kadıncağız topu topu kırk beş kilo."

Deri Ceket afallamıştı. Adam dövmekle geçirdiği onca yıl içinde, karşısında ayakta kalabilen belki de hiç çıkmamıştı. Kabadayıların bütün sorunu budur. Hep kendilerinden daha ufak tefek insanlarla dalaştıkları için, zamanla gerçekten güçlü olduklarına inanırlar. Ben köşe başında bakkal dükkânı işleten pimpiriğin biri değildim. Andy'den biraz daha yapılıydım ve çok daha fazla deneyimim vardı. Benim yere yıkılmamam, onun gururunu incitmeye, henüz benden üstün durumdayken kavgayı bırakmak yerine balıklama dalıp başka yanlışlar yapmasına yetti.

"Kimse benimle böyle konuşamaz!" diye bağırdı. "Duyuyor musun beni? Kimse benimle böyle konuşmaya cüret edemez!"

Daha önce Piknik Alanı'nda yaptığı gibi aşırı bir tepki gösterdi ve ikinci yumruğunu öylesine açıktan salladı ki, rahatça eğilip alttan yumruğu patlatabildim. Bağlı ellerim çift yumruk işini görüyordu ve olanca gücümü onlara yüklemiştim. Yumruk çenesinin ortasına geldi, oğlan havada uçarak masaya çarptı, el feneri yere düştü, oda karanlığa gömüldü. Kapıya fırladım, ama tam eşikten atlayacağım sırada oğlan kolunu uzatıp çelme taktı. Düşüşün hızını ellerimle kesemeden yüzüstü çakıllara kapandım, sonra hemen doğruldum, ciğerlerim soluk almak için zorlanıyordu. Ona ayağa kalkıp tabancayı alacak kadar zaman bıraksam, her şey bitecekti. Hava açıktı, yarımay çevreyi aydınlatıyordu, arkasına saklanabileceğim tek bir ağaç yoktu. Aramıza olabildiğince mesafe koymaya çalışmam gerekiyordu.

Koşmaya başladım. Ama oğlan benden hızlıydı; taşların üzerindeki ayak seslerimizden aramızdaki mesafeyi gittikçe kapattığını anlıyordum. Kaçamayacağımı fark ettim. Birden, hiç düşünmeden durmaya karar verdim. Bana yetişemeyeceği kadar hızlı koşamadığıma göre, onu gafil avlamalıydım. Durdum, ayaklarımı olabildiğince sıkı bastım, sonra sanki bir beyzbol sopasıyla vuruş yapacakmışım gibi kollarımı iyice arkaya attım. Kafasını nişanladım. Oğlan tam yumruklarımın altına düştü ve suratındaki kemiklerin darmadağın olduğunu hissettim. Kafasını tuğla duvara toslamış gibi olmuştu; haykırarak yere yıkıldı. Ama vazgeçmesi gerektiğinin hâlâ farkında değildi. Canını kurtarmak için dövüşen yaralı bir hayvan gibi, yalnızca içgüdüleriyle hareket ediyordu. Acıyla kıvranarak doğruldu, yeniden üzerime atıldı. Bu arada gözlerim karanlığa alıştığı için

durduğumuz yeri görebiliyordum. Ama oradan uzaklaşacak zamanım yoktu. O üzerime atılırken ben yana çekildim ve her şey bitti. Ocağın ağzından yirmi beş metre derinlikteki çukura düştü.

Birkaç dakika hiçbir şey yapmadım. Yarımayın altında, soluğumu toplamak için domuz gibi nefes alıp vererek öylece durdum. Sonra titremeye başladım. Bunu isteyerek yapmıyordum; ama gövdem titremeye karar vermiş ve bana sormadan kararını uygulamaya koyulmuştu. Bir an bayılacağımı sandım; toprağa oturdum ve içim dışıma çıkıncaya kadar kustum. Kusuyor muyum, yoksa hıçkırıyor muyum, onun bile farkında değildim. Göğsüm aynı şekilde kasılıyor, ciğerlerim aynı şekilde sıkışıyordu. O anda durmasaydım, çukurun ağzından ben yuvarlanacaktım, diye düşündüm. Aslında pek de fark etmiyordu. Bugün zaten yeterinden fazla ölüm olmuştu ve ben ölümden de yaşamdan da sağ kalmak için yaptığım her şeyden de usanmıştım. Yok eden biri olmuştum ve kim olduğumu artık bilmiyordum.

Kendimi toparlamam on-on beş dakika aldı. Ancak o zaman orada daha fazla kalamayacağımı kavrayacak kadar aklım başıma geldi. Öteki ikisi gelmek üzereydi ve ben artık daha fazlasını kaldıramazdım. Başıma gelenlere aldırış ettiğim yoktu. Ama aynı şeyi yeni baştan yaşayacak durumda değildim. Dayanma gücümün sınırına gelmiştim, geriye hiçbir şey kalmamıştı.

Oradan uzaklaştım.

12

Düşümde, içinde benden başka kimsenin yaşamadığı bir şehir görüyordum. Şehirdeki bütün insanlar, benim sesimi ele geçiren yok edici bir güç yüzünden ortadan kalkmışlardı. Kiminle konuşacak olsam, karşımdaki o anda yok oluveriyordu. Yapacağım tek şey ağzımı açmaktı; çevremde kim varsa toz oluyordu. İnsanlar beni görünce kaçmaya başlıyorlardı; bunun benim suçum olmadığını anlatmaya çabaladığım anda da konuştuğum kişiler sanki buhar olup uçuyorlardı. Sonunda ortalıkta kimse kalmadı. Ben dünyada kalan son kişiydim. Bir otel lobisinde oturuyordum. Üzgündüm; kendi halime acıyordum. Neden olduğum bu felaketi önlemenin yolu var mıdır, diye düşünüyordum. Sonunda çözüm olmadığını, gidenlerin bir daha geri gelmeyeceğini anladım. Bir daha tek kelime söylememeye karar verdim; ömrümün sonuna kadar ağzımı açmamaya yemin ettim. O sırada otelin üst katlarından çekiç darbelerine benzer bir ses duydum. Yerimden kalktım; merdivenlerden çıkmaya başladım. Demek dünyada bir kişi daha vardı; onu bulursam kurtulacaktım. Merdivenleri saatlerce tırmandım; ses gittikçe yakınlaşıyordu.

Tam üst kata varacağım sırada gözlerimi açtım. Biri evin kapısını yumrukluyordu. Kalkmaya davrandım; bedenimdeki bütün kasların bu hamleme öfkeyle karşılık verdiğini duydum. Batı Yakası Otoyolu'ndaki deliklerden birini tıkamak için beni kullanmışlar gibi dökülüyordum. Bir daha hiç yürüyemeyecektim; ömrümün sonuna kadar bu odadan çıkamayacaktım; beyaz önlüklü, yüzü kırış kırış yaşlı bir hemşire, yalnızca tavuk suyuyla besleyecekti beni. Kapı hâlâ yumruklanıyordu; geliyorum, diye seslendim. Saatime baktım, sekizi on geçiyordu. Uyuyalı beş saat olmamıştı.

Üç haftada sokak kapısına ulaştım. Kilitleri açmam dört gün sürdü, en az altı saat de kapıyı aralamak için uğraştım, ama sonunda konuğumla yüz yüze gelebildim. Kapıdaki Grimes'dı.

"Aman Tanrım," dedi. "Suratın Rocky Dağları'nın haritasına dönmüş."

“Evet, yine de şansım varmış. Az kalsın kendimi Ölüm Vadisi’nin dibinde bulacaktım.”

Grimes’ı içeriye aldım. Bu sefer, eşyalarımla ilgili espri yapmaya kalkmadı. Espri yapacak zaman değildi. İşin şakası kalmamıştı.

“Mideme biraz kahve gitmeden iki cümleyi yan yana getirecek durumda değilim Komiser,” dedim. “İstersen sana da kahve yapayım.”

Mutfağa gittim, soğuk suyu açtım, kafamı musluğun altına soktum. Kendimi yeniden tek parça haline getirebilmek için başımı üç-dört dakika suya tuttum. Sonra bir yandan saçlarımı kurularken, bir yandan da kahveyi hazırlamaya koyuldum.

Grimes, “Kahvaltımı edeli iki saat olduğu için, kahveye hayır diyemeyeceğim,” dedi. “Siz özel dedektifler yaşamın tadını çıkarmasını iyi biliyorsunuz. Canınızın istediği saatte kalkıyorsunuz; canınız çekmezse o gün çalışmayıp bütün gün yataktan çıkmadan çikolata yiyor, Fransız romanları okuyorsunuz.”

“Hiç çikolatam kalmadı, ama ne zaman istersen kitaplarımdan alabilirsin. *Kızıl ile Kara*’yla başlamanı öneririm. Stendhal, kafanı işten başka şeylere yormana yardımcı olur.”

“‘Siyah ve Mor’a ne dersin? Hep senin otobiyografini okumak istemişimdir. Belki sırlarını böylelikle öğrenebilirim. Örneğin, ilk boks dersini kimden aldığın gibi. New York’taki bir dava üzerinde çalışıyor olman gerekirken, New Jersey’e gitmenin nedeni gibi sırlar.”

Kahve hazır olunca tepsiye termosun yanı sıra iki kahve fincanı, iki kaşık, birkaç kâğıt peçete, şekerlik, yarıya inmiş bir kutu süt koyup oturma odasına götürdüm. Kimse kötü bir ev sahibi olduğumu söyleyemezdi.

Grimes kahveyi beğendi; bu beni hem şaşırttı hem sevindirdi. Grimes’dan hoşlanmaya başladığımı fark ettim.

“Dün bana kefil olup serbest bıraktırdığın için sana teşekkür etmem gerek.” Yaralı ve şiş elimle zar zor sigaramı yaktım. “Ama dün olanlar öylesine geçmişte kaldı ki, neredeyse teşekkürü unutacaktım.”

“Az kalsın Gorinski’ye seni hiç tanımadığımı söyleyecektim. Ama sonra Irvingville’in nasıl bir yer olduğu aklıma gelince yardıma ihtiyacın olabileceğine karar verdim.”

“Yardımını esirgemeyeceğini umuyordum. Arayacak başka kimse gelmedi aklıma.”

Grimes kahvenin son yudumunu da başına diktikten sonra fincanı masaya koydu. “Sana bir iyiliğimin dokunmasına sevindim Klein, gerçekten sevindim. Ama şimdi orada ne işin olduğunu bana anlatacaksın.”

“Chapman cinayetiyle ilgili bir ipucunun peşindeydim. Bunu kimin yaptığını hâlâ bilmiyorum; ama çok iyi bir şey yakaladım.”

Chapman’ın beş yıl önce geçirdiği kazayı, Victor Contini’nin o kazadaki parmağını, Bruno Pignato’nun Contini’nin hesabına çalıştığını anlattım. New Jersey’e iki kez gittiğimi, Pignato’nun evinde adamın ölüsünü nasıl bulduğumu, Komiser Gorinski ile aramızda geçenleri ayrıntılarıyla aktardım. Sonra arabamın başına gelenleri ve gece olanları ekleyerek hikâyemi bitirdim. Grimes fincanını yeniden doldurdu.

“Bunları bana dün anlatmış olsaydın, bu hale düşmezdin,” dedi.

“Her şeyin bu kadar çabuk olacağını kestiremezdim. Seninle konuşmadan önce somut bir kanıt bulmak istiyordum.”

“Neyin somut kanıt olduğuna, neyin olmadığına karar vermek sana düşmez Klein. Böyle davalarda bir ipucu buldun mu gerisi polisin işidir, anladın mı? Dosdoğru bana gelirsin. Kendi başına iş karıştırmazsın. Bunları dün anlatmış olsaydın, Pignato belki de şu anda hayatta olurdu.”

“Bunları laf olsun diye söylüyorsun Komiser, sen de pekâlâ farkındasın. Dün söylediğim hiçbir şeyle ilgilenmedin. Mektubu bile sanki ben yazmışım gibi davrandın.”

“Gözümle görene kadar mektup diye bir şey yoktur. Bu kanıt da değildir, ipucu da değildir, hiçbir bok değildir.” Grimes yerinden kalkıp odada dolaşmaya başladı. “Bu işi fazlasıyla karmaşık görmek istediğin için yanlış üstüne yanlış yapıyorsun. Olup biten her şeyin, Chapman’ın daha anasının karnından doğduğu gün başlatılan büyük bir tertibin parçası olduğunu sanıyorsun. O kurnaz Yahudi aklını dün olanlara yoracağına, tutup beş yıl önce olanlara takıyorsun kafanı. Unutmadıysan, Chapman dün öldürüldü, bugün o işle ilgilenme günü.”

“Dün olanlarda Victor Contini’nin parmağı olduğuna inanıyorum. Chapman’a gönderilen mektup, beş yıl önceki kazaya açık seçik gönderme yapıyordu. Geçmişte olanları tam olarak öğrenebilirsem, bugünle ilgili çok daha fazla bilgim olur. Ben öylesine bir rastlantıdan söz etmiyorum, belirgin bir bağlantı olduğunu söylüyorum. Bu bağlantıyı göremiyorsan aklına şaşarım.”

Grimes bıkıp usanmış bir tavırla kollarını iki yana açıp kapadı. Konumuz yalnızca Chapman değildi; temel ilkeleri tartışıyorduk ve Grimes kendisinin haklı olduğunu bana kanıtlamaya çalışıyordu.

“Dinle bak,” dedi, “kazada Contini’nin parmağı yoktu demiyorum. Bugünden tezi yok, birini o işle görevlendireceğim. Ama sen de en az benim kadar iyi biliyorsun ki, o herifi suçlayacak bir şey bulunamaz. Adamın son otuz beş yıl içinde yanlış yere park cezasından başka suçu görünmüyor.” Grimes sözü kesilmeden düşüncelerini açıklayabilmek için elini kaldırıp susmamı işaret etti. “Tamam. Diyelim ki, Chapman’ın beş yıl önceki kazasını Contini’nin planladığını ortaya çıkardık. Bu bize ne sağlayacak? Chapman’ı dün Contini mi öldürttü demek olacak? Belki öyle, belki değil. İstediğin kadar tartışalım, ama şu anda elimizde bir ceset var ve işe oradan başlamak zorundayız. Sen kıçın kıçın geriye gidiyorsun Klein. Oysa teleskopuna davranmadan önce önüne bakman, burnunun dibinde neler olduğunu görmeye çalışman gerek. Bir cinayeti çözmek için dâhi olmak gerekmez, çok çalışmak gerekir.”

“Aramızdaki fark burada,” dedim; “ben Chapman’ın neden öldürüldüğünü bulmaya çalışıyorum, sen ise nasıl öldürüldüğünün peşindesin. Ben gerçek yanıtlar arıyorum, sen mahkemeye çıkaracak sanık arıyorsun.”

Grimes, “Bana bunun için para veriyorlar,” dedi. “Polisin işi budur.”

“Öyleyse ben başka bir işte çalışıyorum.”

“Evet öyle. Üstelik bu işten emekli maaşı da almayacaksın.”

“Peki son zamanlarda paranı hak etmek için neler yaptın Komiser?”

Grimes, “Hiç sormayacaksın diye korkuyordum,” diyerek durdu, masaya yaklaştı, yerine oturdu. Gülümsüyordu. “Aslında sana onun için geldim. Dünkü tutuklamayı haber verecektim.”

“Judy Chapman’ı tutukladık diyeceksin herhalde.”

“Tam üstüne bastın. Çünkü bu işi o yaptı. Bu kadın gırtlağına kadar suça bulanmış.”

Bu fikri tutmadım. Fazla kolay, fazla basit görünüyordu, pek de akla yakın değildi. Dün sabah dokuzda Judy Chapman’la telefonla konuşmuştum. Biraz şakalaştıktan sonra birden ciddileşmiş, kocası için çok kaygılandığını söylemişti. Sesi, söylediklerinde içten olduğunu, gerçekten endişelendiğini belli ediyordu. Biraz sonra katil olacak birinin sesine hiç benzemiyordu.

“Kadının aleyhinde ne gibi kanıtların olduğunu bilmiyorum,” dedim; “ama onun yapmadığına kalıbımı basarım.”

Grimes, “Hadi oradan,” diye çıkıştı. “Kanıt istiyorsan, al sana kanıt. Bir, kadın kocasıyla birlikte kahvaltı ettiğini itiraf ediyor. İki, yalnızca kendi fincanında değil, Chapman’ın fincanında da onun parmak izleri var. Üç, zehir şişesini mutfaktaki dolapta bulduk; zehiri pazartesi günü bir aktardan Mrs. Chapman almış. Dört, Columbia’daki Profesör Briles’la kırıştırıyormuş. Chapman’dan boşanmaya kalkmış, ama adam razı olmamış. Daha devam edeyim mi?”

“Mrs. Chapman şimdi nerede?” diye sordum.

“Evinde. Kefaletle serbest bırakıldı.”

“Avukatı Brian Contini mi?”

“Evet. Ama davaya o girmeyecek. Contini ağır ceza avukatı değil, oysa onlara bayağı sıkı bir avukat gerekecek. Contini, en baba ağır ceza avukatlarından Burleson’a kadının vekâletini verecekmiş diye duydum.”

Konuyu bir kez daha deşmeye karar verdim. “Chapman’ın avukatının beş yıl önceki kazayı düzenleyen adamın oğlu olması sana garip gelmiyor mu?”

Grimes bu tartışmadan usanmıştı; sıkıldığını belirten bir tavırla içini çekti. “Bu tutmaz Klein. Kimseyi babası yüzünden suçlayıp sorumlu tutamazsın. Brian Contini, babasını seçme şansı olmayan, normal bir insan. Seninle benim gibi cin fikirlilerin, anamızı babamızı seçme konusunda söz sahibi olmadıkça doğmayı kabul etmediklerini biliyorum. Ama öteki zavallılar, bulduklarıyla yetinmek zorundalar.” Grimes, bu boş lafları kovalamak istercesine elini salladı. “Unut bunu. Bu işten vazgeç. Her şey gün gibi ortada. Davanın açılmasıyla sonuçlanması bir olacak, işte bu kadar.”

“İşte asıl sorun da bu. İnsanın tuhafına gidecek kadar basit, her şey fazlasıyla açık seçik. Dava daha açılmadan sona eriyor. Ortada gereğinden fazla kanıt var. Bu, sıradan bir cinayetten çok, iyice planlanmış bir tertibe benziyor. Sözünü ettiğin ipuçlarını ortada bırakmak için Judy Chapman’ın kendini kaybetmiş olması gerekir.”

“Belki de suçluluk kompleksinden öyle yapmıştır. Yakalanmayı istemiş olabilir.”

“Bu da fazla basit bir açıklama, fazlasıyla kolay.”

Grimes, “Eh, arada bir hayatta kolaylıklar da oluyor,” diyerek yerinden kalktı. “Davaların çoğu zor diye, karşımıza kolay bir şey çıkınca burun kıvırmak zorunda değiliz.” Kapıya doğru yürüdü. “Artık gitmem gerek Klein. Olup bitenleri haber vermek için uğrarsam sevinirsin diye düşünmüştüm.”

“Çok sevindim Komiser. Sen çalar saat görevi yapmasan, bu sabah hiç uyanamazdım.”

Grimes gülümsedi, kapıdan çıktı, sonra kafasını tekrar içeri uzattı. “Klein, kahve için teşekkürler,” dedi. “Çok güzeldi. Günün birinde dedektiflikten sıkılırsan, Village’ de bir espresso dükkânı açabilirsin.”

Yanıt vermemi beklemeden kafasını çekti, kapıyı kapatıp gitti.

Fincanın dibindeki kahve telvesine bakarak öylece oturdum. Gördüğüm şekiller, bilmek istediklerimden hiçbirini dile getirmiyordu. Bir sigara yaktım, dumandan halkalar yaparak birkaç dakika oyalandım. Duman halkaları da kafamdaki sorulara karşılık vermedi. Kalktım, odada bir aşağı bir yukarı yürüyerek doksan dokuz adım attıktan sonra kanepeye oturdum. Kafamın içi bomboştu. Beynim, ona en çok gereksinim duyduğum zamanlar beni terk etmek gibi bir alışkanlık edinmeye başlıyordu.

İşler sarpa sarmıştı ve ben gelişmelere ayak uyduramamak, geride kalmak tehlikesiyle karşı karşıyaydım. Son iki gündür, cinayet nedenlerinden, kişiliklerden ve ilişkilerden oluşan karmaşık bir bulmacanın parçalarını yerine oturtmaya çalışmıştım; oysa Grimes gelip bütün parçaları elinin tersiyle masadan aşağı süpürmüştü. Sonunda geriye hiç parça kalıp kalmayacağını merak ediyordum.

Neredeyse istemeden Chapman’ı düşündüğümü fark ettim. Kendimi onun yerine koymaya, dünyayı onun gözleriyle görmeye çalıştım. Bir süre sonra, Chapman’ın yaşamının iplerini kendi elinde tutamadığını sezdim. O, yeteneğinin tutsağı olmuştu. Herhangi bir alanda herkesten daha üstün olmanın, herhangi bir şeyde, artık yeter dedirtecek kadar iyi olmanın insanda nasıl duygular uyandıracağını algılamaya çalıştım. Chapman ulaşılabilecek en yüksek başarı doruklarına ulaşmış; ama tuhaf bir şekilde bunda kendi payı olmamıştı. Bunu başaran yeteneği olmuştu. Yeteneği, onun içinde yaşayan, kendi amaçları için onu maşa gibi kullanan bir canavardı. Chapman kendi kendisinden kopmuş; kendi davranışlarından sorumlu tutulamayacak bir dublör, bir sahte Chapman gibi kendi

yaşamından ayrı düşmüş olmalıydı. İpler canavarın elindeydi. Canavar ona her şeyi vermiş ve karşılığında da her şeyini almıştı.

Sonra birdenbire canavar boğazlandı. Bu durumda artık Chapman'ın yakasını bırakacak mıydı, yoksa onu yeni ve çok daha korkunç bir boşluğa mı sürükleyecekti? Bütün yaşamı canavarın belirlediği koşullara göre biçimlenmişse, Chapman şimdi kendi kişiliğini nerede bulmaya çalışacaktı? Onun gibiler, böyle bir durumda gerçek varlıkları sanki hiç dünyaya gelmemiş gibi boşluğa düşerler. Chapman, kendisinden çalınmış olan kişiliği ile hiçbir zaman bulamayacağı kişiliği arasında bocalayıp yolunu kaybedecekti. Sözleşmeyi sürdürmek için Light' la kapışmasını, aslında canavarla bir tür ödeşme çabası olarak yorumladım. Bu bir kan borcuydu ve Chapman ödeşmeye kararlıydı.

Ben de işin ucunu bırakmayacaktım. Grimes ne düşünürse düşünsün, bence dava henüz kapanmamıştı, ben de sonuna kadar gidecektim. Şimdi benim için gerekli olan tek şey, işi sürdürmemi sağlayacak bir müşteriydi. Judy Chapman'ın adına çalışabilirdim. Kendisine bunu önermeye karar verdim.

Telefonu yaşlı bir kadın açtı. "Judith telefona gelemiyor," dedi. "Şu anda onunla görüşemezsiniz." Telefondaki kadının Judy'nin annesi olduğunu tahmin ettim. Yalnızca annelerle babalar çocuklarının adlarını kısaltmadan söylerler.

"Lütfen ona Max Klein'ın aradığını söyleyin. Kendisini rahatsız etmek istemem. Ama bu son derece önemli ve sanıyorum ki o da benimle konuşmak isteyecektir."

Kadın haber vereceğini söyledi. Aradan bir dakika bile geçmeden Judy telefona geldi.

"Aradığına çok sevindim Max. Her şey öyle korkunç ki. Neler olduğuna inanamazsın." Sesi o özgüvenli tonunu yitirmişti. Son yirmi dört saat içinde ölümle ve haksız suçlamayla karşı karşıya gelmiş, paniğe kapılmıştı.

"Biliyorum," dedim. "Şu anda her şey berbat görünüyor. Ama bu durumu değiştirmek için yapılacak tek şey, mücadele etmektir ve ben de sana yardımcı olmak istiyorum Judy."

Havasızlıktan boğuluyormuş, nefes almakta zorlanıyormuş gibi derin bir soluk aldı. "Ne zaman gelebilirsin? Yanımda olmanı istiyorum."

“Çok gecikmem. Önce yapmam gereken bir şey var. Ama saat on ikiye kadar orada olurum.”

“Gecikme.”

“Öğleden önce gelmeye çalışacağım.”

“Bekliyorum.”

“Ben de.”

Başka bir şey konuşmadan kapattık. Ona yardım etmeye söz vermiştim, ama tutunabileceği somut bir şey vermemiştim. Şu anda karşılaştığı baskılara daha ne kadar dayanabileceğini kestiremiyordum. Judy Chapman gibi bir kadın, cinayet suçlaması karşısında nasıl davranılacağını nereden bilebilirdi ki? Birinin desteğine muhtaçtı ve ben de ona elimi uzatmıştım. Ama onu bu beladan kurtarıp kurtaramayacağımı bilmiyordum. Ve eğer kurtarırsam, bana yaslanmayı hâlâ isteyip istemeyeceğini de merak ediyordum.

Victor Contini’yle buluşmak için hazırlanmaya başladım. Aynaya baktığımda, yüzümün sandığım kadar kötü durumda olmadığını gördüm. Gerçi sol yanağımda berbat bir çürük vardı, ama asıl yara bereler görünmeyecek yerlerimdeydi. Kafamın arkası hâlâ sızlıyordu ve biraz hızlı hareket edecek olsam kaburgalarım ağrıyordu. Ama nasıl olsa hepsi geçecekti. Halime şükrettim.

Tam kravatımı bağlayacağım sırada telefon çaldı. Otomatik bir hareketle telefonu açmak için atıldım, ama yarı yolda açmamaya karar verdim. Zilin dördüncü çalışında tekrar banyoya döndüm, altıncı çalışında acaba açsam mı, diye duraksadım ve dokuzuncu zilde açmaya gittim. Anlaşılan arayan benimle görüşmeye kararlıydı; ben de belki çok önemli bir şey olabilir, diye düşündüm. Modern yaşantımızın gerçeklerinden biri de, insanların telefona bir tür kutsallık yüklemeleridir. Sırf telefona yanıt verebilmek için, ateşli bir sevişmeyi ya da ateşli bir kavgayı yarıda kesebilirler. Telefonu açmamak bir tür anarşi, toplumun temel yapısına karşı bir tavır olarak görülür. Ben de on birinci çalışında telefonu açtım. Pavlov bunu bilebilseydi mutlu olurdu.

“Klein?” Ses alçak, boğuk ve tehditkârdı. Sanki telefonun ağzına mendil kapatılmış gibiydi. Sesi tanımadım.

“Evet benim,” dedim. “Ne istiyorsunuz?”

“Ben bir şey istemiyorum, ama kendin için bir şey yapabilirsin.”

“Ne gibi?”

“Ortadan yok olmak gibi.”

“Onu denedim zaten; ama içtiğim zehir yeteri kadar güçlü çıkmadı. Yakayı sıyırdım.”

“Bana bak Klein, sen kendiliğinden toz olmazsan, tozunu atacaklar, hem de hepten. İnat ettiğine pişman olacaksın. Ama ölüler pişmanlık duymazlar, öyle değil mi Klein?”

“Bak, *New Yorker* dergisinin abonmanı sana kalacak sanıyorsan, avucunu yalarsın. Aboneliğim şubatta bitti, ben de yenilemedim.”

“Bana kalacakların peşinde değilim, ben yalnızca senin ayakaltından kalkmanla ilgileniyorum. Chapman davasından, George ve Judith Chapman’la ilgili her şeyden elini ayağını çekmenle ilgileniyorum.”

“Son üç gündür karşılaştığım herkes aynı şeyi söylüyor. Sağlığım konusunda öyle kaygılılar ki, bir an önce tatile çıkmamı öneriyorlar. Ama ben halimden hoşnutum. New York’ta yılın olsa olsa iki-üç ayı güzel geçer, mayıs da onlardan biridir. İstersen kasımda yeniden ara. Belki o zaman toz olmak fikrinle ilgilenebilirim.”

“Kasımda iş işten geçmiş olur Klein. O tarihte çoktan ölmüş olursun.”

“O tarihte gelincikler de ölmüş olacaklar. Dünya Kupası da bitmiş olacak, kuşlar da güneye göç edecekler. Söyleyecek yeni bir lafın var mı?”

“Hoşça kal Klein. Sen kafasızın tekisin.”

“Sen de hoşça kal Boğuk Ses. Aradığına sevindim.”

İşte günüm böyle başladı. Ama bunu kafama takacak değildim. O kadar çok tehdit almıştım ki, artık korkuya kapılmıyordum. Zaten bir haftalık korku hakkımı kullanmıştım. Artık adım adım ilerleyecektim. Arkamda başımı çevirip bakacak kadar yer yoktu. Önümde ise koca bir duvar dikiliyordu. Duvarda kapı olmadığı için, o anda öteki tarafa nasıl geçeceğimi hesaplamaktan başka bir derdim yoktu.

13

Son görüştüğümüzden bu yana Chip kilo almış, gözlük takmaya başlamıştı. Uzun zaman görmediğiniz eski bir arkadaşınızla ne zaman karşılaşsanız, mutlak bir şeylerin değiştiğini fark edersiniz; ama geçen yıllar Chip'i epey çökertmişti. Göbek çevresindeki kalınlaşma, otuz beşine yaklaşan birisi için pek de anormal sayılmazdı, Chip'te çoktan yaşlanıp göçmüş, tükenmiş bir şeyler vardı. Öyle ki, bir an onu neredeyse tanıyamadım. Saçları epey seyrelmiş, şakaklarına kır düşmüştü. Ama beni şaşırtan saçları olmadı. Her şeyden vazgeçmiş, dünyadan elini eteğini çekmiş bir hali vardı. Artık yeni dünyalar keşfetmeye çalışmıyor, bugüne kadar edindiklerini elinde tutmakla yetiniyor gibiydi. Üç çocuğu, güzelce bir karısı olan, Westport'ta pahalı bir evde yaşayan iyi bir aile babası olup çıkmıştı. İyi bir vatandaş, eviyle işinden başka şey düşünmeyen, iyi para kazanan biriydi. Ona hâlâ Chip dememin uygun düşüp düşmeyeceğini kestiremedim. Lakabıyla hitap edilecek birine benzemiyordu artık.

Beni karşılamak için resepsiyondaki kızın masasına kadar geldi; sırtında koyu lacivert, yelekli bir takım vardı. Her zamanki gibi birbirimizi görünce gülümsedik, tokalaştık, birbirimizin omzunu sıvazladık. Ama bu dış görüntünün ardında, onun kaygılı olduğunu sezdim. Kafası karışmıştı; oraya bir dost olarak mı, yoksa bir düşman olarak mı gittiğimden emin değil gibiydi.

Birkaç dakika havadan sudan, geçmiş günlerden söz ettik. Görüşmeyeli ne kadar olduğunu sordu; dört yıl geçtiğini söyledim. Önce inanmadı, ama o gün hangi lokantada yemek yediğimizi söyleyince, o da anımsadı.

"Bu dediğin iki çocuk ve on beş kilo önceydi," dedi. Sanki başka bir yüzyıldan söz ediyor gibi konuşuyordu.

Resepsiyon bölümünden önüme düşüp bana yol gösterdi; kalın halı döşeli, şık spotlarla aydınlatılmış, duvarlarında pahalı çerçeveli on yedinci yüzyıl gravürleri asılı olan koridordan geçtik. Son gelişimden bu yana büro yeniden dekore edilmişti. İki yaşlı ortak Ryan ile Baldwin emekliliğe

hazırlanıyorlardı. Chip artık birinci adam konumuna gelmişti. Büro, günün modasına uygun olarak yeniden döşenmişti ve bu dekor, burada işlerin birinci sınıf kalitede yapıldığını, doğal olarak da alınacak ücretin yüksek olduğunu müşterilere ilan ediyordu sanki.

Koridorun yarısına geldiğimizde Chip dirseğimden tutarak durdu. Chip'in özel bürosunda beklemekte olan babasının yanına girmeden önce benimle konuşmak istiyordu. Kendimi, birinci raunt başlamadan önce kuralları hatırlatan hakemin karşısındaki bir boksöre benzettim. Chip'in bilmediği tek şey, babasının uzaktan uzağa benimle birkaç raundu tamamlamış olduğuydu.

Chip az önce karşılaştığımızda beni gördüğüne sevinen tavrından sıyrıldı, yüzündeki zoraki gülümseme kayboldu. Yüzünde sanki her an bir bomba patlayacakmış gibi kaygılı bir ifade vardı. Neredeyse fısıldayarak konuştu.

"Dinle bak Max, niyetinin ne olduğunu bilmiyorum, ama işi ileriye götürme, tamam mı? Bela çıkmasını istemiyorum."

"Buraya bela çıkarmaya gelmedim. Bela zaten çoktan, daha ben işin içine girmeden çıkmış."

"Yani fazla zorlama demek istiyorum. Babamın kalbi iyi değil, onu sarsacak bir şeyler olmasını istemem."

"Sen hiç merak etme. Benim gibiler babanı sarsacak bir şey yapamazlar. Sen kaygılanmak istiyorsan, benim için kaygılan."

"Bu buluşmayı ayarlamakla sana iyilik yaptığımı unutma."

"Hiç unutur muyum, vasiyetimde seni de düşündüm, onun için yüreğini ferah tut. Hem belaya davetiye çıkaran ben değilim, baban."

Chip sıkıntıyla dudaklarını ısırdı. Durumun kendi kontrolünden çıktığını anlamıştı. "Bunun bir hata olduğunu biliyordum," dedi. "Bu buluşmayı ayarlamamam gerektiğini biliyordum."

İçeri girmeden önce konuyu değiştirdim. "Judy Chapman'ın durumu ne olacak?"

"Onun avukatlığını Burleson yapacak." Chip saatine baktı. "Şu anda görüşüyor olmalılar."

"Ben de az sonra oraya gideceğim. Seninle ben aynı taraftayız Chip, bunu unutmamaya çalış."

"Biliyorum, biliyorum," diye mırıldandı. "Keşke hiçbir taraftan olmasaydım. Bu tür şeyler bana göre değil."

“Kendini topla oğlum,” diye sırtına vurdum. “Canının sıkılması iyidir, sıkı can kolay çıkmaz.”

Chip yüzünü buruşturdu, odanın kapısını açtı. Babası deri bir şezlonga oturmuş, pencereden dışarı bakıyordu. Victor Contini, yetmişine yaklaşmış, kısa boylu, tıknaz ve bir kurbağa kadar bile tehlikeli görünmeyen biriydi. Spor giyinmişti; lacivert golf süveterinin altında çiçekli gömlek, ayağında da kırmızı lacivert ekose pantolonla beyaz ayakkabılar vardı. Kim olduğunu bilmeseniz, Miami plajında güneş banyosu yapan bir emekli sanırdınız. Sosyal sigorta parasıyla geçinmediğini gösteren tek belirti, sol elinin serçeparmağındaki kocaman pırlanta yüzüktü. Biz içeri girdiğimizde Contini yerinden kalkmadı.

Chip, “Baba, işte bu Max Klein,” dedi.

İhtiyar, “Memnun oldum Mr. Klein,” dedi. Hiç umursamaz bir tavırdaydı.

Chip, “Max’la hukuktan arkadaşız. Okuldayken bayağı iyi top oynardı,” diye devam etti.

İhtiyar, “Çok güzel,” dedi. Sanki üç yaşındaki bir çocuğun yaptığı resmi eline tutuşturmuşlar da laf olsun diye konuşuyormuş tavrı içindeydi. “Sen artık kendi işine bak Chipper. Mr. Klein’la benim konuşacağımız bir iş var.”

Chip kıpkırmızı kesildi. Babası ona belki de bin sefer böyle davranmıştı, ama her seferinde de Chip küçük düştüğü duygusunu yeni baştan yaşıyordu. Böyle küçük düşürülmenin gerçekten önemli sayıldığı daha genç yaşlarda babasına karşı koymamış, tam tersine ona boyun eğmişti; bu ilişkiyi şimdi değiştiremezdi, artık iş işten geçmişti. Chip babasında olmayan bütün özellikleri kendisinde geliştirerek bu sorunu çözümlemeye çalışmış; çalışkan, dürüst, açık yürekli biri olmuştu. Bu hali, bir açıdan babasına övünç kaynağı oluyordu. Ama bir başka açıdan da, babasının saygısını kazanmasını olanaksız kılıyordu. Nereye geldiyse, kendi çabasıyla gelmişti; ama hâlâ A’larla dolu karnesini aldığı gibi eve koşan, uslu, söz dinler bir çocuktan başka bir şey değildi. Babası ona hiçbir zaman kendisiyle eşit birisi gözüyle bakmıyor, büyük adam muamelesi yapmıyordu.

Chip hakkını korumak için bir atak yaparak, “Kalsam daha iyi olur baba,” dedi. “Max’la ben çok eski arkadaşız. Birbirimizden gizlimiz saklımız yok.”

İhtiyar, yumuşak, ama kararlı bir sesle konuştu: “Bu özel bir konu Chip; burada kalmanın gerekeceğini sanmıyorum. Zaten birkaç dakika sürecek.”

Chip umutsuzluk ve gıptayla bana baktı, sonra hiçbir şey söylemeden odadan çıktı.

O gidince Victor Contini, “Brian iyi çocuktur, ama dünyadan haberi yok,” dedi. “Benim işlerime karışmasını istemem. İş başka, aile başka; oğlum ailemin bir parçası. Buluşmamız için onu aramamalıydın Klein. Bu, oyunun kuralına aykırı, sen bunları bilecek adamsın.”

“Kurallar kitabından bana bir tane göndersen iyi olur,” dedim. “Senin oynadığın oyundaki kurallar biraz karışık. Bire karşı üç kişi çıkarmak gibi. Bugün buraya gelmeyi kabul edip, sonra gelmememi garantiye almak için ıssız bir taşocağında bana yer ayırtmak gibi.”

Contine boğuk ve ifadesiz ses tonuyla, “Tamam anladık, sert adamsın,” dedi. “Ama suratının haline bakılırsa pek iyi değilsin Klein. Belki de bir doktora görünsen iyi olur.”

Gittim, Chip’in masasının arkasındaki pencerenin pervazına oturdum. Contini’yle aramda bir-bir buçuk metre ya var ya yoktu. Konuşurken yüz yüze olalım istiyordum. Onun suratına bakmak bir buldog heykeline bakmaya benziyordu. Contini’nin karaciğer lekeleriyle dolu yanakları suratının iki yanından kat kat sarkıyordu. Ufak, siyah gözleri hiç ışık almıyor gibiydi. Gözlerini bürüyen kurnazlık, dışarıya hiçbir duyguyu sızdırmıyordu. Adam, kurnazlığı bir bilim düzeyine vardırmıştı.

“Sen benim suratıma kötü diyorsan, o zaman öteki herifi bir görmelisin. Koca bir çukurun dibinde, taşlara arkadaşlık ediyor.”

“Evet, duydum.” Contini öylesine rahat görünüyordu ki, hani konuşurken gazetesini çıkarıp okumaya başlasa hiç şaşmazdım. “Ama o dündü, bugün ise bugün. Geçmiş beni ilgilendirmiyor.”

“Seninki gibi geçmişi olunca, insan dönüp geriye bakmayı istemez tabii. Ama bu kuralı benim için çiğnemeni rica ediyorum. Beş yıl önce olan birtakım şeyleri anlamama yardım etmeni istiyorum. Görüyorsun ya Mr. Contini, bazen geçmiş tuhaf bir biçimde bugünü yakalayıveriyor.”

“Belki kimileri için öyledir, ama benim için değil. Beş yıl öncesinden konuşmak istiyorsan tamam, beş yıl öncesini konuşuruz. Ama bugünle ilgili anlatacak fazla bir şey yok. Sana golf skorlarımdan söz edebilirim; en çok sevdiğim lokantaları sayabilirim, ama işte o kadar. İki yıl önce açık kalp

ameliyatı geçirdim, artık pek çalışmıyorum. Daha çok ailemle birlikteyim. Bilirsin işte, çocuklar, torunlar, pazar piknikleri, çocukları uykuya yatırırken anlatılan masallar, tekne gezileri, bunun gibi şeyler."

"Harika. Sizin aileden olmadığıma üzüldüm. Baksana neler kaçırmışım."

"Ben gerçekten de kötü insan değilim Klein. Herkes sever beni. İnsanlara iyilik yaparım, onlar da beni iyiliklerimle anarlar."

"Herhalde Bruno Pignato da öyle anıyordur. Ortada tamamen iyi kalplilikle öldürülmüş bir adam var."

Contini ilk kez gözlerimin içine baktı. Şakam hoşuna gitmemiş, iğneli sözlerime sinirlenmişti. Hep aynı kayıtsız ses tonuyla konuşarak, "Bu tarz konuşmalardan hoşlanmam," dedi. "Bruno Pignato'nun babasıyla kardeş torunları oluruz. Onu ömrü boyunca kolladım, arka çıktım. Bir yığın sorunu olan, mutsuz bir insandı. Onu öldüren her kimse, ruh hastası sapığın teki olmalı."

"Pignato'yu senin öldürtmediğini mi söylemek istiyorsun?"

"Evet, öyle diyorum, ben öldürtmedim. Onu öz oğlummuş gibi bağrıma basarken, ne diye öldürteyim? Onun doktor faturalarını kim ödedi sanıyorsun; ilaç paralarını kim verdi, çimenli bahçesi, güzel hemşireleri olan özel hastaneye kim yatırdı? Böyle şeyler pahalıya patlar, bilirsin. Bruno'yu gerçekten severdim. Onu öldüren herifi elime geçirebilmeyi ne kadar isterim."

"Herhalde şimdi de Pignato'nun benimle görüştüğünü haber vermek için iki gün önce seni aramadığını söyleyeceksin."

"Öyle bir şey söylemeyeceğim, çünkü doğru değil. Bunu sen de biliyorsun, ben de biliyorum; öyleyse boşa konuşmanın gereği yok. Bruno beni aradı, seninle konuştuğundan söz etti. Onun aklını iyice karıştırmışın Klein. Öyle ipe sapa gelmez şeyler söylüyordu ki, tam yirmi dakika ne anlattığını anlayamadım."

"Beş yıl öncesinden konuştuk," dedim. "Özellikle de George Chapman'ın geçirdiği kazadan. Seninle konuşmak istediğim konu da bu. Bana doğruyu söylersen, belki yakanı bırakırım. Ama numara yapmaya kalkışırsan, ben de işi daha derinlemesine kurcalamaya başlarım. Daha şimdiden başına yeterince bela açacak kadar pisliğini buldum. Biraz daha deşecek olursam, seni uzun bir süre hapse gönderebilirim Contini. Benim

gibi birinin önemli olmadığını düşünebilirsin; ama işime yarayan iki özelliğim var. İnatçıyım ve kafam kolay kırılmayacak kadar kalın."

Contini gömlek cebinden kocaman bir puro çıkardı; âdet yerini bulsun diye şöyle bir evirip çevirdi. "Tavrını beğenmiyorum Klein. Hiç gerek yokken karşındakine fazlasıyla yükleniyorsun; bir de ağzından çıkanı kulağın duymuyor. Bunlar da işini bozan iki özelliğin. Dün gece ufak bir badireden yakanı sıyırdın diye kendini çok zeki sanıyorsun. Oysa ben sana iyilik ediyordum, bunu aklından çıkarma. Ağzımdan tek kelime çıksaydı, şimdi nefes almıyor olurdun. Bana bir can borcun var Klein; canım ne zaman isterse o borcunu ödetirim."

"Konuyu saptırıyorsun Contini. Ben sana benim hakkımda ne düşündüğünü sormadım; George Chapman'ı sordum. Tavrımı değiştirmeye karar verirsem, Dale Carnegie Okulu'ndan burs alabilmek için senden tavsiye mektubu isterim."

Contini, "George Chapman hakkında söylenecek fazla bir şey yok," dedi. "O öldü."

"Çok akıllısın."

"Öyle derler."

Pencerenin pervazından kalktım; yaşlı adamın oturduğu koltuğun önünde bir yukarı bir aşağı yürümeye başladım. Önünden her geçişimde farklı biriymişim, ancak şöyle göz atmaya değer bir başkasıymışım gibi kayıtsız bakışlarla bakıyordu bana.

"Her şeyi en başından öğrenmek istiyorum Contini. Chapman'la nasıl tanıştın. Onunla ne gibi işler çevirdin? Beş yıl önceki kazayı neden planladın? Bu hafta başındaki o tehdit mektubunu neden yolladın? Ve onu neden öldürttün? Bütün gerçekleri tek tek bilmek istiyorum. Olayların başını, sonunu ve arada geçen her şeyi öğrenmek istiyorum Contini."

Contini sağ elini kaldırdı. "Yavaş ol kovboy, çok hızlı gidiyorsun. Önce beş yıl öncesini konuşalım istiyorsun; ona peki diyorum, beş yıl öncesini anlatayım diyorum. Ama daha ağzımı açmama fırsat kalmadan, geçen haftayla ilgili sorular sormaya başlıyorsun. Yakın zamanda olanları unutmanı söyledimdi sana. Ben bu işlerin içinde yokum, anlıyor musun? Ömrümü golf oynayarak geçiriyorum, işte o kadar. Herhangi bir konuda herhangi bir şey bilseydin, sorularının aptalca olduğunu fark ederdin. Bu işlerden elini eteğini çektin mi, iş orada biter. Evet, Chapman'ı tanıyordum, ne olmuş yani? Birlikte iş yaptık, anlaşarak ayrıldık, ilişkimiz orada bitti.

Gerisini kendin de bulabilirsin. Burada oturup sana hayat hikâyemi anlatacak değilim. Çok merak ediyorsan, kitaplığa gidip orada okuyabilirsin.”

“İşin başında Chapman’la nasıl tanıştın?”

“Chapman önemli bir adamdı, tamam mı? Ben de önemli bir adamdım, tamam mı? O yüzden bir araya gelmemiz çok doğaldı. New York gibi bir yerde er geç karşılaşmamız kaçınılmazdı.”

“Söylediklerine inanmadığım için kusuruma bakma,” dedim; “ama Chapman kalitesinde bir adamın senin gibi biriyle ahbaplık etmek isteyeceğine inanmak çok zor.”

Contini gülümsedi; bana değil, aklına gelen bir espriye gülüyormuş gibi kendi kendisine gülümsedi. “Sen kaliteden ne anlarsın Özel Dedektif Efendi? Sırf adam yakışıklı diye, şık giyiniyor diye, ağzı laf yapıyor diye kaliteli sanıyorsun. Chapman gibi birinin üstündeki yaldızı biraz kazıdın mı, altından herkes gibi, hatta belki de onlardan daha düşük biri çıkar. Asıl kaliteli olanlar, benim gibi çirkinlerdir. Biz neysek oyuz, olduğumuzdan başka görünmeye çalışmayız. Asıl karakter sahibi olan bizleriz. Chapman gibiler bir bok etmez.”

“Ondan ne alıp veremediğin vardı Contini? Nasıl bir şantaj planı tasarlamıştın? Ve onun ölmesini neden istedin?”

Contini purosunu sallayarak, “Şantaj diye bir şey yok,” dedi. “Hiçbir zaman şantaj olmadı. Ben bir işadamıyım. Ne eksik, ne fazla. İnsanların özel yaşamını didiklemem. Dediğim gibi Chapman’la birlikte iş yaptık. Anlaştık, ödeştik, ayrıldık. İş de bitti.”

“Belki sen anlaşıp ödeştiğinizi sanıyordun; ama Chapman anlaşmayı çiğnedi. Sen de ona ders vermek için kazayı planladın. Kimse Victor Contini’ye katakulli yapamaz. Anlaşma anlaşmadır, sözünden dönersen canın yanar. Haklı değil miyim?”

“Her neyse. Her sorunun en parlak yanıtını nasıl olsa sen buluyorsun. Ne diye bana soruyorsun?”

“Chapman’la ne işler çevirdiğinizi öğrenmem uzun sürmez. Öğrendiğim zaman da, bunu herkese açıklarım. Senin mahkemedeki suratını görmek çok keyifli olacak.”

Contini güldü. Daha doğrusu homurdandı. Bu onun için bir soluklanma payıydı. Durum öylesine tersliklerle doluydu ki, Contini kendine hâkim olmakta zorlanıyordu.

“Anlattığın bu mavalın bir yanlışı var; sonuçta mahkeme filan olacağı yok. Kalbimi unutuyorsun. Adli tabip mahkemeye çıkmama izin vermez. Sağlığıma dokunur, kalbimi fazlasıyla zorlar. Beş yıl önce olan bitenle ilgili istediğini öğrenebilirsin, ama sana bir yararı olmaz. Benim kılıma dokunamazsın.”

“Fark etmez,” dedim. “Senin ne mal olduğunu ortaya dökerim, gazetelere veririm, o da aynı etkiyi sağlar.”

Contini hiç istifini bozmadan konuştu: “Söylenti, dedikodu, kulaktan dolma iddialar. Ben eskiden de bunları görüp geçirdim, artık hiç umurumda değil. Benim hakkımda yazılanları toplayıp kitap haline getirsen, neydi o herifin adı, Nixon denilen adamdan daha beter biri gibi görünürdüm. İsteyen istediğini düşünsün. Ben kendimle barışık yaşamasını biliyorum, önemli olan da bu. Önemli olan torunlarının senin için neler düşündüğü.”

“Sen günümüzün büyük bir golf oyuncusu olmakla kalmıyorsun, aynı zamanda bir Zen ustasısın. Bir günde bu kadar bilgelik yapmaya nasıl vakit bulabiliyorsun?”

Contini söylediklerimi duymazdan gelerek sözünü sürdürdü. “Bak sana ne diyeceğim Klein. Belki de seninle anlaşabiliriz. Bruno’yu kimin öldürdüğünü bul, iki bin papeli trink diye avucuna sayayım.”

“Adamlarını o işi yapanın peşine salasın diye mi?”

“Önünde sonunda nasıl olsa öğreneceğim, benim için fark etmez. Belki fazladan biraz para kazanmak istersin diye düşünmüştüm. İş yapılsın da, kim yaparsa yapsın.”

“Sağ ol, teklifine teşekkür ederim. Ama evimdeki bütün aynaların üzerini örtmek istemem. Tıraş olurken o aynalara bakmak zorundayım.”

“Sen bilirsin Klein. Kötü bir niyetim yoktu, kötü duygular da olmasın aramızda.”

“Haklısın, kötü duygular olmasın. Hiçbir duygu olmasın.”

Contini gözlerini kapadı, bir süre hiçbir şey söylemedi. Neredeyse uykuya daldığını sanacaktım.

Sonunda gözlerini açtı, “Güzel bir görüşme oldu Klein,” dedi. “Ama artık geç oldu, ilaç saatim geldi. O kadar çok ilacım var ki, bazen hepsini içmem on dakika sürüyor. Ama doktorun sözünden çıkmıyorum. Yediklerime dikkat ediyorum, bu puroları da içmiyorum artık.” Puroyu kaldırdı, özlemle baktı. “Tanesine iki dolar veriyorum ve yalnızca ağzımda tutup oyalanıyorum. Ama böyle gerekiyor. Kendime iyi bakıyorum; çünkü

birkaç yıl daha buralarda kalmak niyetindeyim. İşte karakter diye buna derler.”

Onu şezlongda oturmuş, purosunu seyrederken bıraktım. Bütün yaşamı, hayali bir yüzme havuzunun kenarında geçirilen upuzun bir boş zamana dönüşmüştü ve artık onu etkileyecek hiçbir şey kalmamıştı. Benimle konuşmak bir süre hoşuna gitmişti, ama sonunda canı sıkılmıştı. Bütün bunları o kadar çok kez yaşamıştı ki, artık uykusundayken bile yakasını sıyırmayı becerebilirdi. İlaçlarının iyi gelmesini dileyerek kapıya yürüdüm. Resepsiyona geldiğim zaman, Chip ortalarda görünmüyordu; benim de onu arayacak zamanım yoktu. Zaten belki de benimle konuşmayı istemiyordu.

14

Chapman'ın apartmanında aynı kapıcı nöbetteydi. Yaz geliyor diye paltosunu naftalinleyip kaldırmış, yazlık üniformasını giymişti. Onun dışında, ilk karşılaşmamıza oranla belli belirsiz süzülmüş olmasından başka bir değişiklik yoktu. Hüzünlü bir gülümseyişle selamladı beni.

"Dün karşılaştığınız feci bir manzaraydı Mr. Klein," dedi.

Başımı salladım. "Birini ziyarete gittiğin zaman böyle bir şeyle karşılaşacağını beklemezsin."

"Herhalde beklemezsiniz. En azından böyle bir apartmanda." Anlaşılan, kapıcı da şiddet olaylarını ancak alt tabakaya musallat olan bir illet gibi görenlerdendi.

"Mrs. Chapman'ın dışarı çıkmasıyla benim gelmem arasındaki sürede Mr. Chapman'ı görmeye gelen kimse oldu mu diye merak ediyorum," dedim.

Kapıcı yüzümdeki berelere baktı, ama nedenini sormaya cesaret edemeden, "Bunu polise de söyledim," diye yanıt verdi. "Hiç kimse gelmedi."

"Apartmanın ön kapıdan başka girişi var mı?"

"Alt katta, yanda servis girişi var, ama o kapı genellikle kilitlidir."

"İki gün önce de kilitli miydi?"

"Sabahleyin kilitli değildi. Con Edison'dan işçiler gelmişti, birkaç saat o kapıdan işlediler."

"Kapının kilitli tutulmasından kim sorumlu?"

"İdare amiri."

"Yalnızca onda mı anahtar var?"

"Hayır, aparmandaki herkesin anahtarı vardır. Ellerinde ağır yük olduğu zaman o kapıdan girip yukarı çıkmak kolaylarına gelir. Servis asansörü daha geniştir."

"Sağ ol. Bu anlattıkların çok işe yarayacak."

"Bunları dün polislere de anlattım."

“Herhalde anlatmışsındır. Ama polisler bazen kendilerine anlatılanları unuturlar.”

Kapıcı dahili telefondan Chapmanların dairesini aradı. Ben de içeri girip on birinci kata çıkmak için asansöre bindim. On ikiyi çeyrek geçiyordu.

Kapıyı Judy’nin daha yaşlıca bir kopyası açtı. Elli beş yaşlarındaki kadının iri kahverengi gözleri, ince, atletik yapısı tıpkı kızına benziyordu. Gözleri şişmişti, makyajı da biraz fazlaydı. Dünden beri epey gözyaşı dökmüş olduğunu tahmin ettim. Bana, sanki bir uçan daireden inmişim gibi bakıyordu.

“Evet?” Bu, sabah telefondaki sesti.

“Ben Max Klein. Kapıcı az önce geldiğimi haber verip adımı söylemişti.”

“Ah tabii.” Beni içeri buyur etmediğinden dolayı mahcubiyet duymayı düşünemeyecek kadar kafası dağınıktı. “Buyurun lütfen.”

Judy salonun dibindeki yuvarlak masanın başında, Burleson olduğunu tahmin ettiğim kır saçlı biri ve herhalde yardımcısı olan daha gençten bir adamla oturuyordu. Judy’nin sırtında lacivert beyaz kareli pamuklu bir elbise vardı. Bu kıyafet onu genç göstermişti; otuz yaşında bir duldan çok üniversite öğrencisine benziyordu. Nedense onun siyahlara bürünüp alışılagelmiş matem havasında olacağını sanıyordum. Ama ne de olsa, bu normal bir durum sayılmazdı. Judy köşeye kıstırılmıştı ve ölüm kalım savaşı veriyordu. Kocasının ölümünden duyduğu şoku daha atlatamadan, cinayet sanığı olarak kendini savunmak durumuna düşmüştü. O sade giysi ve öğrenci görünümü, haksız yere Judy’nin suçlandığını kanıtlamak için seçtiği bir masumiyet simgesiydi. O görünümdeki bir kadın kesinlikle katil olamazdı. Judy’nin avukatını mı, yoksa kendini inandırmak için mi böyle giyindiğini; bunu bilinçli olarak yapıp yapmadığını merak ettim. Belki de sonuçta, öyle ya da böyle fark etmiyordu.

Judy beni görünce gülümseyerek yerinden doğruldu. Masaya yürüdüm; Burleson ve yardımcısı da ayağa kalktılar. Judy beni adamlara takdim etti, tokalaştık. Kim olduğum kendilerine önceden anlatıldığı için, bana bir yabancı gibi değil de, meslektaşları gibi davrandılar. Nasıl olsa hepimiz bu işin içindeyiz, o yüzden bir an önce işe başlayalım tavrı içindeydiler. Burleson’ın, başka avukatların yaptığı gibi, benim orada olmama itiraz

etmemesinden cesaret aldım. Burleson mesleğin en iyilerindendi ve benim yapımda birinin böyle bir davada çok yararlı olacağını biliyordu.

Burleson'da coşku ile ölçülülük tuhaf bir biçimde bütünleşmişti. Üzerinde pahalı, iyi bir terzi elinden çıktığı belli koyu gri bir takım vardı. Kılığı, onun ayakları yerde, fazla çaba harcamadan başarıya ulaşan biri olduğunu gösteriyordu. Ama öte yandan, yele gibi kabaran gümüşi saçlarını iyice uzatmış olması, onun aynı zamanda eksantrik bir kişi, hatta önceden kestirilemeyecek kadar parlak savunmasıyla mahkeme salonunda insanı şaşırtacak bir dâhi olabileceğine işaret ediyordu. Bu, çok özenle oluşturulmuş bir imajdı ve Burleson, müşterilerinin sinirlerini yatıştırmayı hedefleyen çok ölçülü bir özgüven sergiliyordu. Bu, benim pek hoşlanmadığım ve rahatsız olduğum bir tavırdı; ama şimdi onunla dalaşacak durumda değildim. Burleson, kamuoyunda geniş yankıları olan davaları kazanmakla ün yapmıştı; bu nedenle de bir aktör gibi gösteri yapması doğaldı. O anda beni ilgilendiren tek şey, adamın Judy'nin aklanmasını sağlamasıydı.

Judy, "Max'la biraz özel görüşebilir miyim Mr. Burleson?" dedi. "Üçünüz çalışmaya başlamadan önce, onunla konuşmak istediğim bazı şeyler var."

Burleson, "Buyurun görüşün," dedi. "Harlow'la benim incelememiz gereken pek çok şey var. Siz rahatınıza bakın."

Judy beni salondan çıkardı, koridordan geçirdi, kendi yatak odasına götürdü. Yavaşça kapıyı kapattı ve sonra tek kelime söylemeden yanıma geldi, bana sarıldı.

"Bana sıkı sıkı sarıl," dedi. "Öyle korkuyorum ki, artık ayakta duracak gücüm kalmadı."

Kollarımı beline doladım ve bütün ağırlığını bana vermesini sağladım. Başını göğsüme dayadı; hiç konuşmadan bir an öylece durduk. Alnını, yanaklarını öptüm; üzülmemesini, her şeyin yakında açığa çıkacağını söyledim. Gözlerini yumdu, dudaklarını araladı; benim gövdemde kendini kaybederek içinde bulunduğu durumun gerçekliğini yok edebilirmiş gibi, onu öpmemi, ona sahip olmamı istiyordu.

"Konuşmamız gerek Judy. Kaybedecek zamanımız yok."

"Keşke bu konuyu hiç konuşmak zorunda olmasam," diye fısıldadı. "Keşke bu hiç olmasaydı."

"Ama oldu ve şimdi bu konuda bir şeyler yapmamız gerekiyor."

Onu yavaşça yatağın yanına götürüp oturttum. Elimi tutuyor, beni bırakmak istemiyordu. Sanki ben bir tür elektrik kaynağı olmuştum da, canı çekilse bile onun fonksiyonlarını çalıştırabilirmişim gibi davranıyordu. Başını kaldırdı ve yüzümün halini ilk kez fark etti. Bu, onun ayaklarını yere basmasını sağladı.

“Aman Tanrım! Neler oldu sana? Perişan görünüyorsun.”

“Uzun hikâye,” dedim. “Önceki gün sana Chip Contini’nin babasıyla ilgili sorular sorduğumu anımsıyor musun? İşte bunu, onun hesabına çalışan birkaç operatör yaptı.”

“Demek, o da bu işin içindeymiş, öyle değil mi?”

“İşin içinde, ama ne ölçüde olduğunu kestiremiyorum. Beş yıl önce kocanın geçirdiği kazayı onun planladığı kesin. Bu konuda en ufak kuşkum yok. Ama tehdit mektubunu onun gönderdiğini sanmıyorum; dün bu evde olanlardan da onun sorumlu olmadığına hemen hemen eminim.”

Judy komodinin üzerindeki sigara paketine uzandı, titreyen elleriyle sigarasını yakıp derin bir nefes çekti. “George’un geçirdiği kazanın kaza olmadığını mı söylemek istiyorsun? Victor Contini’nin onu öldürmeye çalıştığını mı söylemek istiyorsun?”

Beş yıldır kocasının geçirdiği kazanın sıradan bir kaza olduğuna, Tanrı’nın yazdığı bir yazgı olduğuna inanarak yaşamıştı. Şimdi bunun Tanrı değil, kul işi olduğunu öğrenince korktu. Judy’nin o andaki korkusu, her an evinizi havaya uçurabilecek kadar ciddi arızası olan bir ocağı beş yıldır kullandığınızı fark ettiğiniz zaman kapılacağınız dehşete benziyordu. Bu, geçmişte kalan o süre içinde ne tür bir tehlike atlatıldığını fark etmenin dehşetiydi.

“George hakkında öğrendiklerimin hemen hepsi çok şaşırtıcı şeyler,” dedim. “Üstelik ona diş bileyen yalnızca Contini değil. Kiminle konuştuysam, kocan hakkında bir tek iyi laf duymadım.”

Judy, “Sana söyledim ya, zor adamdır,” dedi, sonra durdu, “Zor adamdı demek istiyorum,” diye sürdürdü. “George öldü, değil mi? Buna hâlâ alışamadım.” Kocasının içeri girivermesini bekliyormuş gibi kapıya baktı.

“Polislere ve Burleson’a belki yüz kez anlattığını biliyorum, ama dün sabah burada olanları bir de bana anlatmanı istiyorum. Bölge savcısı, senin George’la birlikte mutfakta kahvaltı edişini ve onun zehri içtiği sıralarda binadan çıkışını, iddianamesine dayanak yapacak. Gerçekten neler olup bittiğini bilmem gerek, yoksa elimden bir şey gelmez.”

Judy sigarayı tablada söndürdü, hemen ardından bir yenisini yaktı. Bazılarının peş peşe kadehleri dikmesi gibi, o da sigarayı zincirleme içiyordu. Ne yaptığını bilmiyordu. “Çok basit,” dedi. “Bunu Grimes denilen adama da anlatmaya çalıştım, ama bana inanmadı.” Durdu, derin bir soluk aldı. “George’la kavga ettik. Telefonda seninle konuştuğumu duymuş, bana çok kızdı. Onun işlerine burnumu sokuyormuşum diye tepesi attı, bir daha böyle yaparsam beni öldüreceğini söyledi. Her zamanki kavgalarımızdan biriydi. Ona kahvaltı hazırlarsam belki yatışır diye düşündüm. O da özür diledi; mesele kapandı sandım. Ama sofraya oturur oturmaz, yine üzerime gelmeye başladı. Çıldırmış gibiydi. Kendimi senin kollarına attığımı, ucuz bir orospu gibi hareket ettiğimi söylüyordu. Çok ağır sözler etti Max, daha fazla dinleyemedim. Yerimden kalktığım gibi kendimi evden dışarı attım. Birkaç saat sonra döndüğümde, polisler gelmişti, George da ölmüştü.”

“Peki ya zehir? Grimes, zehri senin aldığına dair elinde kesin kanıt olduğunu söyledi.”

“Doğru. Zehri ben aldım.” Buruk bir gülümsemeyle omuzlarını kaldırıp indirdi. “İşin kötüsü de bu ya. Ne kadar doğruyu söylersem, iş o kadar sarpa sarıyor.”

“Zehri niçin aldın?”

“George istedi. Geceleri mutfakta fare çıktığını, onlardan kurtulmak istediğini söyledi.”

“Peki fare var mıydı?”

“Sanmıyorum. George’un o zehri kullandığını da anımsamıyorum. Zehri mutfaktaki dolapta saklamadığına da eminim, çünkü hiç orada görmedim.”

Yataktan kalktım; bu yeni bilgiyi sindirmeye, kafamda yavaş yavaş şekillenmeye yüz tutan kalıbın içine oturtmaya çalışarak odada dolanmaya başladım. Chapman cinayetine bambaşka bir perspektiften bakmam gerektiğini seziyor, ama hangi açıdan bakacağımı henüz kestiremiyordum. Judy endişeli bakışlarla beni seyrediyordu; sonunda bir terslik mi var, diye sordu. Sorusuna doğrudan yanıt vermekten kaçındım.

Ağır ağır konuşarak, “Bu Burleson için epey zorlu bir dava olacak,” dedim. “Her şey öylesine senin aleyhinde ki. Polisler bu işi senin yaptığına kesinlikle inandıkları için, artık davanın peşini bıraktılar. Şimdi top bölge savcısında. Bu da demek oluyor ki, gerçek katil paçayı kurtardı ve rahatça arkasına yaslanıp senin mahkûm edilişini bekleyecek.”

“Ben Burleson’a güveniyorum. O beni mahkûm ettirmez.”

“Ben kimseye güvenmem. Hele böyle bir davada hiç güvenmem. Eldeki kanıtlar gereğinden çok daha sağlam, bu durumda jürinin sana neler yapabileceğini düşünmek bile istemem. Kocan çok popüler biriydi, Briles’la olan ilişkin ortaya çıktığı zaman, arayıp da bulamadıkları cinayet nedeni kucaklarına düşmüş olacak.”

Judy bir sigara daha yaktı, gözlerini yatağa dikti. “Durumum kötü görünüyor, öyle değil mi?”

“Bunu yapanı bulamazsam, gerçekten kötü durumdasın.”

Judy başını kaldırdı. Gözlerinde umut kıvılcımlanmıştı. “Peki ama, Bill’le ilişkimizin altı ay önce bittiğini öğrendikleri zaman, bunu hiç hesaba katmazlar mı?”

“Ama daha önce de bir kez ayrılıp sonra yeniden başladığınızı da öğrenecekler. Daha da önemlisi, senin kocana sadık ve kendini ona adamış bir eş olmadığını öğrenecekler.”

Judy çaresizlik içinde, “Öyle olmayı denemiş olmam da bir şey ifade etmez herhalde,” dedi.

Onu düşüncelerinden koparmak için, “Bana biraz Briles’dan söz et,” dedim.

“Nesinden söz edeyim?”

“Altı ay önce bu ilişkiyi bitirdiğini söylediğin zaman nasıl karşıladı?”

“Çok sarsıldı. Ayrılmayalım diye yalvardı.”

“Kıskanç mıdır?”

“Hayır, sanmıyorum. Bill bir entelektüeldir; duygularına akılcı gözle bakmayı, her sorunu karşısındakinin açısından görebilmeyi becerir. Zaten o yüzden bu kadar iyi bir sosyolog olmuş. Bir kusur arayacak olursak, atak olmadığını söyleyebilirim. Hiçbir şeyden coşmayan, heyecana kapılmayan biridir.”

“Seni hâlâ seviyor mu?”

“Sevdiğinden hiç kuşkum yok.”

“Peki ya sen? Sen ona karşı neler hissediyorsun?”

Tüm parıltısını yitirmiş gibi görünen o iri kahverengi gözlerini bana çevirdi. “Tamamen bitti Max. Ne olursa olsun, bir daha ona dönmem.”

Ben salona geçtim; Judy de mutfağa, annesinin yanına gitti. Çarşamba sabahı Chapman’ın büroma gelişinden bu yana olanları Burleson’la Harlow’a kısaca anlattım. Soruşturmamı eskisi gibi sürdürebilmenin benim için çok önemli olduğunu söyledim. Judy’nin suçsuzluğunu kanıtlayacak bir şey bulabilirsem, dava açılmasına hiç gerek kalmayacaktı. Bu arada onlar da kendi savunmalarını hazırlayabilirlerdi. Burleson, Judy’yi kurtaracak bir kanıt bulma şansımın ne kadar olduğunu sordu; ben de fazla olmadığını söyledim. Burleson ve Harlow da kendilerinin bir şeyler yapabilecekleri konusunda pek iyimser değillerdi. Birbirimize iyi şanslar diledik. El sıkıştık ve birbirimizle sürekli haberleşmeye sözleştik.

Evden çıkmak üzere antreye geldiğim sırada kapı çalındı, ben açtım. Gelen Briles’dı. Beni görünce suratını ekşitti.

“Sizin ne işiniz var burada?” diye sordu.

“Ben de size aynı şeyi soracaktım.”

“Mrs. Chapman’ı görmeye geldim. Yakın dostumdur.”

“Geçenlerde öyle demiyordunuz. Onu şöyle böyle tanıdığınızı sanıyordum.”

“Konuşma tarzınızı hiç beğenmiyorum Klein. Sizi ilgilendirmeyen şeylere burnunuzu sokmasanız iyi olur.”

“Ama beni ilgilendiriyor. Bu davayı ben takip ediyorum. O gün benimle biraz daha açık yürekli konuşsaydınız, belki de Chapman sağ kalabilirdi.”

“Siz neden söz ettiğinizi bilmiyorsunuz.”

“Ama belki de,” diye sözümü sürdürdüm; “Chapman’ın ölmüş olması sizin için bir şey ifade etmiyordur. Kocası aradan çıktığına göre, yaslı dula yaklaşmak için yeni bir girişimde bulunabilirsiniz. Belki bu kez onun kalbini yeniden kazanırsınız.”

Briles’ın yüzü öfkeyle gerildi; bir an sözlerime yumrukla karşılık vereceğini sandım. “Ben şiddet kullanmaktan hoşlanmam Klein. Ama üzerime gelinirse onu da yaparım. Sözlerinizi küstahlık ve terbiyesizlik olarak yorumluyorum. Benimle böyle konuşmaya hakkınız yok.”

“Neden denemiyorsunuz profesör?” diye onu kışkırtmaya devam ettim. “Belki patlayıp içinizi boşaltırsanız rahatlarsınız.”

Briles’ın varlığından neden böylesine nefret ettiğimi kestiremiyordum. Sanki onu bir rakip, Judy’ye beslediğim duygular için bir tehlike gibi görüyordum. Duygularımı davanın içine karıştırdığımın ve aptallık

ettiğimin farkındaydım. Ama kendimi tutamıyordum. İçimden adamla kapışmak geliyordu.

Sinirlerinin hangi noktaya kadar dayanacağını keşfetmeme fırsat kalmadı. Tam o sırada Judy göründü.

“Bill. Ne işin var burada?”

Briles zorla gülümseyerek, “Merhaba Judy,” dedi. “Seni görmeye gelmiştim; ama bu haydut yolumu kesti.”

“İnsanların davranış nedenleri üzerine sohbet ediyorduk,” diye açıkladım.

Judy seslerimizdeki öfkeye şaşırdı ve o da öfkeyle karşılık verdi. “Ne konuştuğunuz umurumda değil. İki koca adamın çocuklar gibi davranması çok saçma. Neden onun yakasını bırakmıyorsun Max? Bu evde yeteri kadar sorun var; sizin bağrışıp çağrışmanızı kaldıracak durumda değilim.”

“Bitti zaten,” dedim. “Ben de gitmek üzereydim.”

Kapıdan çıkarken döndüm, Judy’nin yüzüne son kez baktım. Briles’a bakıyordu ve bakışlarında acımak ile nefret birbirine karışmıştı. Gözlerinde daha önce hiç görmediğim bir koyu gölge, neredeyse ürkütücü bir tutku derinliği vardı. Judy’nin yüzündeki o ifade bütün gün gözlerimin önünden silinmedi.

15

Her şeye yeni baştan başladım. Son birkaç gün içinde öğrendiklerimi, aldığım dersleri unutmaya, sıfırdan başlamaya karar verdim. İşin başından beri ilerlemek yerine, daireler çizerek dolandığımı, bir kısırdöngünün içinde koştuğumu fark ettim. Chapman elinde bir tehdit mektubuyla bana gelmiş; onun öldürülmesinden sonra ben de mektubu yazanla katilin aynı kişi olduğu varsayımıyla hareket etmiştim. Oysa bu fazlasıyla basit bir çözümdü. Olanların tek kişinin başının altından çıktığını gösteren bir şey yoktu ortada. Mektubu yazan, Chapman'ın açığa vurulmasını istemediği bir sırrını öğrenmiş olmalıydı. Bu sırrı bir kişi biliyorsa, bir başka kişinin de bilmesi olasıydı. Hatta olasılıktan da öte, bir başka kişinin de bildiği kesindi. Tehdit mektubu pazartesi günü gelmişti ve –paniğe kapılmak için henüz erken sayılacak bir süre içinde– aradan yalnızca üç gün geçtikten sonra Chapman zehirlenmişti. Mektubu yazanın o kadar çabuk harekete geçmesi olanaksızdı. Öyleyse Chapman bir başka taraftan da sıkıştırılıyor, aynı anda başka bir şeyler oluyordu. Chapman hakkında öğrendiklerimden sonra, bu olasılık akla yakın görünüyordu. Chapman, çok tarakta bezi olan, çok kişiyi tanıyan çok düşman edinmiş biriydi. Bunlardan herhangi birisi onun ölmesini isteyebilirdi.

İşime en çok yarayacak şey, Chapman'ın sırrıydı. Light ve Contini'yle ilk konuşmalarım sırasında neyin peşinde olduğumu bilmiyordum; ama artık bildiğime göre beni atlatmalarına fırsat vermeyecektim. Bu arada biraz yol almak istedim. Haritayı dikkatle incelersem, çarşambadan beri dolandığım çıkmaz patikadan düze çıkacak bir yol bulabilirdim belki. O patikada toz yutmak canıma tak etmişti.

Saat iki buçukta kesekâğıdına bir paket sigara, iki sandviç, birkaç bira koyup büroma gittim. Masamın başına oturdum, öğle yemeğimi önüme serdim ve peş peşe telefon etmeye koyuldum.

Önce Abe Callahan'ı aradım. Chapman ölünce apar topar New York'a dönmüştü; benimle görüşmek isteyeceğini sanıyordum. Callahan'ın ilk

sözü, beni Banks davasından anımsadığını söylemek oldu. Anlaşılan herkes beni Banks davasından anımsıyordu ve sanki son beş yıldır hiç yokmuşum gibi davranıyorlardı. Dünya Ticaret Merkezi'ne tırmanan bir dağcı ya da Brooklyn Köprüsü'nü ellerinin üzerinde geçen biri gibi, ben de birkaç gün gazetelerde haber olmuş, sonra da unutulup gitmiştim. Herhalde yakında adım, gazetelerdeki "Şimdi Neredeler?" yazılarından birinde yer alırdı.

Callahan beni anımsadığına memnun olup olmadığından söz etmedi, ben de üstelemedim. Chapman davası üzerinde çalıştığımı söyledim.

"Chapman davası diye bir şey yok," dedi. "Yoksa gazeteleri okumuyor musun? Adamın karısı dün tutuklandı, herkes polisin ne büyük bir iş başardığından söz ediyor. Yani benden başka herkes demek istiyorum. Bu ülkenin uzun zamandır görmediği kadar yakışıklı bir adayı kaybetmekle kalmadık, aynı zamanda mükemmel bir insanı kaybettik."

"Gazeteleri okuyorum. Ama dediğim gibi, Chapman davası üzerinde çalışıyorum."

"Yoksa sen şu kayıp davalara inananlardan biri misin?"

"Kendime sıfatlar yakıştırmayı sevmem. Ben işimi sonuna kadar götürürüm. Şu anda da işin sonuna gelmiş değiliz. Sizden bilgi almak için aradım."

"Ne gibi bir bilgi?"

"Gizli bilgi. Son birkaç ay içinde Chapman'la ilgili bir güvenlik soruşturması yaptırıp yaptırmadığınızı, yaptırdınızsa kuşkulu bir şeye rastlayıp rastlamadığınızı öğrenmek istiyorum."

Telefonda bir an sessizlik oldu. "Böyle bir bilgi için sağ kolunu kesmeye hazır yığınla gazeteci çıkar. Onlara bilgi vermeyi aklımın köşesinden geçirmezken, ne diye sana vereyim?"

"Çünkü bir gazeteci parlak manşet atmaktan başka bir şey düşünmez; çünkü bana anlattıklarını kimseye aktaracak değilim. Çünkü bu işi çözmek istiyorum, çünkü fazla zamanım yok."

Bir sessizlik daha oldu, Callahan'ın karar vermekte bocaladığını seziyordum. Biramdan bir yudum daha içtim. "Pekâlâ Klein, işine yararsa al sana bilgi: Bir soruşturma yaptırdık, ama bunu yalnızca politik koşullar öyle gerektirdiği için yaptık. Beş-altı yıl önce olsaydı, böyle bir şey aklımızdan geçmezdi. Ama bugün en ufak bir skandal sızıntısı olsa, neler olduğunu görüyorsun. Bir siyasi parti çok tedbirli, çok ihtiyatlı olmak zorundadır. Bir bakıma, bizler temsil ettiğimiz kişilere kötülük ediyor sayılırız."

“Uzun uzadıya girizgâh yapmanıza gerek yok. Durumunuzu biliyorum. Siz aldığınız bilgileri anlatın yeter.”

“Peki, bilgileri anlatayım. George’un, Americans takımının başkanı Charles Light’la bir sözleşme yüzünden tehlikeli sonuçlar doğurabilecek bir anlaşmazlığa düştüğünü öğrendik.”

“Bunu biliyorum. Başka bir şey var mı?”

“Seçim kampanyasının tam ortasında, George’la karısının boşanmalarının patlak verebileceğini de öğrendik.”

“Evliliklerinin nasıl gittiğini artık herkes öğrendi. Ben, ne pahasına olursa olsun gizlenmesi gereken bir şey olup olmadığını merak ediyorum. Belki bir suç ya da en azından Chapman’ın itibarına leke sürecek kuşkulu bir durum.”

“Hayır, öyle bir şey çıkmadı. Demin sözünü ettiğim iki konu yeterince ciddiydi. Ama bunlardan biri gündeme gelecek olursa, George rahatça üstesinden gelebilir diye karar verdik.”

“Soruşturmayı kim yaptı?”

“Dampler Dedektiflik Bürosu’nda çalışanlardan birisi yaptı. Wallace Smart adında biri. İyi de iş çıkardı. Bir aydan çok çalıştı.”

“Chapman’ın seçimi kazanacağına gerçekten inanıyordunuz, değil mi?”

“Şöyle söyleyeyim. Yaptırdığımız kamuoyu yoklamalarının hepsi, Chapman’ın, en güçlü cumhuriyetçi adaydan yüzde altmış üç puan ileride olduğunu gösteriyordu. Bu hiç görülmemiş bir sonuç. George’un kazanması doğaldı. Kazanmak için gerekli bütün güdülere, bütün dürtülere sahipti. Günün birinde Başkan adayı olsa hiç şaşırmazdım.”

“İlginç.”

“Ne ilginci; bu düpedüz trajedi. Gaddarca bir trajedi.”

Dampler Dedektiflik Bürosu’nu aradım, Wallace Smart’la görüşmek istediğimi söyledim. Mr. Smart üç hafta önce işten ayrıldığı için görüşemeyeceğimi söylediler. Kendisini nerede bulabileceğimi biliyorlar mıydı? Hayır, dedektiflik işini tamamen bırakmıştı. Kendisine ufak bir miras kalmış, o da işi gücü bırakıp bir başka yere yerleşmeye karar vermişti. Hawaii’ye gittiği söyleniyordu. Burada adresini alabileceğim

akrabası var mı, diye sordum. Hayır, Mr. Smart'ın karısıyla çocukları on-on iki yıl önce araba kazasında ölmüşlerdi. Hiç akrabası yoktu.

Masamın çekmecesinden boş bir kâğıt çıkartıp Wallace Smart'ın adını büyük harflerle yazdım. Chapman'ın sırrını bilenlerin sayısı şimdi üçe çıkmıştı. Smart sözümona mirasa konduğu için işini gücünü bırakmıştı; bunun açıkçası, Chapman hakkındaki bildiklerini, istediği fiyatı ödeyebilecek kadar parası olan birine satmış demekti. Örneğin Charles Light'a. Hiçbir yerden sonuç alamazsam, Smart'ın peşine düşebilirdim. Mr. Wally Smart: eski dedektif, eski New Yorklu, sır taciri. Zuladaki son kozum.

İkinci sandviçimi de yedikten sonra Charleston, Güney Carolina'daki tatlı bir santral memuresiyle beş dakika çene çaldım. Kız, Randy Phibbs'in Lokantası'nın adını rehberde sabırla tarayarak bana yardımcı oldu. Bu arada New York'ta havaların nasıl olduğunu soruyor, bana "şekerim" diyor, duyduğu en iyi aksanın bende olduğunu, tıpkı televizyondaki aktörlerin sesine benzediğini söylüyordu. Kız öyle şirin, öyle cana yakın konuşuyordu ki, telefonu kapatmak içimden gelmiyordu. Lumbago ağrıları çeken altmış yaşında bir büyükanne bile olsa vız gelirdi.

Randy Phibbs, beş yıl önce Americans takımında yedek iç saha oyuncusuydu. Takımdaki onca oyuncunun içinde Chapman'la az çok dostluk kurabilmiş tek kişi oydu. Phibbs hemen hemen bütün maçlarda yedek kulübesinde otururdu; ama gerekirse birkaç hafta ikinci devre, kalesinde iş görebilirdi. Beş yıl önceki Dünya Kupası'nda son üç maçta oynamış, dört-beş iyi kurtarış yapmış ve iç sahada parlak oyunlar çıkarmıştı. Bu performansı, sporculuk yaşamını bir mevsim daha uzatmıştı. Yeteneğiyle değil, hırsıyla oynayan bir oyuncuydu. Avurduna tütün doldurmasını, eski zamanlardaki oyuncular gibi eldivenini yumruklayışını, boyun damarları kabarıncaya kadar hakemlere bağırmasını izlemek hoşuma giderdi. Phibbs ve Chapman taban tabana zıt iki arkadaştılar. Ama Phibbs, takımdaki oyuncular içinde, Chapman'ın üniversite bitirmiş bir entelektüel olmasından, günün birinde Ünlüler Müzesi'ne girmeyi hak edecek olmasından eziklik duymayan belki de tek kişiydi. O, bütün bunların hiç önem taşımadığı bir âlemden geliyordu. Phibbs sıkı delikanlıydı, onun gözünde Chapman da sıkı delikanlıydı.

Kendisini neden aradığımı kavraması birkaç dakika aldı. Chapman'ın öldürüldüğünü bir akşam önce televizyondan öğrenmişti, bugünkü radyo

haberlerinde de Judy’ nin tutuklandığını duymuştu. Onun örnek bir kadın olduğunu düşünüyordu ve neden zavallı George’un hesabını görmeyi istediğini anlayamıyordu. George onun en iyi arkadaşıydı, her yıl birbirlerine Noel kartı gönderirlerdi.

“Beş yıl önce George’un oynadığı son mevsimi anımsamanı istiyorum Randy.”

“Tamam arkadaş,” dedi. “Beş yıl önce, George’un her atışta tam tur yaptığı yıldı.”

“Sen onun en yakın arkadaşıydın Randy; o yüzden öğrenmek istediklerimi en iyi bilecek kişi sensin.”

Phibbs çok doğal bir şeyden söz edercesine, “Ben onun yalnız en yakın arkadaşı değildim,” dedi; “o koca takımdaki tek arkadaşıydım. Geri kalanlarla iki çift laf ya eder ya etmezdi, onlarla birlikte olmayı istemiyormuş gibi davranırdı. George sıkı adamdı. Kimseye yüz vermezdi. Ama biz ikimiz çok iyi anlaşırdık. Benim konuşma tarzımdan hoşlanırdı sanırım.”

“O son yıl George’un davranışlarında bir tuhaflık olup olmadığını anımsayabiliyor musun? Kafasını bir şeyler kurcalar gibi bir hali var mıydı?”

“George’un kafasını her zaman kurcalayan bir şeyler olurdu beyim. Aklı büyük adamlardan biriydi, ne demek istediğimi anladın mı, kafasının içine giren her şey orada rahat eder, uzun süre yerleşirdi. Benim tanıdıklarım içinde iki kişiyi bir araya getirsen George kadar düşünemez.”

“Ama o son yıl özellikle dikkatini çeken bir şey oldu mu? Eskisinden daha düşünceli, daha dalgın görünüyor muydu?”

“George her zaman derin düşünürdü. Beyzbolu bile ciddiye alır, oyun değilmiş de gerçek bir işmiş gibi görürdü. Beyzboldan fazla zevk aldığını da sanmıyorum, oynamak için iyice kendini sıkardı. Oysa ben kalın kafalı olduğum için sahaya çıkmaktan keyif duyardım.”

“Demek o son yıl George’da göze çarpan bir değişiklik olmadı?”

“Bilmem, düşünüyorum da... acaba senin gibi bir dedektif için dişe dokunur bir şey sayılır mı bilemiyorum. Ama George arada bir tuhaf davranırdı. Daha sezon yarılanmadan, maçtan önce bana gelir, ‘Randy bugün bir atışta üç kale koşacağım,’ derdi ve iki kale koşarsa kendi kendini yerdi. Bir keresinde dokuzuncu vuruşta ikilik bir atış yaptı, sonra kulübeye gelince tam turluk atış yapması gerektiğini söyledi.”

“Onun için kendi performansı takımın aldığı sonuçtan daha mı önemliydi?”

“Yok, pek öyle diyemem. George da maçı kazanmayı ötekiler kadar isterdi. Ama çıtayı yüksek tutardı, sanki bütün takımı kendi omzunda taşımak ister gibiydi. Şimdi düşünüyorum da, gerçekten de bütün takımı o omuzlardı.”

Bir süre sustuk. Sonra, “Lokanta işi nasıl gidiyor Randy?” diye sordum.

“İyi, çok iyi. North’da oynarken kendimi buralılara sevdirmiştim, onlar da Randy Phibbs’i hiç unutmadılar.”

“Charleston’a gelirsem, lokantana uğrayıp yemek yerim.”

Phibbs coşkuyla, “Mutlaka gel,” dedi. “Sana öyle bir kaburga kızartması hazırlarım ki, bu dükkâna ayağını atmış en mutlu Yankee olursun.”

Charleston’dan sonra San Diego’yu arayıp Chapman’ın ailesinin yanında çalışan Meksikalı hizmetçiyle konuştum. Telefon dün sabahtan beri susmak bilmediği için, Chapman’ın annesi de babası da artık telefonlara çıkmıyorlardı. Benimle konuşurken bir yandan da, ah ne korkunç bir şey, diye ah vah eden hizmetçiden, cenazenin California’ya götürüleceğini ve cenaze töreninin San Diego’da yapılacağını öğrenebildim.

Daha sonra Minnesota’ya telefon ettim. Görünüşe bakılırsa, Chapman’ın hiç gerçek dostu, sırlarını açabileceği kimsesi yoktu. Bloomington’da doktorluk yapan ağabeyi Alan’la görüşüp görüşmediğini merak ediyordum. Alan, Chapman’ın muayenehanesindeki hemşire, doktorun bir akşam önce San Diego’ya gittiğini söyledi. Ailenin başına bir felaket geldi, dedi. Ben de kulağıma öyle bir şeyler çalındığını söyledim.

Telesekreterimde iki mesaj vardı. Biri *Post* gazetesinde çalışan Alex Vogel’den gelmişti. İkincisi ise büroya gelmemden birkaç dakika önce arayan Brian Contini’nin mesajıydı. Anladığım kadarıyla, Vogel benim adımı emniyetteki bir tanıdığından almış ve Chapman’ın cesedini nasıl bulduğumu öğrenip yazmak için aramıştı. *Post*, birinci sayfayı dolduran kanlı haberlerin gerisindeki öyküleri işlemeye çok önem verirdi. Her cinayeti, her yangını, her soygunu kıyamet habercisi bir felaket olarak

yansıtmayı iş edinmişti. Ben de bu gazeteden uzak durmayı ilke edinmiştim. Vogel benimle konuşmak istiyorsa, çok uğraşacak demekti.

Aradığımda Chip bürosundan çıkmıştı. Sekreteri dönmeyeceğini söyledi. Beni neden aradığı konusunda bir bilgisi olup olmadığını sordum. Kız, o canı sıkkın, ben-işimden-başka-şeye-karışmam havasındaki tipik sekreter tonuyla bilgisi olmadığını söyledi. Chip'le babasının, hafta sonunu ailecek Westport'da geçirmek üzere erkenden çıktıklarını tahmin ettim. Chip'in, Judy'nin savunmasıyla ilgili bütün hazırlıkları Burleson'a bırakması beni hayal kırıklığına uğratıyordu. Artık onun için hukukçuluk, belgeler, sözleşmeler, el sıkışmalardan ibaret bir sığınak haline gelmişti ve bu dünyanın dışına çıkmaktan ürker olmuştu. Göbeğini çevreleyen et yığınları gibi, beyninin çevresini de onu gerçek dünyadan koparan kat kat yağ sarmıştı. Bir zamanlar, Hukuk Fakültesi'ni bitirir bitirmez, Yasal Yardıma Muhtaç Kişilere Hizmet Derneği'nde çalışmaktan söz eden adam işte bu hale gelmişti. Damarlarının ne zaman kireçlenmeye başlayacağını merak ettim.

Bir yeri aramak için ahizeye uzandığım sırada, telefonun zili avucuma titreşim dalgaları yayarak çaldı. Son bir buçuk saattir onca yere telefon ettikten sonra, birinin beni araması neredeyse tuhafıma gitti. *Post*'un muhabiri olmasa diye dua ettim; duam kabul olundu. Arayan Boğuk Ses'ti.

"Kolay kolay pes etmiyorsun, değil mi?" dedim.

"Sen de öylesin Klein. Bütün gün izlendin, anladığım kadarıyla sana söylenileni yapmaya niyetli görünmüyorsun."

"Büroma geldiğimden beri seyahat acentelerinin broşürlerini inceliyorum. Bugünlerde Amerika içi turlarla ne kadar çok yere gidilebileceğini duysan şaşarsın. Ama gözün aydın, sonunda kararımı verdim. Tatilimi, Anchorage, Alaska'da geçirmek istiyorum. Tek sorun, oraya yalnızca New York'tan hareket edip Panama Kanalı'ndan geçen şileplerle gidilebilmesi. İlk şilep, ancak altı ay sonra kalkacak."

"O zaman tatilini geçirmek için başka bir yer seç."

"Seçtim bile. New York. Orada yaşayanlar hallerinden pek hoşnut olmasalar da, New York'un gezmek için harika bir yer olduğu söyleniyor."

"Kalmaya karar verirsen, zaten yaşayacak yer aramana gerek olmayacak."

"Sinirlerine hâkim olamayan tiplerdensin herhalde. Bunu bu sabah da söyledin. Boyuna yinelersen, kafama daha iyi dank edecek değil."

“Öyleyse neden denileni yapmıyorsun?”

“Çok geçerli iki nedenden ötürü: Burada yapmam gereken işler var ve senden korkmuyorum.”

“Bunu söylediğine pişman olacaksın. Bu uyarıyı sakın unutma.”

“Şimdi hemen gider, bir ip alıp parmağıma bağlarım.”

“Şimdiden sonra sokaklarda gezinmen tehlikeli olur. Attığın her adım son adımın olabilir.”

“Sokaklarda dolanmak fahişeler için de tehlikeli, ama pekâlâ da beceriyorlar. Belki benim şansım da yaver gider.”

“Olamaz Klein. Senin şansın sona erdi.”

“Bunu söylediğine sevindim. Yarın at yarışı oynamaya niyetim vardı, ama belki de o zahmete girmem artık.”

“Pek çok şey için zahmete girmene gerek kalmadı Mr. Klein. Önündeki gelecek öylesine kısaldı ki, bir cücenin yanında bacak kadar kalır.”

“Güzel bir benzetme. Günün birinde yerini düşürüp ben de kullanırım,” dedim.

Ama Boğuk Ses beni duymadı. Telefonu çoktan kapatmıştı.

Masamın üstündeki ekmek kırıntılarını topladım, sandviç kâğıtlarıyla bira kutularını çöpe attım. Dördü çeyrek geçiyordu. Boğuk Ses kapının önünde bekliyorsa diye 38’liğimi almak için kasaya davrandım, ama artık silahım olmadığı aklıma geldi. Silahımı dün gece almışlardı ve taşocağında bir yerlerde kaybolmuştu. Silahın hayaleti peşimden gelir mi acaba, diye düşündüm.

Sokakta pusuya yatmış kimse yok gibi görünüyordu, ben yine de tedbirli davranmak için taksiye binmeye karar verdim. Sekizinci Sokak Kitabevi’ne varmam yirmi dakika sürdü. Gotham Kitabevi ve şehirdeki öteki birkaç kitapçı gibi Sekizinci Sokak Kitabevi de, kitapların kendilerine özgü ömürleri olduğuna ve ilkbaharda yeni yayınların listesi çıkınca eskilerin yok oluvermediğine inanan yerlerden biriydi. Beverley Hills’de yaşayan kadın romancı kılığına girmiş bir bilgisayarın son döktürdüğü dokuz yüz sayfalık destana para bastırmak için koşturmazdınız o dükkâna; istediğiniz kitabı seçmek için giderdiniz. Doğru alıcının gelmesini bekleyerek altı-yedi yıl raflarda sürünen şiir kitaplarını orada bulabilirdiniz. Kitabevi, iyi kitapların ömrü hepimizinkinden uzundur görüşündeydi.

Kitaplara bakarak oyalanacak zamanım olmadığına karar verdim ve doğruca tarih, sosyoloji ve psikoloji konusundaki kitapların bulunduğu üçüncü kata çıktım. William Briles'ın on bir kitabından altısının karton kapaklı baskıları vardı. Adlarına bir göz attıktan sonra, üçünde karar kıldım: "Bir İçeri Bir Dışarı: Profesyonel Bir Hırsızın Yaşamı", "Hukukun Öteki Yüzü: Suçlu Davranışlarının İncelemesi" ve "Gri Flanel Kostümlü Gangster: İşadamı Kılığındaki Mafya Babası".

Yazarkasanın başındaki delikanlının sırtında askerliğinden kalma bir gömlek, yüzünde de işe yeni başlamışların her an tetikte duran ifadesi vardı. Seçtiğim kitaplar tuhafına gitmiş görünüyordu. Herhalde ona araştırmacı bir tip gibi gelmemiştim.

"Suç işlemeye karar verdim. İşe başlamadan önce de bu konuda biraz fikir edineyim dedim."

Çocuk gülümseyerek espriye katıldı. "İlk işiniz ne olacak?"

"”Banka soymayı düşünüyorum. Ne dersin?"

Delikanlı olmaz gibilerden başını salladı. "Fazla riskli olur. Ben olsam daha saygın bir şey seçerdim. Örneğin şantaj."

"Ama onun için önce bir kurban bulman gerek, o da çok iş çıkartır."

Kolunu dükkândaki herkesi içine alacak gibi açtı. "Herkes bir kurbandır," dedi. "İstediğini seç. Bu koca şehirde gizleyecek hiçbir şeyi olmayan tek kişi bulunmayacağına bahse girerim."

"Az önce bir Jimmy Cagney filmi izlemişe benziyorsun."

Aval aval bakarak başını salladı. "Evet, sinemaya çok giderim."

Kitaplar on beş dolardan fazla tuttu. Bunun kaçta kaçının Briles'ın cebine gireceğini düşündüm ve kitap parasını masraf listesine geçiririm, diye kendimi avuttum.

Kırk dakika sonra bir pizza, birkaç kutu bira ve kitaplarla donanmış olarak büroma döndüm. Kanepeye uzandım, birkaç saat kitap okudum. Gürültü ve trafik sokaktan el ayak çekmeye başlayınca akşamın yaklaştığını anladım. Batı Broadway gündüzleri işlek olan bir yerdir, akşam yemeği saatinde karanlık ve ıssızdır. Artık şehrin varlığını hissetmiyor, yıl sonu sınavına çalışan bir öğrenci hızı ve dikkatiyle okuyordum.

Saat dokuz buçuk olunca, bugünlük bu kadar okuma yeter, dedim. Yıkandım, ceketimi fırçaladım ve dışarı çıkmaya hazırlandım. Charles Light'a beklenmedik bir ziyaret için uygun bir saatti.

Hava serinlemişti, bir an önce taksi bulmaya dua ederek hızlı hızlı yürümeye koyuldum. Daha İkinci Sokak başına gelmeden önce ilk kurşun kulağımın dibinden vınlayarak geçti, solumdaki tuğla duvara saplandı. Sanki kurşun atıldıktan sonra siper alırsam vurulmayacakmışım gibi, hiç düşünmeden kendimi kaldırıma attım. Panik, kimi zaman gövdenin beyinden talimat almadan harekete geçmesine neden olur. İkinci kurşun atıldığında hâlâ yerdeydim ve kalkıp oradan uzaklaşmam gerektiğini düşünüyordum. Kurşun, kaldırımın kenarına çarptı ve parçalanan betonun tozları yüzüme sıçradı. Yuvarlanarak kendimi binanın gölgesine attım ve üçüncü kurşunun tepemdeki vitrini delip geçtiğini duydum. Kırılan camlar üzerime indi ve içeriden bir hırsız alarmı çalmaya başladı. Belki de canımı kurtaran bu alarm zili oldu. Saklanabileceğim bir yer yoktu, silahı atan üzerime gelecek olsa işim bitmişti. Ama alarm sesinden korkup kaçtı. Koşan ayak seslerini duydum ve uzaklaştıklarına bir an inanamadım. Sonra ses kesildi. Otuz saniyeden kısa sürede yaşamdan ölüme, ölümden yaşama gidip gelmiştim. Vitrini kırılan elektrikli cihazlar dükkânının sahibine dua ettim. Boğuk Ses yanılmıştı. Talihim henüz sona ermemişti. Bunun en canlı kanıtı da güm güm atan kalbimdi.

16

Ev, Henry James'in romanlarında anlatabileceği türden tipik bir New York konağıydı. Park Bulvarı'na açılan sokaklardan birinde, projektörlerle aydınlatılmış görkemli bina, uzun beyaz giysiler içindeki kadınları, müzikli gece davetlerini, Teddy Roosevelt'in dış politikasının iş dünyası için nasıl yararlı olduğunu tartışan siyahlar içindeki ciddi görünümlü erkekleri getiriyordu insanın aklına. Light Konağı diye bilinen ev, kuşaklardır ailenin mülküydü ve emperyalizmin, nakit paranın, ucuz emeğin geçerli olduğu yitik bir çağın anısına dikilmiş bir anıta benziyordu. Wichita'dan gelenler, New York zenginliğinin ne mene bir şey olduğunu iyice belleklerine kazısınlar diye, tur otobüsleri evin önünde mola verirlerdi. Burası, beyaz Cadillaclarla fiyaka yapan Houston ve Los Angeles'ın savaş sonrası edinilmiş köksüz zenginliğine benzemezdi. Lihgtların serveti, tekerlekli sandalyeyle dolaşacak kadar yaşını başını almıştı. Tekerlekli sandalyenin Titanic'ten biraz daha büyük olması da fazla sorun yaratmıyordu. Nasıl olsa itecek birisi tutulabilirdi.

Tabii gecenin o saatinde kapıyı açacak hizmetkârlar ortalıkta değillerdi. Ana girişteki demir parmaklıklı büyük kapının önünde durdum, zili çaldım. Zil, radyo kulelerindeki aygıtlara benzer, gelişmiş bir diyafona bağlıydı. Bekledim, saatime baktım, bir dakika sonra yeniden zile bastım. Sonra bir kez daha bastım. Zili dördüncü kez çalıp çalmamayı düşünürken, mikrofondan Light'ın sesi geldi. Aygıtta en ufak bir parazit ya da cızırtı yoktu, adamın sesini sanki karşımda duruyormuşçasına net duyabiliyordum.

"Defol buradan, yoksa polis çağırırım," dedi.

"Ben Klein, Mr. Light. Sizinle konuşmam gerek."

"Dün konuşacağımızı konuştuk. Konuşacak başka bir şey yok."

"Yalnızca on dakikanızı istiyorum. Nasıl olsa sizin için artık önemi yok. Chapman'la oynadığınız oyun bitti, siz kazandınız."

Light yanıt vermek yerine, kapının kilidini açan düğmeye bastı, içeri girdim. Antrenin merdivenlerini çıktım, bir başka düğme sesi geldi ve iç

kapı açıldı. Ayağımı eşikten atınca normal bir evin birinci katı büyüklüğündeki antrede buldum kendimi. Yere siyah beyaz karo döşenmişti, yaklaşık altı metre yüksekliğindeki tavandan kocaman bir kristal avize sarkıyordu. Burası, gelenleri etkilemek amacıyla yaptırılmış bir yerdi. Ben de etkilendim.

Light haki pantolonu, terlikleri ve yeşil süveteriyle sanki gününü yat gezisinde geçirmiş biri kılığında içeri girdi... Alaycı bir bakışla beni süzdükten sonra, “Seni son gördüğümden bu yana boş durmamışa benziyorsun,” dedi.

Ceketime baktım, dirseği yırtılmıştı. “Öyle oldu,” dedim. “Dün yanlışlıkla Central Park hayvanat bahçesindeki aslanların yemine karıştım; bu akşam da taksiyle gelmek sıkıcı olur diye buraya kadar emekledim. Çok eğlenceli oluyor, ama insanda üst baş da kalmıyor.”

Light hafifçe sırıttı, topuklarının üzerinde döndü, beni salondan, sonra başka bir odadan, sonra koridordan geçirip arka merdivenlerin altındaki küçük bir odaya götürdü. Bir duvarı boydan boya kaplayan camlı kitaplıkta alfabetik sıraya göre dizilmiş siyah ciltli pul albümleri vardı. Rafların boş bırakılmış yerlerine çerçeveli pullar ve pulların piyasaya sürüldükleri ilk günlerle ilgili yazılar konulmuştu. Karşı duvara üç metre uzunluğunda bir camlı masa yaslanmıştı. Odanın ortasında da üzerinde kapakları açık pul albümleri, albüme yerleştirilmemiş pullar, pul maşaları, saydam zarflar ve bir büyüteç olan büyük, yuvarlak bir meşe masa vardı. Şimdiye kadar hiçbir evde böyle bir oda görmemiştim. Bir türbeye girmiş gibiydim.

Light gurur duyduğunu belirten bir tavırla konuştu: “Gördüğün gibi, burası pul odası. Pulların nemden zarar görmemesi için odanın ısısı ve nemi sürekli kontrol altında tutulur. İyi bak. Bu, belki de ülkenin en değerli koleksiyon.”

Vitrinlerdeki pullara göz atarak, “Çok ilginç,” dedim. “İnsanın böylesine oyalayıcı bir hobiye zaman ayırabilecek durumda olması ne güzel şey.” Light sesimdeki alayı fark etmedi.

“Evet, haftada en az birkaç saatimi bu işe ayırıyorum. Bu kendi kendime kalmamı, geçmişle bağlantı kurmamı sağlıyor. Modern dünyanın bütün tarihini pullarda bulabilirsin. Gündelik yaşamda kullanılan, ama tarihsel bir dönemin bütün önemli olaylarını yansıtabilen tek şey puldur.” Light birden durdu, kendini topladı. “Ama tabii sen pullarla ilgilenmiyorsundur.”

“Tam tersine. Sizin ilgilendiğiniz her şey beni de ilgilendiriyor Mr. Light. Son günlerde sizi anlayabilmek için epey zaman harcadım. Sizinle ilgili her şey benim için önemli.”

Light azametli bir tavırla, “İşin ucunu bırakmaya niyetli değilsin, değil mi?” dedi. Gecenin onunda kapımı çaldığın için, istersem seni tutuklatabilirdim. Şansın varmış da bunu yapmayı canım istemedi. Çünkü keyfim yerinde. George Chapman’ın ölümünü kutluyorum; benim için bundan daha keyifli bir şey olamaz.”

“Bana rol yapmanıza gerek yok Mr. Light. Kutlama aslında bu gece içinizden gelecek en son şey olabilir. Chapman’ın ölümü sizi sarstı. Evet, oyunu siz kazandınız, ama oynama zevkinden de yoksun kaldınız. Neredeyse cezalandırılmış gibi oldunuz. George Chapman’ı herkesin gözünden düşürüp yok etmek istiyordunuz. Bu sizin için öylesine önemliydi ki, yolunuza çıkan bütün engelleri ezip geçmeye kararlıydınız. Ama şimdi işler altüst olunca şaşırdınız. Bu gece beni evinize almanızın nedeni de bu. Size önemli bir şey söyleyebileceğimi düşünüyorsunuz.”

Light yuvarlak masanın yanındaki koltuğa oturdu, beni dikkatle süzdü. Alçak sesle konuşarak, “Zeki adamsın Mr. Klein,” dedi. “Galiba senin zekânı iyi tartamamışım.”

“Dediğiniz kadar zeki değilim; olsaydım bu sonuca varmam iki günümü almazdı, belki Chapman da bugün hayatta olurdu.”

“Saçma. Chapman’ı karısı öldürdü. Ölümünün başka bir şeyle bağlantısı yok.” Light masadan büyüteci alıp sinirli bir tavırla elinde evirip çevirmeye başladı. “ Tamamen ailevi bir olay.”

“İşin resmî açıklaması öyle. İyi bir hikâye, ama gerçekle ilgisi yok. Bu işte Mahatma Gandhi ne kadar suçluysa, Judy Chapman da o kadar suçlu.”

Light bu sözlerimi kendisini suçlayan bir ima olarak aldı. “Sen ne demek istiyorsun Klein? Zanlıların peşinde olduğunu ve bir yolunu bulup beni de bu işe bulaştırabileceğini mi söylemeye çalışıyorsun?” Elinin tersiyle beni def edercesine büyüteci salladı. “Ben bu işte hiç yokum. Ellerim pisliğe bulaşmadı.”

“Chapman’ı siz öldürttünüz demiyorum. Az önce anlattım. Ama sizin elleriniz de temiz değil Mr. Light. Doğrusunu isterseniz, elleriniz de beyniniz kadar pislik içinde.” Sözün gerisini merak etsin diye sustum, ağır ağır masanın çevresini dolanıp vitrinin önünde durdum. Bir sigara yaktım, kibriti yere attım. Light benim sigara içmeye niyetlendiğimi görünce

afalladı. Onun pul odasında kimse sigara içemezdi. Karşı çıkmasını bekledim, ama tepki gelmeyince konuşmamı sürdürdüm. Söyleyeceklerimden öylesine korkuyordu ki, ağzını açıp tek kelime edemiyordu. “Tabii, mecbur kalsaydınız Chapman’ı öldürmeyi de göze almıştınız. Ama bu çok daha sonra deneyeceğiniz bir şeydi. Şimdilik en büyük isteğiniz onu halkın gözünden düşürmekti. Sizin paraya ihtiyacınız olmadığı meydanda; ama para peşinde olmanın dışında, adi bir şantajcıdan geri kalmazsınız. Ben ortaya çıkıncaya kadar her şey yolundaydı. Chapman adaylığını açıklayacak ve önseçimde kazanacaktı. İşin orası hemen hemen kesindi. Siz de Chapman’ın tam o noktaya gelmesini istiyordunuz – herkesin gözü önünde olacak, kolayca yıpratılabilir bir duruma gelecekti. Ama Chapman beni tutunca, niyetinizi anladığını sandınız; ifşa etmeyi tasarladığınız sırrı benim de bildiğimi varsaydınız. Chapman’ın niyetinizi bilip bilmemesi önemli değildi; çünkü bütün şantaj kurbanları gibi o da çıkmaza girmişti. Kendini sizden koruması için sırrını açığa vurması gerekiyordu, oysa herkesten gizlemek istediği de işte bu sırdı. Ama benim durumu bilmem önemliydi. O yüzden bana baskı yapmaya kalktınız. Beni satın almak için iki adamınızı gönderdiniz; ama sökmedi. O zaman tehdide yeltendiniz, o da sökmedi. Bir bakıma Chapman’ın tam o sırada ölmesi benim için bir şans oldu. Yoksa birkaç gün içinde Angel ve Teddy’yi beni öldürmeye gönderecektiniz belki de. Chapman’ı çiğneyip sırrı açığa vururum diye korkunuzdan benim ölmemi istiyordunuz.”

Light hiç kıpırdamadan oturuyordu. Gerçeğe öylesine yaklaşmıştım ki, hemen bir şeyler uydurup karşılık veremedi. Sigaramı, vitrinin çıkıntısına bastırıp söndürdüm, Light sesini bile çıkarmadı. Sonra yavaş, sanki içinin derinlerinde bir yerlerden çıkıyormuş gibi uzaktan gelen bir sesle ve neredeyse bilinçsizce konuştu.

“İstediğin nedir?”

“Sizinle bir alışveriş yapmak istiyorum.”

“Para mı? Para peşinde olduğunu sanmıyordum.” Hayal kırıklığı ve bezginlikle içini çekti.

“Alışveriş dedim, para demedim. Siz bana istediğim bilgiyi verin, ben de sesimi çıkarmayacağıma söz vereyim.”

“Ne demek istediğini anlamıyorum.”

“Çok güçlü biri olduğunuzun farkındayım Mr. Light; ne yaparsam yapayım, benim gibi birinin size fazla zararı dokunamaz. Ama epey

tatsızlık çıkarabilirim ve itibarınıza gölge düşürürüm. Politikaya atıldığınıza göre, sahip olduğunuz en değerli şey itibarınız. *Times* gazetesindeki arkadaşlarımdan birine çevirdiğin dolapları anlatmam yeter; işte o zaman pullarınla oynayacak o kadar bol vaktin olur ki, ne zaman pul görsen kusacak hale gelirsin.”

Light yeniden küstahlaşarak, “Siz liberaller hep aynı bokun soyusunuz,” diye çıkıştı. “Politika iktidar demektir, iktidar da kirli iş demektir. Demokratlardan biri bir şey yaptığı zaman, bunun adı pragmatizm olur. Ama Cumhuriyetçilerden biri aynı şeyi yapmaya kalkışırsa, hemen suçlu yaftası yapıştırılır. Ve bu arada bütün ülke kızılların eline geçer.”

“Bu seferki politika değildi,” dedim. “Yalnızca kişisel nefretten kaynaklanıyordu. Davanıza bağlılık duyduğunuzu ve hükümete Kremlin’in izni olmadan adım atmayan gizli komünistler gözüyle baktığınızı biliyorum. Ama Chapman’ın yakasını bırakmama kararını idealleriniz uğruna vermediniz. Sizin istediğiniz onu seçimlerde yenilgiye uğratmak değil, düpedüz çarmıha germekti.”

“Öyle de yapacaktım. O zaman halk, siz sosyalistlerin gerçekte ne mal olduğunuzu görecekti.”

“Hiçbir şey yapmasaydınız, bu işe bulaşmamış olacaktınız. Politikada nasıl aşırılığa kaçıyorsanız, bu işte de aşırıya kaçtınız. O iki geri zekâlıyı evime göndermenize çok içerliyorum. Evime geldiler, odamı altüst ettiler, beni patakladılar ve bütün bunları lunaparkta eğleniyormuş gibi yaptılar. Dilerim aynısı sizin başınıza gelsin de, o zaman görün gününüzü.”

Vitrinin camını kaydırarak açtım, pul albümlerinden birini aldım. Light bunu görünce paniğe kapıldı. “Ne yapıyorsun sen?” diye bağırdı.

Albümü yere fırlattım, “Bu benim evde olanların ağır çekimi. Neler olduğunu anlamana yardım ediyor, değil mi? Böylesi radyo bülteninden çok daha canlı.”

Bir albüm daha alıp yere attım. İstemeden düşürürcesine yavaşça elimden bıraktım. Niyetim koleksiyona zarar vermek değil, onun keyfini kaçırmak, iplerin artık kendi elinde olmadığını göstermekti.

Light yerinden fırladığı gibi, neredeyse histerik bir öfkeyle üzerime atıldı. Yaşlıydı, ama gücü kuvveti yerindeydi. Onu incitmek istemiyordum, ama yumruk atmasına fırsat vermeyi de istemiyordum. Var gücümle göğsünden ittim, masaya doğru uçup yere yığıldı. Yeni bir hamleyi göze almaması için bu kadarı yetti. Ağır ağır ayağa kalktı.

“Pekâlâ,” dedim. “Şimdi konuşalım. Benimle açık seçik konuşursanız çeker giderim. Ama bir numara çevirmeye kalkarsanız bu odadaki pulların hepsini tek tek yırtarım.”

Light tekrar koltuğa oturdu. Küçük düşmüştü, ama yapabileceği bir şey olmadığının da farkındaydı. Bu onun için kolay hazmedilemeyecek bir yenilgiydi, ama zerre kadar acımıyordum.

“Neyi öğrenmek istediğini söyle, ben de sana açıkça anlatayım,” dedi.

“Chapman’a neyle gözdağı verdiğini öğrenmek istiyorum. Onu mahvedeceğini sandığın şeyin ne olduğunu bilmek istiyorum.”

Light afalladı. O sırrı bilmediğim aklına bile gelmemişti. Bütün stratejisini, Chapman’ın sırdaşı olduğum varsayımına göre yapmıştı. Şimdi yanıldığını, kendini ele verdiğini anlıyordu. Bu çok önemli bir andı, ben de iyice tadını çıkardım. Aradan ancak bir dakika geçtikten sonra Light yeniden konuştu.

Bana anlatmaktan çekinecek bir şeyi olmadığını kanıtlamak istercesine gözlerimin içine bakarak, “Chapman gangsterlere bulaşmıştı,” dedi.

“Victor Contini’yi mi kastediyorsunuz?”

“Evet, Contini’yi kastediyorum.”

“Ne şekilde bulaşmıştı?”

“Chapman ona büyük miktarda borçluydu. Kumar borçları vardı ve ödemeye yanaşmıyordu.”

“Contini parasını alamayacağını anlayınca, o kazayı planladı.”

“Bakıyorum, olayı sen de benim kadar biliyorsun.”

“Pek o kadar değil. Hâlâ anlayamadığım bazı şeyler var. Örneğin kumar. Chapman kendini kumara kaptıracak biri gibi gelmedi bana.”

“Bildiğimiz anlamda kumar değildi. Chapman bir şekilde Contini’yle tanışmış, belki oğlu aracılığıyla tanımıştır. İyi ahbap olmuşlar.”

“Siz bu ahbaplığı nasıl öğrendiniz? Herkesin bildiği bir şey değildi ki.”

“Ben oyuncularımı yakından izlerim. Bu tatsız bir duruma düşmelerini iş işten geçmeden önleyebilmenin en iyi yoludur. Beyzbolcular zamanla bunalırlar; can sıkıntısından belalı işlere bulaşırlar; özellikle de kadınlarla başları belaya girer.”

“Yani yanınızda çalışanların peşine takmak için casus tuttuğunuzu söylüyorsunuz.”

“Ben buna casusluk diye bakmıyorum. Korumak, kollamak diye görüyorum. Takımın imajını kollamak zorundayız. Beyzbolcular basın için

boy hedefidir. Yılın yarısından daha uzun bir süre boyunca, ister sahada ister saha dışında attıkları her adım gazetelere haber olur. Bunlar önemsiz, sıradan delikanlılar; ama Başkan kadar yakından izlenirler. Büyük bir aktör ya da bir opera sanatçısı hakkında, yalnızca gala temsillerinde yazı çıkar. Oysa bir beyzbol takımı bir sezonda yüz altmış iki kez haber olur. Üstelik yalnızca bir şehirde değil, bütün ülkede; yalnızca dergilerde değil, televizyonda ve radyoda da onlardan söz edilir. Bir oyuncunun davranışındaki en ufak tuhaflık belirtisi, ânında skandal yaratır. Beyzbol, Amerika'nın ulusal sporudur, bu ülkenin ideallerinin simgesidir. Bir oyuncunun bu değerleri hiçe indirmesine göz yumarsam kahrolurum."

Oyuncularının özel yaşantılarını nasıl kontrol ettiğini anlatmak Light'ı yatıştırmıştı. Bu ona kendisinin ne kadar önemli olduğunu anımsatmış ve aramızdaki çekişmede eşitliği yeniden kurmasını sağlamıştı. Konudan uzaklaşmamızı önlemek için daha fazla konuşmasına fırsat vermeden araya girdim.

"Chapman konusuna gelelim. Ne tür bir kumardan söz ediyordunuz?"

"Chapman şeytanla anlaşma imzalamıştı."

"Siz öyle düşünüyor olabilirsiniz; ama daha açık seçik belirtmeniz gerekir."

"Dedim ya, Chapman şeytanla anlaşma imzalamıştı. Kendi üstüne kumar oynuyordu. Her maçtan önce kendi performansı için bir tahminde bulunuyor –şu kadar atış yaparım, şu kadar koşarım, bir tam tur ya da iki tam tur yaparım diyor– ve Contini'yle bahse giriyordu. Büyük para koyuyorlardı. Sezon bittiğinde beş yüz bin dolara yakın borçlandığını sanıyorum."

Bambaşka bir şey bekliyordum – Chapman'ın istemeden yaptığı bir hatayı, bir anlık bir dikkatsizliği, aptalca bir yanlışı örtbas etmeye çalıştığı aklıma gelmişti de, böyle bir şeyi aklımın köşesinden geçirmemiştim. Bu düpedüz çılgınlıktı; insanın kasıtlı olarak kendi kendisini mahvetmeye girişmesi demekti. Chapman yeteneğini kontrolü altına alabilmek için kendini öylesine zorlamıştı ki, önünde sonunda çökmesi kaçınılmazdı. Bir beyzbol oyuncusunun bir sezonda erişebileceği en üstün başarı düzeyine ulaşmış, ama sonuç sıfır olmuştu. Ama Chapman böylelikle, o canavarı kendi egemenliği altına almıştı. Bunu yaparken kendi kendisini yok edişini önemsememişti. Önemli olan tek şey, bir an için bile olsa canavarın köleliğinden kurtulmak, kendi kişiliğine sahip olmaktı. Bu ateş

çemberinden geçmek gibi bir şeydi. Duyduğu acı, onu gerçek bir kişi yapmıştı.

Light sırıtarak bana bakıyordu. Şaşkınlığımı izlemek, son kozu kendi elinde tuttuğunu bilmek onu keyiflendiriyordu. Bu belki önemsiz bir zaferdi, ama savaşı hepten yitirdiğini bir an için de olsa unutmasını sağlıyordu.

"Bakıyorum şaşırdın Mr. Klein," diye şeytani bir keyifle konuştu. "Doğrusu şaşırmana hiç şaşırmadım. Kolay yutulur lokma değil. Bunun, adaylığını koyan birinin başına nasıl çorap örebileceğini tahmin edersin. İşi biterdi."

"Neden Contini'ye borcunu ödemedi? Yaptığı, baştan ne kadar büyük bir çılgınlık olursa olsun, yine de borcunu ödemesi gerekirdi diye düşünüyorum."

Light işin bu yanıyla ilgilenmeyerek, "O kadarını bilemem," dedi. "Belki parası yoktu. Belki de yalnızca eğlence olsun diye bu işe girdi ve başından beri ödemeye niyeti yoktu. Chapman kadar kendini beğenmiş birini daha görmedim. Kimse kendisine el süremez sanırdı."

"Kendini beğendiği doğru, ama yine de senin kadar kendini beğenmiş değildi."

"Olabilir." Light yeniden sırıttı. Artık işin tadını çıkarıyor, hatta konuşmayı uzatmaya hevesli görünüyordu. Onu gafil avlamak için birden konuyu değiştirdim.

"Bruno Pignato hakkında neler biliyorsunuz?"

Light'ın gülümseyişi kayboldu. Bana baktı, kaşlarını çattı. "Öyle birini hiç duymadım."

"Chapman'ın geçirdiği kazanın içyüzünü seçim kampanyasına kadar gizli tutmak, sizin işinize gelirdi. Pignato, Contini'nin yanında çalışıyordu, Chapman'ın çarpıştığı kamyonun şoförüydü. Çarşamba günü Pignato'yu görmeye gittim; herhalde biliyorsunuzdur. Perşembe günü, adam evinde öldürüldü. Bunu anlatmanızı istiyorum."

"Neden söz ettiğini hâlâ anlayamadım. Tanımadığım birine zarar vermeyi ne diye isteyeyim?"

"Çünkü Pignato tutarsız biriydi. Suçluluk duygusu içindeydi; Chapman'ın meslek hayatının bitmesinden kendini sorumlu tutuyordu ve bu konuda kendisine soru soran ilk insana içini dökmeye hazırdı. Sizin zamanlamanızdan çok daha önce olayın açığa çıkma olasılığı vardı."

“Yanılıyorsun Klein. Ben bunların hiçbirini bilmiyorum.”

Daha fazla ısrar etmedim. Light kafasını yalnızca Chapman’a takmış; kazadaki ikinci kişiyi hesaba katmak zahmetine bile girmemişti.

“Son bir şey daha var,” dedim. “Chapman’ın Contini’yle olan ilişkisini, takımı gözleyen casusunuzdan öğrendiğinizi sanıyorum. Ama kumarın ayrıntıları, kazanın bir tertip olduğu gibi geri kalan bilgileri size bir başkası verdi, öyle değil mi? Dampler Dedektiflik Bürosu’ndan Wallace Smart adında biri.”

“Son derece sevimsiz biri.”

“Ona kaç para verdiniz? Bu bilgiye ne kadar değer biçtiğinizi öğrenmek istiyorum; sırf merakımdan soruyorum.”

“Yirmi bin dolar.”

“Sıkı pazarlık etmiş.”

“O öyle sanıyor. Oysa daha fazlasını da vermeye hazırdım. Onun gibiler azla yetinirler. Böylesi ikimizin de işine geldi.”

“Yani düne kadar.”

Light omuz silkti. “Böyle de yorumlanabilir herhalde. Ama paramın gittiğine pişman değilim. Haklı bir dava uğruna harcadım.”

“Bir insanı mahvetmek haklı bir dava sayılırsa tabii.”

“Benim için öyleydi.”

Light’a tiksinerek baktım. “Para babalarının hep senin gibi birer orospu çocuğu olması ne kötü.”

Light gülümseyerek, “Olabilir,” dedi. “Ama en azından ben yaşamın tadını çıkartma fırsatını buluyorum. Ben olmanın ne kadar harika bir şey olduğunu tahmin edemezsin. Charles Light olmak, dünyanın en coşku veren duygusudur.”

“Charles Light’ın dünyasında belki öyledir. Ama geri kalan bizler için, akciğer kanseri kadar berbat bir şeydir. Öyle cüzamlılar tanırım ki, senin yerinde olmaya heves bile etmezler; üstelik artık yaşamıyorlar bile. Siz yaşamın tadını çıkartmaya devam edin Mr. Light. Belki günün birinde dans pistinde ayağınız kayar da boynunuzu kırarsınız.”

Beni uğurlamak için kapıya kadar zahmet etmemesini söyledim. Yolu biliyordum.

17

Eve geldiğimde gece yarısını geçmişti. Apartmanın lobisine girerken, kendimi uzun zaman yabancı ülkede yaşadıktan sonra yurduna dönen biri gibi hissettim. Light' ın evinde huzursuz olmuştum, döndüğüme seviniyordum. Ben ayakları yere basan bir dünyanın vatandaşıydım; egzoz kirine, dolup taşan çöp tenekelerine, yağlı kaşıklardan tüten dumana karşın, bu havayı solumaktan hoşnuttum. Light gibi atmosferin üst tabakalarında yaşamak demek, sürekli olarak oksijen maskesi takmak demekti; bu da beni hiç ilgilendirmiyordu. Oksijen maskesi insanı böceğe benzetir.

Uzun, yorucu bir gün geçirmiştim; yorgunluktan ölüyordum. Bedenimin artık dayanacak gücü kalmamıştı; bir an önce yatıp uyumaktan başka bir şey istemiyordum. Sabahki kadar da umutsuz değildim. Dava kafamda biçimlenmeye başlamıştı ve bir daha çıkmaza girmeyeceğimi görebiliyordum. Yapılacak tek şey sıkı çalışmaktı. İzleyeceğim yolu bulmuştum, ama sonuca ulaşmak için daha ne kadar yol tepmem gerektiğini bilmiyordum.

Dairemin kapısını açmak üzereyken içeride bir yerden ışık geldiğini gördüm. Sabahleyin çıkarken bütün ışıkları söndürdüğüme emindim. Gövdem kuşkuyla gerildi. Yeniden dövüşecek halde değildim; bir daha kurşunlanmayı da istemiyordum. Ama geri dönüp gitmek için çok geçti artık. İçeride beni bekleyen her kimse, anahtar sesini duymuş, kapının açıldığını görmüş olmalıydı. Şansımı denemeye karar verdim.

İçeri girdiğimde, Judy Chapman başını kaldırıp gülümsedi. Ayakkabılarını çıkarıp divana uzanmış; kitaplıktan aldığı John Donne'un "Bağlılıklar" adlı kitabını okuyordu. Yeşil kadife pantolon, gri balıkçı yaka süveter giymişti; çok güzel görünüyordu.

"Merhaba Max."

"Nasıl girdin buraya?" diye sordum. Sesim sert ve öfkeliydi.

Şeytanca gülümsedi. "Kapıcın çok romantik bir adam. Sevgilimle kavga ettik, geldiğinde güzel bir sürpriz olsun diye evine girip beklemek

istiyorum dedim. Bu çok hoşuna gitti, kapıyı açtı. Hatta bana akıl hocalığı yapmaya bile kalktı.”

“Neredeyse ödümü patlattın. İyi ki silahım üzerimde değildi. Ateş ederek girebilirdim içeriye.”

Judy öğleden sonraki halinden çok farklıydı. On iki saat önceki gerginlik ve kaygı, yerini hafiflik denilebilecek bir tür kayıtsızlığa bırakmıştı – acaba bu daha derin bir kaygının başlangıcı mı, yoksa baskıyı içselleştirmeyi, bu gerginlik içinde yaşamayı mı öğreniyor, diye düşündüm. Kanepenin arkasındaki ayaklı lambanın ışığı, mum alevi gibi saçlarının arasından süzülüyor, yüzüne Rönesans portrelerini anımsatan semavi bir aydınlık düşürüyordu. Judy o anda bana son derece kırılgan göründü; sanki en ufak bir esinti bedeninin içine dolup onu buharlaştırıverecek gibiydi.

“Niçin geldiğimi sormayacak mısın?”

Çapkın bir bakışla, “Az önce söyledin ya,” dedim.

Bu hoşuna gitti, yeniden gülümsedi. Sonra yüzü ciddileşti. “Aslında özür dilemeye geldim. Bugünkü davranışım için kusura bakma. Öyle bir huyum yoktur.”

“Olur böyle şeyler,” dedim. “Herkes gergindi, bir an için sinirler boşalıverdi.”

“Bill’in geleceğini hiç tahmin etmiyordum. İkinizin kapıştığını görünce de...” Başını salladı, sözünü bitirmedi.

“Briles’la pek anlaşamıyoruz. Bir tek ortak noktamız var, o konuda da yıldızlarımız barışmıyor.” Bir an durduktan sonra sözümü tamamladım, “Aramızdaki o tek ortak nokta, ikimizin de senden hoşlanması.”

Derin anlam taşıyan bir söz etmiştim, bu söz üzerine ikimiz de mahcubiyetle sustuk. Hani pabucunuzun ayağınızı sıktığını fark edeceğiniz kadar uzun süren suskunluklar vardır; işte öyle bir sessizlik oldu. O durumda nasıl davranmam gerektiğini kestiremiyordum. Judy’nin neden geldiğini kavrayamamıştım ve buna kafa yoramayacak kadar bitkindim. Yapılacak en iyi şeyin, oyunu sonuna kadar götürmek olduğuna karar verdim.

“Mademki geldin,” dedim, “o zaman şarap mahzenimdeki hazinenin tadına bakmalısın. Bir şişe Bordeaux var, bir şişe de Bordeaux. Hangisini istersin?”

Judy hiç duraksamadan, “Bordeaux’yu tabii,” dedi. “Bordeaux’dan çok daha iyiye benziyor.” Birbirimize gülümsedik, hava yumuşadı.

Şarapla kadehleri almak için mutfağa gittim. Oturma odasına döndüğümde, Judy masanın yanında ayakta duruyor, sigarasını içerek etrafa bakıyordu.

“Evini bürondan daha çok beğendim,” dedi. “Burası senin bir başka yanını yansıtıyor ve bu yanın daha çok hoşuma gidiyor.”

“Sıradan bir bekâr evi. Eşyasız, hayli sevimsiz ve hemen her zaman dağınık. Ama yeniden yalnız yaşamaya başladığım günlerin yanında burası şık kalır. O dönemde evim San Francisco depreminin New York şubesi gibiydi.”

Masanın başına oturup şarabımızı içmeye başladık. İyi şaraptı, iyi ki saklamışım, diye düşündüm.

Bir süre havadan sudan konuştuktan sonra, Judy, “Evlenip ayrıldığını bilmiyordum,” dedi.

“Anlaşılan hepimizin geçmişle ilgili sırları oluyor. Dokuz yaşında bir oğlum da var.”

Bir oğlum olması çok ilgisini çekti; sanki beni daha gerçek, daha elle tutulur biçimde algılayabiliyordu. Şimdiye kadar onun gözünde, gizli işler çeviren gizemli biri, kendi yaşamı olmayan bir adamdım. Birdenbire gerçek bir kişi oluvermiştim. Bir öğrencinin cumartesi akşamı sinemada fen hocasıyla karşılaşmasına benziyordu bu. Öğretmenin de herkes gibi bir insan olduğunu, bir karısı, iki çocuğu olduğunu ve patlamış mısır yediğini keşfetmek şaşırtıcıdır. İnsanları yalnızca tek yönleriyle, bizimle ilintili yanlarıyla tanımaya öylesine alışmışızdır ki, gözden kayboldukları anda onları yok sayarız.

Judy, evliliğim hakkında sorular sordu; ben de ona Cathy’yi, evliliğimizin yavaş yavaş nasıl yıkıldığını anlattım. “Cathy iyi biri olmalı,” dedi; ben de, “Öyledir; boşanmamızda kabahat bendeydi,” dedim. Sonra Richie’yi sordu, ben de anlattım; haftada en az bir kez onu görmeye çalıştığımı söyledim. Konuştuklarımızın bizi bir başka zemine çektiğini sezdim. İlk karşılaşmamızda beni çekici bulmuştu, ama şimdi hoşlanmaya başlıyordu. Bu önemli bir farktı. İlk konuşmalarımızdaki cinsel imalar, artık daha açık yürekli, daha dürüst bir niteliğe dönüşmüştü. Birbirimizi tanımaya başlıyorduk.

Evime gelmesinin biraz ahbaplık etmenin ötesinde bir amacı olmadığını fark ettim. Son iki gündür başına gelenleri unutmak istiyordu, ama olup bitenleri anlatmak zorunda kalmadan konuşabileceği kimsesi

yoktu. Onun durumunu bilen ve soru sorma gereğini duymayacak olan tek kişi bendim. Herhalde yaşadıklarını unutmak, dertlerinden sıyrılmak için benimle yatmayı düşünerek gelmişti. Oysa işin rengi değişti, salt tensel ilişkiden çok daha derin bir yakınlaşmaya yol açan içtenlikli bir dertleşme oldu. Açık yüreklilikle konuşmak, bir bakıma karşınızdaki insanı kucaklamaya benzer; ben de ilk sözcükler ağzımızdan çıktığı anda sevişmeye başlamışız duygusuna kapıldım.

İkinci Bordeaux şişesini de açtık. Judy boyuna benimle ilgili sorular soruyor, ben de yanıt veriyordum. Avukatlığı bırakıp dedektifliğe başlamama çok şaşırdı. Geleceği güvenli bir mesleği kendi isteğiyle bırakan kimseyi görmemişti. Bunun nedenlerini açıklamaya çalıştım.

“Adalet ile hukuk arasındaki o ezelî çelişkiyi gördüm,” dedim.

“Anlamıyorum.”

“Birinin yapmanı söylediği şeyi yapmakla, doğru olanı yapmak arasındaki çelişkiden söz ediyorum. Gençliğimde avukat olmaya karar verdiğim sırada, kendime idealist gözüyle bakıyordum. Başı derde girenlere yardım edecek, kötüleri hapse sokacaktım ve sonuçta dünya daha iyi olacaktı. Oysa sonradan, avukat olmanın gerçek sorunları çözmekle, insanlara insan gibi davranmakla hiç ilgisi olmadığını anladım. Avukatlık, kendine özgü işleyişi, kendine özgü kuralları olan bir oyundur ve önemli olan tek şey o oyunu kazanmaktır. Sonunda, boşuna zaman kaybettiğimi, yaşamımı boşa harcadığımı fark ettim.”

“Sen düzene ayak uyduracak bir tip değilsin. Erkeklerin çoğu, belirli bir çarkın içinde olmazlarsa ne yapacaklarını şaşırırlar. Oysa sen riske girmeyi göze alıyorsun. Bu da insanların seni yadırgamasına, dışlamasına yol açıyor.”

“Olabilir. Ama ben bu işin, insanları daha yakından tanımak için bir fırsat olduğuna inanıyorum. Başkalarının yaşamına dalıp çıkıyorum; çoğunlukla da çok hızlı hareket etmek zorundayım. Bugün fazla varlıklı değilsem, bunun nedeni kaybedecek bir şeylerim olmasını istemeyişimdir. O zaman özgürce, hiçbir şeyi düşünmeden, kendimi çalıştığım insanların davalarına verebiliyorum.”

“Kaybedecek bir yaşamın var. Neredeyse hiç tanımadığın insanlar uğruna neden kendini tehlikeye atıyorsun?”

“Çünkü insanların bana ihtiyacı var. Çünkü kendi başlarına çözemeyecekleri sorunları var.”

Judy bir an durdu, başını öteye çevirdi. “Benim gibi insanları kastediyorsun, değil mi?”

“Evet. Senin gibi insanlar.”

“Peki ama, bunu yapmak sana ne kazandırıyor? Ne sağlıyor?”

“Bilmiyorum. Belki kendi kendimle barışık yaşamamı sağlıyordur. Belki bunu bilmek, sabahları yataktan kalkmam için bir nedendir.”

Judy yumuşak bir sesle, “Bu senin için, işten çok daha öte bir şey, değil mi?” dedi. “Buna gerçekten inanıyorsun.” Utanmış gibi tekrar başını öteye çevirdi. “Galiba sana âşık olmaya başlıyorum Max.”

Bir sigara yaktım, birkaç saniye sustum, sonra ona gülümsedim. “Şaraptandır. Şarap başına vuruyor, düşüncelerini bulanıklaştırıyor.”

“Hayır, ben ne dediğimi biliyorum. Senin yanında kendimi güvende hissediyorum. Bugüne kadar tanıdığım erkekler içinde benden yararlanmayı düşünmeyen tek sen oldun.”

“Ama senden yararlanıyorum. Davayı elimde tutabilmek için seni kullanıyorum. Dava bitince, belki de birbirimizi bir daha hiç görmeyeceğiz.”

“Ancak sen öyle istersen öyle olur Max. Ama içeri girmeme izin verirsen, kovulmadıkça gitmem.”

“Kapı ilk karşılaştığımızda açıldı,” dedim. “Bu konuda bir şey yapmak için artık çok geç. Çoktan içeri girdin.”

Saatler ilerledi ve son üç gündür olmaya çabalayan şey oldu. Daha önce ikimiz de o ayini yaşamıştık; ama bu kez ezberden yapmadık. Bedenlerimizin derinliğinde ürpererek, her şeyin yepyeni oluverdiği bir noktaya ulaştık ve bütün bunlar olurken olanların sınırsızca tadını çıkarmamız gerektiğini de sezdik. Benliğimizi arkamızda bırakmıştık.

Saat dördü geçiyordu. Judy’yle yatakta oturmuş sigara içiyorduk. Konuşmuyorduk; yalnızca yakınlığımızı duyumsamaya, uykuya dalmadan önce yorgun bedenlerimizi gevşetmeye çalışıyorduk.

“Sana söylemem gereken bir şey var,” dedim. “Söylemeye belki bir daha fırsat bulamayabilirim ve bunu benim ağzımdan duymanı istiyorum.”

Bir süre karşılık vermedi... Sessizliğimizi bozmak, odayı sözcüklerin gürültüsüne boğmak istemediğini sezdim. Sigarasını söndürdü, sonra başını göğsüme yaslayıp uzandı.

“Bu tarzda konuşma Max. Böyle konuşman beni korkutuyor.”

“Bunun bizimle ilgisi yok. Beş yıl önceki olayla ilgili. Sonunda neler olup bittiğini öğrendim.”

Ona Chapman’ı, Contini’yi nasıl sinirlendirip o kazayı tertip etmesine neden olduğunu anlattım. Judy şaşılası bir kayıtsızlıkla dinliyordu. Artık hiçbir şeyin kendini şaşırtamayacağı bir noktaya mı gelmişti; yoksa Chapman’ı hiç mi umursamıyordu, orasını kestiremedim. Öyle de olsa, böyle de olsa, bu kadar kayıtsız davranabileceğini hiç beklemiyordum.

Ben anlatacaklarımı bitirince, “Artık bunlardan söz etmeyelim,” dedi. “Yalnızca bu geceden, yalnızca ikimizden söz etmek istiyorum. George öldü; sağlığında yaptıklarının artık önemi kalmadı. Şimdi önemli olan bizim yaptıklarımız, birbirimizi sevmeyi sürdürmemiz.”

Uzun bir sessizlikten sonra konuştum: “Her şeye karşın, George’un ölümünün seni sarsmadığına inanmak zor. Duygularını benden saklamana gerek yok, Judy. Bundan söz etmek istersen, seve seve dinlerim.”

“Tabii ki sarsıldım. Ama kendimce ve kendi nedenlerimden ötürü sarsıldım. Yaşamımın on yılını benden çalan bir adamın arkasından yas tutma taklidi yapamam. Belki de sana gaddarlık gibi gelecek, ama aslında George’un ölümüne seviniyorum. Bu benim kurtuluşum oldu. Yaşama yeni baştan başlayabileceğim artık.”

“İşin tuhafı, George öldükten sonra bile senin yaşamını yönlendiriyor.”

“Biliyorum. Ama bu şimdilik öyle. Artık kendime güveniyorum. Her şey yoluna girecek. Her şey geçecek. Bunu biliyorum.”

“Ben de biliyorum.”

“Ve her şey geçtikten sonra seni öyle çok seveceğim ki, birbirimizi tanımadan boşa harcadığımız yılların acısını çıkaracağım Max. Sana yemekler pişireceğim, dikişler dikeceğim, sana çocuklar doğuracağım ve ne zaman yüzüme baksan seninle sevişeceğim.”

Öylesine ciddi, öylesine içten, öylesine coşkulu konuşuyordu ki, biraz dalga geçmeden edemedim. “Bu söylediklerin, özgür kadın yaşamına pek benzemiyor.”

“Pekâlâ benziyor. Ancak özgür bir kadın özgürce seçim yapabilir. Ne istediğini bilmek için, önce özgür olmalısın. İstediğim sen isen, elimden ne gelir; ben seçimimi yaptım. Erkeğim olmanı istiyorum.”

“Sen benim kadınım olacaksan, ben de senin erkeğin olurum,” dedim. “Üstelik çamaşır yıkamana da gerek yok. Çamaşırlarımızı köşe başındaki

Mr. Wei'ye göndeririz. O da para kazansın."

On dakika sonra uykuya daldık. Kollarımız, bacaklarımız birbirine dolanmıştı. Uyumadan önce aklımdan geçen son şey, tek bir gövde olmaya çalışıyoruz; bu gece birbirimizden ayrı varlıklar olarak yaşayamayacağımıza inanmak istedik, diye düşünmek oldu. Uzakta bir saat beşi vurdu. İnek ayın üzerinden atladı.[3]

3. Ünlü Anne-Kaz Çocuk tekerlemesinin ilk dizesi. Bu beraberliğin bir masal olduğunu ima ediyor. (Ç.N.)

18

Uyandığımda saat dokuz buçuktu. Nerede olduğumu, gece olanları anımsadığım zaman, Judy'nin gittiğini fark ettim. Birlikte geçirilmiş bir gecenin sabahındaki yadırgamayı yaşamamızı istememişti. Yeniden yüz yüze bakabilmemiz için çok erkendi daha ve Judy'nin kendi duygularıyla baş başa kalmak, birkaç saat önce yaşadığımız duygulanmayı özümsemek için zamana gereksinimi vardı. Onu yanımda bulamayınca bir an hayal kırıklığına uğradım, ama sonra böylesinin daha iyi olduğunu anladım. Benim de zamana gereksinimim vardı.

Çok az uyumama karşın son derece zindeydim. Birkaç gündür neredeyse boş depoyla koşuşturuyordum ve önünde sonunda yakıtım tükenecekti. Bünyemin bu zorlamaya daha ne kadar dayanabileceğini, daha kaç dayağı ve kaç uykusuz geceyi kaldırabileceğini merak ediyordum doğrusu. Otuz üç yaşındaydım, ama çoğunlukla kendimi yirmi yaşında gibi hissediyordum. Ama fazla uzak olmayan bir gelecekte, bir sabah uyanıp orta yaşa girdiğimi keşfedeceğimi de biliyordum. Bundan korkmuyordum; yalnızca hazırlıklı olmak istiyordum.

Duş aldım; bir blucinle bir süveter giydim; kendime meyve suyu, yağda yumurta, kızarmış ekmekle güzel bir kahvaltı hazırladım. Onu çeyrek geçe, oturma odasındaki masanın başına oturmuş, bir yandan ikinci kahvemi içiyor, bir yandan da Judy'nin dün gece raftan aldığı Donne'un "Bağlılıklar"ını okuyordum. Kitabı elime almayalı on yıldan fazla olmuştu; yeniden okurken anlatım gücüne hayran kaldım. Özellikle bir paragraf bana çok çarpıcı geldi:

> Ana rahmine düştüğümüz andan itibaren bir kefene sarılmış olarak gelişir ve o kefenle doğarız; çünkü bir mezar aramak için dünyaya geliriz.

Bunu, ömür boyu ölümün gözü üstümüzdedir ve ne yaparsak yapalım ölümden kaçış yoktur diye yorumladım. Denildiği gibi “ecelimiz gelmiyor”, aslında ölüm en başından beri içimizde ve biz nereye gidersek o da bizimle gidiyor. Ölümü bu biçimde düşünmek aklıma yatıyordu. Kaçış yoktu. Bunu anlıyordum.

Ben tam bunları düşünürken kapı çaldı. Diyafonun düğmesine basıp kim o, diye sordum. Chip Contini’nin sesini duydum. Ama diyafon arızalı olduğu için ne dediğini anlayamadım. Chip’in sesi, bin mil uzaktan, Kral Lear’ın eski bir bant kaydındaki fırtınanın ortasından geliyor gibiydi. Emin olduğum tek şey, Chip’in benimle hemen görüşmek istediğiydi.

Oturma odasında gezinerek, Chip’in asansörle dokuzuncu kata çıkıp kapımı çalmasını bekledim. Benimle ya davayı ya da dün babasıyla yaptığım görüşmeyi konuşmaya gelmiş olabilirdi. Babası hakkında görüşeceğini tahmin ettim; bu da aslında kendisi hakkında konuşacak demekti. Babasını Chapman olayına katması için Chip’i zorlamam, onu bunalıma sokmuş olabilirdi. Artık delikanlılık çağına özgü bunalımlar için yaşı çoktan geçmişti. O yüzden de hiç beklemediği anda bir çocuk hastalığına yakalanan büyükler gibi, fazlasıyla sarsılmış olmalıydı.

Chip, sabırsızlıkla kapıya güm güm vurdu. Açtım. Merhaba demeye bile fırsat olmadı. Chip öfkeyle içeri daldı, iki eliyle beni göğsümden iterek geri geri oturma odasına soktu.

“Seni gidi orospu çocuğu,” dedi. “Seni kendi ellerimle boğabilirim aşağılık orospu çocuğu.”

Tekrar üzerime hamle yapınca geriledim. “Otur da kendine gel Chip. Sen istesen de benim seninle dövüşmeye niyetim yok. Şuraya otur ve neler olduğunu anlat.”

Sözlerim onun hızını biraz kesti, ama öfkesini yatıştırmadı. Onun kimseye el kaldırdığını hiç görmemiştim; içinde kopan fırtınayla nasıl baş edeceğini bilmediği de ortadaydı. Ömründe ilk kez dizginlenemeyen bir öfkeye kapılmıştı ve bu duygu onu tanınmayacak bir hale getirmişti.

Öfkeyle parlayarak, “Babam,” dedi. “Babam ölüyor. Bundan sen sorumlusun Max; onu sen öldürdün.”

“Neden söz ettiğini anlamıyorum. Otur da başından anlat. Saçmalamaktan vazgeçmezsen seni dinlemem.”

“Bak yemin ediyorum Max, babam ölürse buraya gelir, seni kendi ellerimle öldürürüm. Ne olursa olsun umurumda değil. Seni öldüreceğim,

yemin ederim ki seni öldüreceğim.”

Fazla ileri gitmeye başlıyordu, sabrım taştı. Sarhoş bir çiftçinin, köpeğine bağırdığı gibi haykırarak Chip’e sandalyeyi gösterip oturmasını söyledim. Sesimin tonu onu afallattı, olduğu yerde taş kesilip bana bakmaya başladı. Bir daha bağırdım, oturdu.

Mutfağa gittim, bir bardağa tepeleme Cutty Sark doldurdum. Oturma odasına girdiğimde, onu aynı pozda oturur buldum. Sanki kendinden geçmiş, kaskatı kesilmişti.

Bardağı uzatarak, “Önce şunu dik başına,” dedim. “Ondan sonra konuşuruz.”

Viskiyi su gibi içti, ama içkinin hiç etkisi olmadı. Chip kendisi olmaktan çıkmıştı, hiçbir şeye normal tepki veremiyordu. Bedeni saat zembereği gibi gerilmişti; elle tutulurcasına belirgin bir acıya gömülen aklı ise bambaşka bir yerdeydi. Chip’in bitkin olduğunu fark ettim. Sırtında dünkü kıyafeti vardı, tıraş olmamıştı. Son yirmi dört saat içinde uyuduğunu da sanmıyordum.

“Hadi şimdi anlat,” dedim. “Dün bıraktığımda baban çok iyiydi.”

“Şimdi değil.” Ağlamaklı bir sesle konuşuyordu. “Lenox Hill Hastanesi’nin yoğun bakım servisinde, oksijen çadırında yatıyor. Ölmek üzere.”

“Melodramı kes Chip,” diye çıkıştım. “Ölmek üzere olduğunu biliyorum; bunu daha önce de söyledin. Yalnızca neler olduğunu anlat.”

“Sen gittikten sonra olanlar oldu. Babamla tartıştık, fena kapıştık. Bundan daha beter bir şey yaşamamıştım. Bağırıp çağırdık, birbirimize hakaret yağdırdık. Bir ara ortalık yatışır gibi oldu; bürodan erken çıkıp Westport trenine yetişmeye karar verdik. Asansörde babamın kalbi tuttu.” Chip durdu, bana baktı; neredeyse ağlamak üzereydi. “Hep senin yüzünden Max. Babamla o randevuyu ayarlamamı istemeyecektin benden.”

“Neden tartıştınız?”

“Gerçeği öğrenmek istedim. Babamın bana neden yalan söylediğini öğrenmek istedim.”

“Öğrendin mi bari?”

“Bir bölümünü. Gerisini de kendim buldum.”

İçini dökmeye hazırlanırken, bir tür kaderciliğe sığınıp gevşediğini hissettim. Olup bitenleri yüksek sesle bir başkasına anlatmak, onları geçmişe gömmek gibiydi. Olaylar erişilemeyecek, bu yüzden de

değiştirilemeyecek bir konuma geliyordu. Değiştirilemeyeceği için de oldukları gibi kabullenilmeleri gerekliydi.

“Chapman’ı babanla sen tanıştırdın, değil mi?” diye sordum.

Chip başını sallayarak doğruladı. “Tanıştırmak istemedim. Ama George çok ısrar etti. Babamı çok merak ediyordu. Her çeşit güç George’un başını döndürüyordu ve bu güce olabildiğince yakınlaşmak istiyordu. Sonunda daha fazla diretemedim ve ikisini de Westport’a yemeğe çağırdım.”

“Judy Chapman da orada mıydı?”

“Hayır. George’la yine aralarının açık olduğu bir dönemdi. Hemen hemen hiçbir yere birlikte gitmiyorlardı.”

“O zaman Briles’dan haberin var mıydı?”

“Briles’dan da haberim vardı, başkalarından da. George anlatırdı. Özel yaşamını bana açmaktan çekinmezdi.”

“Judy’yle ilgili duyguları, düşünceleri neydi? Aralarını düzeltmeye mi çalışırdı, yoksa göstermelik bir evlilikle yetinir miydi?”

“George ondan nefret ederdi. O kadar nefret ederdi ki, kimi zaman öldüreceğini sanırdım. George yakın arkadaşımdı, ama onu hiçbir zaman anlayabildiğimi söyleyemem. Duyguları başkalarınınkine benzemezdi. Yüreğinde bir katılık vardı; sanki içi yanmış, kavrulup kurumuş gibiydi. Dedektifler tutar, Judy’nin peşine salar, kiminle yatıp kalktığını öğrenmeye çalışırdı. Karısını boşayacak olsa, bu yaptıklarına bir anlam verirsin; ama hiç öyle bir niyeti yoktu. Yalnızca kanıt topladığını söylerdi. Ne demek istediğini hiç anlayamazdım.”

“Judy Chapman sence nasıl biridir?”

“Bence iyi bir insandır. Kişiliği biraz zayıftır, ama öyle çok şeye göğüs germek zorunda kaldı ki, zaaflarına hak vermemek elde değil. Nasıl olup da bu kadar dayanabildiğini anlayamıyorum.”

“Judy’nin Chapman’ı öldürebileceğini düşünüyor musun?”

“Hayır. O suçsuz. Judy öyle bir şey yapamazdı.”

Chip’e sigara uzattım, istemedi. Ben bir tane yaktım ve, “O gece sizin evde Chapman’la baban hiç kumardan söz ettiler mi?” diye sordum.

“Hayır. Normal bir yemek davetiydi. Yalnızca havadan sudan konuşuldu.” Chip durdu, şaşkın bir ifadeyle yüzüme baktı. “Ne diye kumardan söz edeceklermiş?”

“Baban dün sana anlatmadı mı?”

“Neyi anlatacaktı?”

Babasının Chip’ten olabildiğince çok ayrıntıyı gizlediğini anlayınca heyecanlandım. “Anlaşılan anlatmamış,” dedim.

Ve dün gece Judy Chapman’a anlattığım hikâyeyi, bu kez Chip’e anlatım. Chip bunları duyunca, Judy’den daha çok sarsıldı. Chapman’ın babasıyla yaptığı anlaşmayı açıkladığım zaman, resmen ağzı açık kaldı. Sözümü bitirdiğimde, Chip yerinden kalktı, hiç konuşmadı, birkaç kez odayı arşınladı. Ne tür bir insan olursa olsun, yine de dürüst, namuslu biriydi ve böylesine kanını donduracak bir şeye hiç hazırlıklı değildi. O anda sanki ona cehennemin kapısını aralayıp içerisini göstermiştim.

Alçak sesle, “Babam bir iş ilişkileri olduğundan söz etti,” dedi. “Ama ne tür bir iş olduğunu bilmiyordum.” Kanepeye oturdu, gözlüğünü çıkardı, ellerini yüzüne kapadı. “Bu kadar aşağılık bir şeyi aklım almıyor,” deyip duruyordu. “Bu kadar aşağılık bir şeye inanamıyorum.”

“Sonradan Chapman parayı vermek istemeyince, baban görüşelim diye onu Millbrook’daki eve çağırdı,” dedim. “Ama Chapman oraya hiç gidemedi. Suikast girişimine uğradı. Chapman canını kurtarmasına kurtardı, ama sonuç değişmedi. Chapman’ın işi bitikti artık. Baban çok sportmence davranan bir centilmen olduğu için, işin ucunu orada bırakmaya karar verdi. Ne de olsa, hiçbir kaybı yoktu.”

Chip daha fazla dayanamadı. İriyarı gövdesi hıçkırıklarla sarsılmaya başladı, hıçkırıkların sesi evi sardı. Onu avutmaya kalkışmadım. Babasına yanıyordu, kendi masumiyetini yitirdiğine yanıyordu; o yüzden, söyleyeceklerim onu avutmaya zaten yetmeyecekti. İçini boşaltması daha iyiydi. Bundan sonra yalana, kaçamaklara yer yoktu. Döktüğü gözyaşları acıydı, ama gerekliydi. Bu gözyaşları, çocuksu kişiliğinden sıyrılıp güçlü bir erkeğe dönüşmesinin sınır çizgisiydi.

Ağlama krizi geçince Chip’i banyoya götürdüm, havlu verdim, elini yüzünü yıkamasını söyledim. Ben de mutfağa girip kahvaltı bulaşığını yıkadım. On beş dakika sonra Chip kapıda göründü, hafifçe gülümsedi. Gözleri hâlâ kan çanağı gibiydi, ama biraz daha iyi görünüyordu. Benim tıraş bıçağımla tıraş olduğunu ve çenesini kestiğini fark ettim. Kesiğin üzerine kanlı bir kâğıt parçası yapışmıştı.

“Hadi,” dedim. “Hastaneye kadar seninle geleyim.”

72. Sokak’tan doğuya, Central Park’a doğru yürüdük.

Yine güzel bir gündü; biraz daha serindi, ama hava açıktı ve sokaklar keskin gölgeler düşüren parlak bir güneş ışığı içindeydi. Parka gelinceye kadar ikimiz de hiç ağzımızı açmadık. Chip benim yanımda ağladığı için utanıyor, güçsüzlüğünü açığa vuran bu haliyle gizliden gizliye alay etmemden kaygılanıyordu. Alay etmiyordum. Ama alay etmediğimi ona söylemeye de hiç niyetim yoktu. Kendisi düşünüp anlasın istiyordum.

Parkı sokaktan ayıran duvarın öte yanına geçtiğimizde Chip konuşmaya başladı. Aklından geçenleri dile getirmek için çimenlerin ve ağaçların daha uygun bir ortam olduğunu düşünmüş olmalıydı. Bisiklet, top ve koşu meraklılarının mekânı olan bu parkta, Chip sahtiyan ayakkabıları, buruşmuş işadamı giysileriyle aykırı kaçıyordu. Ama nerede olduğu hiç önemli değildi. Çevresinden habersizdi.

Babasından söz ediyordu. Rastgele anılarını anlatıyor; geçmiş bir anda belleğine hücum ettiği için yılların arasında gidip geliyordu. Dartmouth Üniversitesi'ne geldiği ilk günden, sekiz yaşındayken kendisine armağan edilen Labrador cinsi av köpeğine atlıyor, oradan en küçük kızının doğumuna geçiyordu. Bu anıların hepsinde de babası vardı. Anlattıkları hiç duyulmamış şeyler değildi. Bir anlamda, herkesin anıları birbirinin aynıdır. O anılara yol açan olaylar farklı olabilir; ama onlara verdiğimiz değerler değişmez. O anılar bizim yaşamımızdır ve onlara, ancak en kutsal şeylere gösterdiğimiz saygıyı gösteririz. Chip babasının ne kadar eli açık, ne kadar esprili, çocuklara ne kadar düşkün biri olduğunu anlatıyordu. Sanki babasının mezarı başında ölüyü öven bir konuşma yapar gibiydi; adamla ilgili acımasız gerçekleri açığa vurabilecek hiçbir şeye değinmiyordu. Gerçek, intikam meleği gibi Chip'in sözleri üzerinde uçuyor; ama Chip onun varlığını fark etmemiş gibi davranmayı yeğliyordu. Nasıl olsa ömrünün sonuna kadar o intikam meleğiyle boğuşacaktı. Şimdi anlattıkları, o niteliklere gerçekten sahipmiş gibi söz ettiği babası için yapılan bir veda konuşmasıydı; bir oyuncak bebek evini sökerken kırılmasın diye gösterilen özen ve yumuşaklıkla veda ediyordu babasına.

Lenox Hill Hastanesi'ne gelince, "Belki de baban bir sürpriz yapıp kefeni yırtar," dedim.

Chip, "Hiç kuşkun olmasın," dedi. "Belki yarın da Noel'dir."

"Orası hiç belli olmaz. Baban dayanıklı adam."

"Beni avutmak zorunda değilsin Max. Artık hiç önemi yok. İçeri girdiğimde keşke ölmüş olsa diyorum. O zaman her şey daha kolay olur."

“Ölüm hiçbir zaman kolay değildir.”

“Biliyorum.” Chip başını çevirdi, camlı kapıdan içeri baktı. “Yalnızca onunla bir daha konuşmak istemiyorum.”

Zaten konuşmasına da gerek kalmadı.

19

Richie, Doğu 83. Sokak'taki apartmanın lobisinde beni bekliyordu. Saat biri geçmiş, çocuk uzun süre beklemek zorunda kalmıştı. Ünlü NY logolu lacivert beyzbol kasketini takmış, göğsünde kendi adı basılı olan sarı tişört, blucin, yeşilli beyazlı spor ayakkabılar giymişti. Kendisi gibi beş kişinin sığabileceği bir koltuğa oturmuş, sağ yumruğunu beyzbol eldivenine vurup duruyordu. Ayağının dibinde bir Pan Am çantası duruyordu. *The Sporting News* dergisi de katlanıp çantanın üzerine konulmuştu. Eldiveninin cebine öylesine eğilmişti ki, sıska bedeni soru işaretine benzemişti.

Başını kaldırıp beni görünce, "Çok geciktin ahbap," dedi. "Şimdiye kadar üçüncü atışa gelmişlerdir."

"Hayır, neredeyse bir saatimiz daha var. Acele edersek tam zamanında yetişiriz. Kazak aldın mı?"

"Çantamda."

"Tamam. Hadi gidelim."

Bir davanın tam ortasındayken, belki de bütün bir öğleden sonrasını maçta geçirmemem gerektiğini biliyordum. Ama düşünmek için, bu işin biraz dışına çıkıp yepyeni bir gözle bakmak için zamana gereksinimim vardı. Dahası, şu birkaç saati Richie'yle geçirmekten daha önemli bir şey olamazdı. Ona güzel bir gün, unutamayacağı bir anı yaşatmak istiyordum.

Cathy, Richie'ye lobide beklemesini söylemişti; bu, beni görmek istemiyor demekti. Herhalde kararını verdi dedim. Herhalde New Hampshire'a taşınır artık, diye düşündüm.

Birinci lig maçının oynandığı bir stadyuma girmek, dünyada hiçbir şeye benzemez. Metroya biner, çevrenizi saran metallerin ve makinelerin ortasında daracık bir yere sıkışırsınız. Metrodan inince, bu sefer de taşlar, tuğlalar ve büyük şehre özgü mezbelelikler ortasında bulursunuz kendinizi. Doğru kapıyı aramak için binlerce kişiyle birlikte stadyumun çevresini

turlar, sonra üniformalı görevliye biletinizi verir, turnikeden geçer, beton tünellerle, yankılanan seslerle ve koşuşturan bedenlerle dolu bir karanlığa dalarsınız. Sanki onca yolu, bir Fellini filminin rüya sahnesinde rol almak için teptiğiniz duygusuna kapılırsınız.

Ama sonra rampayı tırmanırsınız ve işte stadyum gözlerinizin önüne serilir. Her şeyi bir anda algılayabilmek neredeyse olanaksızdır. Karşınızda uzanan alan öylesine büyüktür ki, bu büyüklüğün gücü altında ezilir, birkaç saniye nerede olduğunuzu kestiremezsiniz. Her şey, sanki bir devin şatosundaki bahçe gibi öylesine büyük, öylesine yeşil, öylesine düzenlidir.

Yavaş yavaş çevreye uyum sağlamaya başlarsınız. Ayrıntıları, bütünün yaptığı etkiyi yaratan küçük parçacıkları seçersiniz. Kalelerin lekesiz beyazlığına, vuruş yerindeki yükseltinin simetrisine, sahanın bakımlı toprağına hayran kalırsınız. Skor levhasındaki büyük, ışıklı harfleri ve rakamları görürsünüz. Sonra yavaş yavaş kalabalığı seçmeye başlarsınız. Önce en yakınınızdaki yabancıları, sonra yalnızca bir renk ve ses karmaşası gibi görünen uzaktaki insanları görürsünüz. Önünüzdeki sahanın geometrisi, iki-üç saat boyunca bütün dikkatinizi yoğunlaştıracağınız alan olacaktır. Şehrin göbeğindeki pastoral bir evrende bulursunuz kendinizi ve on sekiz yetişkin insanın hareketlerine komuta ederek havada uçan beyaz bir topu seyretmeye dalarsınız. Artık sizin için o toptan daha önemli hiçbir şey yoktur. Kendinizi topa öylesine kaptırırsınız ki, sonunda stattan çıkıp normal dünyaya döndükten sonra bile, tıpkı karşınızda patlayan flaş parıltısının gözünüzün önünden gitmeyişi gibi, top da bir süre daha gözünüzün önünden kaybolmaz.

Yerlerimiz, vuruş noktası ile birinci kalenin arasına düşen zemin düzeyindeki sıraların orta bölümündeydi. İdareciler hakemlerle konuşmak ve takımların nasıl dizileceğini belirlemek üzere sahaya çıkarlarken biz de yerlerimizi bulduk. Şimdiye kadar Richie beyzbolu yalnızca televizyondan izlemişti. Kameraların yakın plan çekimleri yüzünden de oyunu tam anlamıyla görememişti. Beyzbolun, spikerin ağzından dökülen ve atış aralarındaki bira reklamlarıyla kesilen bir sözcükler dizisinden ibaret olmadığını kavramak Richie için çok önemliydi. Her şeyi kendi gözleriyle görmesini istiyordum.

Richie ilk birkaç dakika kendini kaybetti. Genellikle duygularını dışa vurmayan, içe kapalı bir çocuktu; ama bu kez bütün dokuz yaşındaki çocuklar nasıl davranırsa, o da öyle yapıyordu. Aval aval bakınıyor, aynı

anda her tarafı birden görmeye çalışıyor, yerinde duramıyordu. Onu en çok etkileyen şey, oyuncuların iki boyutlu, siyah-beyaz gölgeler olmayıp kanlı canlı insanlar oluşuydu. Bu kahramanların gerçekten var olduklarını kavramak onu çok etkiledi.

Americans takımı sahaya çıkıp ulusal marşı söylemek üzere herkes ayağa kalkınca, Richie kolumu çekiştirerek, “Bir daha gelecek miyiz baba?” dedi.

“Daha maç başlamadı. Gelecek seferi niye şimdiden kendine dert ediyorsun?”

“Çünkü tuvalete filan gitmek zorunda kalırsam, bir daha görmek fırsatını yakalayamayacağım bir şey kaçırmak istemiyorum. Tam turluk bir vuruşu kaçırırsam ne yaparım? Kendimi hiç bağışlamam.”

“Yani sen şimdi tuvalete mi gitmek istiyorsun?”

Utandı, benimle göz göze gelmekten çekinerek ayaklarına baktı. “Evet, galiba.”

“Gel öyleyse. Şimdilik kimsenin tam turluk atış yapacağı yok.”

Marşın son dizesinde kalktık, tuvalete gittik. Erkekler tuvaleti kalabalıktı. Richie sigara dumanından ve gürültüden biraz ürktü. Sırasını beklerken onun yanında durdum. Tribünlerden ne zaman ses yükselse, acaba tam turluk bir atış mı yapıldı, diye soruyordu. Ben de hayır, herhalde iyi bir atış ya da kurtarışı alkışlıyorlardır, diyordum, ama bana inanmıyordu. Onun hesabına göre, biz yokken beş tam turluk atış yapılmıştı.

Yerimize geldiğimizde, Detroitli iki oyuncu atış yapmışlardı ve birinci kaleye koşan bir oyuncu vardı. İlk tur atışların daha yarısına gelmemişlerdi. Tabelada isabetli vuruş ya da yanlış vuruş skoru yoktu, Richie’ye oyuncunun birinci kaleye yürüyerek gitmiş olacağını söyledim. Bana bakışından, kendisinin de bunu hesaplamış olduğunu anladım. Americans takımının atışını yapmak için Marston atış yerine çıktı. İriyarı, bıyıklı, sağ elini çok iyi kullanan ve geçen sezon on sekiz maç kazanmış bir oyuncuydu. Alçaktan bir atışla uzun bir top çıkardı ve Detroitliden daha uzağa gönderdi. Richie, ciddi bir tavırla, “Adamda iş var,” dedi.

Haklıydı. Marston iyi oyuncuydu, ama beyzbol yaşamında iki yüzden fazla maç kazanmış olan Detroit’in solak oyuncusu Amado da iyiydi. Maç çok geçmeden, iki atıcının klasik düellosuna dönüştü. Bu tür oyunlarda, sonucu ancak sopanın kırılması, yanlış vuruş ya da hatalı yürüyüş belirler.

Gerçekten de, üç atış yapılmasına karşın skor yoktu; Detroit'in bir atışı kalmıştı, New York'un atış hakkı bitmişti.

Cathy, havayolları çantasını sandviçle doldurmuş ve onlar bitmeden önce bana sosis aldırtmamasını Richie'ye sıkı sıkıya tembihlemişti. Oğlanın çekeceği mide ağrısı yüzünden suçlanmak istemediğim için, annesiyle yaptığı pazarlığa uymasını söyledim. Bir paket fıstıkla birkaç kolaya fit oldu. Her koladan on dakika sonra tuvalete taşındık.

Richie'nin oyunu pürdikkat izlemesinden etkilendim. Aynı yerde bir saatten fazla oturmak, dokuz yaşındaki bir çocuğun sabrını tüketebilir; oysa Richie kendini öylesine kaptırmıştı ki, sıkılmak aklına bile gelmiyordu. Dikkatini dağıtan tek şey, arada bir üzerimize doğru gelen falsolu toplar oluyordu. Top yakınımızda bir yere her çarpışında, Richie ayağa fırlıyor, eldivenini yumruklayarak, "Ben buradayım!" diye haykırıyordu. Bir-iki kez, topu kimin yakaladığını görebilmek için, sahada olanları izleyemedi. Ama geri kalan zamanlarda dikkati hep maçtaydı.

Beşinci tur atışlarda, Detroit'in kısa topu sağ kornere gitti. Marston atış noktasında öfkeyle tepindi; sonraki iki topu öyle sert attı ki, topa vuran oyuncuların ikisi de kötü atış yaptılar. Böylelikle hem tam turlarda hem atışlarda ligin sayı kralı durumundaki Detroitli Hillman'a sıra geldi. Hillman hiç gösterişe kaçmadan, sakin bir vuruşla, Marston'un attığı ilk topu sol ortaya attı ve Detroit ilk sayısını kazandı. Ondan sonraki üç turda skor bir sıfırda kaldı. Amado'nun, mekanik bir oyuncağın hareketlerine benzeyen çalımlı topları, New Yorklu oyuncuları hep gafil avladı. Her şey Amado'ya çalışıyordu. Hızlı atışları vınlayarak uçuyor, falsolu topları yere iniyor ve Americans oyuncuları ona el süremiyorlardı. Americans' ın sağ saha oyuncusu Webster'ın kurşun gibi giden topu, Amado'nun maç boyunca karşılaştığı tek zorluk oldu. Top, sağ orta sahaya doğru öyle hızla uçtu ki, üç sayı yapması kesin gibiydi. Ama Detroit'in hızlı orta saha oyuncusu Green, otuz metre ileriden fırladı, ceza sahasının kenarında topa yetişip akrobatik bir dalışla yakaladı. Sekiz tur atışın sonunda New York, yalnızca iki kale vuruşu yapabildi; üstelik ikisi de kale yürüyüşü olarak kaldı. Amado, attığı topların hepsini ıskalatma rekoruna gidiyordu.

Dokuzuncu tur atışlarda, Detroit tek vuruşla oyuncusunun üçüncü kaleye koşmasını sağladı; ardından sert bir vuruşla skoru iki sıfır yaptı. Marston çok iyi atışlar yapmış, beş oyuncunun dışında rakiplerin topu ıskalamasını sağlamıştı. Ama bunun yeterli olmayacağı anlaşılıyordu.

Dokuzuncu turun son atışında Amado atış noktasına geldi. Stadyumdaki herkes bu atışı da ıskalatacağına kesin gözüyle bakıyordu. Topa vuracak olan ilk oyuncu üç atışı da ıskalayınca, Richie umutsuzlukla başını salladı, maçın gittiğini söyledi. Tam o sırada iyi bir oyuncu olmasına karşın, rakipler için büyük bir tehlike yaratmayan Royce'a sıra geldi ve her şey bir anda değişti. Royce sopasını kaldırdı, var gücüyle topa vurdu. Top sağ sahaya doğru fırladı ve havada hızla uçarak ceza çizgisinin önüne indi. Böylece olabilecek en kısa tam tur koşma ve skoru bire iki yapma fırsatını doğurdu. Royce kaleden kaleye koşarken stadyum yıkılıyordu. Tezahürat bir türlü bitmek bilmeyince, Royce çıkıp kasketiyle kalabalığı selamlamak zorunda kaldı. Amado'nun tepkisi hoşuma gitti. Serinkanlılığını yitirmeden eldivenini kaldırdı, hakemden yeni bir top aldı ve her zaman yaptığı gibi topu eldivenine sürtmeye başladı. Sıkkın bir ifadeyle, yavaş ve metodik bir hareketle topu eldivene sürtüp duruyor, hiçbir şey olmamış gibi gündelik işini yapıyordu.

Sonraki oyuncu Webster, topu orta sahaya gönderdi ve maçın rengi değişti. Amado, yalnızca bütün topları ıskalatmak rekorunu kaçırmakla kalmamıştı, şimdi maçı kaybetmek tehlikesiyle de karşı karşıyaydı. Turner'ın atışını sağ saha oyuncusu karşılayamayınca koşucular ikinci ve üçüncü kaleyi tuttular ve Amado'nun işi bitti. Detroit'in yedek atıcısı Wilton oyuna girdi ve New York'un o sırada topa en sert vuran oyuncusu Costello'yla karşı karşıya geldi. Richie ayağa fırladı, sanki kendisi için bir ölüm kalım meselesiymiş gibi, stadyumdaki kırk bin kişiyle bir ağızdan haykırmaya başladı.

Ondan sonrası hiç beklenmedik şekilde gelişti. Buna benzer bir oyunu yalnızca bir kez, on beş yıl önce lise takımında oynarken görmüştüm. O zaman da, rakip takım üzerimize yüklenince çok önemli bir maçı kaybetmiştik. Böyle bir oyunda, bütün iş en iyi koşucuları ikinci ve üçüncü kalelerde tutmaktır. Bu yapılırsa, şimşek hızıyla sonuca gidilir. Wilton ilk atışını yaptığı anda, işte bu dediğim oldu. Webster ve Turner ok gibi fırlamaya hazır pozda kalelerdeki yerlerini aldılar, Costello da topa vurmak için gerildi. Buna köşeye kıstıran intihar vuruşu derler, isabetli vurulduğu zaman durdurulması olanaksızdır. Costello sopayı atış noktasının sağına doğru savurarak topa vurdu. Wilton topu yakalayıncaya kadar, Webster koşuyu yarıladı. Wilton'un tek çıkış yolu, önce Costello'yu dışarıda bırakacak biçimde topu atmaktı; o da topu Costello'nun üç-dört adım

ötesine rastgele attı. Ama o sırada Turner’ın hiç durmadığını fark etmedi ve birinci kaleci, Turner’ın üçüncü kaleyi dolanıp turu tamamlamaya yaklaştığını gördüğü anda artık iş işten geçmişti. Bir atış yapıldı, top alçaktan kaydı, toz bulutu yükseldi. Ama Turner turu tamamladı ve oyun sona erdi. İki sayı getiren intihar vuruşu. Americans üç iki öne geçti ve maç bitti. Sezonun sonuna kadar herkes bu maçı konuşacaktı.

Manhattan’a dönmek için bindiğimiz metro, soluğumuzu tutup ezilmemeye çalışmaktan başka bir şey yapılamayacak kadar kalabalıktı. Richie’yi köşedeki bir yere iliştirdim, o da maçta aldığım Americans yıllığına daldı, Princeton Kitaplığı’ndaki bir Ortaçağ bilgini dikkatiyle maç istatistiklerini ve resimleri incelemeye koyuldu. Nefesleri bira kokan, kan ter içindeki bir taraftar kalabalığının ortasında ayakta duruyordum. Etrafımdakileri yarıp ilerlemem olanaksız olduğu için, bir direğe tutunmayı aklımdan geçirmedim. Üç çeyrek saat bu halde yol aldık.

İşte o metro treninde kafamdaki her şey berraklaştı. Kafamda eski bir anı parçası canlandı; dört gündür bakıp durduğum duvardan birkaç taş yuvarlandı ve birdenbire duvarın öte yanındaki güneş ışığını görüverdim. Bu sonuca öylesine kendiliğinden vardım ki, önce fark edemedim bile. Bütün dünyayı dolaşmıştım ve şimdi geri döndüğümde, varmayı hedeflediğim yerin aslında başlangıç noktam olduğunu görüyordum. İnandırıcı gerçekleri, her şeyi kapsayan yanıtları bulmak için çabalamıştım ve –çatlak bir taksi şoförünün sözleri, beyzboldaki kuraldışı bir strateji gibi– gerçekten önemli olan şeylerin başlangıçta önemsiz göründüğünü keşfetmiştim. Öğrenmek için onca çaba harcadığım, canımı tehlikeye attığım sözümona önemli bilgilerin yalnızca ufak birer ayrıntı olduğu ortaya çıkmıştı. Almam gereken dersleri ise bedavadan vermişlerdi. J. Daniels, gördüğümüz şeylerin gerçekte de yalnızca göründükleri kadar olduğunu bana kanıtladı ve köşeye kıstıran intihar vuruşu da kimi zaman falsolu bir vuruşun tam tur vuruşu kadar güçlü olabileceğini gösterdi. Bu mesajları deşifre etmem, bunları davanın metaforları olarak algılamam epey zamanımı almıştı. Gerçeklerin peşinde koşmuş, soğuk, katı gerçeklerin dışında bir şey aramamıştım; oysa şimdi en büyük gerçeği kavrıyordum; gerçeği görecek hayal gücün yoksa, gerçek de yoktur. Artık daha fazla araştırmama gerek kalmamıştı. Gece eve gittiğimde her şey bitmiş olacaktı.

Maç iki saatten biraz uzun sürmüştü; Richie’yi eve bıraktığımda saat daha beşi on geçiyordu. Cathy bir kadeh içkiye davet etti, ama kalamayacağımı söyledim. Benimle konuşmak istediğini biliyordum, ne konuşacağını biliyordum ve istesem verdiği kararı değiştirtebileceğimi de biliyordum. Kararını vermişti, ama kendisini caydırtmamı istediğini bakışlarından anlıyordum. Bu benim son şansımdı; bir an içeri girmeyi ve Cathy’ye artık eve döneceğimi söylemeyi düşündüm. Richie aramızda durmuş, bir onun bir benim yüzüme bakıyor; önemli bir şeylerin geçtiğini seziyor, ama ne olduğunu çıkaramıyordu. Birlikte geçirdiğimiz bugünden, belleğinde yalnızca bu ânın kalacağı aklımdan geçti. Cathy ikinci kez beni içeriye davet edip ben de ikinci kez reddedince, Cathy’nin içinde bir şeylerin yıkıldığını sezdim. Dudaklarını sımsıkı kapattı, bakışları sertleşti, sanki ona tokat atmışım gibi baktı bana. Beş yıl önceki noktaya gelmiştik yeniden.

“Çarşamba gecesi yaptığın çok kötü bir şeydi Max,” dedi. “Seni hiç bağışlamayacağım.”

“Beni bağışlamanı istemiyorum Cathy. Yalnızca yapman gerekeni yapmanı istiyorum.”

Bakıştık, sonra Cathy’nin gözlerinden öfke ve yıkıntı yaşları dökülmeye başladı. Kontrol edemediği bir ses tonuyla bana küfretti, anlaşılmaz bir acı içinde sövüp saydı. Sonra da kapıyı yüzüme kapattı. Bir dakika kapının önünde durdum; Cathy’nin ağlayışını, Richie’nin ürkek bir sesle ne oluyor, diye sorduğunu duydum. Kapıyı tekrar çalmadım.

Asansöre doğru yürürken, silahım aklıma geldi. Onu kaybetmem aptalca bir hataydı, kendi kendime verip veriştirdim. Şu anda ihtiyacım olan tek şey o silahtı.

20

Briles, 116. Sokak'la Morningside Caddesi'nin köşesindeki bir kooperatif apartmanında oturuyordu. Orada oturan hemen herkesin, şu ya da bu biçimde Columbia ile bir ilintisi vardı ve Heights Tepesi'ndeki bina, üniversite ile aşağıdaki dünyayı ayıran bir kale gibi dikiliyordu. Sokağın karşı tarafındaki Morningside Parkı, ayrıkotları ve granit kayalarla kaplı dik bir yamaçla Harlem'e ve sonu gelmeyen yoksul semtlerine inerdi. Orada gerçekten ne olduğunu bilemezseniz, Morningside Caddesi'nde durur, panoramaya bakar ve görüntüye hayran kalırsınız. Ama orada ne olduğunu herkes bilirdi. Buralar, çevreyi gezip görmeye meraklıların pek uğrak yeri değildi.

Apartmanın önündeki merdivenlerden çıkarken, bir ihtiyarın baston yordamıyla yolunu bulup binadan çıkmaya çalıştığını gördüm. Kapıyı içerden açtı, ben de rahatça çıkabilsin diye fırlayıp kapıyı tuttum. Briles'ın zilini çalmadan binaya girebilsem diye dua ediyordum; o yüzden bu rastlantıyı iyiye işaret olarak aldım. İhtiyar şükranla gülümseyerek merhaba dedi. Bu, üniversitenin birinci sınıfındayken ilk dönemde bana hocalık eden ekonomi profesörü Edward Bigelow'du. Şimdi en azından sekseninde olmalıydı; beni tanımasına şaşırdım. Benim yüzüm, onca yıllık öğretmenlik yaşamında gördüğü binlerce öğrenciden birinin yüzüydü; üstelik onun dersinde ağzımı açıp tek söz etmediğimi de çok iyi anımsıyordum. Gözlerindeki tanıdık bakış, olsa olsa akla yakın bir tahminin sonucuydu. Çünkü bu çevrede karşılaşacağı elli yaşın altındaki herkesin, onun öğrencisi olma olasılığı yüksekti. Hepsi de benim gibiyse, hiçbiri ekonomiden çakmıyor demekti.

Briles dördüncü katta oturuyordu; merdivenden çıkmaya karar verdim. Dairenin yeşil kapısındaki zile basınca "ding dong" diye bir ses çıktı. Birkaç saniye sonra gözetleme deliğinin kapağı açıldı, bir göz bana baktı. Gözün konuşmaya başlaması için birkaç saniye daha geçmesi gerekti.

Briles, kapının arkasından, "Burada ne işin var?" diye sordu.

“Özür dilemeye geldim.”

“Ne için özür dileyeceksin?” Düşmanca bir tonla konuşuyordu. Öfkesi burnunda gibiydi.

“Dünkü tartışmamız için özür dileyecektim. Aramızda kırgınlık olsun istemem.”

“Tamam. Kırgın değilim.”

Gözetleme deliğinin kapağı kapandı, Briles’ın içeri yürüdüğünü duydum. Yeniden zile uzandım, aralıklarla otuz saniye çaldım. Sonunda gözetleme deliği tekrar açıldı.

“Neden buradan gitmiyorsun Klein? Çalışmam gerek ve sen de başıma bela oluyorsun.”

“Bu çok önemli. Judy Chapman’ı kurtarabilecek bilgiler edindim. Ama senin yardımına ihtiyacım var. Birlikte çalışırsak, bu işi çözeriz. Judy’nin hapse atılmasını istemediğini biliyorum. Bunu göze alamayacak kadar çok değer veriyorsun ona. Onun için beni içeri al da konuşalım.”

Gözetleme deliği bir daha kapandı, uzunca bir sessizlik oldu, sonra kapı açıldı. Briles kahverengi kadife pantolon, yeşil-beyaz çizgili spor gömlek ve entelektüeller arasında moda olan işçi botları giymişti. Sol elinde bir kitap vardı, okuduğu yeri kaybetmemek için işaretparmağını kitabın arasına sıkıştırmıştı. Demek çalıştığı doğruydu. Yüzü yorgundu, gözlerinin altı çökmüştü, yaşını gösteriyordu. Briles, uykusuzluğun ve gerginliğin, gerçek yaşını ortaya vuracağı bir çağdaydı. İyice dinlendiği ve keyfinin yerinde olduğu zaman genç görünebiliyordu. Ama bugün öyle günlerden biri değildi.

Beni oturma odasına aldı. Burada küçük bir balkona ve aşağıdaki manzaraya açılan camlı kapılar vardı. Gösterişsiz, ama zevkle döşenmiş bir odaydı. Burası Briles’ın konuklarını kabul ettiği yerdi ve ortada işiyle ilgili ne kitap ne de kâğıt vardı. Briles kapının yanındaki, tüvit kaplı koltuğa oturdu. Solundaki duvarda lake bambudan bir içki dolabı vardı. Ben de kapının öbür yanındaki mavi kanepeye oturdum. Akşam olmak üzereydi. Alacakaranlıkta birbirimizi süzdük.

Gergin bir tavırla, “Bilgi edindiğini söyledin,” dedi. “Ne olduğunu öğrenmek istiyorum.”

“Pek çok şeyle ilgili bilgiler.” Her şeyi hemen açıklamak istemiyordum. “Çoğunu çarşamba günü büronda yaptığımız konuşmadan sonra öğrendim. O gün seni sıkıştırmakla hata ettiğimi şimdi anlıyorum.

Benden bir şey sakladığından kuşkulandım, ama bunun istesen de söyleyemeyeceğin bir şey olduğunu kestiremedim.”

“Herhalde Judy’yle olan ilişkimi kastediyorsun.”

“Evet, Judy’yle olan ilişkini. Ama aynı zamanda George’la ilişkini de kastediyorum. Seni görmeye geldiğimde ondan söz açtım ve doğal olarak, hakkında konuşmak isteyeceğin son insan da oydu. Judy’yle ilişkini bildiğimi ve bundan yararlanmak istediğimi sandın.”

Briles zararı yok dercesine elini salladı. “Pekâlâ, demek ilk karşılaşmamızda ikimiz de birbirimiz hakkında yanılmışız. Artık bunun önemi kalmadı. Judy’yle ilişkimi şimdi herkes biliyor. Onu mahvetmek için kullandıkları şeylerden biri de bu ilişki.” Arkasına yaslandı, gözlerini kapadı. “Aman Tanrım. Judy’nin cinayetle suçlandığına hâlâ inanamıyorum. İnanılacak şey değil.”

“Onu hâlâ seviyorsun, değil mi?” diye sordum.

Başını geriye yaslamış, tavana doğru döndürmüştü; gözleri hâlâ kapalıydı. Neredeyse duyulamayacak kadar yavaş sesle konuştu. “Evet, onu hâlâ seviyorum. Onu hâlâ çok seviyorum.”

Duygularıma hâkim olmaya, öfkemi bastırmaya çalıştım. Dün Judy’nin evinde yaptığımız gibi yine kapışmak istemiyordum. Ondan ne kadar nefret edersem edeyim, serinkanlılığımı korumam gerekliydi. “Cinayet suçlamasından dolayı kaygılanmaya gerek yok,” diye sözümü sürdürdüm. “Bu işi Judy’nin yapmadığını anlayacak kadar çok şey biliyorum. Dahası, onun yapmadığını kanıtlayabileceğimi de sanıyorum. O zaman dava hiç açılmayacak.”

Briles gözlerini açtı, umutla kuşku arasında bocalayan bir ifadeyle bana baktı. Bana inanmak istiyordu, ama bir yandan da onu tuzağa düşürmeye çalıştığımdan korkuyordu.

“Emin misin?” diye sordu. “Ne öğrendin?”

“George Chapman’ı karısı öldürmedi. Aslında, onu hiç kimse öldürmedi. İntihar etti.”

Briles bir an ne dediğimi algılayamadı. Söyleyeceklerimden öylesine korkuyordu ki, önce beni hiç duymamış gibi davrandı. Sonra benzi soldu, derin bir iç geçirdi, dikleşip oturdu. Kendine kendine, “Deliydi,” diye mırıldandı. “George sandığımdan da deliymiş meğer.”

“Bunun intihar olduğunu bilmek ayrı, kanıtlayabilmek ayrı. İşte işler burada karışıyor. Judy’yi yargılanmaktan kurtarmak için, bunu kanıtlamak

bana düşüyor.”

“Bir şeyler düşünmüş olmalısın. Durum kafanda iyice açıklık kazanmadan bu noktaya gelemezdin.”

“Yüzlerce şey düşünüyorum. Her biri de bir başka yöne gidiyor. Bunları bir araya getirmem, derli toplu bir paket halinde Grimes’ın masasının üzerine koymam gerek. Yoksa benimle konuşmaya yanaşmaz. Ona kalırsa dava çoktan kapandı.”

“Bu söylediklerin pek umut verici şeyler değil.”

“Düne kadar neredeyse tamamen umutsuz görünüyordu,” dedim. “Kafamdaki sorulara bir yanıt yakaladım derken, tuhaf şeyler oluveriyordu. Ya kasamdaki mektup kayboluyordu; ya New Jersey’de biri öldürülüyordu; ya bana bir tehdit telefonu geliyordu ya da biri beni mıhlamaya çalışıyordu – bunun gibi bir sürü ufak tefek olay. Bütün bunlar canıma tak etti, neredeyse bu işi bırakıp bir sigorta şirketine mi girsem, diye düşünmeye başlıyordum. Ama tam o sırada hiç umulmadık bir kaynaktan yardım geldi.”

Briles merakla bana bakıyordu. Hâlâ bu işin dışında kalmayı aklından geçiriyor, ama buna fırsat vermeyeceğimi de biliyordu. “Hangi kaynakmış o?”

“Çok ilginç bir kaynak. Dün öğleden sonra bir kitapçıya gittim, birkaç kitap aldım. O kitaplar, bana suçluların düşünce tarzıyla ilgili fikir verdi. Sen çok iyi bir yazarsın Profesör Briles. Üslubunun kıvraklığına hayranım. Bu çok zeki olduğunu, çok berrak düşünebildiğini gösteriyor.”

Briles yerinden kalkıp içki dolabına yürüyerek, “Kitaplarımı beğendiğin için teşekkür ederim,” dedi. “Ama bu tür övgüler beni mahcup eder. Ve mahcup olunca da ağzım kurur, susarım.” Yapmacık bir dostlukla gülümsedi. “Birlikte içer miyiz?”

“Hayır, teşekkür ederim,” dedim. “Ben hâlâ gelecek boks maçım için kamptayım.”

Briles içki dolabının kapağını açtı, çömeldi, içki şişelerini ve kadehleri karıştırmaya başladı. Ayağa kalktığında elinde içecek bir şey yoktu. Mideme doğrultulmuş bir tabanca vardı. Kırk beşlikti, muhtemelen Pignato’nun öldürülmesinde kullanılan silah buydu. Briles aptalca bir sırıtışla bana baktı. Elindeki silah sanki kontrol edemeyeceğinden korktuğu ufak ve ölümcül bir hayvanmış gibi, son derece gergin görünüyordu.

“Lütfen biraz daha anlat Klein. Çok ilgimi çekti.”

“Aklın başında değil Boğuk Ses,” dedim. “Beni öldürürsen, Judy’yi kurtarma şansını hepten kaybedersin. Onun kurtulması için tek umut benim.”

“Sen işin orasını merak etme. Her şey yoluna girecek. Sen hikâyeni anlatmaya bak. Halletmem gereken öteki işe başlamadan önce senin neyi ne kadar bildiğini öğrenmek istiyorum.”

Konuşmaya karar verdim. Hayatta kalmamı sağlayacak tek şey sesimdi ve konuşmayı ne kadar uzatırsam, lafım bitince buradan çıkma şansım o kadar artacaktı. Öldürülmesini geciktirmek için, kralı masallarla oyalayan Şehrazad’ı anımsadım. O bu işi binbir gece sürdürebilmişti. Ben o kadar iyimser değildim. Yalnızca birkaç dakika daha kazanmak istiyordum.

“Her şey kitaplarında yazılıydı,” dedim. “Örneğin ‘Gri Flanel Kostümlü Gangster’de. O kitapta, adını açıklamayan biriyle yaptığın konuşma yer alıyordu. Bu baba, –kendi deyimiyle– durumu açıklığa kavuşturmak, yeraltı dünyasının artık değiştiğini insanlara anlatabilmek için seninle görüşmeyi kabul etmişti. Artık Al Capone’luk devrinin kapandığını, kendisinin bir işadamı olduğunu söylüyordu. Adamı ben de tanıdığım ve sık sık kullandığı sözcükleri bildiğim için, kim olduğunu anlamam zor olmadı. Kitapta bile olsa, Victor Contini kendini belli ediyordu. Contini’yle olan ilişkini öğrenmem, senin bu olaydaki rolünü saptamam için yeterli oldu. Sonra kasamın nasıl kırıldığı meselesi ortaya çıktı. Chapman’a gönderdiğin o aptalca mektubu unutsaydın, bundan hiçbir sonuç çıkmayacaktı. Grimes mektupla ilgilenmedi ve Judy’yi suçlarken mektubu hiç hesaba katmadı. Ama sonra mektup ortadan kayboldu. Çok temiz bir işti; kasa zorlanmamış, kurcalanmamıştı; kasa şifresinin nasıl çözüleceği konusunda ders alınacak bir örnekti. Bu işe herhangi bir profesyonelin kendi adına bulaşmadığına emindim; bu durumda mektubu çalması için birisi tarafından kiralanmış olması gerekiyordu. Bu da senden başkası olamazdı. Bir kasa hırsızıyla ilgili koskoca kitap yazmıştın.”

Briles bunu duyunca kendini tutamayıp sırıttı. Ne kadar zeki olduğunu düşünmekten keyif alıyordu. “Willie Shaw,” dedi. “Bu işte onun üstüne yoktur. Kitap çıkınca, kendisini bir yıldız yaptığımı söylemişti. Adam bana tapar. Onu çağırıp bana bir iyilik yapar mısın, diye rica edince, bundan onur duyacağını söyledi.”

“Tuhaf bir adamsın Briles. Bir yandan güvenli ve rahat bir yaşantın var. Ünlü bir üniversitede, seçkin bir profesörsün, ömrünü kitap yazarak,

öğrencilere ders vererek geçiriyorsun. Ama öte yandan pisliğe, kötülüğe, toplumun bok çukurundaki rezilliklere de tutku derecesinde düşkünsün. Günah işleme dürtülerini tatmin edip sonra da gülümseyerek aile yuvalarına dönen Victoria tarzı beyefendilere benzetiyorum seni. Bunca yıldır, her şey yolunda gitti. Bu tutkunu saygın bir kariyere dönüştürmeyi, farklı yanlarını birbiriyle çakışmayan farklı bölmelere yerleştirmeyi becerdin. Aklını çelen kanunsuzluğun yanına yanaşarak aradığın heyecanı buluyordun; ama yine de sınırın öbür yanında kalıyor, pencereden içeriye bakan bir röntgenci oluyordun. Ama sonra, kolaylıkla baş edemeyeceğin bir kadınla karşılaştın, öyle değil mi? Judy Chapman, sapık düşünceli, aşağılık bir küçük orospu ve sen onun ayakları dibinde sürünüyorsun. Ne yapsan ona yaranamıyorsun."

"Judy hakkında böyle konuşma. Bu doğru değil, sen de biliyorsun. Böyle konuşmana izin vermem."

"Hadi oradan Briles. Judy kahpenin teki. Güzel yüzlü, güzel giysili şıllığın teki. Seni de gırtlağına kadar batağa çekti. O kadın ayağına pantolon giyen her yaratığın koynuna giriyor; bu da seni deli ediyor, değil mi? Gözünü bile kırpmadan bir köpekle yatabilir. Bu koca şehirde ondan daha kolay yatağa götürecek kimseyi bulamazsın. Neden arayıp dün geceyi nerede geçirdiğini sormuyorsun?"

Briles, "Dün geceyi nerede geçirdiğini biliyorum orospu çocuğu," diye bağırdı. "Artık kapat çeneni. Çeneni kapat, yoksa seni öldürürüm."

"Daha fazlasını kaldıramadın, değil mi Briles? Yalnızca senin olmasını istiyordun ve Chapman boşanmaya yanaşmayınca, onu yolunun üzerinden kaldırmak için bir şeyler yapman gerektiğini düşündün. Contini'yi tanıman, aradığın fırsatı doğurdu. Chapman'ın oynadığı kumarı öğrendin ve Contini bu konuda ne yapacağını sana söylediği zaman George'u uyarmadın. Böylece hazırlanan tertibin suç ortağı durumuna geldin."

Briles çılgın bakışlarla bana bakıyordu. Bunca zamandır herkesten sakladığı şeylerden söz etmem onu çileden çıkarıyordu. Ama dinlemekten de vazgeçemiyordu. Anlattıklarım her şeyi yeniden anımsamasına yol açıyor ve Briles, meğer ben neler yapmışım dercesine, bir tür masum şaşkınlık duyuyordu. O anda elindeki silahı kolayca alabilirdim; ama bunu anladığımda geç kalmıştım, iş işten geçmişti. Saniyeden saniyeye değişen duygular havayı geriyordu ve ben harekete geçemiyordum. Briles sonunda çözülecekti, ama bunun ne kadar sonra olacağını kestiremiyordum.

Hikâyeyi sürdürerek, “Sonra George yavaş yavaş iyileşti,” dedim. “Her şey, inanılmaz bir biçimde, eski haline döndü. Sonra işler kötüye gitti. Judy senden bıkmaya başladı. Chapman’ın arabası Pignato’nun kamyonuyla çarpıştığı gece, Judy’yle ilişkiniz doruk noktasıydı, ama ondan sonra yokuş aşağı iniş başladı; artık tükenmiş bir ilişkiyi sürüklüyordunuz. Altı ay önce sana tekmeyi vurdu. İşte o zaman işin bitti Briles. Yıkıldın, paramparça oldun.”

“Bana haksızlık etti. Onun için yaptıklarımdan, kendimi o kadar tehlikeye atmamdan sonra, bu yapılmazdı. Bana sadakat, dürüstlük borcu vardı.”

“Ama sen yılmadın. Judy’nin seni reddetmesi, onu yeniden kazanmak için kamçıladı seni. George, hâlâ önündeki engeldi. O yüzden ikinci kez onu mahvetmeye karar verdin, ama bu sefer işi daha sıkı tuttun. Bir şey yapmadan oturup olanlara seyirci kalmak yerine, planı kendi başına tasarladın. Her şey, Demokratların Chapman için yaptırdığı güvenlik soruşturmasıyla başladı. Wallace Smart seninle görüşmeye geldi ve sen birdenbire elini hiç bulaştırmadan çarkı işletebileceğini gördün. Smart’a kazanın ardındaki hikâyeyi anlattın ve bunu Light’a aktarmasını söyledin. Smart sevindi. Bu bilgi karşılığında alacağı parayla işi gücü bırakabilecekti. Light sevindi. Chapman’ı mahvetmesini sağlayacak şeyi ele geçirmişti. Ve sen de sevindin – en azından bir süre. Sorun, Light’ın bu bilgiyi sızdırmaması, seçim kampanyasına kadar beklemek istemesinden kaynaklandı. Sen sabırsızlanmaya başladın. Bunun üzerine Chapman’a o mektubu yazdın. Onun sinirlerini bozmak, sırrının açığa çıktığını ima ederek sıkıştırmak istedin. Ama George senden baskın çıktı. Ne kadar deli olursa olsun, yine de zeki adamdı. Sır açığa vurulursa, siyasal kariyerinin başlamadan biteceğini ve kendisinin mahvolacağını anladı. Onun gözünde hiçbir şey, hatta canı bile itibarından değerli değildi. Bu sırrı saklayabilmek için, Romalı bir devlet adamı gibi ortaya atıldı. Önünde sonunda işinin biteceğini baştan beri biliyordu. Yalnızca o zamana kadar bir şeyler yapabilmeyi ve o an gelip çattığında hazırlıklı olmayı istiyordu. Senin mektubunu kendi lehine çevirerek çok kurnaz bir strateji planladı. Beni de bu yüzden tuttu. Birinin kendisini öldürmek istediği tezini ortaya atmak, beni de bu konuda tanık tutmak istiyordu. Öleceğini bildiği için, Judy’yi de birlikte sürüklemeyi planlıyordu. İntiharına, sanki Judy onu öldürmüş süsünü verdi. Sırf ondan intikam almak için, kâbus gibi bir ölüm biçimini

seçti – Judy'den o kadar nefret ediyordu. Ve planına öylesine güveniyordu ki, yürüyüp yürümeyeceğini görmek için hayatta kalmayı bile düşünmedi. Plan yürüyecekti. Gerçekten de yürüdü – hem de kusursuz işledi. George itibarına gölge düşürmeden öldü ve karısı cinayetle suçlandı."

Briles, "George deliydi," dedi. "O mektubu göndermeseydim, Judy'yi öldürürdü. Bunu sen de tahmin edebilirsin. Judy'yi ondan korumak için böyle yaptım. Judy' yi kurtarmak istedim."

"Ama Pignato'yu öldürmene gerek yoktu. O suçsuz, sıradan biriydi. Madem beş yıl önceki kazada üstlendiğin rolü saklamaya o kadar meraklıydın, neden en tepedeki adamın, Contini'nin peşine düşmedin?"

"Çünkü Contini kesinlikle konuşmazdı. Ama Pignato sana anlattı. Kendi gözlerimle gördüm. Seni New Jersey'e kadar izledim, o barda konuştuğunuzu gördüm. Pignato'nun ölmesi gerekiyordu. Bildiklerini bir başkasına daha anlatmasını istemiyordum. Bu işe adımın karıştırılmasına razı olamazdım. O zaman polis doğruca Judy' ye giderdi ve Judy'nin hiç şansı kalmazdı. Ona ömür boyu hapis cezası verirlerdi."

"Duruma bakılırsa, şimdi de hapsi boylayabilir."

"Hayır. Sen onu kurtaracaksın."

"Elindeki silahla beni öldürürsen onu kurtaramam."

Briles, silahın varlığını tamamen unutmuş gibi elindeki tabancaya baktı. Kanı donmuştu, bitkinlikten kıpırdayamıyordu. Karşımdaki koltuğa oturdu ve, "Seni öldürmeyeceğim Klein," dedi. "Seni dün öldürmeye çalıştım, ama çok öfkelenmiştim. Artık seni öldürmek istemiyorum. Judy'ye yardım edebilecek tek kişi sensin ve bunu yapmanı istiyorum."

Briles'ın öfkesi, neredeyse pişmanlığa dönüşmüştü. Sanki yıllar geriye gitmiş, Briles'ın yaşı ufalmış, büyüklerin oyunlarını oynayacak kadar güçlü olmadığını fark eden bir çocuk oluvermişti.

"Şimdi ne yapacaksın?" diye sordum.

"Bilmiyorum. Bir süre burada oturacağım herhalde." Ayaklarının dibine bakıyordu.

"Silahı bana versen iyi olmaz mı? Kazara patlamasını istemezsin herhalde."

Yeniden tabancaya baktı, yeni bir şey gören çocuk gibi elinde evirip çevirdi.

"Tabancayı sana vermek istemiyorum Klein. Bu silah bana iyi arkadaşlık etti. Onu saklamak istiyorum."

Ağzımı açmama fırsat kalmadan, Briles tabancayı gözlerinin hizasına kaldırıp incelemeye başladı. Bir an yüzündeki ifade tamamen silindi. Sonra gözlerini fal taşı gibi açtı. İçinde korkudan başka hiçbir şey kalmamıştı. Kendisini birdenbire hızla üzerine gelen bir kamyonla karşı karşıya bulmuştu ve kamyonun önünden kaçacak zaman yoktu. Namluyu ağzına soktu ve tetiği çekti.

21

Grimes geldi. Smithler geldi. Parmak izi uzmanları geldi. Sonra Briles'ın cesedi plastik bir torbada dışarı çıkarıldı. Neredeyse bir saat ağzımı açıp kimseye tek laf edemedim. Daha önce de insanların öldüğünü görmüş, hatta kendim de birini öldürmüştüm. Ama Briles'ın ölümü kadar kötüsünü hiç görmemiştim. Bunu ömrüm boyunca unutamayacaktım.

Morningside Caddesi'nden şehrin merkezindeki karakola gittik. Grimes beni bürosuna aldı, masasının üzerinde duran teybi çalıştırdı ve konuşmamı söyledi. Yaklaşık kırk dakika kadar konuştum; bitirdiğim zaman Grimes, çavuşu çağırıp benim için sandviçle kahve söyledi. Sandviçten bir lokma ısırıp bir kenara bıraktım. Kahveyi zar zor içebildim. Grimes masasının çekmecesini açtı, bir şişe Jack Daniels çıkardı, kahve içtiğim karton bardağa biraz koydu. Onu da içtim. Grimes hepsini yeni baştan anlatmamı söyledi; bir saat daha konuştum. Grimes anlattıklarıma hiç tepki göstermiyordu. Koltuğunda arkaya yaslanmış, gözleri yarı kapalı oturuyor; arada bir başını sallıyor ya da bir şeyler mırıldanıyordu. Kendimi kabile şefine efsane anlatan İlkçağ masalcısına benzettim. Öykünün bütün ayrıntılarını biliyorduk; dahası bunlardan hiçbirinin bir daha değişmeyeceğini de biliyorduk. Ama önemli olan öykünün kendisi değil, anlatılışı, yeni baştan yaşanışıydı. Anlattıklarım Grimes'ı hiç memnun etmedi, ama kabullendiğini görüyordum. Zaten başka seçeneği de yoktu. Davanın kapanmış olduğunu biliyordu.

İkinci kez anlatıp bitirdiğim zaman, Grimes, "Biliyorsun, Contini öldü," dedi. "Bugün öğleden sonra hastanede öldü." Söyleyecek bir şey olmadığı için sustum. Grimes kollarını masanın üzerine yayarak öne uzandı, sabırsızlıkla beni süzdü. "Bakıyorum da, bu hafta karşılaştığın herkes alelacele dünyayı terk ediyor. Sende bir tılsım var herhalde. Kime yaklaşsan düşüp ölüyor." Yine sustum. Son birkaç saat içinde aynı şeyi ben de düşünmüştüm ve olup bitenlere daha elle tutulur bir açıklama getiremiyordum. Koşullar beni ölüm meleği haline getirmişti ve şimdi dört

yanım kendi yarattığım hayaletlerle çevriliydi. Grimes, “Hepsi de gitti,” diye sözünü sürdürdü. “Chapman, Pignato, Contini ve Briles. Bana anlattıklarının doğru olup olmadığı umurumda değil. Nasıl olsa bu konuda konuşacak kimse kalmadı geriye. Anlattıklarını kanıtlamak neredeyse olanaksız.”

“Kanıtlaman gerekmiyor. Yapacağın tek şey, Bölge savcısını, Judy Chapman’ı suçlamaktan vazgeçirmek,” dedim.

“Sen bölge savcılığını kendi çalıştığın zamanlardaki gibi sanıyorsun. Yeni savcı Simmons farklı biri. Chapman olayını kendine iş edindi. Yanıldığını itiraf etmektense, işi sonuna kadar götürmeyi yeğler.”

“Ama mahkemede Burleson çıkıp da, iddianameyi delik sandal gibi yerin dibine batırınca savcı daha çok mahcup olacak,” dedim. “Bütün hikâye ortaya dökülecek ve Chapman o kadar kötü duruma düşecek ki, hiçbir jüri Judy’yi mahkûm edemeyecek. Simmons budala olabilir, ama herkesin gözünde budala durumuna düşmeyi istemeyecek kadar aklı vardır. Şimdi desteksiz atıyor, çünkü sen onu yanlış yönlendirdin Komiser. Ama yeni kanıtlar bulundu, diyerek pek güzel kıvırtabilir. Yeni kanıtları ortaya çıkaran da sen olduğuna göre, vatandaşın parasını ziyan ettirmediğin, bu karışık ve tatsız davayı mahkeme açılmadan temizlediğin için sana da teşekkür eder. İkiniz de bu işten alnınızın akıyla çıkmış olursunuz. Halk, Chapman’ın ve trajik intiharının acısını duyar ve herkes ellerinde mendil, gözyaşlarını sile sile tiyatrodan çıkıp gider.”

“Peki sen ne yapacaksın Klein? Düldülüne atlayıp batan güneşe doğru yola mı koyulacaksın?”

“Evet. Fonda da mızıkayla hüzünlü bir müzik çalacak.”

Gerekli yerlere telefon edildi. Grimes şefiyle konuştu, şef ona bu işi kendisinin halletmesini söyledi; ardından Simmons evinden aranılıp görüşüldü. Bölge savcısı nezle olduğu için erkenden yatmıştı; gecenin on birinde Grimes’ın hırıltılı sesiyle uyandırılmak hiç hoşuna gitmedi. Ama gelecekti. Konunun neyle ilgili olduğunu öğrenince, bir saate kalmadan geleceğini söyledi. Burleson’ı Westchester’daki evinden aradım, olanları haber verdim. Şehre inmesi bir buçuk saate yakın bir zaman alacaktı. Sonra Dave McBell’i bulmaya çalıştım, ama evde yoktu. Onu gelecek hafta içinde öğle yemeğine çağırmaya niyetlendim.

Simmons ve Burleson, işe gider gibi takım elbiselerle geldiler. Gecenin geç saati de olsa, çalışmaya gelmişlerdi ve kendilerince üniforma

belledikleri kılıkta olmadan çalışamazlardı. Benim ayağımda hâlâ sabah giydiğim blucin vardı ve kendimi erkek giysileri defilesine yanlışlıkla çağrılmış bir hendek kazıcısına benzetiyordum. Ama Grimes'ın da benden geri kalır yanı yoktu. Kravatının düğümü ucuz gömleğinin yakasından yana kaymış, ceketi kullanılmış bir alüminyum folyo gibi buruşmuştu. Çok uygunsuz bir dörtlü olmuştuk. Ama yapılması gerekenleri yaptık.

Hikâyenin büyük bölümünde sözü Grimes'a bıraktım. Bu onun şovu olsun istiyordum. Grimes, Chapman'ın intiharıyla noktalanan olayları anlatırken, Simmons asık suratla dinliyor; dava mahkemeye intikal etmiş olsa Burleson'ı alt edemeyeceğini yavaş yavaş kavrıyordu. Ne yapılacağına ayrıntılarıyla karar vermek neredeyse üç saat sürdü; ama sonunda istediğimi elde ettim. Judy Chapman aleyhindeki suç dosyası kapanacaktı.

Karakoldan çıkarken, Burleson beni merdivenlerde durdurdu ve yaptıklarım için teşekkür ederek elimi sıktı. Oysa ben artık aldırmıyordum. İçimde o kadar çok şey yıkılmıştı ki, artık doyum ya da sevinç duymuyordum. Tek istediğim oradan bir an önce uzaklaşmaktı.

Burleson'a "Neden Judy'yi arayıp iyi haberleri vermiyorsun?" dedim.

"Arayacağım," dedi. "Yarın sabah ilk işim onu aramak olacak."

"Ben şu andan söz ediyorum. Nasılsa uyumuyordur. Kelleyi kurtardığını haber verirsen, belki gözüne uyku girer. Günlerdir büyük gerginlik içinde yaşadı."

Burleson sabahın üçünde telefon etmeye çekiniyordu, ama ben ısrar edince sonunda razı oldu. Tekrar karakola girdik; Burleson koridordaki jetonlu telefonla Judy' yi aradı. Benim orada olduğumdan söz etmemesini söyledim ve onu beklemek için dışarı çıktım. Burleson on dakika sonra, gülümseyerek geldi.

"Haklıymışsın," dedi. "Uyumuyormuş."

"Anlattıklarını duyunca ne dedi?"

"Çok rahatladı. Bu işin kapandığına inanamadığını söyledi."

"Briles'ı da söyledin mi?"

"Önce iyi haberleri verdim, sonra onu söyledim."

"Ne dedi?"

"Hiçbir şey demedi. Bir anda o kadar çok şey duyunca, belki nutku tutuldu."

"Benimle konuşmak istedi mi?"

"Tabii. Ama senin nerede olduğunu bilmediğimi söyledim."

Burleson yolun karşı tarafına park edilmiş açık mavi Cadillac'ı göstererek, beni gideceğim yere bırakmayı önerdi. Zahmet etmemesini, yürümek istediğimi söyledim. Tekrar el sıkıştık, Burleson yaptıklarım için tekrar teşekkür etti. Orada durdum, onun karşıya geçişini, büyük arabanın kapısını açıp motoru çalıştırmasını izledim. Burleson yola koyulunca yalnız kalabildiğime sevindim. Ama bu duygu yalnızca bir an sürdü. Arabanın sesi uzaklaştıktan sonra, yeniden kendi düşüncelerimin yalnızlığına gömüldüm.

Sonraki birkaç saati ne yaptığımı bilmeden geçirdim. Eve gidip uyumak yerine, uykumu açmak için yürümeye başladım. Kendi ayak seslerimle yol arkadaşlığı ederek ıssız sokaklarda dolaştım. Cumartesi eğlencesinden dönen birkaç sarhoşla kafasını çöp tenekesine daldıran bir serseriden başka kimseyi görmedim. New York'ta her şeyin durduğu bir andı. Gece bitmiş, ama daha sabah olmamıştı. O an, geceyle gündüzün arasında unutulmuş bir boşluktu. Kendimi o boşluğa aitmişim gibi hissettim.

Güneş doğarken, Village'deki yirmi dört saat açık lokantalardan birine kahvaltı etmeye gittim. Tezgâhın başında oturan biri *Sunday Times* okuyordu; birinci sayfada Victor Contini'nin ölüm haberi gözüme çarptı. Haber, beş yıl önce Chapman'ın geçirdiği kazayla ilgili haberin büyüklüğü kadardı. Şimdi ikisi de ölmüş, bir anlamda birbirlerini silmişlerdi. Pazartesi günü ölümüyle ilgili gerçekler ortaya çıkınca, Chapman'ın saygınlığının hâlâ ayakta kalıp kalmayacağını merak ettim. Chapman için artık bunun önemi kalmamıştı. Şu anda her neredeyse, büyük düşlerini görmeye devam ediyordu herhalde. Chapman, Briles ve Contini, hepsi de bundan böyle sürekli düş görebilirlerdi.

O lokantada kahvaltı ederken, Chapman'ın çarşamba günü verdiği parayı üstümden atmam gerektiğine karar verdim. Önümüzdeki iki hafta boyunca yemeğimin, sigaramın parasını o çekle ödemek istemedim. Öyle yapacak olursam, kendimi hâlâ ona bağlı, ona borçlu hissedecektim. Chapman kendini öldürmek için yaptığı planda beni piyon olarak kullanmıştı, ben de o durumdan kurtulmak istiyordum. Belki Richie bu parayla New Hampshire'daki yeni yaşamında binmek için bir düzine kızak alabilirdi. Paranın nereden geldiğini bilmesine gerek yoktu. Kahvaltının parasını verdim ve çeki almak için epey uzaktaki büroma doğru yürümeye koyuldum. Ne yaptığımı bilecek duruma gelmekten, belirli bir amaçla

yürümekten hoşnuttum. Sabah güneşi, bir Kyklop'un kocaman, kanlı gözü gibi binaların üzerinden yükseliyordu.

Büroya gittiğimde Judy Chapman içeride oturuyordu. Beyaz pantolon, turkuvaz çiçekli bir bluz giymişti. Çakmağını bir yakıp bir söndürerek, perdesiz pencerelerdeki is lekelerine bakıyordu. Bu hafta onu her görüşümde sırtında değişik bir kıyafet vardı ve ne giyse yakışıyordu. Çirkin görünmesi, giydiğini yakıştırmaması olanaksızdı.

İçeri girdiğimi duyunca döndü, insanda ömrünün sonuna kadar bir daha yağmur yağmayacakmış duygusunu uyandıran bir gülümseyişle bana baktı. Bu, dün kaçırdığımız hani o sevişmenin ertesi sabahı gülümsemesiydi. Ben de gülümsedim ve masamın başındaki koltuğa oturdum. Öylesine bitkindim ki, nerede olduğumun bile pek farkında değildim. Sanki geçmişteki bir sahneyi yaşıyormuşum, olanlar eskiden olup bitmiş gibi geliyordu.

"Artık her şey bitti," dedim. "Bundan sonra ne polis var, ne avukat. Hepsi bitti."

"Biliyorum," dedi. "Birkaç saat önce Burleson aradı. Seni evinden aradım, yanıt alamayınca belki burada bulurum diye düşündüm. Seni bir an önce görmek istiyordum."

"Briles öldü."

"Biliyorum. Burleson söyledi."

"Ben bir metre ötesinde otururken kendini vurdu."

Judy ürperdi. "Senin orada olduğunu bilmiyordum." İntihara görgü tanığı olmak düşüncesi, onu intihar olayından daha çok dehşete düşürmüş gibiydi.

"Oradaydım. Olay olmadan önce Briles'la uzun uzun konuştuk. Biliyorsun, seni hâlâ seviyordu. Sana umutsuzca, deliler gibi âşıktı."

"Bu benim istediğim şey değildi. Sen de biliyorsun."

"Briles'ın kıskanç olmadığını söylerken yanılmışsın. Kıskançlıktan deliye dönmüştü. Seni tekrar kazanabilmek için katil olmayı, adam öldürmeyi göze aldı."

"Bundan söz etmeyelim Max. Çok korkunç. Artık bunları düşünmek istemiyorum."

"Ama ben bundan söz etmek istiyorum," dedim. "Olan biteni son bir kez konuşmamız çok önemli."

Korkuyla bana baktı. İşler beklediği gibi gitmiyordu ve onu neden bu kadar zorladığımı anlayamıyordu. Yüreğindeki öteki yaraları tam atlatacağı sırada bu kez ben onu yaralıyordum ve duyduğu acıyı yüzünden okuyabiliyordum.

“N’olur Max, konuşmayalım,” dedi. “Ben seninle birlikte planlar yapmak, şehirden uzak bir yerlere gitmek istiyorum. Yalnızca ikimiz. Bu... bu işkenceden kurtulup kendimi toplamam gerek.”

“Ama daha önce bazı şeyleri açıklığa kavuşturmak istiyorum. Briles’ın bana her şeyi anlatmadığına dair tuhaf bir duygu var içimde; seninle birlikte bir yerlere gitmeden önce, kendimi neyin içine attığımı bilmem gerek. Yani demek istiyorum ki, yaşamındaki bütün erkeklerin intihar etmesi biraz tuhaf değil mi?”

Judy söylediklerime inanmak istemeyen bir tavırla uzun uzun bana baktı. Sonra ağlamaya başladı; gözlerinin kenarından sessizce süzülen yaşlar, odanın aydınlığında parlayan minik prizmalar yaparak yanaklarından aşağı iniyordu.

“Nasıl bu kadar acımasız olabiliyorsun Max? Benim hiçbir duygum olmadığını mı sanıyorsun?”

“Hayır, duyguların var, ama hepsi de kendi çıkarını kollayan duygular,” dedim.

“Peki ya cuma gecesine ne diyeceksin? O gecenin senin için hiç anlamı yok mu?”

“O gece tarih oldu. Dinozorların zift çukurlarına gömülürken akıllarından geçen düşünceler benim için ne kadar anlam taşıyorsa, o gece de o kadar anlam taşıyor.”

Sesimdeki acılık, Judy’yi yeniden sessizliğe gömecek kadar sarstı. Artık benden bir şey gizleyemeyeceğini sonunda anlamış gibi hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. “Seni çok sevebilirdim Max,” dedi. “Seni çok mutlu edebilirdim. Oysa sen şimdi her şeyi mahvettin.”

“Başından beri işin içindeydin, değil mi?” dedim. “George’dan seni kurtarsın diye Briles’ı kullandın. Ve yakalansa bile Briles’ın seni ele vermeyeceğini de biliyordun. Buna güveniyordun, değil mi? Senin için öylesine deli divane oluyordu ki, kendini şuradan aşağı at desen atardı. Adam seni korumak uğruna kendini öldüreli daha on iki saat olmadı; sen kalkmış bu konuyu konuşmayalım demekten başka tepki göstermiyorsun. Ama ben bu konuyu konuşmak istiyorum, sen de bal gibi dinleyeceksin.

Smart'ı Charles Light'a göndermesi için Briles'a akıl veren sendin; işler beklediğin hızda yürümeyince George'a o mektubu yazmasını söyleyen de sendin. Briles'a yeniden kendisine döneceğine söz verdin; o da inandı. Ama onu kolayca gözden çıkarabilirdin. Önemli olan tek şey, George'u tamamen hayatından çıkarmaktı. Bu niyetini George'a da belli ettin. Aslında, planın buna dayanıyordu. George'u öylesine zorladın ki, önünde iki seçenekten başka bir şey kalmadı: Ya seni öldürecekti ya da kendisini. Onun yerinde ben olsaydım, seni kendi ellerimle boğardım. Ama George böyle yapmayacak kadar centilmendi, sen de bunu biliyordun. George ne yaparsa yapsın, işinin bitik olduğunu anladı. Korkunç bir sinir harbi yaptınız, öyle değil mi? Sırrını açığa vuracağını, elini çabuk tutup iş işten geçmeden seni öldürmesi gerektiğini söyleyip durdun. Sonra Briles mektubu gönderdi ve George beklenen ânın gelip çattığını gördü. Ne yapacağını sana anlattı; intihar edeceğini, ama bunu sen yapmışın süsü vereceğini söyledi, sen de üstüne üstüne gittin, hadi öyleyse yap bakalım dedin, öyle değil mi? Mutfakta oturup George'un zehri içişini seyrettin; sonra hiçbir şey olmamış gibi çıkıp Lexington Bulvarı'nda güneş altında gezinip alışveriş yaptın. Ondan sonra birkaç zorlu gün geçirdin, ama artık hepsi bitti ve sen temize çıktın. George öldü, Briles öldü, artık canının istediğini yapabilirsin. George'un zehri içişini seyretmek nasıl oluyor, bana anlatsana. O anda neler hissettiğini, kafandan neler geçirdiğini bilmek istiyorum."

Ben konuşurken Judy başını bir öne bir arkaya atarak hıçkırıyordu. Sanki bir yarısı benim suçlamalarımı yadsıyor, öte yarısı ise bunun olanaksız olduğunu bildiği için ağlıyordu. Judy kendi melanetinde boğuluyor, kendi yaşamına yaptığı kötülüğü yutuyor, bunun yılan zehri tadında olduğunu öğreniyordu. Bu tadı ömrünce duyacaktı. Başka hiçbir yere bakamıyor, gözlerimi ondan ayıramıyordum. Karşımdaki, baştan beri peşimden koşmuş olan ölümün yüzüydü ve bu yüz hiçbir hayale sığmayacak kadar güzeldi. Judy'nin başına ne gelirse gelsin, hep güzel kalacaktı.

Sözlerimi bitirdiğim zaman, "Anlamıyorsun," dedi. "Hiç anlamıyorsun Max. Korkunç bir şeydi. Onun zehri içmesini seyretmeye dayanamadım. Her şeyden kaçmak zorundaydım. Korkunç bir karabasandı."

Ellerini yüzüne kapayıp uzun süre ağladı. Ağlama krizi geçtikten sonra kendini topladı, çantasından mendil çıkarıp yüzünü sildi.

Yavaş sesle, “Hikâyeyi bir de benim açımdan dinlemek istemezsin, değil mi?” diye sordu.

“Hayır, bu konuda bir tek sözcük daha duymak istemiyorum.”

“Yanıldığını, çok büyük bir yanlış yaptığını öğrenmek de umurunda değil mi?”

“Hayır, umurumda değil.”

Ayağa kalktı, bir alışveriş yapar gibi duygusuz sesle konuştu. “Yaptığın hizmetin faturasını gönder bana Mr. Klein. Çekini postayla yollarım.”

“Bana metelik borcun yok,” dedim. “Ödeştik.”

Yüzümde bir açık kapı, kendisine cesaret verecek bir şeyler arayarak katı, kararlı bakışlarını üzerime dikti. O cesareti vermedim.

“Gerçeği öğrenmek istersen haber ver,” dedi. “Seve seve anlatırım.”

Sonra gitti. Birkaç dakika yerimden kıpırdayamadan, soluk almaya bile cesaret edemeden kapıya bakıp durdum. Sonra masama baktım, çakmağını bıraktığını gördüm. Sanki bir parçasının hâlâ orada olduğunu, istersem ateşi canlı tutabileceğimi söylüyor gibiydi. Çakmağı aldım, yaktım. Minik sarı alev, odadaki sabah güneşinin ışığında solgun bir parıltı saldı. Uzun bir süre seyrettim ve o kadar dikkatle baktım ki, sonunda alevi göremez oldum. Sonra metal elimi yakmaya başladı. Tutamayacak kadar kızdığında, çakmağı masanın üzerine bıraktım.

Bu, Judy’yi son görüşüm oldu.

(1978)